

עיר וקדיש מז שמיא נחית

טא תשכח מפי זרען

ספר תורת הזוהר

והוא ספר הזוהר שחבר התנא האלוקי
רבן שמעון בר יוחאי זיע"א
בלשון הקודש למען ירוץ הקורא בו
מנוקד ומחולק ללמוד יומי

חלק מג

בזוהר דא יפקון מן גלותא

והמשכילים ייהוו כזוהר הרקיע

עֲזָרִי מֵעַם ה' עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר תּוֹרַת הַזֹּהַר

חֵלֶק מִג

וְהוּא סֵפֶר הַזֹּהַר שֶׁחִבֵּר הַתַּנָּא הָאֱלּוֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א
בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ לְמַעַן יִרוּץ הַקּוֹרֵא בּוֹ
מִנְקֵד וּמַחֲוֹלֵק לְלִמּוּד יוֹמֵי
לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה

מְזוּהָר חֲדָשׁ מִדְרָשׁ רוֹת עַד זוּהַר חֲדָשׁ סִפְרָא תַנִּינָא

וּמִצּוּרָף: 1. תִּיקוֹן הַכִּלְלִי, 2. תַּפִּילַת הַדֶּרֶךְ 3. תַּפִּילַת הַיּוֹדִיָּה
לְבוֹרֵא עוֹלָם, 4. תַּפִּלָּה לִפְנֵי וְאַחֲרֵי הַלִּימוּד, 5. תִּיקוֹן מִג,
6. תִּיקוֹן מַח, 7. פְּתִיחַת אֱלִיהוּ הַנְּבִיא

מוֹפָץ לְלֹא מִטְרַת רוּחַ כָּלֶל – לְקִירוּב הַגָּאוּלָּה בְּרַחֲמִים
וְכָךְ נִסִּים יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סֵפֶר הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ שָׁנָה בְּשָׁנָה
בְּהִילּוּלַת הַרְשָׁב"י

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעֵל הַזֹּהַר הָעוֹלָמִי"
בַּעִיָּה"ק בֵּית שְׁמַשׁ תּוֹבֵב"א
שֶׁבֶט תַּשַּׁע"ד לַפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין-בית שמש
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשמחות
ולכל החברים וידידים לזיכוי הרבים ולזכות ללמוד
תורה לשמה, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים
צדיקים, ועליו נאמר "אם תוציא היקר מזולל כפי
תהיה", הוא מברך והקב"ה מסכים אתו אכ"ר.

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"

**מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם
מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם
ל-15 מליון יהודים בחנם**

האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

**גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות
לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר
היומי, ספרים ועלונים בחינם: 0527-651911**

וַיִּשְׁלַח יְהוָה מַמְנִים שׁוֹלְטִים בְּגִיהֲנָם מִתַּחַת יְדֵי דוֹמָה. וְהֵם: מִשְׁחִית, אֶף, חֲמָה. וְכָל הָאֲחֵרִים מַמְנִים תַּחְתָּם. וְכָל אוֹתָם הַמַּמְנִים רָצִים וְשָׁבִים, וְדָנִים בָּם נַפְשׁוֹתָם שֶׁל רָשָׁעִים.

וְכָל אוֹתָם כְּתוּת שֶׁל מְלָאכֵי חֲבָלָה, כָּלֵם מְרַעֲשִׁים גִּיהֲנָם, וְנִשְׁמָע קוֹלָם בְּרָקִיעַ. וְקוֹל הָרָשָׁעִים בְּגִיהֲנָם צוֹחִים וְאוֹמְרִים: וַיְיָ! וַאֲיֵן מְרַחֵם עֲלֵיהֶם.

וַיַּעַל כָּל אֱלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה מַמְנִים, עִם שְׂאֵר כְּתוּת שֶׁל מְלָאכֵי חֲבָלָה, שְׁמִרְעִישִׁים גִּיהֲנָם, אָמַר עֲלֵיהֶם הַכָּתוּב (ישעיה 10) קוֹל שְׁאוֹן מַעִיר קוֹל מִהִיכַל קוֹל ה' מִשָּׁלֵם גָּמוֹל לְאִיבָיו.

בְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה מִשְׁחִיתִים הִלְלוּ, שְׁשׁוֹלְטִים כָּל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ. מִזְמַן תְּפִלַּת עֶרְבִית, כָּל הַלֵּילָה, דָּנִים לְאוֹתָם אֲשֶׁר (שם כט) הָיָה בְּמַחֲשָׁךְ מַעֲשִׂיהֶם וְגו', וּמִהֲרָה־רִים הֲרָהוּרִים עַל מַשְׁכָּבוֹתָם. וְעֲלֵיהֶם אָמַר הַכָּתוּב (שם) וְהָיָה בְּמַחֲשָׁךְ מַעֲשִׂיהֶם וְגו'. (מיכה ב) הוּא חֲשָׁבִי אֶן וּפַעֲלִי רָע עַל מַשְׁכָּבוֹתָם וְגו'. וְכִיּוֹן שֶׁהִתְחִילוּ, גּוֹמְרִים בַּיּוֹם עַל כָּלֵם. אֲבָל הַתְּחִלַּת הַדִּין בְּרָשָׁעִים בְּגִיהֲנָם מִשְׁתַּחֲשָׁךְ הַלֵּילָה. וְעַל זֶה נִקְרָאִים לַיְלוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר

א) מַפְחַד בַּלִּילוֹת. וְאָמַר רַבִּי אֶלְכָּסְנִדְרָאִי, מַפְחָדָה שֶׁל גִּיהֶנֶם.

וּלְפִיכָךְ תִּקְנֶנוּ בַּתְּפִלַּת עֲרֵבִית כָּל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ, וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עֲוֹן. עַל כִּי מֵאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁתַּחֲשֹׁךְ, דְּנִים אֶת הָרָשָׁעִים בְּגִיהֶנֶם עַל יְדֵי הַמְּשַׁחֲתִים, שֶׁהֵם מְשַׁחֲתִית אֶף וְחִמָּה. וְכֻלָּם נִכְלָלִים בְּזֶה שֶׁל וְהוּא רַחוּם. מְשַׁחֲתִית, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים עח) וְלֹא יִשְׁחִית. אֶף, שְׁכָתוֹב וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אָפּוֹ. חִמָּה, שְׁכָתוֹב וְלֹא יַעִיר כָּל חֲמָתוֹ.

וּלְפִיכָךְ תִּקְנֶנוּ לוֹמַר וְהוּא רַחוּם בִּימֵי הַחֹל וְלֹא בַּשַּׁבָּת. שְׁכִיּוֹן שְׁנִכְנָס שַׁבָּת, מִסְתַּלַּק הַדִּין מִן הָעוֹלָם, וְהָרָשָׁעִים בְּגִיהֶנֶם יֵשׁ לָהֶם מְנוּחָה, וּמִלֵּאכִי חֲבֵלָה אֵינָם שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם מִשְׁעָה שְׁקֵדֵשׁ הַיּוֹם.

וְעַל כֵּן אֵין אוֹמְרִים בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְהוּא רַחוּם, שֶׁלֹּא יִתְעוֹרְרוּ מִלֵּאכִי חֲבֵלָה. וּלְפִיכָךְ הוּא אֲסוּר מִפְּנֵי כְבוֹדוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמַּגֵּן עַל הָרָשָׁעִים בַּשַּׁבָּת, לְהוֹרוֹת שְׁכָבֵר נִסְתַּלַּק הַדִּין מִן הָעוֹלָם, וְכָבֵר אֵין רְשׁוּת לְמַחְבָּלִים לְחַבֵּל.

לְשׁוֹמֵר שְׁהִיָּה מִלֵּקָה אֶת הָרָשָׁעִים. בָּא הַמֶּלֶךְ לְהִגָּן עֲלֵיהֶם, וְשֵׁם אוֹתוֹ לְפָנָיו. כִּיּוֹן

שְׁעוּמַד לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, מִי שֶׁמִּפְחִידֵם בַּמַּלְכוּת,
הַאִין זֶה קִלּוּנוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ? כִּךְ הַמֶּלֶךְ הוּא הַשְׁבֵּת,
נוּטֵל אֶת רִשְׁעֵי הַגִּיּוֹהֵנִם לְפָנָיו, וּמִגֵּן עֲלֵיהֶם, וְכֹל
הַשּׁוֹמְרִים מַעֲבָרִים מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ. מִי שֶׁנוּטֵל
רְצוּעָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ וּמִפְחִיד אוֹתָם, הַאִין הוּא
קִלּוּנוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ? וְהוּא הַדִּין שֶׁאֵין לוֹמַר שׁוֹמֵר
עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

בַּמִּדּוֹר הַזֶּה דָּנִים לְאוֹתָם שְׁקוּטָפִים מְלוּחַ עָלֵי
שִׁיחַ, הַמִּפְסִיקִים דְּבָרִים שֶׁנִּתְּנוּ בְּלוּחוֹת
עָלֵי שִׁיחָה בְּטֵלָה, וְאוֹתָם שְׁאִינֵם נוֹהֲגִים כְּבוֹד
בְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים. וְאֵין דָּנִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה לְמַבְזָה
תַּלְמִיד חֲכָם, כִּי דָּנִים אוֹתוֹ בְּטֵיט הַיּוֹן.

וּבַמִּדּוֹר הָרִאשׁוֹן מוֹרִידִים וְדָנִים הַמַּבְזָה תַּלְמִיד
חֲכָם בְּלִבּוֹ, אֵף עַל פִּי שֶׁכִּפְדּוּם לְפָנֵי
אַחֵרִים. וְהַמְקַלֵּל חֲרַשׁ וְכִיּוֹצֵא בָהֶם. וְהַעוֹבֵר
אַחֲרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת בַּשָּׁעָה שֶׁהַצְּבוֹר מִתְפַּלְלִים.
וְהַמְסַפֵּר שְׁבַח חֲבֵרוֹ בְּפָנֵי מִי שֶׁשׁוֹנְאִים אוֹתוֹ
לְרָעָה. (וְעַל אֲבָק לְשׁוֹן הָרַע) וְכֹל אֵלּוּ וְכִיּוֹצֵא בָהֶם
נִדּוּנִים בַּמִּדּוֹר הָרִאשׁוֹן.

הַמִּדּוֹר הַשֵּׁנִי הוּא נִקְרָא שַׁחַת, וְהוּא אֵשׁ יִרְקָה.
וְאֵין שָׁם כִּי אִם חֲשֵׁךְ, וְאֵין שָׁם רַחֲמִים

כָּלֵל. וְשֵׁם דְּנִים כָּל הַמְסַפְּרִים אַחַת מִטָּתָם שֶׁל
 תַּלְמִידֵי חֲכָמִים. וְהַמְּלִבִּין פָּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרַבִּים,
 וְאָפְלוּ בַּהֲלָכָה שְׁלֹא לְלַמֵּד מִמֶּנּוּ. וְהַמְתַּגָּאָה שְׁלֹא
 לְשֵׁם שָׁמַיִם. וְהַמְתַּכַּבֵּד בְּקִלּוֹן שֶׁל חֲבֵרוֹ. וְהַיּוֹדֵעַ
 בַּחֲבֵרוֹ שִׁיכָּשֶׁל בְּדִבְרֵים אוֹ בַּהֲלָכָה אַחַת, וְהֵם
 בְּעִיר אַחַת, וְאִינוּ מוֹדִיעֵו קֹדֶם שִׁיכָּשֶׁל, וַיִּשְׁמַח
 הוּא אוֹ אֲחֵרִים. וּמִי שֵׁישׁ לוֹ בֵּית הַכִּנֹּסֶת בְּעִירוֹ
 וְאִינוּ נִכְנָס בָּהּ לְהִתְפַּלֵּל. וּמִי שֶׁאִינוּ נוֹחַ לַחֲבֵרוֹ
 בַּהֲלָכָה. וְהָאוֹכֵל מִסְּעוּדָה שְׁאִינָה מִסְּפָקָת
 לְבַעֲלָיָהּ. וְהַמְּגַבִּיָּה יָדוֹ עַל חֲבֵרוֹ, אֶף עַל פִּי שְׁלֹא
 הִכָּהוּ. וּמִי שֶׁמְקַלֵּל בְּשַׁחוּק לַחֲבֵרוֹ בְּעֵנִין שִׁיגִיעַ
 לוֹ בַּשָּׂת. כָּל אֵלּוּ נְדוּנִים שֵׁם בְּמַדּוֹר זֶה, וְכָל
 כִּיּוֹצֵא בָהֶם.

הַמַּדּוֹר הַשְּׁלִישִׁי הוּא נִקְרָא דוּמָה, וְשֵׁם נְדוּנִים
 כָּל אוֹתָם גָּסִי הָרוּחַ הַמְתַּגָּאִים בְּלִבָּם
 בַּהֲלָכָה לְפָנֵי הָעַם שְׁלֹא לְשֵׁם שָׁמַיִם. וְהַמְסַפְּרִים
 לְשׁוֹן הָרַע. וְהַמְּגִיס לְבוֹ בַּהוֹרָאָה. וְהַדֵּן אֶת חֲבֵרוֹ
 לְכַף חוֹבָה. וְהַמְּלוֹה לַחֲבֵרוֹ בְּרַבִּית. וְהַמְּגַלָּה
 פָּנִים בַּתּוֹרָה שְׁלֹא כַּהֲלָכָה. וּמִי שֶׁאִינוּ עוֹנָה אִמֵּן
 אַחֵר הַמְּבָרֵךְ. וּמִי שֶׁעוֹשֶׂה תַּפְּלָתוֹ פְּסָקוֹת פְּסָקוֹת,
 כְּגוֹן הַמְּסַפֵּר בַּתַּפְּלָתוֹ וְחוֹזֵר וְאוֹמֵר דְּבַר אַחֵר,
 וְחוֹזֵר וּמַפְסִיק, וְהוּא נִקְרָא פְּסָקִי פְּסָקִי.

וְהַמְתְּלוּצֵץ עַל חֲבֵרוֹ וְעַל הַזֶּקֶן שֶׁשָּׁכַח תְּלִמּוֹדוֹ.
וְהָרוּאָה דְּבַר עֲרוּהָ בַּחֲבֵרוֹ וְאִינוּ מוֹדִיעֵו בֵּינוּ
לְבִינוּ. כָּל אֵלֶּה נְדוּנִים שָׁם, וְכָל פִּיּוּצָא בָּהֶם.

הַמְדוּר הָרְבִיעִי נִקְרָא טִיט הַיּוֹן, וְשָׁם נְדוּנִים כָּל
אוֹתָם גָּסִי הָרוּחַ, וְכָל אוֹתָם הָעוֹנִים
עֲזוֹת לְעֲנִיִּים וּמִדְּכָאִים. וְהָרוּאָה לְעֲנִי בְּדַחַק
וְאִינוּ מְלוֹהוּ, עַד שֶׁמִּבְקָשׁ מִמֶּנּוּ הִנָּאָתוֹ. וְכָל
אוֹתָם הַיּוֹדְעִים עֲדוֹת לְעֲנִי וְאִינָם מוֹדִיעִים.
וְהָעוֹשֶׁק שֹׁכֵר שְׂכִיר. וְהַמוֹצִיא זֶרַע לְבִטְלָה.
וְהַבָּא עַל גּוֹיָה וְנִגְדָה. וְהַמְמַשְׁכֵּן לְעֲנִי וְאִינוּ מַחֲזִיר
לוֹ מִשְׁכּוֹנוֹתָיו כְּשֶׁאֵין לוֹ דְּבַר אַחֵר. וְהַמָּטָה
מִשְׁפָּט. וְהַלּוֹקֵחַ שְׂחָד. כֻּלָּם נְדוּנִים בְּמִדּוֹר הַזֶּה.

הַמְדוּר הַחֲמִישִׁי נִקְרָא שָׂאוּל, וְשָׁם נְדוּנִים
הַמֵּינִים, וְהַמוֹסְרִים, וְהָאֶפִיקוֹרְסִים,
וְהַכּוֹפְרִים בַּתּוֹרָה, וְהַכּוֹפְרִים בַּתְּחִית הַמֵּתִים.
עַל אֵלֶּה נֶאֱמַר (איוב ז) כָּלָה עֲנָן וַיִּלָּךְ כֵּן יוֹרֵד
שָׂאוּל לֹא יַעֲלֶה. וְעַל שָׂאָר הַחוּטָאִים כְּתוּב
(שמואל ב ב) ה' מִמִּית וּמַחֲיָה מוֹרִיד שָׂאוּל וַיַּעֲלֵ.

הַמְדוּר הַשְּׁשִׁי נִקְרָא צִלְמוֹת, וְשָׁם נְדוּנִים כָּל
אוֹתָם שֶׁשָּׁכְבוּ עִם אֲמוֹתָם וְנִגְדָה וְעַם
גּוֹיָה. הַמְדוּר הַשְּׁבִיעִי נִקְרָא אֶרֶץ תַּחְתִּית. הַיּוֹרֵד

לְשֵׁם שׁוּב אֵינוֹ עוֹלָה, וְעָלִיָּהֶם נֶאֱמַר (מלאכי ג)
וְעִסּוֹתֶם רְשָׁעִים וְגו'.

וְכֵן אֵלּוֹ הַמְּדוּרוֹת, אֲשֶׁר אוֹכְלָה דּוֹלָקֶת לִילָה
וְיוֹם לְנִפְשׁוֹתֶם שֶׁל רְשָׁעִים. יֵשׁ מִי שֶׁנִּקְרָא
רָשָׁע וְנִדּוֹן בְּגִיָּהֶנּוּ שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשׁ. וְיֵשׁ רָשָׁע
גָּמוּר שֶׁאֵין לוֹ הִרְהוּר תְּשׁוּבָה, אֵין לוֹ תִּקְנָה,
וְנִדּוֹן לְעוֹלָם בְּגִיָּהֶנּוּ. חֲכָמִים אוֹמְרִים, רָשָׁע נִדּוֹן
בְּגִיָּהֶנּוּ שְׁשָׁה חֳדָשִׁים. רָשָׁע גָּמוּר – שְׁנַיִם עָשָׂר
חֳדָשׁ. וְדַבָּרִים אֵלּוֹ כְּשֶׁהִרְהוּר לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה
וּמָתוּ. אָבֵל אִם לֹא הִרְהוּר לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וְלֹא
עָשׂוּ תְּשׁוּבָה, עָלִיָּהֶם הַפְּסוּק אָמַר (ישעיה סו) וַיִּצְאוּ
וַרְאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי וְגו'.

וְאָמַר רַבִּי רַחוּמָאִי, כְּשֶׁגִּרְשׁ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת אָדָם הָרָאוּשׁ מִגֵּן עֵדֶן, נִתְּיָרָא מְמָדוּר
זֶה הַנִּקְרָא אֶרֶץ תַּחְתִּית, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ שַׁעוֹר,
וְעַל זֶה נֶאֱמַר (איוב י) אֶרֶץ עֲפָתָה כִּמוֹ אֶפֶל צִלְמוֹת
וְלֹא סְדָרִים וַתַּפֵּעַ כִּמוֹ אֶפֶל.

מַה עָשָׂה? עָשָׂה תְּשׁוּבָה וְנִכְנַס בְּמִי גִיחוּן עַד
צִוְּאוֹ. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עָלָיו וְסִלְקוֹ
לְמָקוֹם הַנִּקְרָא אֲדָמָה, שֶׁהִיא אַחַת מִשְׁבָּעָה
אֲרָצוֹת, וְשֵׁם הוֹלִיד אֶת קִיֵּן וְהָבֵל.

בְּשִׁהְרֵג קִינְ אֶת הָבֵל, גָּזַר עָלָיו הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לִהְיוֹת נֶעַ וְנָד בְּאַרְץ. מַה כָּתוּב?
 (בראשית ד) הֵן גִּרְשַׁת אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
 וְגו', וְהֵייתִי נֶעַ וְנָד בְּאַרְץ. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 קָבְלוּ בְּתִשּׁוּבָה, וְסִלְקוּ לְאַרְקָא.

בְּשִׁנְיָלָד שֵׁת, סִלְקוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם
 הָרֵאשׁוֹן לְמַעַל מִכָּל הָאָרְצוֹת,
 לְתַבֵּל. בְּמָקוֹם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּחִבְרוֹן. וְשֵׁם חָצֵב
 לוֹ קֶבֶר, וַעֲשֵׂה מַעֲרָה לַפָּנִים מִמַּעֲרָה סָמוּךְ לְגִן
 עֵדֶן, וְשֵׁם הָיְתָה קְבוּרָתוֹ, וְקְבוּרַת אֲבֹרָהֶם יִצְחָק
 וַיַּעֲקֹב וְהָאֲמָהוֹת.

רַבִּי קִיסְמָא אָמַר, מַעֲרַת הַמַּכְפֵּלָה סָמוּךְ לַפֶּתַח
 גֵּן עֵדֶן. בְּשַׁעַר שְׁמַתָּה חַוָּה בָּא אָדָם לְקַבְּרָהּ
 שָׁם, וְשֵׁם הָרִיחַ מִרִּיחוֹת גֵּן עֵדֶן, בְּאוֹתוֹ הָרִיחַ
 שְׁהָיָה שָׁם. רָצָה לְחַצֵּב יוֹתֵר, יִצְאָה בֵּת קוֹל
 וְאָמְרָה: דִּיךְ. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה עָמַד, וְלֹא חָצֵב יוֹתֵר,
 וְשֵׁם נִקְבְּרָה. מִי נִתְעַסֵּק בּוֹ? שֵׁת בְּנוֹ, שֶׁהוּא הָיָה
 בְּדַמּוּתוֹ וּבְצִלְמוֹ.

אָמַר רַבִּי רַחוּמָא, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתְעַסֵּק בּוֹ
 כְּשִׁנּוּצָר, וְנִתְעַסֵּק בּוֹ כְּשִׁמַּת. וְלֹא הָיָה מִי
 שְׂיֻדַּע בּוֹ, עַד שֶׁבָּא אֲבֹרָהֶם אֲבִינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם

וְנִכְנַס לְשֵׁם, וְרָאָה אוֹתוֹ, וְהָרִיחַ רִיחַ בְּשָׂמִים שֶׁל
גֵּן עֵדֶן, וְשָׁמַע קוֹל מְלֹאכֵי הַשָּׂרָת אוֹמְרִים: אָדָם
הָרָאשׁוֹן קָבוּר שָׁם, וְאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב מוֹכְנִים
יְהִיו לַמָּקוֹם הַזֶּה. רָאָה הַנֵּר דּוֹלֵק - וַיֵּצֵא. מִיָּד
הִיָּתָה תְּאוֹתוֹ עַל הַמָּקוֹם הַזֶּה.

אָמַר רַב הוּנָא, קִדְּם שָׂבָא אַבְרָהָם, רַבִּים הָיוּ
מִבְּקָשִׁים לְקַבֵּר שָׁם, וּמְלֹאכֵי הַשָּׂרָת
הָיוּ שׁוֹמְרִים הַמָּקוֹם, וְרוֹאִים אֵשׁ דּוֹלֶקֶת שָׁם,
וְלֹא יָכְלוּ לְכַנֵּס. עַד שָׂבָא אַבְרָהָם וְנִכְנַס, וְקִנְיָה
אֶת הַמָּקוֹם.

רַבִּי נַחֲמִיָּה פָתַח, (בראשית ב) וַיֵּטַע ה' אֱלֹהִים גֵּן
בְּעֵדֶן מִקְדָּם וְגו'. כְּשֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא אֶת אָדָם הָרָאשׁוֹן, מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּרָאוּ,
וּמַעֲפָר בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נָטַל וּבָרָא אוֹתוֹ. כִּיּוֹן שֶׁבָרָא
אוֹתוֹ וְעָמַד עַל רַגְלָיו, בָּאוּ כָּל הַבְּרִיּוֹת
לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ.

מָה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? נָטְלוּ מִשָּׁם,
וְהִכְנִיסוּ לְגֵן עֵדֶן, וְעָשָׂה לוֹ עֶשֶׂר חֲפוֹת,
כְּדִגְמַת עֶשֶׂר חֲפוֹת שְׁעֵתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לַעֲשׂוֹת לְצַדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן לְעֵתִיד לָבֵא. וּמְלֹאכֵי
הַשָּׂרָת הָיוּ יוֹרְדִים וְעוֹלִים וְעוֹשִׂים שְׂמִיחָה לְפָנָיו,
וְנָתַן לוֹ חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה.

וּבְשִׁירָד סמא"ל מְשַׁמֵּי מְרוֹם, רָאָה מַעֲלָתוֹ שֶׁל
 אָדָם, וּמִלֵּאכֵי הַשָּׁרֵת מְשַׁמְשִׁים לְפָנָיו
 בַּחֲפָתוֹ, וַיֵּרַע בְּעֵינָיו. מָה עָשָׂה? נָטַל נֶחֱשׁ כְּמִין
 גָּמַל וָרֶכֶב עָלָיו, וַיֵּרֶד וּפָתָה אוֹתוֹ, עַד שֶׁעָבַר
 מֵאֶמֶר יוֹצְרוֹ.

וּמַהוּ שֶׁעָבַר? רַבִּי אֱלֶכְסַנְדְּרִי אָמַר, רוּחַ זְנוּנִים
 נִכְנָס בְּתוֹכוֹ. רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, רוּחַ
 הַטְּמָאָה הֵיטָה בּוֹ, וְעָבַר מֵאֶמֶר יוֹצְרוֹ. כִּיּוֹן
 שֶׁעָבַר, נִגְלָה עָלָיו הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּגְרְשׁוּ מִגֵּן
 עֵדֶן, וַיִּגְזַר עָלָיו עֲשֵׂר גְזֵרוֹת, וְעַל חוּהַ עֲשֵׂר גְזֵרוֹת,
 וְעַל הַנֶּחֱשׁ עֲשֵׂר, וְעַל הָאָדָמָה תִּשְׁעַ גְזֵרוֹת.
 נִמְצְאוּ אַרְבָּעִים חֲסֵר אַחַת, כְּנֶגֶד אַרְבָּעִים
 מַלְקִיּוֹת שֶׁנִּתְחַיֵּב הָרָשָׁע בְּבֵית דִּין.

לְסוּף עָשָׂה תְּשׁוּבָה, וְקִבְּלוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּאוֹתָהּ שְׁעָה. שְׁאֵמֶר רַבִּי יְהוּדָה בַּר
 שְׁלוֹם, מַהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים ט) שְׁמָעָה תִּפְלָה ה'
 וְשׁוֹעֲתִי הֶאֱזִינָה אֶל דְּמַעְתִּי אֶל תַּחֲרֹשׁ כִּי גֵר אָנֹכִי
 עִמָּךְ? דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה. שְׁאֵמֶר רַבִּי בּוֹן בַּר
 חֲמָא, אָמַר דָּוִד, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא קְרוֹב
 לְכָל אוֹתָם שֶׁקּוֹרְאִים לוֹ.

פֶּתַח וְאָמַר הַפְּסוּק הַזֶּה, (שם קמח) קְרוֹב ה' לְכָל
 קוֹרְאֵיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת. שֶׁהָרִי כָּל

אוֹתָם שְׁקוֹרָאִים בְּאַמַּת לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
הֶקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַרֵּב אוֹתָם וּמְקַבֵּל אוֹתָם,
וְהֶקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבַקֵּשׁ אֶת הַלֵּב.

וְרִצּוֹנוֹ שֶׁל אָדָם חָשׁוּב לִפְנֵי מִכָּל הֶקְרַבְנוֹת
וְהָעוֹלוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם. כִּיּוֹן שֶׁהָאָדָם
שֶׁם רִצּוֹנוֹ בְּתִשׁוּבָה, אֵין שַׁעַר בְּכָל אוֹתָם
הֶרְקִיעִים שֶׁלֹּא פוֹתַח אֵלָיו. קֶרְבָּנוֹ שֶׁל אָדָם תְּלוּי
בִּלְב וְרִצּוֹן, שֶׁכְּתוּב וְהַתּוֹדָה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ.
וְהַתּוֹדָה עָלָיו. וְהַכֹּל תְּלוּי בִּלְב.

רַבִּי נַחוּנְיָא בֶּן הֶקְנָה אָמַר לַחֲכָמִים: בְּנֵי, חֲיִיכֶם,
אֵין קָרוֹב לִפְנֵי הַמָּקוֹם כָּלְבוֹ שֶׁל אָדָם, וְנוֹחַ
לִפְנֵי מִכָּל הֶקְרַבְנוֹת וְהָעוֹלוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם.

מִי שִׁיוֹשֵׁב בְּתַעֲנִית, וְיָשִׁים לְבוֹ וְרִצּוֹנוֹ, הוּא
מְקַרֵּב קֶרְבֵּן שָׁלֵם, שֶׁנוֹחַ לוֹ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שֶׁמְקַרֵּב לִפְנֵי חֲלָבוֹ וְדָמוֹ וְגוֹפוֹ, וּמְקַרֵּב
לִפְנֵי הָאֵשׁ וְהַרִיחַ שֶׁל פִּי. וְהַלֵּב וְהָרִצּוֹן נִקְרָאִים
מִזְבֵּחַ כַּפָּרָה.

הַקֶּרֶבֶן נִחְלָק לְכַמָּה צַדִּידִים, לְכַמָּה חֲלָקִים.
הַתַּעֲנִית שֶׁל אָדָם נִחְלָקֶת לְכַמָּה
צַדִּידִים, לְכַמָּה חֲלָקִים. וְהֶקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא
נוֹטֵל מֵהַכֹּל אֶלָּא הַלֵּב וְהָרִצּוֹן.

וַיִּשְׁלַח מַלְאָכָיו הֵם בְּגוֹף: מַח, וְלֵב, וְכַבֵּד.
הַמַּח אוֹכֵל מִהַכֵּל וְנוֹתֵן לֵלֵב. הַלֵּב
אוֹכֵל מִהַכֵּל וְנוֹתֵן לְכַבֵּד. הַכַּבֵּד נוֹתֵן לְכָל,
שְׁנֵאֵמַר (קהלת א) כָּל הַנִּחָלִים הַלְכִים אֶת הַיָּם
וְהַיָּם אֵינָנו מָלֵא. וְהוּא בְּדִגְמַת יָם. וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל.

אֵין לָךְ בְּכָל הָעוֹלָם שְׁעוּמָדִים לְפָנָיו, אֲלֵא
תְּשׁוּבָה וּתְפִלָּה שֶׁל אָדָם. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
שְׁלֹשָׁה מִיָּנִי תְּשׁוּבָה כָּאֵן בַּפְּסוּק הַזֶּה: תְּפִלָּה,
שְׁוֹעָה, דְּמַעָּה. וְכָלֶם כְּתוּבִים בַּפְּסוּק הַזֶּה, (תהלים
לט) שְׁמַעַה תְּפִלָּתִי ה' וְשְׁוֹעָתִי הֶאֱזִינָה אֶל דְּמַעָּתִי
אֶל תַּחֲרֹשׁ.

כִּי הַשְׁלֹשָׁה חֲשׁוּבִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וּמִכָּלֶם אֵין חֲשׁוּבָה מֵהֶם, רַק הַדְּמַעָּה. שְׁהָרִי
בְּדִמְעוֹת הוֹלֵךְ הֵלֵב וְרִצּוֹן כָּל הַגּוֹף. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר
שְׁעָרִים נִכְנָסִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

תְּפִלָּה - שְׁכָתוֹב בּוֹ שְׁמִיעָה, שְׁכָתוֹב שְׁמַעַה
תְּפִלָּה ה'. שְׁוֹעָה - שְׁכָתוֹב וְשְׁוֹעָתִי
הֶאֱזִינָה. דְּמַעָּה - לֹא כְּאֵלָה, אֲלֵא יוֹתֵר מִהַכֵּל,
שְׁכָתוֹב אֶל דְּמַעָּתִי אֶל תַּחֲרֹשׁ.

מַה בֵּין זֶה לָזֶה? הָרַבָּנִים שֶׁל קֵיסָרִי, וְרַבִּי אֶלְעָזָר
בֶּר יוֹסֵף אָמַר, תְּפִלָּה - לַפְעָמִים שְׁאָדָם

מִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ וְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ, אֲבָל
 לֹא רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת בְּקִשְׁתּוֹ, וְשׁוֹתֵק מִמֶּנּוּ וְלֹא
 מִשְׁגִּיחַ בּוֹ, שֶׁהָרִי אֵין כָּתוּב אֲלֵא שְׁמִיעָה.

הַשְׁמִיעָה הִיא יוֹתֵר מִתְפִּלָּה, שְׁצוּחַ בְּרָצוֹן
 הֵלֵב לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ. וּמִשּׁוֹם שֶׁשֵּׁם
 רָצוֹנוֹ יוֹתֵר, כָּתוּב בּוֹ הָאֲזִינָה, כְּמִי שֶׁמֵּרְכִין
 אָזְנוֹ אֶל אוֹתוֹ הַדְּבוּר, וְעַם כָּל זֶה שׁוֹתֵק, וְלֹא
 רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת רָצוֹנוֹ. אֲבָל דְּמַעָה הִיא בִּלְבַב
 וּבְרָצוֹן שֶׁל כָּל הַגּוֹף, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ כָּתוּב בּוֹ אֶל
 דְּמַעְתִּי אֶל תַּחֲרַשׁ.

וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים, לֹא כָּל הַדְּמָעוֹת נִכְנָסוֹת לִפְנֵי
 הַמֶּלֶךְ. דְּמָעוֹת שֶׁל רָגֵז, וְדְמָעוֹת שֶׁל
 מוֹסֵר דִּין לַחֲבֵרוֹ, לֹא נִכְנָסִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. אֲלֵא
 דְּמָעוֹת שֶׁל תְּפִלָּה וְשֶׁל תְּשׁוּבָה, וְשֶׁמִּבְקָשִׁים
 בְּקִשָּׁה מִתּוֹךְ צָרָתָם, כֻּלָּם בּוֹקְעִים רְקִיעִים,
 וּפּוֹתְחִים שְׁעָרִים, וְנִכְנָסִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ.

שְׁשֻׁנִּינוּ, בְּיוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כָּל
 הַשְּׁעָרִים נִנְעָלוּ, וְשְׁעָרֵי דְמָעוֹת לֹא
 נִנְעָלוּ. מָה כָּתוּב בַּחֲזָקָיהוּ? (ישעיה לח) שְׁמַעְתִּי
 אֶת תְּפִלָּתְךָ רְאִיתִי אֶת דְּמָעָתְךָ. רְאִיָּה מִמֶּשׁ
 מִתּוֹךְ דְּמָעוֹת.

וְלַעֲתִיד לְבֹא מַה כָּתוּב? (שם כה) **וּמַחָה אֲדַנִּי יְהוָה**
דְּמַעָּה מַעַל כָּל פָּנִים. יֵשׁ דְּמַעוֹת לְטוֹב,
 וְיֵשׁ דְּמַעוֹת לְרַע. לְטוֹב – שֶׁל יֵצֵר הַטּוֹב. שֶׁל רַע
 – שֶׁל יֵצֵר הָרַע. עַל הַדְּמַעוֹת הַלָּלוּ שֶׁל צָרָה
 וּדְמַעוֹת שֶׁל תַּפְלָה כָּתוּב, (ירמיה לא) **בְּכִי יִבְאוּ**
וּבִתְחִנוּנִים אוֹבִילִים.

רַבִּי כְּרוֹסְפָדַי חָלָה. נִכְנְסוּ אֵלָיו רַבִּי יוֹסִי בֶן
 קֶסְמָא וַחֲכָמִים. אוֹתוֹ הַיּוֹם, יוֹם הַשַּׁבָּת
 הָיָה. רָאוּ אוֹתוֹ שֶׁהָיָה בּוֹכָה, וְאַחֵר כֶּךָ צָחַק.
 בֵּינְתִים נִרְדָּם. אָמְרוּ, יוֹם הַשַּׁבָּת הוּא, וְאִסּוּר
 לְטַלְטֵלוֹ, וְטִרְחָה אַחֲרַת לֹא צָרִיךְ. הִשְׁאִירוּהוּ.

קָם רַבִּי יוֹחָנָן וְדָרַשׁ, (רות א) **וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ**
אִישׁ נַעֲמִי וּתְשָׁאֵר הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ. מֵת
 אֱלִימֶלֶךְ – נִשְׁאַרוּ בָנֶיהָ לְהִתְנַחֵם בָּהֶם,
 שֶׁנִּשְׁאַרוּ שְׁנֵי בָנָיו לְהַשְׁלִים אֶת מְקוֹם
 אֱלִימֶלֶךְ, שֶׁהָיָה נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה.

אַחֵר כֶּךָ מַה כָּתוּב? וַיָּמוּתוּ גַם שְׁנֵיהֶם מִחֲלוֹן
 וּכְלִיזָן, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְרוּחַ הַטְּמְאָה. עֲכָשׁוּ
 הוּא שָׁבַר עַל שָׁבַר. הַנִּשְׁמָה לְנִשְׁמָה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ
 שֶׁהוּא י', וְהָרוּחַ הַשְׂכָּלִית שֶׁהִיא וּא"ו, לֹא יָמוּתוּ,
 אֶלָּא אָדָם יוֹרֵד מִגְדָּלְתוֹ נִקְרָא מֵת.

אף כָּאן, כְּשֶׁמֶת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, הִנְחָמָה בַּחֲכָמִים
שֶׁנִּשְׁאַרְוּ, וְהֵם רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי וְחִבְרִיו.
מֵתוּ רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי וְחִבְרִיו - נִשְׁאַר רַבִּי
כְּרוּסְפָדַי. וְכַעַת חֲבֵרְנוּ רַבִּי כְּרוּסְפָדַי שְׁמֵת
עִכְשָׁו, הוּא שָׁכַר עַל שָׁכַר.

בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים, רַבִּי חִלְקִיָּה שֶׁהָיָה אֶצְלוֹ, רָאָה
אוֹתוֹ שֶׁחוֹזְרוֹת הִדְמָעוֹת עַל פָּנָיו,
וַצְחוֹק בְּפִיו. קָרָא לְרַבִּי יוֹחָנָן וְלַחֲבָרִים, וְרָאוּ
אוֹתוֹ עִם דְּמָעוֹת עַל פָּנָיו, וַצְחוֹק בְּפִיו. אָמְרוּ
שׁוֹדָאִי לֹא מֵת.

יֵשְׁבוּ, וְלֹא עֲזָבוּ אָדָם לְקָרֵב אֵלָיו. בְּעָרֵב פֶּתַח
עֵינָיו, בִּקְשׁ מִים לְשִׁתּוֹת. קָרְבוּ אֵלָיו רַבִּי
יוֹחָנָן וְחֲכָמִים. אָמַר לָהֶם: רַבּוֹתִי, לָכוּ לְשָׁלוֹם.
לְמַחֵר שׁוּבוּ אֵלַי וְאִמַּר לָכֶם מֶה שְׁרָאִיתִי, וְצִוּוּ
אוֹתִי לְהוֹדִיעַ לַחֲבָרִים.

שֶׁעִכְשָׁו הִצְטַרְכְּתִי לְתַקֵּן כָּל הַדְּבָרִים שְׁרָאִיתִי,
וּבִלְלִילָה הַזֶּה שֶׁהָיִיתִי שָׁם, עוֹלָם אַחֵר
רָאִיתִי, וְלֹא יָדַעְתִּי מֶה הוּא. אָמְרוּ לְבָנֵי בֵּיתִי
שְׁלֹא יִקְרְבוּ אֵלַי, וְלֹא יִהְיֶה אָדָם כָּאן. כָּלֵם
הָלְכוּ. וְרַבִּי יוֹחָנָן נִשְׁאַר שָׁם, וְלֹא קָרַב אֵלָיו כָּל
אוֹתוֹ לַיְלָה.

כְּשֶׁהָיָה מֵאִיר הַיּוֹם, רָאוּ אוֹתוֹ שֶׁהָיָה מְדַבֵּר
וּבּוֹכָה. וְלֹא יָדְעוּ דָבָר. קָם וַיֵּשֶׁב,
וְקָרָא לְרַבֵּי יוֹחָנָן. אָמַר לוֹ: מָה רָאִיתָ? אָמַר:
מַעֲוֹלָם אַחֵר בָּאתִי, וְנִכְנַסְתִּי לְשָׁם, וְלֹא נָתְנוּ לִי
רְשׁוּת לְגִלּוֹת דְּבָר, אֶלָּא לֵךְ וּלְחַבְּרֵךְ. וְאָמַר לָהֶם
מָה שֶׁרָאָה.

אָמַר לוֹ לְרַבֵּי יוֹחָנָן: הִתְקַן דְּבָרֶיךָ, וְלֵךְ לְכַסְאֶךָ
שֶׁתְּקַנּוּ לָךְ, שֶׁהָרִי שָׁנִים עָשָׂר מִהַחֲבָרִים
יָבֹאוּ בְּשִׁבְלֶךָ, וְאֲנִי רָאִיתִי מָה שֶׁלֹּא נָתְנוּ לִי
רְשׁוּת לְגִלּוֹת.

וְרָאִיתִי מֵאוֹתָם הַחֲבָרִים שֶׁהִתְקַיֵּם תְּלִמוּדָם
בְּיָדָם. וְרָאִיתִי אֶת אוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁל
מֶלֶךְ הַמַּשִּׁיחַ שָׁם. וְשָׁמַעְתִּי כְרוּז מְכַרִּיז בְּכָל
יוֹם: אֲשֶׁרֵיהֶם הַחֲבָרִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה,
וְאוֹתָם שֶׁמְזַכִּים בָּהּ אֶת הָאַחֲרִים, וְאוֹתָם
הַמַּעֲבִירִים עַל מִדּוֹתֵיהֶם.

רָאִיתָם, כְּשֶׁהָיִיתִי בּוֹכָה וְצוֹחֵק, הָרְשׁוּת נִתְּנָה
לְמַלְאָךְ הַמּוֹת לְהַבִּיא אוֹתִי, וְרָאִיתִי
הַשְׂכִּינָה אֶצְלִי, וְלֹא נָתְנוּ לוֹ. וְעַל כֵּן בְּכִיתִי
מִמַּלְאָךְ הַמּוֹת, וְצִחֲקִיתִי כְּשֶׁרָאִיתִי הַשְׂכִּינָה שֶׁלֹּא
נּוֹתַנְתָּ לוֹ.

וְרֵאִיתִי עַד שְׁנוּטָלִים אוֹתִי לְבֵית הַדִּין שְׁשָׁם,
וְרֵאִיתִי כַּמָּה צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת, שֵׁם כָּל־ם
מִתְעַסְקִים בְּדִינֵי הָעוֹלָם, וּבִרְאֵיָהֶם סַנְדְּלָפוֹן
בְּעַל הַפָּנִים, שֶׁקוֹשֵׁר קְשָׁרִים לְאֲדוֹנוֹ, וּפֹרֶכֶת אַחַת
פְּרוּסָה עָלָיו, וְכָל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם שֶׁתַּחַת יָדוֹ,
וְלֹא נִתְּנָה רְשׁוּת לְקָרֵב לְרֹאוֹתוֹ.

וְרֵאִיתִי בֵּית דִּין, וְכַמָּה שָׂרִים מְמַנִּים לַפְּנֵיהֶם,
מֵהֶם סְנִיגוּרִים עַל בְּנֵי הָעוֹלָם, וּמֵהֶם
קְטִיגוּרִים. נִטְלוּ וְקָרְבוּ אוֹתִי אֲלֵיהֶם. וְרֵאִיתִי שֵׁם
רַבִּים מִן הַחֲבֵרִים.

אָמְרוּ לוֹ לְמִלְאָךְ הַמּוֹת: מַה זֶה מִבְּנֵי הָעוֹלָם
אֶצְלָךְ? אָמַר לָהֶם: שְׁלֹא נוֹתְנִים לִי

לְהַמִּית אוֹתוֹ, וְקָרְבַּתִּיו לְדִין. (אָמַר לָהֶם, דְּוָנוּ דִּינוּ! וְהִנֵּחוּ
אוֹתִי לְשִׁכַּת וְקָרְבוּ אוֹתִי לְדִין לִפְנֵי שְׁלֹשָׁה סְנִיגְדָרִין שֶׁיְדוּנוּ דִּינִי, וְשִׁמְעָתִי).

שֶׁקָּמוּ שְׁלֹשָׁה עֲדִים, וְאָמְרוּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים מְצָאֵנוּ
כֹּפֶר, מְצָאֵנוּ כֹּפֶר, וְהֶעִידוּ עָלַי שֶׁהַעֲבָרְתִּי
תָּמִיד עַל מַדּוּתִי. הִתְעַסְקוּ בְּדִינֵי כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם,
שֶׁרֵאִיתֶם שִׁישְׁנָתִי, וְעָשׂוּ חֶשְׁבּוֹן שֶׁל יָמִים וְשָׁנִים
שְׁלִי, וְנִמְצְאוּ תָּמִיד שְׁלָמִים.

וַעֲלֵ שֶׁהַעֲבָרְתִּי תָּמִיד עַל מַדּוּתִי, עֲזָבוּ אֶת הַדִּין,
וְלֹא יָכְלוּ לְדוֹן בָּזָה, עַד שֶׁהָעֵלּוּ אֶת דִּינִי
לְמָקוֹם אַחֵר, וְלֹא יָדַעְתִּי לְאִיָּה מָקוֹם.

ובא מן הדין לעזור אותי, ולתת לי זמן להשלים תלמודי בעולם הזה, שעדין לא גמרתי אותו, ולא עזב אותי מלאך המות, עד שנתנו לו במקומי את רבי כרוספדאי הזקן של מקדם, ואז עזב אותי.

בשראיתם הדמעות בפני וצחוק בפה, אותם הדמעות - שבכיתי מפחדו של מלאך המות, וצחקתי - משמחת השכינה, ועל שחכו לי עד זמן אחר כדי להודיע לי מה שגליתי לכם. ולא ישנתי על יד מלאך המות, אלא השאירו עמי את רבי אושעיא, ועמו הולך אני לשם.

תמהו החברים, וקראו עלי, (תהלים פד) עברי בעמק הבכא מעין ישיתוהו גם ברכות יעטה מורה. עברי בעמק הבכא - זה רבי כרוספדאי, שעבר על זה של מלאך המות, שהוא עמק הבכא, שהוא גרם בכיה לכל העולם. מעין ישיתוהו - שהניחוהו לגמר את תלמודו, ולהיות מעיין בתורה. לפיכך, גם ברכות יעטה מורה. אם התורה גורמת לו חיים, כל שכן מי שגורס אותה גרסה ולומד אותה.

קרא עָלֵיו רַבִּי יוֹחָנָן, (תהלים קיב) זֶרַח בַּחֲשֵׁף
 אֹר לַיִּשְׂרָאֵל חֲנוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק. זֶרַח
 בַּחֲשֵׁף, מִהוּ חֲשֵׁף? זֶהוּ מִלֵּאף הַמּוֹת, שְׂמַחֲשֵׁף
 אֶת פְּנֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְחֲשֵׁף עַל פְּנֵי
 תְּהוֹם. אֹר לַיִּשְׂרָאֵל שְׂמַאִיר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְצַדִּיק הַזֶּה, רַבִּי כְּרוֹסְפָדַי, אֶת אֹר הַתּוֹרָה.
 וּמִי עוֹשֶׂה אֶת זֶה? הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁנֶּקְרָא
 חֲנוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק.

וְתֹאמַר נַעֲמִי [לְשֹׁתִי] כִּלְתִּיהָ וְגו' (רות א), כִּי
 שְׂמַעְתָּ בַּשָּׂדֶה מוֹאֵב כִּי פָקַד ה' אֶת
 עַמּוֹ לְתַת לָהֶם לָחֶם. אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה אָמַר רַבִּי
 יִצְחָק, בָּא וּרְאֵה, מִי שְׂמַעְלִים עֵינָיו מַעֲנִיִּים בְּשָׁנֵי
 בְּצֻרָת, הֵם יֵרָאוּ בְּנַחֲמוֹת הָעוֹלָם וְלֹא יָמוּתוּ, עַד
 שֶׁיִּפְקְדוּ לְטוֹבָה, וְהוּא לֹא יִזְכֶּה לְרֹאוֹתָהּ.
 אֲלִימֶלֶךְ עָשִׂיר הָיָה. כִּיּוֹן שָׂרָאָה הָרַעֲב, הָעָלִים
 עֵינָיו מִן הַצָּדָקָה, וּבִרְח לְשָׂדֶה מוֹאֵב.

אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, וְכִי לֹא דִרְכָּן שֶׁל צַדִּיקִים
 לְבִרְח מִפְּנֵי הָרַעֲב, וְהָרִי גְדוֹלִים
 מֵאֲלִימֶלֶךְ, אֲבָרְהָם וְיִצְחָק, עֲשִׂירִים מִמֶּנּוּ, וְהֵלֶךְ
 זֶה לְמַצְרִים מִפְּנֵי הָרַעֲב, וְזֶה לְאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים?
אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא גֵרָם לָהֶם לְצַדִּיקִים הִלְלוּ לְצֵאת

מתוך הרשעים ולהודיע טבעם בעולם, ולפיכך
הביא הרעב.

אבל אלימלך, במקום של צדיקים היה יושב,
במקום של תורה, ובעשר רב. וכשבא
הרעב, העניים היו באים אליו, והעלים עינו
מהם, וברח. ועוד, שראה הדין חל על העולם,
וברח והלך בין האמות.

רבי חסדאי פתח, (קהלת ט) עיר קטנה ואנשים בה
מעט. עיר קטנה, כך אמר רבי יוסי משמו
של רבי יצחק, עיר קטנה - זה גופו של אדם.
ואנשים בה מעט - אלו האיברים. ובא אליה מלך
גדול - זה יצר הרע, שהוא מלך זקן וכסיל, ובני
אדם גם כן משעבדים תחתיו, והוא מלך עליהם.
ומצא בה איש מסכן חכם - זה יצר טוב, שהוא
מסכן, ואין מאזין לו. חכם, שהוא מחכים
למאזין לו, להנצל מענשה של גיהנם.

ומלך הוא את העיר בחכמתו - זו נשמתו של
אדם, שלא תחטא לפני בוראה. ואדם לא
זכר את האיש המסכן ההוא. אין זוכר אותו,
וישוב האדם לחטא באותו יצר הרע.

אמר רבי בון, אותו התינוק שהיה יושב אצלנו,
מה אמר בפסוק הזה? אלא כך פתח: עיר

קִטְנָה - זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁנִקְרָאת עִיר הַקֹּדֶשׁ,
 קָרְיָה קְדוּשָׁה אֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּמוֹ
 שְׁאַמְרֵנוּ (שיר השירים ח) אַחוֹת לָנוּ קִטְנָה, שְׁנִאֲמַר
 (בראשית כט) וְשֵׁם הַקִּטְנָה רָחֵל. וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט -
 אֵלּוּ הָאֲבוֹת.

בא אָדָם הָרֵאשׁוֹן - יִרְדָּה עָמוֹ שְׂכִינָה וְשָׂרָתָה
 בְּתוֹכוֹ. חָטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְנִסְתַּלְקָה מִמֶּנּוּ.
בא נָח, וְהוֹרִידָה לָאָרֶץ. חָטָאוּ דוֹר הַמַּבּוּל,
 וְנִסְתַּלְקָה מִן הָעוֹלָם. בָּא אַבְרָהָם וְהוֹרִידָה. בָּאוּ
 אַנְשֵׁי סְדוֹם, וְנִסְתַּלְקָה. לְפִיכֵךְ וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט
 לְהִתְקַיֵּם עִמָּה בָּעוֹלָם. זְמַן מוֹעֵט הָיוּ, וְלֹא
 נִתְקִימוּ בָּהּ הֶרְבֵּה.

ובא אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְסַבֵּב אֹתָהּ - זֶה פְּלוֹנִי.
 וּמֵצֵא בָּהּ אִישׁ מְסֻכֵּן חָכָם - זֶה יַעֲקֹב.
 שְׁבַמְסַכְנוֹת הָיָה בְּזִמָּן שֶׁחָטָאוּ בָנָיו בְּיוֹסֵף, וְנִמְנָע
 הַשֹּׁפֵעַ מִמֶּנּוּ, וְנִפְרְדָה הַגְּבִירָה מִמֶּנּוּ. וּמִלֵּט הוּא
 אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ - זֶה מֹשֶׁה. מֶהוּ וְסַבֵּב אֹתָהּ?
 שְׁמַתְעִסֵּק פְּלוֹנִי שֶׁיִּחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת, בְּשִׁבִּיל
 לְהִתְעַכֵּב הַגְּבִירָה בְּגָלוֹת, שְׁכָתוֹב (תהלים צא) עָמוֹ
 אֲנֹכִי וְגו'.

דְּבַר אַחֵר, (קהלת ט) עִיר קִטְנָה - זוֹ צִיּוֹן. וְאֲנָשִׁים
 בָּהּ מְעַט - אֵלּוּ שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית. וּבָא

אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְסֹבֵב אֹתָהּ - זֶה פְּלוּנִי. וּמֵצֵא בָּהּ
 אִישׁ מְסֻכֵּן - זֶה מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (זכריה ט)
 עָנִי וְרוֹכֵב עַל חֲמֹר, וְנֶאֱמַר (ישעיה נד) הַצַּדִּיק אָבֵד.
 כָּל זֶמֶן שֶׁלֹּא יָבֹא עָלָיו הַשְּׁפַע. וְעָלָיו נֶאֱמַר (שם יט)
 וְנִהְיָ יַחֲרֹב וְיִבֹּשׁ.

חֲמֹר - זֶה סמא"ל. חָכָם - זֶה מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד.
 וְעָלָיו נֶאֱמַר וּמִלֵּט הוּא אֶת הָעִיר
 בְּחֻכְמָתוֹ. שִׁיחָהּ גּוֹאֵל מְשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם, וְזוֹהִי
 הַגָּאֻלָּה מִלְמַעְלָה.

דִּבֶּר אַחֲרַי, (קהלת ט) עִיר קִטְנָה - זו תִּבְתַּנָּח.
 וְאֲנָשִׁים בָּהּ מַעֲט - אֵלֶּי נָח וְאֶשְׁתּוֹ וּבָנָיו.
 וְבֹא אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל - זֶה יֵצֵר הָרַע, שֶׁסֹּבֵב לָהּ.
 וּמֵצֵא בָּהּ אִישׁ מְסֻכֵּן חָכָם - זֶה נָח. וּמִלֵּט הוּא
 אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ - זֶה אֲבִרָהֶם, שֶׁבִּעְבוֹר אֲבִרָהֶם
 שֶׁעָתִיד לָבֹא, מִלֵּט אֶת הַתִּבְיָה בְּחֻכְמָתוֹ, וּמִלֵּטוֹ
 נָח וּבָנָיו.

דִּבֶּר אַחֲרַי, עִיר קִטְנָה - זוּ יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהִיא בְּזֶמֶן
 הַזֶּה קִטְנָה וְחֲרִיבָה. וְאֲנָשִׁים בָּהּ מַעֲט -
 מַעֲטִים הֵם הַיְּהוּדִים שֶׁיֵּשׁ בָּהּ. וְבֹא אֵלֶיהָ מֶלֶךְ
 גָּדוֹל וְסֹבֵב אֹתָהּ - זֶה מֶלֶךְ מִבְּנֵי עֶשׂוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר
 עָלָיו בְּדִנְיָאֵל, (דניאל ב) שׁוֹקִיו מִבְּרָזָל. שֶׁמְרֹעֵעַ כָּל

אלו, תַּעֲשֶׂם דִּק וְתִרְוַע. שֶׁהַמְּלָכִים וְגו' תַּעֲשֶׂם דִּק
וְתָבִיא סוּף לְכָל אֵלֹה הַמְּלָכִיּוֹת. וּבְזֶמֶן שֶׁהוּא
סֹבֵב בִּירוּשָׁלַיִם, מַצָּא בָּהּ אִישׁ מִסֵּכֵן חָכָם - זֶה
מְשִׁיחַ רִאשׁוֹן, וּמִלֵּט הוּא אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ - זֶה
מְשִׁיחַ אַחֲרוֹן.

דְּבַר אַחֵר, עִיר קִטְנָה - זוֹ הַתּוֹרָה. וְאֲנָשִׁים בָּהּ
מַעֲט. וְלָמָּה הִיא קִטְנָה? וְהָרִי כָּתוּב (איוב יא)
אַרְכָּה מֵאֲרֶץ מִדְּבָר וְגו' אֵלָּא מִשּׁוּם שְׂאֲנָשִׁים בָּהּ
מַעֲט הֵם.

וּבֵא אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְסֹבֵב כּו' - זֶה סֵם הַמּוֹת,
שֶׁסֹּבֵב אוֹתָהּ. וּמַצָּא בָּהּ אִישׁ מִסֵּכֵן - זֶה
דּוֹד. חָכָם - זֶה שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם,
שֶׁהִתְקִין לָהּ נֵר, וְהָאִיר לָהּ בָּאוֹר, בְּמִשְׁלִי
וּסְפָרָיו. וּמִלֵּט הוּא אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ, מִיד
הָאֲפִיקוֹרְסִים וְהַמִּינִים, שֶׁהוּא תִקֵּן אֲזָנִים לַתּוֹרָה.
שְׂשֻׁנִּינּוּ, בְּטָרֵם שָׂבָא שְׁלֵמָה, הִיָּתָה הַתּוֹרָה
כְּקִלְחַת שָׂאִין לָהּ אֲזָנִים, וּמִי שֶׁקָּרַב
אֵלֶיהָ נִשְׁרַף. כִּיּוֹן שָׂבָא שְׁלֵמָה וְעָשָׂה לָהּ אֲזָנִים,
וְנִצְלוּ בְּנֵי הָעוֹלָם בַּעֲצָתוֹ, נָתַן בְּאוֹתָהּ הָעִיר
כְּבִיכּוֹל הַצֵּלָה. וּבִמָּה? בְּחֻכְמָתוֹ.

וְכָל זֶה מִשּׁוּם הַתְּקוּן שֶׁהִתְקִין, וְהַשְׁתַּדְּלוּת
שֶׁהִשְׁתַּדֵּל אַחֲרֶיהָ אוֹתוֹ הַמִּסֵּכֵן, שֶׁהוּא

דוד, שאין איש שהשתדל אחריה כמו דוד המלך.

וְשִׁנְיוֹ, ראוי היה דוד המלך להתקיים בעולם מאה שנים. שאלמלא הוא התקיים מאה שנים, הוא היה מתקן את המאור תקון חזק שלא יסור לעולמים, ולא היה נחרב בית המקדש. אבל כמה גרמו אותן השנים שלא התקיימו.

וְאָדָם לא זכר את האיש המסכן ההוא, זה אדם הראשון, שנתן לו משנותיו רק שבעים שנים. ואדם לא זכר אותו בשעה שבא ס"מ ורוכב על גמל, וסבב אותו שחטא, לא זכר את דוד, שבעני יהיה על העון הזה. שהנחש סבב לחיה, וסמא"ל לאדם הראשון.

וּסְמָא"ל לא היה לו כח שיהפך את האדם, עד שבא הנחש והפך את לב חיה, וחיה הפכה את לבו של האדם, וחטאו שניהם. ועל זה אמר, (בראשית ג) האשה אשר נתתה עמדי הוא נתנה לי מן העץ ואכל. ולסמא"ל לא הייתה הרשות שיהפך את לב האדם, עד שבאה חיה, וגרמה לו שאכל ממנו, ועל כן האשה נענשה. (הדא הוא דאמרינן,

בְּכָל מְקוֹם שֶׁגָּלוּ שְׂכִינָה עִמָּהֶם. גָּלוּ לְבָבֵל שְׂכִינָה עִמָּהֶם. גָּלוּ לְאֶדוֹם שְׂכִינָה עִמָּהֶם וְלֹא אַחַת מִן הַמְּדוּת).

בְּשָׂאֲדָם הָרָאוּשׁוֹן נָתַן לוֹ מִשְׁנוּתָיו אוֹתָן שְׂבָעִים שָׁנָה, לֹא זָכַר מִמֶּנּוּ בְּרָאוּשׁוֹנָה, שְׂאֵל מִלָּא נִזְכַּר מִמֶּנּוּ, מֵאָה שָׁנָה יִשְׁאִיר לוֹ מִשְׁנוּתָיו, כְּמוֹ שְׂרָאוּיִים לוֹ, כְּדֵי לְהִתְחַזֵּק בְּעוֹלָם, וַיִּתֵּקֶן אֶת תְּקוּן הַמָּאוֹר. אֲלָא לֹא נִזְכַּר מִמֶּנּוּ, רַק שְׂבָעִים שָׁנָה, וְלֹא יוֹתֵר.

שְׁלֹשִׁים שָׁנָה הָיוּ, שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ מֵהֶם בְּמִדְבָּר, וּמֵהֶם בְּצֶאֱזָן. וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן – וַחֲכָמַת הַמִּסְכֵּן בְּזוּיָהּ, וַדְּבָרֵיו אֵינָם נִשְׁמָעִים מִלִּפְנֵי שְׂאוֹל הַמֶּלֶךְ. זֶה שֶׁלֹּא נִשְׁאָרוּ בוֹ אֲלָא אַרְבָּעִים חֹסֵר אַחַת, שֶׁהָרִי שָׁנָה אַחַת הָיָה בּוֹרַח מִלִּפְנֵי בְנוֹ אַבְשָׁלוֹם. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ יָרַד תְּקוּן הַנֵּר, עַד שֶׁהָיָה כִּפְשָׁע בֵּינוֹ וּבֵין הַמּוֹת.

וְכָל זֶה, מִפְּנֵי שְׂאֲדָם לֹא נִזְכַּר מִמֶּנּוּ בְּרָאוּשׁוֹנָה לְהוֹסִיף לוֹ אוֹתָם שְׁלֹשִׁים שָׁנִים לְמִטָּה, לְהַשְׁלִים לוֹ לְמֵאָה. וְנִפְגְּמוּ שְׁלֹשִׁים שָׁנִים לְמִטָּה, מֵאוֹתָם שְׂבָעִים הַשָּׁנִים שֶׁהָיְתָה חֲכָמַתוֹ בְּזוּיָהּ וַדְּבָרֵיו אֵינָם נִשְׁמָעִים.

וְזֶהוּ, שֶׁשְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ כָּל כֵּךְ מִשְׁבַּח אֶת עֲצָמוֹ, וְהוּא קוֹרֵא עַל עֲצָמוֹ חֲכָם. אֲלָא מִשּׁוֹם כֵּךְ

הוא אָמַר בְּרֹאשׁוֹנָה, (קהלת ט) וּגְדוּלָה הִיא אֵלַי.
דָּבָר זֶה גְּדוּל שְׁאֲנִי בָּא לְשַׁבַּח אֶת עֲצָמִי, אֵלָא
הוֹאִיל וְאֵין אַחֵר שְׂיֹאמַר לוֹ. בָּאוּ הַחֲבָרִים
וּנְשָׁקוּהוּ, וְקָרְאוּ עָלָיו (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי ה'
וְרַב שְׁלוֹם בְּנִיךְ.

אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שָׁלַשׁ שָׁנִים הָיָה
רָעַב בְּיָמָיו. מָה הִטָּעַם? כְּדֵי לְהוֹדִיעַ לוֹ
שֶׁעַל הַדִּין תִּלְוִי הַדָּבָר. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שמואל-ב כא)
וַיְהִי רָעַב בְּיָמַי דָּוִד שָׁלַשׁ שָׁנִים וַיִּבְקֹשׁ וַיִּגּוֹ'. עַד
שֶׁנִּשְׁלַם הַדִּין. כִּיּוֹן שֶׁנִּשְׁלַם, מִיָּד (שם) וַיַּעֲתֵר
אֱלֹהִים לְאַרְץ וְכו'.

סדר הלימוד ליום יב אלול [יום 337 בשנה]

שִׁשְׁשָׁנָה רַבִּי חֲיִיאָ, כָּל הָעוֹלָם אֵין שׁוֹתִים אֵלָא
מִתְמַצִּיתָה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁנִּפְקֵד
הָעוֹלָם, הִיא נִפְקֶדֶת בְּתַחֲלָה, מִשּׁוֹם שֶׁלֹא נִמְצָא
מִי שִׁיַּצִּיל אוֹתָהּ וַיִּגֵּן עָלֶיהָ.

בְּתַחֲלִיָּה אֱלִימֶלֶךְ הָיָה צַדִּיק, וַיְכַל לְהִגֵּן עַל
הַדִּירִים שֶׁל הָעוֹלָם, וּבִרְח לֹא בֵין
שָׂאֵר הָאֲמוֹת, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ נִעְנָשׁ. הוּא מֵת,
וּמָתוּ בָנָיו עַל וּנְשָׁאוּ נָשִׁים נְכָרִיּוֹת מֵאֲמוֹת
אַחֲרוֹת, וְנִעְנָשׁוּ.

רבי נחמיה פתח, (בראשית ו) **וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים**
אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הָנָה וַיִּקְחוּ לָהֶם
נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ. וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים –
עַזְזָא וְעִזָּא"ל, שְׁנֵי מַלְאָכִים הָיוּ, שֶׁקְטָרְגוּ
לְרַבּוֹנָם, וְהַפִּילָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמָּקוֹם
קָדוֹשׁ שֶׁל מַעְלָה. וּכְשִׁירְדוּ, נִתְגַּלְמוּ בְּאוֹר,
וְנַעֲשׂוּ כַּבְּנֵי אָנוֹשׁ.

וַאֲיֵין לָךְ בְּכָל אוֹתָם הַמַּלְאָכִים שִׁיגְרְמוּ לְהִתְעַרֵּב
בְּתוֹךְ בְּנֵי אָנוֹשׁ כְּאוֹתָם שֶׁנִּקְרְאוּ אִישִׁים,
וְכאוֹתָם שֶׁנִּקְרְאוּ בְּנֵי אֱלֹהִים. כִּיּוֹן שֶׁהַפִּילָם
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִתְגַּלְמוּ מִכָּל אוֹתָם יְסוּדוֹת
שֶׁל בְּנֵי אָדָם, וּמִתְלַבָּשִׁים בָּהֶם.

שָׂאֵר הַמַּלְאָכִים, כְּשִׁירְדוּ, וְהֵם עֲתִידִים לָשׁוּב
לְמִקְוֵמוֹתֵיהֶם, הִתְגַּלְמוּ בְּאוֹר (הָעוֹלָם, וְנוֹטָלִים
 צוֹרֵת אֲנָשִׁים עִמָּהֶם, וְלֹא יוֹתֵר. וּמִשּׁוּם כֵּךְ נִרְאִים לִפִּי שְׂעָה, וְלֹא יוֹתֵר. פַּעַם
 בְּיוֹם, אוֹ פַּעַמִּים, אוֹ בְּכָל יוֹם פַּעַם אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם, וְאַחֵר כֵּךְ פּוֹרְחִים בְּאוֹר)
וּמִתְפַּשְׁטִים מִמֶּנּוּ, וְחוֹזְרִים לְמִקְוָמָם.

רבי קיסמא בר רבי ינאי פתח, (תהלים קד) **עֲשֵׂה**
מַלְאָכָיו רוּחוֹת מְשַׁרְתָּיו אֵשׁ לֵהֵט. יֵשׁ
מַלְאָכִים שֶׁהֵם מְרוּחַ, וְיֵשׁ מַלְאָכִים שֶׁהֵם מַאֲשׁ,
זֶה נוֹתֵן מִשְׁלוֹ לַחֲבֵרוֹ, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם.

וְעַל זֶה, אוֹתָם שְׂיוֹרְדִים, מְשַׁנֵּי הַיְסוּדוֹת הָאֵלֶּה
 יוֹרְדִים. כְּשִׁיוֹרְדִים, מִתְלַבָּשִׁים יוֹתֵר בְּאֹוִיר
 הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִתְגַּלְמִים.

אוֹתָם שֶׁהִתְעַרְבוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִתְלַבָּשִׁים
 בַּיְסוּדוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא יְכוּלִים
 לִפְרוֹחַ וּלְשׁוּב לְמִקּוֹמָם, וּמִתְעַכְּבִים כָּאֵן. כִּיּוֹן
 שֶׁמִּתְעַכְּבִים כָּאֵן שְׂבַעַה יָמִים זֶה אַחֵר זֶה, לֹא
 חוֹזְרִים לְשֵׁם.

וְעַל זֶה וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם וְגו'.
 מֶה זֶה כִּי טִבַּת הִנֵּה? שֶׁהִיא מֵאִיר הַיְפִי
 שֶׁלֶּהֵן כְּמוֹ אוֹר עֲלִיוֹן.

כִּיּוֹן שֶׁהוֹלִידוּ בָנִים, לָקַח אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וְהַכְנִיס אוֹתָם בְּהָרֵי הַחֹשֶׁךְ, שֶׁנִּקְרָאִים
 הָרֵי קֶדֶם, וְקָשַׁר אוֹתָם בְּשִׁלְשָׁלוֹת שֶׁל בְּרִזָּל.
 וְאוֹתָן הִשְׁלִשְׁלוֹת מְשַׁקְעוֹת עַד לְתוֹךְ הַתְּהוֹם
 הַגְּדוֹלָה, וְשֵׁם מְלָמְדִים כְּשָׁפִים לְבְנֵי הָאָדָם.

בְּלָעֵם נָטַל מִשָּׁם אֶת כְּשָׁפָיו, וְלָמַד מֵהֶם,
 בְּאוֹתָם הָהָרִים. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (במדבר כג) מִן
 אֲרָם יִנְחֲנוּ בְּלֶק מֶלֶךְ מוֹאָב מֵהָרֵי קֶדֶם. וּמִשָּׁם
 הִתְעַטְרוּ כָּל יוֹדְעֵי הַכְּשָׁפִים שֶׁבְּעוֹלָם.

וּמִתּוֹךְ שֶׁהָיוּ מְקַטְרְגִים עַל רַבּוֹנָם בְּרֵאשׁוֹנָה וְעַד
 הַיּוֹם הַזֶּה, הֵם מְקַטְרְגִים לְרַבּוֹנָם בְּמָה?

בְּאוֹתָם הַכְּשָׁפִים, שְׁמַכְחִישִׁים פְּמִלְיָא שֶׁל מַעְלָה.
וְאַלְמָלָא אוֹתָן הַשְׁלִשְׁלָאוֹת הַמְשַׁקְעוֹת בְּתוֹךְ
הַתְּהוֹם הַגְּדוֹלָה וְאַחוּזִים בָּהֶם בְּתַפְיֶסָה רַבָּה, הָיוּ
מַחְרִיבִים אֶת הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָם אֵינוֹ יָכוֹל לְסַבֵּל.
וְשָׁם, בְּאוֹתָם הָרִי הַחֲשָׁךְ, יוֹנָקִים מֵצֵד הַצָּפוֹן,
שֶׁהָרִי מֵאוֹתוֹ הֵצֵד כָּל אוֹתָם הַמֵּינִים
מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי נַחֲמִיָּה אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִעְמָה הָיְתָה
בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְכָל הָעוֹלָם טוֹעִים אַחֲרֶיהָ.
רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, אָמַא שֶׁל שְׂדִים הָיְתָה. כִּיּוֹן
שָׂרְאוּ אוֹתָהּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים, טָעוּ אַחֲרֶיהָ.

לְאַחֵר כֵּן רָאוּ בְּנוֹת הָאָדָם הוֹלְכוֹת עֲרֻמוֹת,
וּבָאוּ לָהֶן, וַיִּלְדוּ מֵהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
(בראשית ו') וְגַם אַחֲרֵי כֵן כָּאֲשֶׁר יָבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים
וְגו'. אֲנָשִׁי שֵׁם, מֶה זֶה אֲנָשִׁי שֵׁם וְגו'? אֵלּוּ
הַנְּפִילִים שֶׁלְמָדוּ בְּעוֹלָם שֵׁם בְּכָל דָּבָר וּדְבָר,
לְהַשְׁלִים אֶת כְּשָׁפֵיהֶם. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי
אָמְרוּ, אֲנָשִׁי שֵׁם מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ג') שְׁשִׁים
גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ. אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק, כָּתוּב
מִגְבוּרֵי יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי עֲזַרְיָה שָׁאֵל אֶת רַבִּי יוֹסִי אִישׁ כֶּפֶר אֲוֵנו, מָה
הַטַּעַם הַכְּשָׁפִים הֵם יוֹתֵר בְּנָשִׁים, וְלֹא

בַּגְבָּרִים, שְׁכָתוּב (שמות כב) מְכַשֶּׁפָּה לֹא תִחְיֶה, וְלֹא
כָּתוּב מְכַשֶּׁף?

אָמַר לוֹ, כָּתוּב (תהלים צא) לֹא תִאָּנֶה אֵלֶיךָ רָעָה. לֹא
כָּתוּב רָע, אֲלֵא רָעָה. זֶהוּ צִד הַנִּקְבָּה וְדָאִי.
וְנִגַּע לֹא יִקְרַב לְאַהֲלֶיךָ – זֶהוּ הַזִּכָּר. וּמִן הַנִּקְבָּה
כָּל סוּגֵי הַכְּשָׁפִים, וְכָל הָעֲסָקִים הָרָעִים בָּאִים
לְעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (קהלת ז) וּמוֹצֵא אֲנִי מֵרַמּוֹת
אֶת הָאִשָּׁה וְגו'.

וְכֵּן זֶה אֲסוּרִים יְדִיָּה? רַבִּי יִנָּאי וְרַבִּי יְהוֹשֻעִיא.
אֶחָד אוֹמֵר, כָּל הַנוֹגֵעַ בְּאִשָּׁה, אוּ מִקְבֵּל
מִמֶּנָּה מִיָּדָה לְיָדוֹ, לֹא יִנָּקֶה מִדִּינָהּ שֶׁל גִּיהֶנֶם,
שֶׁנֶּאֱמַר יָד לְיָד לֹא יִנָּקֶה רָע. זֶהוּ שְׁכָתוּב אֲסוּרִים
יְדִיָּה, וְדָאִי.

וְאֶחָד אוֹמֵר, מִן הַנִּקְבָּה בָּאוֹת כָּל מִינֵי נֶחֱשׁ
וְכִשּׁוּף וְכָל הַהֲרוּרִים רָעִים. וְאֶלְמָלָא
שְׁאֲסוּרִים יְדִיָּה, שֶׁלֹּא נוֹתְנִים לָהּ מִן הַשָּׁמַיִם, הִיוּ
הוֹרְגִים וּמְמִיתִים כָּל הָעוֹלָם בְּכָל עֵת וְזָמָן.

וְאִין מִתְגַּבְּרַת הַנִּקְבָּה אֲלֵא בִכְחַ שֶׁל הַזִּכָּר,
שֶׁהִיא שׁוֹרָה בְּעַמָּקִים שָׁלוֹ, שֶׁהִיא יוֹדַעַת
לְהַשְׁבִּיעַ אֶת הָאָדָם לְהַשְׁלִים אֶת רְצוֹנָהּ. (שֶׁהִיא יוֹדַעַת
בְּכָל מִינֵי כִישּׁוּף וְהָאָדָם צָרִיךְ לְהַשְׁלִים רְצוֹנָהּ) וְכֵּן? בְּשֵׁם,

וּבְדַבָּרִים עֲמָקִים, בְּשֵׁם שֶׁל טַמְאָה. וְעַל כֵּן
הַמַּעֲשִׂים תְּלוּיִים בָּהּ, וְהַדְּבָרִים בְּזָכֶר. וּשְׁנֵיהֶם
מִתְעוֹרָרִים מִהֲנַקְבָּהּ. וּמִשּׁוּם כֶּף מִיָּנִי הַכְּשָׁפִים
נִמְצָאִים בַּנִּקְבָּה, וְלֹא בְּזָכֶר.

שְׁנֵינּוּ, הָעוֹבֵר בֵּין שְׁתֵּי נָשִׁים, אִם נָדוּת הֵן –
נִכְפָּה. וְלֹא תָזוּז מְגוּפּוֹ אִם לֹא יַעֲשֶׂה לוֹ
דָּבָר, סִכָּנָת דָּם אוֹ הִרְיָגָה מְזַמֶּנֶת לוֹ. וְאִם אֵינֶן
נָדוּת – עֵינַי הָרַע שׁוֹלֵט בּוֹ בְּגוּפּוֹ אוֹ בְּמַמּוֹנוֹ.

כְּמוֹ זֶה שֶׁל רַבִּי נַחוּם בְּרַבִּי שְׁמֵלָאִי, פַּעַם אַחַת
הָיָה בִּכְרֹךְ שֶׁל קֶסְרִין. עָבַר בֵּין שְׁתֵּי נָשִׁים.
הִסְתַּכְּלוּ בּוֹ, וְהִסְתַּכֵּן מִיָּד בְּגוּפּוֹ וּבְמַמּוֹנוֹ. מָה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁאוּתָהּ רוּחַ רָעָה שָׂרְתָה עָלֶיהָ,
וַיְכּוּלָה לְהִזִּיק.

מַה תִּקְנָתוֹ? יֹאמַר כֶּף: לְכִי לְכִי, דְּמִי דְּמִי, הִסִּירִי
אֶת קְשִׁירַת הַקֶּשֶׁר, לֹא וְלֹא לִי. וְאַחֵר כֶּף
יִתְחִיל בָּאֵל וַיִּסִּים בָּאֵל. יִתְחִיל בָּאֵל, שְׁכַתּוֹב
(בַּמַּדְבָּר כג) אֵל מוֹצִיאֻ מִמִּצְרַיִם. וַיִּסִּים בָּאֵל, (שם) כִּי
לֹא נִחַשׁ בִּיעֶקֶב וְגו', עַד מָה פָּעַל אֵל. וַיִּלֶּךְ לוֹ,
וְלֹא יִשְׁגִּיחַ אַחֲרָיו.

רַב הוֹנָא הָיָה עוֹלָה מִבְּבֶל לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל, וְהָיָה
עוֹלָה לְשֵׁם. נִקְלַע לְכַפֵּר אֶחָד, רָאָה אוֹתָהּ

אִשָּׁה שֶׁהִיְתָה הוֹלֶכֶת אַחֲרָיו. זָרָקָה מִים עַל
כַּתְפָּיו, וְנָטְלָה עֶפֶר מִרְגְּלָיו. הִחֲזִיר רֹאשׁוֹ וְאָמַר
לָהּ: עָשִׂי וְקַחִי אַחֲרִי, שֶׁהָרִי אֵין כָּלוּם אֶצְלִי, אֲבָל
אֲנִי גּוֹזֵר עָלֶיךָ בְּלִבּוֹל בְּדַעְתְּךָ.

אַחֵר כֶּךָ אָמַר: לֹא בִשְׂבִילִי, אֲלֵא בִשְׂבִיל שְׁלֹא
תִהְיֶה בְּנֵי אָדָם אַחֲרִים. וְכֵן הָיָה.
הַתְּבַלְבֵּלָה דַּעְתָּהּ, וְלֹא יָדְעָה דָבָר, וּמָתָה. וְעַל זֶה
כָּתוּב (תהלים צא) לֹא תִאֲנֶה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַּע לֹא
יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ.

שָׁנָה רַבִּי חֲיִיא, (קהלת ז) טוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים יִמְלֹט
מִמָּוֶה. מִמֵּי? מֵאוֹתָהּ הָאִשָּׁה שֶׁכָּתוּב בָּהּ,
אֲשֶׁר הִיא מְצוּדִים וַחֲרָמִים וְכוּ'. וַחֲוִטָא יִלְכֹּד בָּהּ
– אוֹתוֹ שֶׁהוֹלֵךְ אַחֵר יֵצֵר הָרָע.

בֵּא וּרְאֵה, בְּזִמָּן שֶׁהָרָעַב בָּעִיר, לֹא יִרְאֶה אָדָם
אֶת עֲצָמוֹ, וְלֹא יִלֵּךְ יְחִידִי בָּעִיר, מִפְּנֵי
שֶׁמֶלֶאךְ הַמּוֹת נִמְצָא שָׁם, וַיֵּשׁ לוֹ רִשּׁוֹת לְחַבֵּל.
וְעַל כֵּן כָּתוּב (בראשית מב) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה
תִּתְּרָאוּ. כִּי־זָא בּוֹ, בְּזִמָּן שֶׁדָּבָר בָּעִיר, יִסְגֹּר
אָדָם עֲצָמוֹ וְלֹא יִתְּרָאֵה בְּשׁוּק. שֶׁכִּיּוֹן שֶׁנִּתְּן
רִשּׁוֹת לְמַחְבֵּל – מִי שֶׁפּוֹגֵעַ בּוֹ נִזְוָק, וְהוּא
מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ.

בא וּרְאֵה, עֲשֹׂר שָׁנִים הָיְתָה נַעֲמִי בַשָּׂדֶה
 מוֹאֵב, לְסוּף - כִּי שָׁמְעָה בַשָּׂדֶה מוֹאֵב
 כו'. מִפְּנֵי מָה נַעֲנָשׁוּ מַחֲלוֹן וְכִלְיוֹן? מִפְּנֵי
 שֶׁנִּשְׁאַוּ נָשִׁים מוֹאֲבִיּוֹת.

אֵין לָךְ בַּעוֹלָם נָשִׁים מִתַּעֲסָקוֹת בְּנַחֲשׁ וּבְכַשׁוּף
 כְּמוֹ מוֹאֲבִיּוֹת. מִמָּה? שֶׁכָּתוּב (במדבר כה)
 וַיֹּאכֶל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָאֱלֹהֵיהֶן. כִּיּוֹן שֶׁהָיוּ
 אוֹכְלִים דְּבָר בְּכַשְׁפֵּיהֶם, מִיָּד הָיוּ מִשְׁתַּחֲוִים
 לְגִלּוּלֵיהֶם. (שם) וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר. רַבִּי
 חֲזִיָּא אָמַר, כְּמוֹ הַצִּמְדִּים הַתְּכַשִּׁיטִים, כֶּךָ הָיוּ
 מִתְחַבְּרִים לְבַעַל פְּעוֹר.

בְּכַשְׁפֵּיהֶן שֶׁל הַנָּשִׁים, מִנֵּין לָנוּ? שֶׁכָּתוּב (שם לא)
 הֵן הִנֵּה הָיוּ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדָבָר
 בִּלְעָם. בַּעֲצַת בִּלְעָם לֹא נֶאֱמַר, אֲלֹא בְּדָבָר בִּלְעָם.
 לְמַד אוֹתָם דְּבָרִים בְּפֹה, שֶׁהָרִי לַעֲשׂוֹת כְּשָׁפִים
 וְקִסְמִים לֹא הָיוּ כְּמוֹתָם בַּעוֹלָם, אֲבָל הַדְּבָרִים שֶׁל
 הַפֹּה לְהַשְׁלִים כְּשָׁפֵיהֶם לֹא הָיוּ יוֹדְעִים. וְעַל זֶה
 בְּדָבָר בִּלְעָם עָשׂוּ, וְהַשְׁלִים כְּשָׁפֵיהֶם, וַיִּכַּל לָהֶם.
 רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, כְּשֶׁרָה הָיְתָה רוּת.

וְתֹאמַר נַעֲמִי לִשְׁתִּי כִלְתִּיהָ לְכִנָּה שְׁכֵנָה אִשָּׁה
 לְבֵית אִמָּה יַעֲשֵׂה ה' (רות א), יַעֲשֵׂה כָּתוּב.

אָמְרָה לָהֶם: אִם תִּזְכּוּ לִכְנֹס תַּחַת כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה
- יַעֲשֶׂה, וְאִם לֹא - יַעֲשׂ, חֹסֵר ה'.

כִּי מֵר לִי מְאֹד מִכֶּם, עָלֵיכֶם צָרִיךְ לוֹ לִהְיוֹת,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל-ב א) צָר לִי עָלֶיךָ. מַה זֶּה
מִכֶּם? אָמַר רַבִּי קְרוֹנִיאָא אָמַר רַב כְּהֵנָא, צָרָה
בְּלָבִי מִכֶּם, שְׁאַתָּן גִּרְמַתָּן לְבָנֵי שְׂיִמּוֹתוֹ, וּכְמִי
שֶׁמִּתְרַעַם עַל אַחֵר.

וְהַיֵּשֶׁק עֲרָפָה לַחֲמוּתָהּ. עֲרָפָה - הָרָפָה שְׁמָהּ.
לָמָּה נִקְרָא שְׁמָהּ עֲרָפָה? עַל שֶׁחֲזִירָה
עָרַף לַחֲמוּתָהּ, וְחֲזִירָה לְמִקּוּמָהּ לְשֹׁדֵה מוֹאֵב.
זִנְתָהּ, וְלֹא קִבְּלוּהָ, וְהִלְכָה לְאַרְץ פְּלִשְׁתִּים. וְהַכֹּל
דְּשִׁים בָּהּ כְּהַרְיָפוֹת, שֶׁהַפְּקִירָה עֲצָמָה לְזִנּוֹת.

וַיִּלְדָּהּ מִזְנוֹת שָׁשָׂה בָנִים, וְכָלֶם נָפְלוּ בְּיַד דָּוִד
וְאַנְשָׁיו, שֶׁהָיָה בֶּן בְּנֵה שֶׁל רוּת, שֶׁנֶּאֱמַר
(שם כא) וַיֵּשְׁבִי בְּנֹב אֲשֶׁר בִּילִידֵי הָרָפָה. וְכִי מִי נָתַן
אוֹתָם בְּנֹב? וְהֵלֵא נֹב סְמוּכָה לִירוּשָׁלַיִם הִיא,
בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְהוּא בְּאַרְץ פְּלִשְׁתִּים?

אַלֵּא כֹךְ אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, מְלַמֵּד שָׁבָא עַל עֶסְקִי
נֹב, מִפְּנֵי שֶׁגָּרַם עֲנִין נֹב עִיר הַכֹּהֲנִים,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם הַצְּדִיקִים אֲפִלּוּ
כַּחוּט הַשְּׁעָרָה. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: דָּוִד,

גִּרְמַתָּ כָּל כָּךְ בָּנָב עִיר הַכֹּהֲנִים, חַיִּיךָ, אוּ הַדִּין
יִחוּל עַל עֲצֻמָּךְ, אוּ עַל זִרְעֶךָ, וְלֹא יִשָּׂאֵר אֲלָא
אַחַד.

שָׁנָה רַבִּי חַיִּיא, כְּתוּב (שמואל-א כב) וַיִּמְלֹט בֶּן אַחַד
לְאַחִימֶלֶךְ וְגו'. שְׁלֹא נִשְׂאֵר לְאַחִימֶלֶךְ מִכָּל
בֵּית אָבִיו זֹולָתִי אַבִּיתֶר לְבָדּוֹ, וְעַל עוֹן זֶה מֵת
שָׂאוּל וּבָנָיו, וְכִמָּה אֲלָפִים וּרְכָבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל,
וְנִגְזַר עַל דָּוִד לָמוֹת.

כִּיּוֹן שֶׁהֵלֶךְ לְאַרְץ פְּלִשְׁתִּים, רָאָתָה אוֹתוֹ הִרְפָּה.
אָמְרָה לְבָנָה: זֶה שֶׁהָרַג אָחִיךָ. בְּאוֹתָהּ
הַשְׁעָה הִגִּיעַ זְמַן מֵדֵת הַדִּין לְהַנָּקָם מִדָּוִד עַל
עֲסָקֵי נָב, וְזִמֵּן אֶת יֹשְׁבֵי לְהָרְגוֹ. מִיד - וַיִּשְׁבִּי
בָּנָב, שָׁבָא עַל עֲסָקֵי נָב. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, כָּךְ אָמַר
דָּוִד: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זִרְעִי יִהְיֶה נָכוֹן לְפָנֶיךָ,
וְהִרִינִי מִקֶּבֶל עָלַי אֶת הַדִּין.

מָה עָשָׂה? נָטְלוּ יֹשְׁבֵי, וְהִגְרִים אֶת עֲצָמוֹ עָלָיו
וְעַל הַמָּטָה. אָמַר לוֹ: אֵין כְּבוֹדִי. נָטְלוּ
וַזְרִקוּ בְּאוֹיֵר, וְשֵׁם הַסִּיף שִׁיְהָרַג בּוֹ דָּוִד. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (שמואל-ב כא) וְהוּא חָגוֹר חָרָב חֲדָשָׁה וַיֹּאמֶר
לְהַכּוֹת אֶת דָּוִד. מִיד הַזְכִּיר אַבְיָשִׁי שֵׁם הַמִּפְרָשׁ,
וְעָמַד בְּאוֹיֵר, וְסוֹסוֹ מִיד נִשְׁמַט, וְהֵלֶךְ לִירוּשָׁלַיִם.

הַלֵּךְ אֲבִישִׁי וּבֹא לִסְנֵה־דְרִין וְאָמַר, מֵהוּ לִרְכֹּב עַל
סוּסוֹ שֶׁל מֶלֶךְ בְּשַׁעַת הַדְּחָק? וְהַתִּירוּהוּ.
מֵצֵאוּ לְדוֹד עוֹמֵד בְּאֹוִיר. אָמַר לוֹ, חֲזוּר מִתְּפִלָּתְךָ.
אָמַר לוֹ, (תהלים קטז) מָה אָשִׁיב לַה' כָּל תַּגְּמוּלוֹהִי
עָלַי. שֶׁכֶּךָ מְקַבְּלֵנִי מִבֵּית דֵּינוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל
הַרְמָתִי, שְׁאִפְלוּ חָרֵב חֲדָה מִנַּחַת עַל צֹאֲרוֹ שֶׁל
אָדָם אֵל יִמְנַע עֲצָמוֹ מִן הָרַחֲמִים. מִיָּד חֲזוּר
מִתְּפִלָּתוֹ, וְקִבֵּל הַדִּין עַל זִרְעוֹ, שִׁכְתוֹב (שְׁמוּאֵל-ב כ"א)
וַיַּעֲזוֹר לוֹ אֲבִישִׁי בֶן צְרוּיָה וַיַּךְ אֶת הַפִּלְשֹׁתִי וְגו'.
מֵה כָּתוּב? (שְׁמוּאֵל-א י"א) וַעֲתִלְיָה אִם אַחֲזִיָּהוּ רָאֲתָהּ
כִּי מֵת בָּנָה וַתִּקֶּם, (דְּבָרֵי הַיָּמִים-ב כ"ב) וַתֹּאבֵד אֶת
כָּל זֶרַע הַמַּמְלָכָה. כָּתוּב וַתֹּאבֵד, וְכָתוּב וַתִּדְּבַר
אֶת כָּל זֶרַע כּו'. מֵהוּ וַתִּדְּבַר? אָמְרָה, שֶׁעֲתִידִין
זִרְעוֹ שֶׁל דָּוִד לֹאבֵד מִן הָעוֹלָם.
וַתִּקַּח יְהוֹשֻׁבֵּעַ בַּת הַמֶּלֶךְ יוֹרָם כּו', אֶת יוֹאָשׁ
כּו'. מִלְּמַד שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דָן מִדָּה
בְּגוֹד מִדָּה. וְעַל כָּל זֶה, אֵף עַל פִּי שְׁנִגְזָרָה גְזָרָה
זוֹ וְנִתֵּן רְשׁוּת לְמִדַּת הַדִּין, עַל זֶה כָּתוּב (ישעיה י')
עוֹד הַיּוֹם בָּנֹב לַעֲמֹד. עֲדִין מִדַּת הַדִּין בָּנֹב עוֹמֵד
וְתוֹבֵעַת דִּין מִלִּפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְמֵה
בְּצַדִּיקִים מְדַקְדָּק הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כֶּף -
בְּרָשָׁעִים עַל אַחַת כֶּמֶה וְכֶמֶה.

וְתֹאמַר הִנֵּה שָׁבָה יְבִמְתְּךָ אֶל עַמָּהּ וְאֵל
אֱלֹהֶיהָ (רות א). אָמַר רַבִּי נַחֲמָן אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה, מִזֶּה שָׁאֵמַר שָׁבָה, מְלַמֵּד שְׁגִיּוֹרַת
הַיְתָה בַּתְּחִלָּה. וְכָתוּב וְאֵל אֱלֹהֶיהָ, שֶׁהָרִי אֱלֹהִים
אֶחָד הָיָה לָהּ עִם נַעֲמִי, וְעַכְשָׁיו חֲזָרָה לְסִרְחוּנָהּ
הָרֵאשׁוֹן, וְטַעַתָּה אַחֵר עֲבוּדָה זָרָה שָׁלָה.

וְרוּת דְּבִקָּה בָּהּ (שם), כְּמוֹ שֶׁקִּבְּלָה עָלֶיהָ בְּחַיֵּי
בַּעֲלָהּ, דְּבִקָּה בְּאַמוּנָתָהּ. בֹּא וּרְאֵה שְׁבֻחָהּ
שֶׁל רוּת, שָׁאֵף עַל פִּי שְׂאִימַת בַּעֲלָהּ לֹא הָיְתָה
עָלֶיהָ, דְּבִקָּה בְּאַמוּנָתָהּ. וְעַל כָּל זֶה, נַעֲמִי חֲדָשָׁה
לָהּ כְּמִתְחִלָּה, וְהִתְרַתָּהּ בָּהּ הִתְרָאוֹת, וְכֻלָּן
קִבְּלָתָן עָלֶיהָ.

רַבִּי בְרוּקָא אָמַר, כָּתוּב (בראשית כא) וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם
בְּבֶקֶר וַיִּקַּח לָחֶם וַחֲמַת מַיִם וַיִּתֵּן אֶל הָגֵר
שָׁם עַל שְׂכָמָהּ וְאֵת הַיֶּלֶד. כִּיּוֹן שֶׁכָּתוּב אֶל הָגֵר,
מֵהוּ שָׁם עַל שְׂכָמָהּ? אֵלָּא מְלַמֵּד, שֶׁהַזְהִירָהּ עַל
עַל הָאֲמוּנָה, וְלַעֲמֹד בָּמָה שֶׁהָיְתָה רִגְלָהּ בַּתְּחִלָּה
עִמּוֹ. כָּתוּב כָּאֵן שָׁם עַל שְׂכָמָהּ, וְכָתוּב שָׁם (שמות
טו) שָׁם שָׁם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט. מֵה לְמַטָּה עַל שְׂכִינָה
- אָף כָּאֵן עַל שְׂכִינָה.

מֵה עָשְׂתָהּ? כִּיּוֹן שֶׁרָאָתָה עֲצָמָהּ יוֹצֵאת
מִתַּחַת רַשׁוּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, חֲזָרָה

לְקַלְקוּלָּהּ. מָה כָּתוּב? וּתְלֹךְ וּתְתַ"ע, אַחֲרֵי
עֲבוֹדַת גְּלוּלִים וּגְלוּלֵי בֵּית אָבִיהָ. וְכָתוּב הֶבֶל
הָמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִי"ם.

רַבִּי חִידָקָא וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים
בַּדֶּרֶךְ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי חִידָקָא, הֲרִי
שָׁנִינוּ, נִכְרִי וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה הוּא כָּמוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל.
מָה הַטַּעַם שֶׁקָּל אוֹתוֹ לְכַהֵן גָּדוֹל, וַהֲרִי כָּתוּב
(תהלים עח) וַיָּקָם עֲדוֹת בִּיעֶקֶב וְתוֹרָה שֵׁם בִּישְׂרָאֵל.
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן אוֹתָהּ לְיִשְׂרָאֵל, לְקַבֵּל
עָלֶיהָ שָׂכָר לְעוֹלָם הַבָּא. וּמִי שֶׁלֹּא קִבְּלוּהָ, לֹא
מִקְבָּלִים עָלֶיהֶם שָׂכָר בְּעוֹלָם הַבָּא.

שֶׁבֶף אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, יִשְׂרָאֵל שֶׁעֲמָדוֹ עַל הָר
סִינַי, מִקְבָּלִים עָלֶיהָ שָׂכָר. נִכְרִים שֶׁלֹּא
עֲמָדוֹ עַל הָר סִינַי, אֵין מִקְבָּלִים עָלֶיהָ שָׂכָר.
וְאַתָּה אֲמַרְתָּ, נִכְרִי וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה הֲרִי הוּא כָּמוֹ
כֹּהֵן גָּדוֹל?!

אָמַר לוֹ, כָּמוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל עִם הָאָרֶץ שָׁנִינוּ וַדָּאִי.
שְׁאָמַר רַבִּי יוֹסִי בַּר יוֹדָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן,
מָה שֶׁכָּתוּב (משלי ג) יִקְרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל חִפְצֶיךָ
לֹא יִשְׁווּ בָּהּ – אֲפֹלוּ מִמָּזֹר תִּלְמִיד חָכָם עֲדִיף
מִכֹּהֵן גָּדוֹל עִם הָאָרֶץ הַמְּשַׁמֵּשׁ לִפְנֵי וּלְפָנִים.

והואיל ואינו קורא בתורה, אין עבודתו עבודה, ואינו מקבל עליה שָׂכָר, ועליו כתוב (שם יט) גם בלא דעת נפש לא טוב. כֹּהֵן גָּדוֹל שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ עֵקֶר שֶׁל עֲבוּדָה, אין עבודתו עבודה.

וְאָמַר רבי יודא, מִנֵּין שְׂכָהֵן גָּדוֹל צָרִיךְ לִהְיוֹת תַּלְמִיד חָכָם? שְׂכָתוֹב (מלאכי ב) כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ. וְאִם הוּא עִם הָאָרֶץ, אֵין מְקַבֵּל עָלֶיהָ שָׂכָר. כִּךְ גּוֹי הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה – הוֹאִיל וְהוּא גּוֹי, אֵין עֹסְקוֹ בַּתּוֹרָה עֹסֵק, ואִינוּ מְקַבֵּל שָׂכָר.

פֶּתַח וְאָמַר, (ויקרא ו) צוֹ אֶת אֶהֱרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר. אֶהֱרֹן וּבָנָיו מְצֻיִּים, וּשְׂאֵר כֹּהֲנִים אֵינֶם מְצֻיִּים.

אָלָּא, כֹּל כֹּהֵן שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ עֵקֶר הָעֲבוּדָה כְּאֶהֱרֹן וּבָנָיו, אִינוּ מְצֻיִּים. וְאִם עוֹבֵד, אֵין עֲבוּדָתוֹ עֲבוּדָה. שְׁהָרִי בַּמָּה מְכוּן, כִּיֹּן שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ עֵקֶר הָעֲבוּדָה כְּאֶהֱרֹן וּבָנָיו?

וְכִךְ אָמַר רַבִּי חֲזִיא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כֹּהֲנִים לוֹיִם וַיִּשְׂרְאֵלִים מְעַכְבִּים אֶת הַקֶּרֶבֶן. עֵקֶר הַקֶּרֶבֶן הַכֹּהֵן, שְׁצָרִיךְ לִכְנוֹן אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וּלְסַדֵּר הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, וּלְיַחַד הַכֹּל בִּיחוד שָׁלֵם, וּלְשַׁמַּח עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים בְּרָצוֹן וּבִכְפֻנָּה שְׁלֹו.

וְכַךְ אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵהוּ שְׁכָתוּב
 (שם א) אִשָּׁה רִיחַ נִיחוּחַ לָהּ? אֵלָּא, לְעַמַּת
 שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת אֱלֹ - אִשָּׁה. כְּנֶגֶד זֶה הַלּוּיִם הַמְּמַנִּים
 עַל הַשִּׁיר וְלִהְרַמַּת הַקּוֹל, וְהוּא מֵצֵד שֶׁל אִשָּׁה,
 וּמְכֻנָּיִים בְּנַעַם הַנְּגוּן וְהַחֲדוּהָ וְהַשִּׁיר.

וּמֵתוּךְ כֶּךְ, כָּל פַּעַם שֶׁהִיא עוֹלָה עַל הַדּוּכָן
 בְּעוֹד שֶׁהוּא גָבֵר, וְשִׁלְהֶבֶת הָאֵשׁ חֲזָקָה
 בּוֹ לְהָרִים קוֹל בְּנַעֲיִמוֹת הַנְּגוּן, הוּא כָּשֵׁר
 לְעִבּוּדָהּ. כִּיּוֹן שֶׁנִּחְלְשָׁה שִׁלְהֶבֶת בַּחֲרוּתוֹ, וְגִחְלִי
 הָאֵשׁ דּוֹעֲכִים בְּתוֹכוֹ, הִנֵּה נִחְלֵשׁ כָּחוֹ, וְהַקּוֹל
 מִתְחִיל לְהִשָּׁבֵר. אַזְ כָּתוּב (במדבר ח) וּמִבֶּן חֲמִשִּׁים
 שָׁנָה יָשׁוּב מֵצָבָא הָעִבְדָּה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד. וּפְסוּל
 לְעִבּוּדָהּ. מִכָּאן וְהִלָּאָה, (שם) וְשִׁירָתָא אֶת אַחֲיוּ וְגו',
 וְעִבְדָּהּ לֹא יַעֲבֹד.

מִשְׁמְרוֹת הָרָקִיעַ, אֵף כֶּךְ גַּם, שְׁמִכִּיּוֹן שְׁבָאִים
 לְנֶגֶן לִפְנֵי רַבּוֹנָם, נִקְרָאִים אִישִׁים.
 וְכַךְ שְׁמַעְתִּי מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי,
 שֶׁאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ, יֵשׁ מֵהֶן
 שְׁמִמְנוֹת עַל הַשְּׁעָרִים בַּחוּץ, וּמֵהֶן עַל הַשְּׁעָרִים
 הַפְּנִימִיִּים שֶׁלִּפְנֵים.

אוֹתָם הַפְּנִימִיִּים אוֹמְרִים שִׁירָה, וְעוֹלִים
 וְנִכְנָסִים בַּשִּׁירָה הַזֹּאת חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת, עַד

חַמְשִׁים, כְּנֶגֶד חַמְשִׁים הַשְּׁעָרִים שֶׁל הַיּוֹבֵל. כִּיּוֹן
שְׁעוּלִים לָשֵׁם, נוֹטְלֵת אוֹתָם רוּחַ שֶׁל אֵשׁ לוֹהֶטֶת
וְשׁוֹבֶרֶת כָּחֶם. כִּיּוֹן שֶׁנֶּשְׁפָּר כָּחֶם, דּוֹחִים אוֹתָם,
וַיּוֹרְדִים מֵאוֹתָן הַדְּרָגוֹת.

וְעוֹמְדִים בַּחוּץ הַמִּמָּנִים עַל הַשְּׁעָרִים בַּחוּץ,
וְאֵלּוּ נוֹטְלִים חֶלְקֵם מֵעֵשֶׂן הָאֵשׁ שֶׁל
הַקֶּרֶבֶן, חוּץ מֵאוֹתָם שֶׁנוֹטְלִים בַּפָּנִים. וּבְכָל יוֹם
יוֹם מִתְחַדָּשִׁים הַמִּמָּנִים עַל הַשִּׁירָה, וְזֶהוּ אֲשֶׁה.
הַרִיחַ כְּנֶגֶד יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּתְפַּלְלִים תְּפִלָּה,
שֶׁחֲשׁוּבָה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ
רִיחַ בְּשָׂמִים שֶׁל גֶּן עֵדֶן. נִיחוּחַ, שֶׁהוּא נַחַת רוּחַ
לְגִבּוֹהַ. כְּנֶגֶד זֶה הַכֹּהֵן, שֶׁהוּא מְכֻוֵּן כְּוָנָה, כְּמוֹ
שֶׁהָרָצוֹן שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וּמִיַּחַד יַחֲוֹד
בְּאוֹתִיּוֹת וְשׁוּמוֹת, וְכָל הַדְּרָגוֹת מְאִירוֹת
וְלוֹהֶטוֹת, וְנוֹצְצוֹת בְּנִיצוֹץ עֲלִיּוֹן מִתּוֹךְ הָעֵמֶק
הָעֲלִיּוֹן הַטָּמִיר.

וְעַל כֵּן צָרִיךְ הַכֹּהֵן לִהְיוֹת חָכֶם (וּלְהִתְקַשֵּׁט) בְּחֻכְמָה,
וְנֹאֶה בְּהֶשְׁכֵּל, וַיִּפֶּה בָּאוֹר הַתּוֹרָה, וְזָרִיז,
וּפְקַח יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. וְאִם הוּא עִם הָאָרֶץ,
אֵין עֲבוֹדָתוֹ עֲבוֹדָה, וְעָלָיו כָּתוּב (תהלים ה) לֹא
תִּיַּצְבוּ הוֹלָלִים לְנֶגֶד עֵינֶיךָ.

בא וּרְאֵה, הַזְהָמָה שֶׁל הַכּוֹתִי, אֲךָ עַל גִּבּ
שֶׁהַתְּגִיר, קָשָׁה לְפָרֵשׁ מִמֶּנּוּ הַזְהָמָה עַד
שֶׁלֹּשָׁה דוּרוֹת, כָּל שָׁפֶן בְּעוֹד שֶׁהוּא כּוֹתִי.
הַכְּשָׁרָה שֶׁבָּהֶם רוֹת, וְלֹא מִצָּאֵנוּ בָּהּ שׁוּם דְּפִי
כָּלָל. וְזוֹהִי הַנֶּפֶשׁ הַשְּׂכֵלִית. עֲרָפָה, שֶׁהִיא הַנֶּפֶשׁ
הַבְּהִמִית, מִיד חֲזָרָה לְסִרְחוּנָהּ וּלְקִלְקוּלָּהּ. בָּא
רַבִּי חִידָקָא וּנְשָׁקוּ. אָמַר, וַדַּאי מְעֻטִּים הֵם
שֶׁעוֹבְרֵת זֶה־מֵתָם מֵהֶם.

רַבִּי נִחְמִיָּה אוֹמֵר, כָּתוּב (מלכים-א ב) וַיֵּשֶׁם כְּסֹא
לְאֵם הַמֶּלֶךְ. זֶה רוֹת הַמּוֹאֲבִיָּה, שֶׁזָּכְתָה
וּרְאָתָה לְמֶלֶךְ שְׁלֵמָה עַל כְּסָאוֹ.

כַּשֵּׁם שֶׁלְבָּה הָיָה שָׁלֵם, כֵּךְ הַשְּׁלִים יִמְיָהּ
וַשְּׁנוּתֶיהָ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (רות ב) וַתְּהִי
מִשְׁכַּרְתָּךְ שְׁלֵמָה. כָּתוּב שְׁלֵמָה, וְקוֹרְאִים שְׁלִימָה.
מִלְמַד שֶׁרְאָתָה אֶת הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה עַל כְּסָאוֹ,
וּרְאָתָה שֶׁכָּרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה שָׁמָּה וַשְּׁתִי כִלְתִּיהָ
עֲמָה כו'. וַתֹּאמֶר נַעֲמִי לַשְּׁתִי כִלְתִּיהָ
לִכְנֶה שְׁבִנָּה כו'. וַתֹּאמְרָנָה לָּהּ כִּי אַתָּךְ נָשׁוּב
לְעַמֶּךָ. וַתֹּאמֶר נַעֲמִי שְׁבִנָּה בְּנִתִי כו'. וַתֹּאמֶר הִנֵּה
שָׁבָה יְבִמָתְךָ אֶל עֲמָה כו'. עֲרָפָה שָׁבָה אֶל עֲמָה

וְאֵל אֱלֹהֵיהָ. וְתֹאמַר רוּת אֶל תִּפְגְּעֵי בִי לְעִזְבֹּךְ
לָשׁוּב מֵאַחֲרֶיךָ. כֹּךְ בּוֹדְקִים לָגֵר בְּשִׁבִּיל שְׂתִיקִים
תַּחַת כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה כְּרוּת, בְּלִבָּב שָׁלֵם.

רַבִּי אֶלְכָּסְנִדְרִי פָתַח, (מלכים-ב ו) וְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׁי
בְנֵי הַנְּבִיאִים צָעָקָה אֶל אֱלִישָׁע וְגו'. שָׁם
שָׁנִינוּ, זֶה אִשָּׁת עוֹבְדֵיהּ, וּמִמֶּנָּה הָיָה עַל בֵּית
אַחָאב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. וּבִשְׁעָה שֶׁהֵלַךְ עוֹבְדֵיהּ אֶצֶל
אֱלִיהּ, הִכִּיר בּוֹ אֱלִישָׁע.

וְאִם תֹּאמַר, אֱלִישָׁע לֹא שָׁמַשׁ לִפְנֵי עֲדִין - כִּכָּר
הָיָה מְשַׁמֵּשׁ, וְאִין מְקַדֵּם וּמֵאַחֵר. וְעַל כֵּן
כָּתוּב, וְאַתָּה יִדְעָתָ כִּי עֲבָדְךָ הָיָה יִרְאָ אֶת ה',
שְׂוֹדָאֵי הִכִּיר בּוֹ אֱלִישָׁע מֵאוֹתָהּ שְׁעָה.

צָעָקָה אֶל אֱלִישָׁע. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שָׁמַת עוֹבְדֵיהּ,
מֵת אַחָאב. וּמֶלֶךְ יְהוֹרָם בָּא לְקַחַת אֶת
שְׁנֵי יִלְדָיו. מָה עָשִׂתָּהּ? הֲלָכָה גּוֹעָה וְצוּעָקָה
וּבוֹכָה לְבֵית הַקְּבֵרוֹת. עָמְדָה עַל קְבָרוֹ וְצָעָקָה:
יִרְאָ אֱלֹהִים, כֹּךְ וְכָךְ עוֹשִׂים לִיתּוּמִיָּה!

אָמְרוּ לְעוֹבְדֵיהּ: הָרִי אֶשְׁתָּךְ עוֹמְדָת וְצוּעָקָה
עַל קְבָרְךָ. מָה עָשָׂה? הֵלַךְ לוֹ אֶצֶל
חִזְקִיָּהוּ, אָמַר לוֹ: דִּיִּי בַּעוֹלָם הִזָּה. הֵלַךְ לוֹ אֶצֶל
הָאֲבוֹת, אָמַר: כֹּךְ וְכָךְ יֵשׁ לִי. אָמְרוּ לוֹ: כִּכָּר
שָׁמַעְנוּ צַעֲקוֹתֶיהָ, לָךְ אֶצֶל אֱלִישָׁע הִנְבִּיא.

בִּינְתִים חֲזָרָה גּוֹעָה וְצוּעָקָת עַל קִבְרוֹ. אָמַר
 לָהּ: אֵי עֲנִיָּה, לָכִי אֶצֶל אֱלִישָׁע, וְהוּא
 יִתֵּן לָךְ עֲצָה. מִיַּד הָלָכָה אֶצֶל אֱלִישָׁע.

אָמַר רַבִּי, בֹּא וּרְאֵה הֵיאָךְ מְסַפְּרִים הַמֵּתִים
 בְּקִבְרוֹתָם זֶה עִם זֶה, וְהֵלֵא נַפְשוֹתָם
 בְּמָקוֹם אֲחֵר עוֹמְדָת. (תהלים כה) סוּד ה' לִירָאִיו וְכו'.

נִזְדַּמֵּן לוֹ רַבִּי בּוֹן. אָמַר: אִם יִשְׁנֶה קִשְׁיָה – כָּךְ
 עוֹמְדָת, וְכַעַת דְּבוּר בִּשְׁנַיִם וּשְׁתִּיקָה בְּלִי כְּלוּם.

פִּתְחָ וְאָמַר, (ישעיה כו) נַפְשֵׁי אֱוִיתָךְ בְּלִילָה אַף
 רוּחֵי בְּקִרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךְ. נַפְשֵׁי אֱוִיתָךְ, שְׁנֵי
 קִשְׁרִים טוֹבִים נָתַן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאָדָם
 לְשִׁמְשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהֵם נֶפֶשׁ וְרוּחַ. הַנֶּפֶשׁ –
 לְקִיּוֹם הַגּוּף, בְּמַצּוֹת שְׂתִיעוּרָיו מִמֶּנּוּ, וְהָרוּחַ –
 לְעוֹרֵר אוֹתוֹ בַּתּוֹרָה וּלְהַנְהִיגוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאִם
 זָכוּ, הַנֶּפֶשׁ בְּמַצּוֹת, וְהָרוּחַ לְהִתְקִים בַּתּוֹרָה, אִזּוֹ
 מוֹרִידִים עָלָיו גְּדֻלוֹת יִתְרָה מְלֻמְעָלָה, כְּפִי דְרָכָיו.

וּבִשְׁנַיִם הִלְלוּ הוֹלֵךְ הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה לְשִׁמְשׁ
 בָּהֶם, שְׁאוּתָהּ הַנֶּפֶשׁ לֹא מִתְקַיֶּמֶת
 בַּגּוּף, אֶלֹא בַּהֲתַעֲוֲרוֹת שֶׁל הָרוּחַ שְׂשׁוּרָה עָלָיו.

כְּשֶׁנִּכְנָס אָדָם לְשִׁמְשׁ וּלְעַבֵּד אֶת רַבּוֹנוֹ בִּשְׁנֵי
 אֵלּוּ, מִתְעוֹרֶרֶת עָלָיו מְלֻמְעָלָה

הַתְּעוֹרְרוֹת קִדְּשָׁה, וְשׁוֹרָה עַל הָאָדָם, וּמְקִיפָה
אוֹתוֹ מִכָּל הַצָּדִידִים. וּמִתְעוֹרֶרֶת בּוֹ בְּחֻמָּה
עֲלִיוֹנָה, לְזִכּוֹת וּלְהִיּוֹת בְּהִיכַל הַמֶּלֶךְ.

וְאוֹתָהּ הַתְּעוֹרְרוֹת שְׁשׁוּרָה עָלָיו הִיא מִמָּקוֹם
עֲלִיּוֹן. וּמָה שָׂמָה? נִשְׂמָה. וּמִמָּנָה
תְּתַעֲוֶרֶר לְאָדָם תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. וְהוּא כֹחַ
עֲלִיּוֹן, כֹּחַ הַתְּשׁוּבָה, הָאֵם לְרוּחַ, וְהַרוּחַ בֶּן לָהּ.
וְעַל הַנִּשְׂמָה יֵשׁ לָהּ אוֹהֵב עֲלִיּוֹן. וּמָה שָׂמוּ?
נִשְׂמָה לְנִשְׂמָה. וְהוּא נִקְרָא אָב לְרוּחַ. מִמָּנָה
תְּתַעֲוֶרֶר לְאָדָם יִרְאָה וְאַהֲבָה, תּוֹרָה וּמִצְוָה. וְהֵם
מֵאָב וְאֵם בֶּן וּבַת. יו"ד אָב. ה"א אֵם. וַא"ו בֶּן.
ה"א בַּת. וְזֶה יְהו"ה מְלֵא.

בְּדִגְמָא שֵׁישׁ רוּחַ וְנֶפֶשׁ שֶׁל הַיָּמִין, שֶׁל יֵצֶר
הַטּוֹב, כֵּךְ יֵשׁ רוּחַ וְנֶפֶשׁ שֶׁל הַשְּׂמָאל,
שֶׁל יֵצֶר הָרָע. וְעַל זֶה אָמַר, (דְּבָרִים ל) רְאֵה נָתַתִּי
לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמָּוֶת וְאֶת
הָרָע. אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב – שֶׁל הַקִּדְּשָׁה. וְאֶת
הַמָּוֶת וְאֶת הָרָע – שֶׁל הַשְּׂמָאל, שֶׁל יֵצֶר הָרָע. וְעַל
זֶה רִמָּז, וּמַעַן הִדְעַת טוֹב וְרָע, מִן הַטּוֹב אָכַל,
וּמִן הָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ.

וְעַל הַה"א הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהִיא הַנִּשְׂמָה הָאֵם, וְעַל
הַה"א הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁהִיא הַבַּת, נִקְרָא הַפְּסוּק

הָזֶה (משלי יד) חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָהּ. וְאוֹלֶת
 בִּידֶיהָ תִּהְרָסֶנּוּ - זֶה הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית שֶׁל יֵצֵר הָרָע.
 בִּידֶיהָ תִּהְרָסֶנּוּ - הַגּוֹף שֶׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁנָּתַן לוֹ
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשֵׁמֶשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְנִשְׁמָה
 לְהַעִיר לְשִׁמוּשׁ שְׁלֵמָה.

כְּשֶׁאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה יֵשֵׁן בְּמִטָּתוֹ, רוּחוֹ
 מְשׁוּטָטֵט וְהוֹלֶכֶת, וְרָצוֹנוֹ לַעֲלוֹת
 בְּכָל לַיְלָה. וְכֵמָּה מְמַנִּים מְגַנִּים עוֹמְדִים בְּכָל
 רָקִיעַ וְרָקִיעַ.

שֶׁאָמַר רַבִּי נְחוֹנִיָּא, סָח לִי בֶן גָּאִים, כְּשֶׁעָלִיתִי
 לְרָקִיעַ, בְּרָקִיעַ הָעָלְיוֹן מֵצֵאתִי מֵלֶאכֶים
 שָׂרָפִים, כָּלֵם כְּמֵרָאָה הַלְּפִידִים, וְגִלְגְּלֵי אֵשׁ
 סוֹבְבִים אוֹתָם, וְגִבּוֹתָם כְּגִחְלֵי אֵשׁ, וְשִׁנֵּיהֶם
 וְעֵינֵיהֶם שְׁבִיבִים שֶׁל אֵשׁ, הַכֶּסֶת שֶׁלָּהֶם אֵשׁ
 לוֹהֶטֶת, וְעָלִיהֶם מְמַנָּה אֶחָד, הַדּוֹמִיעַם שָׁמוּ.

כְּשֶׁרָאוּ אוֹתִי שָׁם, אָמְרוּ: מִי נָתַן יְלֹוד אִשָּׁה
 בֵּינֵינוּ בְּמָקוֹם הַזֶּה? פָּתַדְתִּי מִמֶּנּוּ,
 וְהִזְכַּרְתִּי אוֹתִיוֹת הַשֵּׁם, כְּשֶׁרָאִיתִי שְׁמִבְּקָשִׁים
 לְשָׂרֵף אוֹתִי בְּהֶבֶל פִּיהֶם, וְעַמְדוֹ כָּלֵם. אָמַר לִי
 אוֹתוֹ הַשָּׂר הַגָּדוֹל הַמְּמַנָּה עָלֵיהֶם: מִי אֶתָּה?
 אָמַרְתִּי לוֹ שְׁמִי.

אָמַר לִי: אֵי יָדִיד, כָּל בְּאֵי עוֹלָם עוֹבְרִים עַל יָדִי
בְּכָל לַיְלָה וּלְיַלְלָה, בְּשַׁעַת שְׂבָאִים לְשָׁכַב
עַל מְטוֹתֵיהֶם, וּמִפְקִידִים רוּחָם בְּיַד אֲדוֹן עוֹלָם.
מִיָּד פּוֹרְחִים מֵהֶם, וְעוֹלִים לְפָנָיו.

וְכָל הָרוּחוֹת לְפָנָי, וְלֹא נָתַן לִי רְשׁוֹת לְהַכְנִיס
אֶלָּא אוֹתָם הַכְּתוּבִים לְפָנָי. חוּץ מֵאוֹתָם
שֶׁעָשׂוּ מַצּוֹת לְפָנָיו בַּיּוֹם, עֲדִין אָנוּ מִבְּקָשִׁים
וּמִחֻפְשִׁים אַחֲרֵיהֶם.

נִשְׁאַתִּי עֵינִי, רָאִיתִי שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת שְׂשִׁים וְחֲמִשָּׁה
הֵיכָלוֹת, כְּמִנְיַן יָמוֹת הַחֲמָה. וְכֻלָּם לְצַד
מִזְרַח, וְאַרְבַּעַת שְׁעָרִים בְּכָל הֵיכָל וְהֵיכָל, וְכַמָּה
מִמֵּנִים וּמִשְׁרָתִים עֲלֵיהֶם, וְכֻלָּם דְּמוּת אַחַת לָהֶם,
וְקוֹרְאִים לָהֶם מִשְׁרָתִי מִזְרַח. וְכֵן לְצַד דְּרוֹם.

חוּץ מִמָּה שֶׁרָאִיתִי לְאוֹתוֹ צַד שֶׁעַר גְּבוּהָ עַד
מָאֵד מִכָּל הַשְּׁעָרִים. שְׂאֵלְתִי עַל הַשְּׁעַר
הַהוּא. אָמַר לִי: אֵי יָדִיד, בְּשַׁעַר הַזֶּה עוֹבְרִים כָּל
בְּעָלֵי צַעַר, וְכָל בְּעָלֵי דְמָעָה, מַצְעֵר אֲמוֹת
הָעוֹלָם. וְכָל אוֹתָם בְּעָלֵי תְשׁוּבָה, כָּלָם נִכְנָסִים
בְּשַׁעַר זֶה.

לְמַעַלָּה מִזֶּה הַשְּׁעַר נִגְלָה לְפָנָי שַׁעַר גָּדוֹל,
וְעֲשָׂרָה שְׁעָרִים סְבִיבָיו. שְׂאֵלְתִי עָלָיו.

אמר לי, השער הזה אין לי רשות עליו, ולא
נפתח אלא בראשי חדשים ושבתות וימים
טובים. באותו זמן, כשנכנס שבת, או ראש
חדש, או מועד, קול מתפוצץ בכל אותם
רקיעים, ואומר, (ישעיה כו) פתחו שערים ויבא גוי
צדיק שמר אמונים.

מפני שכל הרוחות שבגן עדן שבארץ, כל
ימי השבוע עומדות שם, ומטילות
בתוכו. ובאותו זמן ובאותו רקיע שעל גבי גן
עדן שבארץ, שבאותם שערים נפתחות ד'
חלונות, רשומות בד' אותיות של השם
המפרש, הוא המיוחד בגנוי מרומים, וכל אותם
הרוחות מתלבשות בלבוש יקר באותו גן עדן,
כדמות אותו עולם שהיו עומדות במלבוש
בשר מטפה סרוחה.

ובשעה שהחלונות נפתחים, כלם פושטים
מלבושיהם, ופורחים למעלה באותם
חלונות, ועולות במקום הזה. וששה בעלי
כנפים, וכמה ממנים עמהם, פותחים השער הזה.
וכל אלו העשרה שערים, הרוחות נכנסות לשם
בחדוה ועולות למעלה. וכן כל רקיע ורקיע
בדרך זה, בשלום ובשמחה רבה.

בְּשַׁעָה שְׁאֵלוּ הָרוּחוֹת עוֹלוֹת, רוּחוֹת אַחֲרוֹת
יורדות, שְׁנַתוֹסְפוּ בֵּין הַחַיִּים בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם. אֵלּוּ עוֹלוֹת, וְאֵלּוּ יורדות. בְּאוֹתוֹ מְקוֹם
שִׁירָדוֹ אֵלּוּ מִשָּׁם, שָׁם חוֹנוֹת הָאַחֲרוֹת, וְאֵין
הַמְּקוֹם נִשְׁאָר פָּנוּי.

בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, בְּשַׁעָה שִׁישְׁרָאֵל אוֹמְרִים וַיְהִי
נַעַם ה' אֱלֹהֵינוּ כו', אוֹתָם הָרוּחוֹת
שִׁירָדוּ לָהֶם בְּשַׁבָּת, עוֹלוֹת. אֵלּוּ עוֹלוֹת, וְאֵלּוּ
יורדות. אֵלּוּ עוֹלוֹת בְּמְקוֹמָן, וְאֵלּוּ יורדות
לְמְקוֹמָן. וְכֵן תָּמִיד בְּעֵנִין זֶה.

אָמַר רַבִּי אֶלְכָּסְנִדְרִי, בְּשַׁעָה שֶׁנִּפְטָר הָאָדָם
מִן הָעוֹלָם, הַנִּשְׁמָה וְהַנֶּפֶשׁ הוֹלְכוֹת
יַחַד, שֶׁנֶּאֱמַר (רות א) וַתֵּלֶכְנָה שְׁתֵּיהֶם עַד בּוֹאֲנָה
בֵּית לָחֶם.

וַיְהִי כְּבוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וַתֵּהֶם כָּל הָעִיר עָלֶיהֶן
וַתֹּאמְרֶנָּה הַזֹּאת נַעֲמִי. שֶׁהִלְכָה מִן הַמְּקוֹם
הַזֶּה מְלָאָה מְכָל טוֹב, מְלָאָה מִן הַתּוֹרָה, עֲמוּד
הָעֵנָן בְּרֹאשָׁהּ בְּיוֹם, וְעֲמוּד הָאֵשׁ בְּלִילָהּ, וְגַר
מֵאִיר לְפָנֶיהָ. וַיֵּרְאוּ לָהּ גֵּן הָעֵדֶן, מְקוֹם שְׂכָרָם
הַטּוֹב שֶׁל הַצְּדִיקִים. וַיֵּרְאוּ לָהּ גִּיהֶנָם, מְקוֹם
פְּרַעְנוֹתָם שֶׁל הָרָשָׁעִים, שֶׁנִּדְּוָנִים בּוֹ עַל חַטָּאֵיהֶם,
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֲלוּ גֵרֹו עַל רֹאשִׁי.

באותה השעה אומרת הנשמה, אל תקראנה לי נעמי, קראן לי מרא וגו', אני מלאה הלכתי, כמו שאמרתם, וכעת ריקם השיבני ה'. כשהייתי במקום הזה, הייתי מלאה מתורה, מלאה מכל טוב, וכעת ריקם השיבני ה', לעולם הזה.

למה תקראנה לי נעמי וה' ענה בי ושדי הרע לי (רות א). שנקנס בי יצר הרע, רוח הבהמית ונפש הבהמיות, שעליה נאמר (משלי יד) חכמות נשים בנתה ביתה ואולת בידיה תהרסנו. חכמות נשים בנתה ביתה - זו הנשמה והנפש של הקדש. ואולת בידיה תהרסנו - זו נפש הבהמיות, שתהרס בגין הגוף באולתה. וזוהי שנשארת בגוף, שנאמר (איוב יד) אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל, שהשתפכו ביחד.

מושל למה הדבר דומה? למלך שמנה בגן שלו שני שומרים, האחד פסח, והאחד סומא. אמר להם: השמרו שלא תאכלו מפרי הגן הזה, שאני מכיר כל פרי שיש בו.

מה עשו? הפסח אמר לסומא: הרי רצוננו שנאכל מפרי האילנות הללו. אמר

הסומא: אָנִי לֹא רוֹאָה. וְהַפֶּסַח אָמַר: וְהִרִי
אֵינִי יָכוֹל לָלֶכֶת. מָה עָשׂוּ? רָכַב הַפֶּסַח עַל
הַסּוּמָא וְאָכְלוּ.

וּבֵא הַמֶּלֶךְ, וְרָאָה שֶׁאָכְלוּ מִפְּרֵי הָאֵילָן. אָמַר
לָהֶם: מִי אָכַל מִפְּרֵי הָאֵילָן? הַסּוּמָא אָמַר:
אָנִי לֹא רוֹאָה. אָמַר הַפֶּסַח: הִרִי אֵינִי יָכוֹל לָלֶכֶת.
מָה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ? אָמַר: כָּמוֹ שֶׁעָשִׂיתֶם וְאָכַלְתֶּם
מִפְּרֵי הָאֵילָן – כֶּף יַעֲשֶׂה לָכֶם. מָה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ?
אָמַר לַעֲבָדָיו: הִרְכִּיבוּ הַפֶּסַח עַל הַסּוּמָא, וְתָנוּ
לָהֶם שְׂשִׁים מְכוֹת בַּמָּקוֹם הַזֶּה.

כֶּף הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית מִן יֵצֵר הָרַע, עִם הַגּוֹף.
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לָהֶם חֲבוּר אֶחָד,
הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית עִם הַגּוֹף, וּמַעֲנִישָׁן יַחַד. וְכֵן אִם
הָיָה צָדִיק, מַחֲבֵרֵם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמְקַבְּלִים
שָׂכָר טוֹב יַחַד.

רַבִּי עֲזַרְיָה וְרַבִּי חִזְקִיָּה הָיוּ עוֹלִים לָרֶגֶל. הָיָה
עִמָּהֶם אוֹתוֹ הַסּוֹחֵר, שֶׁהָיָה מַחֲמֵר
אֲחֵרֵיהֶם. אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה לְרַבִּי חִזְקִיָּה, הֲאִם
שָׁמַעְתָּ דָּבָר בְּאוֹתוֹ הַפֶּסוּק שֶׁכָּתוּב אֶל גִּנַּת אֲגוֹז
יִרְדְּתִי לִרְאוֹת בְּאֵבִי הַנָּחַל? דְּבָרֵי הַתּוֹרָה נִמְשָׁלִים
לְאֲגוֹז, הִיאָךְ?

אָמַר לוֹ, מָה הָאָגוֹז יֵשׁ לוֹ קִלְפָּה בַּחוּץ וּמַחַ
בְּפָנִים, אִף דְּבָרֵי תוֹרָה יֵשׁ בָּהּ מַעֲשֵׂה,
מִדְרָשׁ, וְהַגָּדָה, וְסוּד, הַכֹּל זֶה לְפָנִים מִזֶּה.

אָמַר לוֹ, כֵּךְ שָׁמַעְתִּי אֶת זֶה. בָּאוּתוֹ הַזְמַן
שֶׁהַמֶּלֶךְ שָׁלְמָה גָּלָה שִׁיר הַשִּׁירִים, זָהֲמַת
אוֹתוֹ הַנָּחֵשׁ הַקַּדְמוֹנִי שֶׁהִטִּיל בָּאָדָם וַחֲוָה נִפְסָקָה
מִן הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁכְּשִׂיצְאוֹ תוֹלְדוֹת לָעוֹלָם
מֵאָדָם וַחֲוָה, מֵאוֹתָהּ הַזֶּהֱמָה יֵצְאוּ.

וְכַךְ שָׁמַעְתִּי מִרְבוֹתַי, וְהֵם שָׁמְעוּ עַד פִּיּוֹ שֶׁל
אֱלֹהֵינוּ, שֶׁאָמַר כֵּךְ, מָה שֶׁכָּתוּב (בראשית ד'
וְהָאָדָם יָדַע אֶת חָוָה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת קַיִן
וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ אֶת ה' . וְהָאָדָם - זֶה אָדָם
הָרָאשׁוֹן, כְּשֶׁבָא נָחֵשׁ עַל חָוָה, הִטִּיל בָּהּ זֶהֱמָה,
וְקַיִן מֵאוֹתוֹ הֵצִד שֶׁל אוֹתוֹ הַנָּחֵשׁ יֵצֵא. מָה נָחֵשׁ
דִּרְכוֹ לַהֲרֹג וּלְהָמִית, כֵּךְ גַּם קַיִן, מִיָּד נַעֲשֶׂה הוֹרֵג.

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (ישעיה יד') מִשְׁרֵשׁ נָחֵשׁ יֵצֵא צָפַע
וּפְרִיּוֹ שָׂרָף מְעוֹפֵף. כִּי מִשְׁרֵשׁ נָחֵשׁ - זֶה
נָחֵשׁ הַקַּדְמוֹנִי. יֵצֵא צָפַע - זֶה קַיִן, שֶׁיֵּצֵא מִשְׁרֵשׁוֹ
וּמַעֲקָרוֹ. וּפְרִיּוֹ שָׂרָף מְעוֹפֵף - שֶׁנַּעֲשֶׂה הוֹרֵג
כְּשֶׁרָף הָזֶה, שְׂאִין לְמַכָּתוֹ לַחֵשׁ. מְעוֹפֵף כְּפוֹל,
שֶׁכְּבָר נַעֲשֶׂה הַנָּחֵשׁ בְּמִינוֹ כְּפוֹל.

וְאִם תֹּאמַר מֵאוֹתָהּ הִזְהֶמָּה יֵצֵא, וְהִפְסוּק אָמַר
וְהָאָדָם יָדַע אֶת חֲוָה אִשְׁתּוֹ וַתֵּהָר וַתֵּלֶד
אֶת קַיִן - וְדַאי מֵאָדָם הָיָה, וְלֹא מֵאוֹתָהּ זֶהֱמָה?
אֲלֹא אוֹתוֹ הִנָּחֵשׁ הִטִּיל זֶהֱמָה בְּחֲוָה, וְאוֹתָהּ
הִזְהֶמָּה שֶׁנִּשְׁאַבָּה בָּהּ, הִיָּתָה מְכַשְׁפֶּשֶׁת בְּמַעֲיָה,
וְלֹא הָיָה לוֹ גּוֹף לְהַכְלִיל בּוֹ וּלְהוֹצִיא אוֹתָהּ
הָרוּחַ לְעוֹלָם.

כִּיּוֹן שָׁבָא אָדָם הָרֹאשׁוֹן עָלֶיהָ, הִתְעַרְבָּה אוֹתָהּ
הִזְהֶמָּה בְּאוֹתוֹ הַזֶּרַע, וְעָשָׂה גּוֹף לְאוֹתָהּ רוּחַ
רָעָה, וְהִזְהֶמָּה שֶׁהִיָּתָה בְּמַעֲיָה נִכְלָלָה בּוֹ. וַיֵּצֵא
לְעוֹלָם בְּדַמּוֹת גְּדוּלָּה מְכֹל שְׂאֵר בְּנֵי הָאָדָם שֶׁל
הָעוֹלָם שֶׁהָיוּ אַחֲרָיו.

וַעֲוֹד, שְׁאוֹתוֹ הַזֶּרַע שֶׁהִטִּיל בָּהּ אָדָם לַעֲשׂוֹת
גּוֹף, מֵאוֹתוֹ הֵצֵד הָרָע הָיָה, וְהִתְגַּבְּרָה
אוֹתָהּ רוּחַ רָעָה, וְהִתְגַּלְמָה בּוֹ, וַיֵּצֵא לְעוֹלָם.
כִּיּוֹן שֶׁרָאָתָה אוֹתוֹ חֲוָה, אָמְרָה קָנִיתִי אִישׁ אֶת
ה', עַם ה'.

וּכְשֶׁהִבִּיא קָרְבָּנוֹ, מֵאוֹתוֹ הֵצֵד הָרָע הִבִּיא
אוֹתוֹ, שֶׁכָּתוּב וַיְהִי מִקֵּץ יָמֵי"ם,
שֶׁהוּא הֵצֵד הָרָע, וְלֹא מֵצֵד הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא
מִקֵּץ יָמֵי"ן.

שֵׁת בָּסֶם הָעוֹלָם בְּצַדִּיקִים וַחֲסִידִים שִׁיִּצְאוּ אַחֵר
כֶּךָ מִמֶּנּוּ. שֵׁת זֶה הָיָה סִיּוֹם שֶׁל אֱלֹפָא
בֵּיתָא, וּמִמֶּנּוּ חָזְרוּ הָאוֹתִיּוֹת לְיִשְׂרָאֵל – שֵׁת.

כִּיּוֹן שֶׁהִסְתִּימוּ אוֹתָם צַדִּיקִים וַחֲסִידִים עַד נַח,
וְהָיוּ אוֹתָם בְּנֵי הַמָּבוּל, שְׁכָלָם נִמְחוּ. כִּיּוֹן
שְׁכָלָם נִמְחוּ, וַיֵּצֵא נַח וּבָנָיו מֵהַתֵּבָה, אָז כָּתוּב
(שם ט) וַיִּמְאַלֶּה נִפְצָה כָּל הָאָרֶץ. אָז הִתְחִילוּ
הָאוֹתִיּוֹת בְּאֱלֹפָא בֵּיתָא לְמַפְרֵעַ – תַּשׁ״ר. וְאָז
כָּתוּב, וַיִּמְאַלֶּה נִפְצָה כָּל הָאָרֶץ, וְהָלַךְ כָּל הָעוֹלָם
בְּזִהְמַת אוֹתוֹ הַנֶּחָשׁ.

וְאַף עַל גֵּב שֶׁאַבְרָהָם תִּקֵּן מָה שֶׁעָשָׂה אָדָם, וְכֵן
יַעֲקֹב וַיִּצְחָק וְהַצַּדִּיקִים, עִם כָּל זֶה זִהְמַת
הַנֶּחָשׁ לֹא פָסְקָה, עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינִי,
וַחֲזָרוּ הָאוֹתִיּוֹת לְדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וּמֵהֶם לְמַפְרֵעַ, אַחַת
מִכָּאן וְאַחַת מִכָּאן. וְכִשְׁסָרְחוּ, חָזְרוּ בְּגוֹף אַחֵר.
חָזְרוּ הָאוֹתִיּוֹת בְּגוֹן אַחֵר.

וְכֶךָ הָלַךְ הָעוֹלָם בְּסוּדוֹת שֶׁל אֱלֹפָא בֵּיתָא, עַד
שָׁבָא שְׁלֵמָה. כִּיּוֹן שָׁבָא שְׁלֵמָה, נִמְצְאוּ
הָאוֹתִיּוֹת עוֹמְדוֹת עַל קִיּוֹמָן. וְאָז כָּתוּב (מלכים א-ה)
וַתֵּרֶב חָכְמַת שְׁלֵמָה, וַעֲמָדָה הִלְבְּנָה בְּשִׁלְמוֹת,
וְאָז הִתְגַּלָּה שִׁיר הַשִּׁירִים לְעוֹלָם.

סדר הלימוד ליום יג אלול [יום 338 בשנה]

וְאָז אָמַר, (שיר ו) אֶל גִּנַּת אֶגְזוֹ יִרְדְּתִי. מָה אֶגְזוֹ, הַמַּחֲ לֹא נִמְצָא אֶלָּא לְבִסּוּף, כִּךְ הָעוֹלָם הָיָה כִּךְ, עַד שֶׁהִתְקִימוּ הַקְּלָפוֹת, וְעַמֵּד הָעוֹלָם בְּמַחֲ וְהִלְבְּנָה בִּשְׁלֵמוֹתָהּ.

אָמַר אוֹתוֹ הַסּוֹחֵר, בְּמָה אִמְרַתֶּם וּתְבַאֲרוּ אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה שְׁכָתוֹב, (רות א) וּתִלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶם עַד בּוֹאֲנָה בֵּית לֶחֶם וַיְהִי כְּבוֹאֲנָה בֵּית לֶחֶם וַתֵּהֶם כָּל הָעִיר עָלֶיהָ"ן. עַד כָּאֵן שְׁתֵּים. וַתֹּאמְרָנָה הַזֹּאת נַעֲמִי, אַחַת וְלֹא יוֹתֵר. אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה, אֲשֶׁרִיָּהֶם יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֶפְלוּ הָרִיקָנִים שְׁבָכֶם מְלֵאִים תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

יִרְדּוּ שְׁנֵיהֶם, אָמְרוּ לוֹ, הִנֵּשְׁמָע לָךְ דָּבָר בְּפִסּוּק הַזֶּה? אָמַר, כִּךְ שְׁמַעְתִּי - בְּזִמְנִי שֶׁרָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָתֵת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, הַלּוֹחוֹת הָיוּ כְּתוּבִים פָּנִים וְאַחֹר, שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לב) מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם כְּתוּבִים.

וְהַלּוֹחַ אֶחָד פָּנִים וְאַחֹר, וְהַלּוֹחַ אַחֶרֶת יְמִין וּשְׂמָאל, שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לב) וְהַלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִמָּה וְהַמְּכָתֵב מְכָתֵב אֱלֹהִים

הוא חרות על הלחת. שנים. על מה אמר
פעמים והמכתב מכתב?

שקדם שעשו ישראל העגל, ורצה הקדוש ברוך
הוא לתת שתי תורות, שבכתב ושבעל
פה האלו, על ידי משה לישראל - והלחת מעשה
אלהים המה וגו'. והלוחות היו בדגמא ו"ה
לוחות. ו"ה מכתב, מכתב שכתוב זהו ו"ה.

לוחות י"ה. מעשה אלהים המה - זו הבינה
העליונה. ו"ה הם שתי זרועות. ו"ה
מכתב - הם יעקב ורחל, שנקראו שמש וירח,
ונקראו שני שדים, ונקראו אחד. ועל זה אמר,
ו"ה מכתב מכתב אלהים הוא. חרות על הלחת,
אל תקרי חרות אלא חרות, חרות ממלאך
המות, ומשעבוד מלכיות, וכל החלאים הרעים
של העולם.

וכיון שעשו את העגל, פרחו האותיות משני
הצדדים פנים וימין. ואני אפתח לך הדרך
הישר שתבין. אלימלך ונעמי, ומחלון ורות -
בדגמא הזו שני הלוחות. אלימלך ונעמי לוח
אחד, ימין ושמאל. ומחלון ורות, פנים ואחור,
לוח אחר. וכיון שעשו את העגל, הסתלק
אלימלך ומחלון. נשארו רות ונעמי, שתי נקבות.

וְהָלְכוּ שְׁתִּיָּהֶן, עַד כִּי שָׁמְעוּ כִּי פָקַד ה' אֶת עַמּוֹ
לָתֵת לָהֶם לֶחֶם. שָׁנְתָן פַּעַם אַחֲרֵת
תּוֹרָה, לּוֹחֹת שְׁנִיּוֹת.

וְהִלַּכְנָה שְׁתִּיָּהֶם עַד בּוֹאָנָה בֵּית לֶחֶם וְגו',
וְתַהֲם כָּל הָעִיר עָלֶיהֶן. כָּל – זֶה צָדִיק.
הָעִיר – זֶה צִיּוֹן, עִיר דָּוִד. וְתֹאמְרָנָה הַזֹּאת נַעֲמִי,
שֶׁבִשְׁעָה שֶׁנִּתְּנָה תּוֹרָה עַל הַר סִינִי, כָּתוּב (שְׁמוֹת כ)
וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת וְאֶת הַלְפִידִם.

אֲזִי צֹחֶה הַתּוֹרָה, וְאִמְרָה, אֵל תִּקְרָאנָה לִי נַעֲמִי,
אֲנִי מֵלֶאָה הַלְכָתִי, מִכָּל שְׁמֹחָה וּמִכָּל
הַטּוֹבוֹת וְכָל הַחֲרוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, אֶפְלוּ מִשְׁעֲבוֹד
מַלְכוּתוֹת. אֲזִי אִמְרָה, לָמָּה תִקְרָאנָה לִי נַעֲמִי.

וְזֶהוּ הַסּוּד שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי
מֹשֶׁה, (שְׁמוֹת לג) וְרֹאִיתָ אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא
יֵרְאוּ. כְּשֶׁרָצִיתִי לָתֵת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, יָמִין וּשְׂמָאל
פָּנִים וְאַחֲזוֹר – הֵם לֹא רָצוּ, וַעֲשׂוּ אֶת הָעֵגֶל. וְכֵאֵן
כְּשֶׁהֵם רוֹצִים – אֲנִי לֹא אֶרְצֶה.

אָמַר, כֵּן שָׁמַעְתִּי, בְּזִמְנֵי שֶׁרָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לָתֵת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, נָטַל תּוֹרָה
שֶׁבִכְתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, וְהָלַךְ הוּא לְשָׂאֵר
הָעַמִּים, וְלֹא רָצוּ לְקַבֵּלָם. עַד שֶׁהוֹרִיד אוֹתָם
לְיִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינִי.

אָמְרוּ מֵלֵאכֵי הַשָּׂרָת: לְמִי רוּצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
הוא לָתֵת שְׁתֵּי תוֹרוֹת הַלָּלוּ? אָמַר:
לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם גּוֹרְלֵי וְחֻלְקֵי, שְׁכָתוֹב (דברים לב) כִּי
חֵלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֹבֵל נִחְלָתוֹ, הֲרִי שְׁנַיִם. וְאֲנִי
נוֹתֵן לָהֶם שְׁתֵּי תוֹרוֹת. וְעוֹד, שְׁעוּלִים בְּעֶרְבוֹן
עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים. וּבְשִׁבְלֵם יִתְעוֹרְרוּ שְׁתֵּי הַתּוֹרוֹת
הַלָּלוּ, שְׁכָתוֹב מִפִּי עוֹלָלִים וְיֹנְקִים יִסְדֹּת עוֹ.

וּמִכָּאן יוֹצֵא? מִשֵּׁם יוֹצֵא, שְׁכָתוֹב (ישעיה כח) אֵת
מִי יוֹרֶה דַּעָה וְאֵת מִי יִבִּין שְׁמוּעָה
גְּמוּלֵי מַחְלָב עֲתִיקֵי מִשְׁדִּים. אֵת מִי יוֹרֶה דַּעָה
– זֶה תוֹרָה שְׁבִכְתָּב. וְאֵת מִי יִבִּין שְׁמוּעָה – זֶה
תּוֹרָה שְׁבַעֲלִ פֶּה. גְּמוּלֵי מַחְלָב עֲתִיקֵי מִשְׁדִּים
– שְׁבַגְלָלִם יִרְדֶּה תוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינִי.

**זֶהוּ שְׁכָתוֹב (רות א) וְתִלְכָּנָה שְׁתֵּיהֶם עַד בּוֹאָנָה בֵּית
לָחֶם. לֵאמֹר הֲלָכּוּ? לְשֹׂאֵר הָעַמִּים, עַד שְׁעֵמְדוֹ
יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינִי. כִּיּוֹן שִׁירְדוּ תוֹרָה שְׁבִכְתָּב
וְתוֹרָה שְׁבַעֲלִ פֶּה, מִיָּד וְתֵהֶם כָּל הָעִיר עָלֶיהֶן
וְתִאמְרָנָה הַזֹּאת נַעֲמִי. הִזְדַּעְזַע כָּל הָעוֹלָם,
וְאָמְרוּ, זֶה הִיא הַתּוֹרָה חֲמֻדָּה גְּנוּזָה? מִיָּד – וְכָל
הָעַם רְאִים אֵת הַקּוֹלֶת וְאֵת הַלְפִידִם. אֲזַי אָמְרָה,
הַזֹּאת נַעֲמִי, זֶה הִיא נַעֲמֻת הַתּוֹרָה.**

וְלֹא יָדְעוּ יִשְׂרָאֵל הָעֶנֶשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה, עַד שֶׁבָּאוּ
לְמָרָה, שֶׁכָּתוּב (שמות טו) וַיָּבֹאוּ מִרְתָּה.
וְכָתוּב, שֶׁשֶׁם שֶׁלּוֹ חֵק וּמִשְׁפָּט וְשֵׁם נִסָּהּ. אֲזַי
אָמְרָה הַתּוֹרָה, קָרָאָן לִי מָרָא.

וְהִרְפִּיבוּ שֶׁלֹּשׁ פְּרָסוֹת, וְהָיָא עוֹסֵק עִמָּהֶם
בִּסְדוּדוֹת הִלְלוּ. קָרָאוּ עָלָיו, כְּפֻלַּח
הַרְמוֹן רִקְתָּן. אֶפְלוּ הַרִיקָנִים שֶׁבִּישְׂרָאֵל מְלָאִים
תּוֹרָה וּמִצְוֹת כְּרָמוֹן.

אָמַר לוֹ, אֲזַי הָיוּ יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרִים בַּתּוֹרָה,
הִתְעַטְרוּ בִּשְׁמוֹת חֲקוּקִים עָלֵיוֹנִים. כִּיּוֹן
שֶׁעָשׂוּ אֶת הָעֵגֶל וְסִרְחוּ, וְהָיָה מֵבִיא מֹשֶׁה אֶת
הַתּוֹרָה, כְּתוּבָה עַל לוּחֹת שֶׁל אֲבָנִים עָלִיוֹנִים,
מְלָאִים מְכֹל טוֹבוֹת, חֲרוֹת מִמֶּלֶךְ הַמָּוֶת,
וּמִשְׁעָבוֹד מַלְכֵיּוֹת, וּמְכֹל הַמַּחֲלוֹת הָרָעוֹת שֶׁל
הָעוֹלָם.

כִּיּוֹן שֶׁרָאָה מֹשֶׁה אֶת הָעֵגֶל, פָּרְחוּ הָאוֹתִיּוֹת,
וְכָלֶם עָלוּ לְמַעְלָה. אֲזַי צִוְּחָה הַתּוֹרָה
וְאָמְרָה, אֲנִי מְלָאָה הִלְכָתִי, מִכַּמָּה טוֹבוֹת
לְיִשְׂרָאֵל, וְעָכְשׁוּ חֲזָרְתִּי רִיקָם לְחִנָּם, שֶׁלֹּא
מוֹעִילָה לָהֶם. אֲזַי צִוְּחוּ הָעָלִיוֹנִים, וְאָמְרוּ, (הושע ז)
אוֹי לָהֶם כִּי נִדְדוּ מִמֶּנִּי. אוֹי לָהֶם שֶׁלֹּא עָמְדוּ
בְּאַמוּנָה שֶׁל רְבוּנָם.

רבי אֶלְכַסְנֵדְרָאִי לְטַעְמוֹ. שְׁאָמַר רַבִּי
 אֶלְכַסְנֵדְרָאִי, הִנֵּפֶשׁ וְהַגּוֹף הֵם שְׂתָפִים
 יחד, וְהוֹלְכִים מִזֶּה הָעוֹלָם בְּיַחַד. עַד בּוֹאֲנָה בֵּית
 לָחֶם. וְלָמָּה נִקְרָאת כֵּךְ? אֵלָּא בֵּית הַדִּין וְקִטְרוּג
 שֶׁל הַדִּין וְקָרֵב יֵשׁ שָׁם. אֲזִי כָּתוּב וְתָהֶם כָּל הָעִיר
 עָלֶיהֶן. כָּל שְׂאֵר הַמֵּתִים מְרַעִישִׁים עָלֵיהֶם, לְקוֹל
 הַקָּרֵב שֶׁל הַדִּין.

שְׁשִׁנְיוֹ, אוֹתוֹ מִלְּאָךְ הַמִּמְנָה עַל בֵּית הַקְּבֵרוֹת,
 נִכְנָס לְקָבֵר בְּשַׁעַת שְׁנִקְבָּר, עוֹמֵד עָלָיו
 וּמְבִיט וְאוֹמֵר: אוֹי לוֹ לְפָלוֹנִי זֶה! אוֹי לְעֵינַיִם
 שְׁנִהֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה בַּעֲבָרָה! אוֹי לָהֶם לַיָּדַיִם
 וְלָרַגְלַיִם שֶׁהִלְכוּ בַּהֲבִלֵי הָעוֹלָם.

אָמַר הַגּוֹף: אֲנִי אֵינִי רוֹאֶה, הִנֵּפֶשׁ הִיא הַמִּנְהִיג
 שְׁלִי. אוֹמֶרֶת הִנֵּפֶשׁ: אֲנִי אֵינִי יוֹדַעַת לִילָךְ.
 וְהֵם הַשְּׁנַיִם דֹּגְמַת הָעוֹר וְהַפֶּסֶת. מָה עֹשֶׂה?
 מְכַנֵּס הִנֵּפֶשׁ לְתוֹךְ הַגּוֹף, וְדֵן אוֹתָם שְׁלֹשָׁה יָמִים
 זֶה אַחֵר זֶה. לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים, נִדּוֹן מִפּוֹ
 וּמִיָּדָיו וּמִרְגְּלָיו.

לְאַחַר מִכָּאֵן הַגּוֹף נִבְקַע, וְרַמָּה וְתוֹלַעַת עוֹלָה
 עָלָיו, וְהִנֵּפֶשׁ מִתְאַבֶּלֶת עָלָיו. שְׂכָתוּב
 אַךְ בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוֹ עָלָיו תִּתְאַבֵּל. (איוב יד)

וְאוֹמְרָת, אֲנִי מֵלֵאָה הִלְכָּתִי לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְרִיקָם
הַשִּׁיבֵנִי ה' לְזֶה הָעוֹלָם, בְּלֹא מַעֲשִׂים וּבְלֹא תוֹרָה.
וְאֲשָׁרִי מִי שֶׁתִּלְמוּדוֹ מִתְקַיֵּם בִּידוֹ בְּזִמְנֵי שְׁהוּלָךְ
אָדָם לְבֵית עוֹלָמוֹ. שְׁאֶפְלוּ בְקִבְרֵי
שְׁפֹתוֹתַי וְרוּחַ שׁוֹת, וְהֵם שׁוֹשְׁנִי"ם. אֵל תִּקְרִי
שׁוֹשְׁנִים, אֲלֹא שְׁשׁוֹנִים. מִפְּנֵי שֶׁתּוֹרָתָם מְגַנֶּה
עָלֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (משלי ו) בְּשֹׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ.
כִּמּוֹ זֶה שֶׁל רַבִּי חֲסֵדָא, כְּשֶׁנִּפְטָר לְעוֹלָמוֹ, הֵלֵךְ
רַבִּי יוֹסִי בְּנוֹ וְלָן שָׁם עַל קִבְרוֹ בְּלִילָה. שָׁמַע
מִתּוֹךְ קִבְרוֹ שֶׁמָּחָה שֶׁל כְּתוּבַת כְּתוּבָת, שֶׁמִּתְכַּנְּסִים
וְאוֹמְרִים: גִּלְךָ לְשִׁמְחַת הַהִלּוּלָה שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁל
רַבִּי חֲסֵדָא. וְאֶפְלוּ מֵלֵאָכִי הַשָּׂרַת מִתְכַּנְּסִים
לְשִׁמְחָה עִמּוֹ.

שְׁמַע שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים, מַה לְּחַיִּים בְּשִׁמְחָתָנוּ כָּאֵן?
יַעֲסֻקוּ בַּתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַהוּא! אָמַר לוֹ, בְּנִי,
לֵךְ מִכָּאֵן וְקַיֵּם תִּלְמוּדָךְ, שְׁאֲשָׁרִי הוּא מִי שֶׁבֹא
לְכָאֵן וְתִלְמוּדוֹ בִּידוֹ. שֶׁהָרִי אֶפְלוּ מֵלֵאָכִי הַשָּׂרַת
לֹא יְכוּלִים לְקַרֵּב אֵלָיו. לֵךְ וְאָמַר לְרַבִּי חֲגִי,
שִׁיגְמֹר תִּלְמוּדוֹ, שְׁבִיּוֹם פְּלוּנִי יָבֹא לְכָאֵן.

בִּינְתָיִם שֶׁהָיָה מְדַבֵּר עִמּוֹ, הָעֵלוּהוּ אֶת רַבִּי
חֲסֵדָא לִישִׁיבָה הָעֲלִיוֹנָה. וְקָם רַבִּי יוֹסִי
בְּנוֹ, וְהֵלֵךְ, וְהִרְאָה לַחֲבֵרִים.

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָאי, אֲלֵמָּלָא רַבִּי יוֹסִי אָתָּה,
 רַאוי הָיִיתָ לְהַעֲנִשׁ שָׁם. אָמַר לוֹ, בְּשָׁבִיל
 צַעֲרוֹ שֶׁל אָבָא הִלְכְּתִי וְשָׁמַעְתִּי כָּל זֶה. קָרָא רַבִּי
 יוֹנָתָן עַל רַבִּי חֲסֵדָא, (משלי ג) וְשָׁכַבְתָּ וְעָרְבָה
 שְׁנָתְךָ. וְהַפְּסוּק הָאֶחָד הַזֶּה, (קהלת ה) מְתוֹקָה שְׁנַת
 הָעֶבֶד אִם מַעֲט וְאִם הֶרְבֵּה יֹאכֵל.

דָּבָר אַחֵר, הַנֶּפֶשׁ נִמְשָׁלָה לְשָׂכִינָה, וְהַגּוֹף
 לְיִשְׂרָאֵל. אִם יִשְׂרָאֵל חָטָאוּ וְגָלוּ, לָמָּה
 הַגָּלָה הַשְׂכִּינָה לְשָׁם עִמָּהֶם, שֶׁהִיא לֹא חָטְאָה?
 אֲלֵא עַל שֶׁהִיטָה מִבְּקִשְׁתָּ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים,
 וּמִשְׁפַּעַת לָהֶם עָשָׂר וְכָבוֹד מְאֹד, וְנִתְּנָה לָהֶם
 כָּל מַה שִּׁירְצוּ, וְהֵם חָטָאוּ. וְעַל זֶה נֶאֱמַר (דברים
 לב) וַיִּשְׁמַן יִשְׂרוּן וַיִּבְעֹט שְׁמִנְתָּ עֲבִיתָ כְּשִׁיתָ
 וַיִּטֵּשׁ אֱלֹהֵי עֲשָׂהוּ וַיִּנָּבֵל צוּר יִשְׁעָתוֹ. וְעַל זֶה
 גָּלְתָה עִמָּהֶם.

מָה רָמָה וְתוֹלַעָה עוֹלָה עַל הַגּוֹף - כִּךְ בְּשַׁעָה
 שִׁיִּשְׂרָאֵל הֵם רָעִים, אֲמוֹת הָעוֹלָם, בְּנֵי עֶשָׂו
 וַיִּשְׁמָעֵאל, שֶׁנִּקְרְאִים רָמָה וְתוֹלַעָה, שׁוֹלְטִים
 עֲלֵיהֶם, וְהַגּוֹף נִבְקַע וַיִּהְרָגוּ אֶת יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה,
 (איוב יד) אַךְ בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוֹ עָלָיו תִּתְאַבֵּל.
 מִהוּ בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוֹ עָלָיו תִּתְאַבֵּל? בְּשָׂרוֹ

יִכָּאֵב עֲלֵיהֶם, וְנִפְשׁוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל תִּתְאַבֵּל. וְאִזּוּ הִיא
מִשְׁתַּקְקֶת לְנִשְׁמָה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁנִּקְרָאת נַעֲמִי.

וְלִנְעָמִי מוֹדֵעַ לְאִישָׁה אִישׁ גְּבוּר חֵיל מִמִּשְׁפַּחַת
אֱלִימֶלֶךְ וְשָׁמוֹ בַּעַז וְגו' (רות ב.). רַבִּי
רְחוּמַאי פָּתַח, (תהלים קיב) גְּבוּר בְּאֶרֶץ יִהְיֶה זֶרְעוֹ.
אֲשֶׁרִי הוּא מִי שֶׁמִּתְבָּרֵךְ בְּבָנִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּדִי
שֶׁלֹּא יִלָּךְ יְחִידִי לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם.

בֹּא וּרְאֵה, בִּדְגָמָא שֵׁישׁ בְּאָדָם יְהו"ה מָלֵא,
וּמִתְפָּרֵשׁ הָאוֹר שְׁלוֹ לְמ"ה, כָּאֵן יֵשׁ בְּגוֹף
הַשֵּׁם מָלֵא יְהו"ה, וּמִתְפָּרֵשׁ לְעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
אוֹתִיּוֹת, וְעַם מִנְצֵפ"ךְ הֵם עֶשְׂרִים וּשְׁבַע.

וְאֲנִי אֶפְתַּח לְךָ דְּרֹךְ יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ שֶׁהוּא דְּגַמַּת
אָדָם, שֶׁהוּא מֵאֲרַבַּע אוֹתִיּוֹת, וְהוּא אוֹר
גָּדוֹל, כִּי יֵשׁ בְּגוֹף אֲרַבְּעָה יְסוּדוֹת – אֵשׁ וְעָפָר
רוּחַ וּמַיִם, וְהֵם אֲרַבְּעָה כַּחוֹת. וְאֵלּוּ הֵם: רוּחַ
הַבְּהֵמָה, וְנִפְשׁ הַבְּהֵמָה, וְהַנֶּשְׁמָה, וְהַנֶּשְׁמָה
לְנִשְׁמָה. וְהֵם מְצַד הַשְּׂמָאל.

וְהֵם פּוֹעֲלִים בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ זֶה: הַשֶּׁכֶל
מִהַנֶּשְׁמָה לְנִשְׁמָה. וְתַאוֹת הַשֶּׁכֶל נִמְשָׁכֶת
מִן הַנֶּשְׁמָה. וּמִן רוּחַ הַבְּהֵמָה יֵבֵא הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן
עִם הַגּוֹיִם. וְנִפְשׁ הַבְּהֵמָה לְהַנְהִיג הָאִיבָרִים,

שִׁילְכוּ לֹאכִילָה וּשְׁתִּיָּה וּתְאוֹת הַמִּשְׁגָּל, וְזוּהִי
הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית (מִן הָרוּחַ אַרְבַּע רוּחוֹת, קֵר נָחַם קִיץ וְחֶרֶף).

וְחַמִּישָׁה מְקוֹמוֹת שְׁעָשָׂרִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת
נִזְכָּרוֹת בָּהֶם, וְהֵם: אַחַה"ע מִגְּרוֹן,
בּוּמ"ף מִשְׁפָּתִים, גִּיכ"ק מִחֵיד, דְּטִלנ"ת מִלְּשׁוֹן,
זְסִצְר"ש מִשְׁנִים. וְאֵלּוּ חֲמֵשֶׁת הַמְּקוֹמוֹת נִכְלָלִים
בְּאַרְבָּעָה כַּחוֹת, שֶׁהֵם מִנְהִיגִים הָאִיבָרִים, וּבָהֶם
נִבְרָא כָּל הַגּוּף. וְעַלֵּיהֶם הָאֲרָבַע אוֹתִיּוֹת קְדוֹשׁוֹת,
שֶׁנִּקְרְאוּ אָדָם, וְעַלֵּיהֶם אָמַר הַכָּתוּב, (בְּרֵאשִׁית א)
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ.

וּמִן הַיּו"ד מִתְעוֹרֶרֶת יִרְאָה לְאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים,
שִׁיְהִיָּה הָאָדָם יִרָא מִמֶּנּוּ. וּמִן הֵה' מִתְעוֹרֶרֶת
תְּשׁוּבָה לְאִישׁ. וּמִן הו' מִתְעוֹרֶרֶת
לְאָדָם תּוֹרָה. וּמִן הֵה' מִתְעוֹרְרִים מַעֲשִׂים טוֹבִים
וּמַצְווֹת, וְלֹא יִחַטָּא. זֶהוּ הַשֵּׁם הַנִּסְתָּר בְּצִלְמוֹ.
כְּמוֹ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִסְתָּר בְּעוֹלָמוֹ, כֵּךְ הוּא
זֶה הַשֵּׁם נִסְתָּר בְּאָדָם.

וְדַע שֶׁהֵם אַרְבָּעָה שְׁמוֹת: יְהו"ה. יְהו"ה. יְהו"ה.
יְהו"ה. וְדַע שֶׁהָאֲרָבַע אוֹתִיּוֹת דְּגִמַּת אַרְבָּעָה
יְסוּדוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ גוּף, וּמִתְפַּשְׁטִים לְמֵאֲתִים
אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה אִיבָרִים. וְעַל אֵלּוּ הָאֲרָבָעָה יֵשׁ

אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַנִּזְכָּרִים לְמַעַלָּה, וְהֵם מִתְעַלִּים עַל
הָאַרְבַּעָה גּוֹפִים שֶׁהַזְכָּרָנוּ, וְנִקְרָאִים נִקְדוֹת. כִּי
בִּהְבֵּרַת י' אִי, וּבִהְבֵּרַת ה' אֶה. וּבִהְבֵּרַת ו' אוֹ.
וּבִהְבֵּרַת ה' אֶה.

וַיֵּשׁ עַל הַנִּקְדוֹת טַעָמִים, שֶׁהֵם מְנַהִיגִים לְאַרְבַּע
אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד רִגְלֵי הַמְּרַכְּבָה, שֶׁהֵם
מוֹצֵא הִיסוּדוֹת הַשְּׁפָלִים, וְהֵם נִקְרָאִים נִקְדוֹת.
וְעַלֵּיהֶם שְׁלֹשָׁה טַעָמִים, וְהֵם זִרְקָא תְּלָשָׁא
שְׁלִשְׁלָת. וְזֶהוּ שֵׁם הַנִּסְתָּר הַטְּהוֹר וְהַקְּדוֹשׁ,
שֶׁהוּא שֵׁם הוּי"ה.

וְכֵן בְּאָדָם, מִן הָא' לְבִדָּה הַתַּפְּשֻׁטוֹ אַרְבַּע
אוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁם: אִי, אָה, אוֹ, אֶה. וּמִן
הָאֶלֶף הַתַּפְּשֻׁט ה"א הַנֶּעְלָם, כִּי הוּא מוֹצִיא מֵה
שְׁקִיבֵל. וְגַם שְׁתֵּי הַבְּרוּתָיו אִי אוֹ – הָרֵאשׁוֹן מְקַבֵּל
וְהַשְּׁנִי מוֹלִיד. וְהִיּוֹ"ד הַנֶּעְלָם שֶׁל אִי מוֹרָה כִּי
מִמֶּנּוּ מִתַּפְּשֻׁט הַכֹּל. וְעַל כֵּן נִקְרָא הָרֵאשׁוֹן
מְקַבֵּל, וְהַשְּׁנִי מוֹלִיד. וְהִיּוֹ"ד הַנֶּעְלָם שְׁמוֹרָה כִּי
מִמֶּנּוּ מִתַּפְּשֻׁט הַכֹּל.

וְעַל כֵּן נִקְרָא הָרֵאשׁוֹן זִרְקָא, כְּשֵׁמוֹ כֵּן הוּא, כִּי
הוּא מוֹרָה שְׁאִין לוֹ סוּף. וְהַשְּׁנִיָּה תְּלָשָׁא,
מְלָה מְרַכְּבַת: ת"ל ש"א. כִּי הִיא נוֹשֵׂאת הַת"ל.

וְהַשְׁלִישִׁי שְׁלֹשֶׁלֶת, כְּשֶׁמָּה בֶּן הָיָא, הַמְשַׁפֵּעַת

לְתַל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים שָׁם (וְעַל זֶה כֻּן הַמַּחֲבֵר בְּאִמְרוֹ).

וְדַע שֶׁהֵם אַרְבַּעַה שְׁמוֹת, בְּדִגְמָא הַזֶּה: יוֹסִי יוֹסִי

יוֹסִי יוֹסִי. יֵשׁ אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ גּוֹף,

וּמִתְפַּשְׁטִים לְמֵאֲתִים אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵיבָרִים.

וְיֵשׁ אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ נִקְדּוֹת, וְהֵם מִתְעַלִּים

עַל הַגּוֹף. וְיֵשׁ עַל הַנִּקְדּוֹת טַעָמִים, שֶׁהֵם מְנַהִיגִים

אֶת הָאוֹתִיּוֹת. וְעַל שְׁלֹשָׁה שֵׁם נִסְתָּר וְקָדוֹשׁ,

וְהַנִּקְדּוֹת גּוֹף לְטַעָמִים, וְהָאוֹתִיּוֹת גּוֹף לְנִקְדּוֹת.

רַבִּי רַחוּמָאִי פָתַח, (תהלים קיב) גִּבּוֹר בְּאָרֶץ יִהְיֶה

זֶרְעוֹ. אֲשֶׁרִי הוּא מִי שְׂיִזְכָּה לְהַתְבָּרֵךְ בְּבָנִים

בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאִם לֹא, הוּא הוֹלֵךְ מִיָּד לְיָד. וְכָתוּב

(משלי יא) יָד לְיָד לֹא יִנָּקֶה רָע. מַה זֶּה יָד לְיָד? (תהלים

כה) סוֹד ה' לִירְאָיו.

רַבִּי נַחֲמָן אוֹמֵר, וּלְנַעֲמֵי מוֹדַע לְאִישָׁה אִישׁ

גִּבּוֹר חֵיל מִמֶּשֶׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמוֹ בַּעַז.

וְכָתוּב (רות ב) קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ מִגְּאֻלָּנוּ הוּא. וְרַבִּי

רַחוּמָאִי אָמַר, (אם) כֵּן, מַה זֶה לֹא יִנָּקֶה רָע?

אָמַר לוֹ, לְשׁוֹטֵר שֶׁהָיָה מַלְקָה אֶת הָרָשָׁעִים, עַד

שְׁנוֹתָנִים לוֹ עָרַב. וְאִם נוֹתֵן, לֹא נוֹתְנִים

לְשׁוֹטֵר לְהִלְקוֹת. אָמַר לוֹ, לֹא כֵּן! אֲלֹא בְשַׁעָה

שְׂיָבֵא וְיִתְגַּלֶּה מִי שֶׁחֲיָה אֶת הָאָדָם, תִּדַּע אֶת זֶה.

רבי זמיראה יצא לשדה אֵנו, רָאָה אֶת אוֹתָם
הַבְּקִיעִים שֶׁבְּקִמְטֵי הַבְּלִיטוֹת שֶׁמַּעֲלוֹת
שְׁלֵהבוֹת. הִרְכִּין אֶזְנוֹ, וְשָׁמַע קוֹלוֹת. אָמַר לוֹ
אוֹתוֹ הָעֶרְבִי: לֶךְ עִמִּי, וְאַרְאֶה לְךָ פְּלִיאוֹת
נִסְתָּרוֹת מִבְּנֵי אָדָם. הֵלֶךְ עִמּוֹ אַחֲרֵי הַסֵּלַע, וְרָאָה
בְּקִיעִים אַחֲרִים וְשְׁלֵהבוֹת שֶׁעוֹלוֹת לְמַעְלָה.
שָׁמְעוּ קוֹלוֹת אַחֲרִים. אָמַר לוֹ: הִרְכֵּן אֶזְנוֹךָ לְכָאן.
הִרְכִּין אֶת אֶזְנוֹ, וְשָׁמַע קוֹלוֹת שְׁאוּמְרִים וַיִּי.

אָמַר: וַדַּאי, זֶהוּ מָקוֹם מְאוֹתָם הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל
הַגִּיהֶנֶם כָּאן. וְעָבַר אוֹתוֹ הָעֶרְבִי, וְהוּא
נִשְׁאַר. בֵּינָתִים גָּחַן לְתוֹךְ מָקוֹם אַחֵר, וְרָאָה אִישׁ
אֶחָד שֶׁהָיָה מְרִים קוֹלוֹת, וְהָיוּ לוֹקָחִים אוֹתוֹ,
וּמְכַנִּיסִים אוֹתוֹ לְעֵמֶק שֶׁל מְדוֹר אַחֵר, וְנִתְכַּסָּה,
וְלֹא רָאָה יוֹתֵר.

נִרְדָּם, וְרָאָה בַּחֲלוֹם אוֹתוֹ הָאִישׁ. אָמַר לוֹ: מִי
אַתָּה? אָמַר לוֹ: יְהוּדִי רָשָׁע אָנִי, שֶׁלֹּא
הִשְׁאֲרֵתִי רְעוֹת וַחֲטָאִים בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשִׂיתִי.
אָמַר לוֹ בְּתוֹךְ הַחֲלוֹם: מַה שָּׁמָךְ? אָמַר לוֹ: אֵינִי
יודֵעַ, שֶׁהִרְשָׁעִים שֶׁל הַגִּיהֶנֶם לֹא זוֹכְרִים שְׁמָם.

אָמַר לוֹ: שֵׁם מְקוֹמְךָ מֵהוּ? אָמַר לוֹ: בְּגָלִיל
הָעֵלְיוֹן הָיִיתִי קָצֵב, וּמִתּוֹךְ הָרְעוֹת הָרַבּוֹת

שַׁעֲשִׁיתִי שָׁם, דְּנִים אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁלֹּשׁ פַּעַמִּים
בְּיוֹם וְשֶׁלֹּשׁ פַּעַמִּים בְּלֵילָה. (אָמַר לוֹ: וּבֵן הַשָּׁאֲרָה? אָמַר
לוֹ: כֵּן).

קָם מִשָּׁם, וְהֵלֵךְ לוֹ לַגָּלִיל הָעֲלִיוֹן. שָׁמַע קוֹל
תִּינוּק שֶׁהָיָה אוֹמֵר, (מִשְׁלִי ב) אִם תִּבְקֹשְׁנָה
כַּכֶּסֶף וְכַמְטָמָנִים תַּחֲפֹשְׁנָה אֲזִי תִבִּין יִרְאֵת ה'.
הֵלֵךְ לְבֵית מְדָרֶשׁ אֲחֵר, שָׁמַע קוֹל תִּינוּק אֲחֵר
שֶׁהָיָה אוֹמֵר, (צַפְנִיָּה ב) בִּקְשׁוּ צֶדֶק בִּקְשׁוּ עֲנוּה אוֹלִי
תִּסְתְּרוּ וְגו'.

הֵלֵךְ וַחֲפֹשׂ אֲחֵר אוֹתוֹ הָאִישׁ הָרָשָׁע. וְאֵל תִּינוּק
אֶחָד שָׁאַל. אָמַר לוֹ: רַבִּי, יָבֹא כָךְ וְכָךְ
לְאוֹתוֹ הָאִישׁ, שֶׁלֹּא הַשָּׂאִיר רָעוֹת וַחֲטָאִים בְּעוֹלָם
שֶׁלֹּא עָשָׂה! כָּךְ וְכָךְ יִהְיֶה לְאוֹתוֹ הָאִישׁ הָרָשָׁע,
וְלְאוֹתָהּ (הַמִּינֶקֶת) שֶׁהִינִיקָה אוֹתוֹ!

אָמַר לוֹ: הָאֵם הַשָּׂאִיר בֵּן בְּעוֹלָם? אָמַר לוֹ: כֵּן,
בֵּן אֶחָד הוּא הַשָּׂאִיר, וְהוּא רָשָׁע כְּמוֹ
אָבִיו, וְהוּא הֵילֵד שֶׁהוֹלֵךְ בְּבֵית הַמְטָבְחִים. חֲפֹשׂ
אֲחֵרָיו, וְלָקַח אוֹתוֹ וְלָמַד אוֹתוֹ בַּתּוֹרָה, עַד
שֶׁלָּמְדוֹ מִקְרָא וּתְפִלָּה וּקְרִיאַת שְׁמַע. אֲחֵר כָּךְ
לָמַד אוֹתוֹ מִשְׁנָה וְתַלְמוּד וְהִלְכוֹת וְהַגְדוֹת, עַד
שֶׁהִתְחַכֵּם יוֹתֵר, וְהִינּוּ רַבִּי נַחוּם הַפְּקוּלִי.

וְלָמָּה קָרְאוּ לוֹ הַפְּקוּלִי? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כח)
 פָּקוּ פְּלִילִיָּה. שֶׁהוֹצִיא אֶת אָבִיו מֵהַדִּין
 שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם. וְכֵּמָּה חֲכָמֵי הַדּוֹר שֶׁיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ
 נִקְרְאוּ פְּקוּלִי.

אוֹתוֹ הָאִישׁ בָּא לוֹ בַּחֲלוּם, וְאָמַר לוֹ: רַבִּי, כְּמוֹ
שֶׁנֶּחֱמַתְנִי, כֵּךְ יִנָּחַם אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא. שֶׁהָרִי מִן הַיּוֹם שֶׁיָּדַע בְּנֵי פְּסוּק אֶחָד,
 הוֹצִיאוּ אוֹתִי מִן הַדִּין. כִּיּוֹן שֶׁקָּרָא קְרִיאת שְׁמַע,
 הָעֵלּוּ הַדִּין שְׁלִי בֵּין בֵּינָם בְּלִילָה פַּעַם אַחַת.
 כִּיּוֹן שֶׁקָּרָא בּוֹ הָרַב, הֶעֱבִירוּ אֶת דִּינִי מִכָּל וְכָל.

הַיּוֹם שֶׁנֶּהְיָה חָכָם וְקָרְאוּ לוֹ רַבִּי, הִתְקִינוּ אֶת
כְּסָאֵי בֵּין הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן. וּבְכָל יוֹם
יוֹם שֶׁמִּתְחַדֶּשֶׁת תּוֹרָה בְּשִׁמּוֹ, מַעֲטָרִים אוֹתִי
בַּעֲטָרָה עֲלִיוֹנָה, שֶׁהַצַּדִּיקִים מַתְּעָטְרִים.

בְּגִלְגָּלָה זְכִיתִי בְּכָל הַכְּבוֹד הַזֶּה. אֲשֶׁרִי הוּא חֶלְקוֹ
שֶׁל מִי שֶׁמִּשְׁאִיר בֵּן שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה
בַּעוֹלָם הַזֶּה. אָמַר רַבִּי חֵיִיא בַּר אַבָּא, כְּמוֹ זֶה
אַרְעֵנוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא.

רַבִּי נִתֵּן שָׁאֵל אֶת רַבִּי יוֹסִי בַּר חֲנִינָא יוֹם אֶחָד,
וְאָמַר לוֹ, הֲאֵם לֹאִיְהוּ הִיָּה בֵּן אוֹ לֹא?

אָמַר לוֹ, דְּבַר אַחֵר הִיָּה בּוֹ, וְכַתּוּב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א טז)

אַל תַּגְעוּ בַּמְשִׁיחִי וּבַנְּבִיאִי אֶל תִּרְעוּ. מַה זֶה אֶל
תִּרְעוּ? אֶל תַּעֲשׂוּ עֲצָמְכֶם רַעִים וַחֲבָרִים לְנְבִיאִי.
וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּחַר בָּהֶם, וְהַבְדִּילָם מִיִּשְׂרָאֵל
לְעִבּוּדָתוֹ, וְהַכְנִיסָם בְּהִיכָלוֹ, קָל וַחֲמָר מִי שֶׁהוּא
מִלֵּאךְ בְּשָׂמִים, אֶתְּהָ שׁוֹאֵל עָלָיו?!

רַבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר, מִשְׁבֹּט גָּד הָיָה. רַבִּי נְהוֹרָאִי
אָמַר, אֵלֶיהוּ, דְּבַר אַחֵר הָיָה בּוֹ, שְׁכָתוֹב
(משלי ל) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרֶד. מִי עָלָה שָׁמַיִם – אָמַר
רַבִּי אֱלֵעָזָר מִשְּׁמוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן, זֶה אֵלֶיהוּ.
וַיֵּרֶד – מִקֵּדָם לָכֵן.

וְקִשָּׁה מִרְבִּי אֱלֵעָזָר עַל רַבִּי אֱלֵעָזָר, שֶׁאָמַר רַבִּי
אֱלֵעָזָר, אֵלֶיהוּ זֶה פְּנִיחָס. אִם בְּשָׁבִיל
שֶׁקָּנָא לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא – זֶה קָנָא וְזֶה קָנָא! לֹא
כֵן, שֶׁאָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר, כָּתוּב (מלכים-א מט) קָנָא
קָנָאתִי. קָנָא בְּשִׁטִּים, וְקָנָאתִי כָאֵן. אָמַר לוֹ
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: עַד מָתִי אֶתְּהָ מִקָּנָא לְשָׁמַי?

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלוֹם, מִי עָלָה שָׁמַיִם – זֶה
אֵלֶיהוּ, שְׁכָתוֹב (מלכים-ב ב) וַיַּעַל אֵלֶיהוּ
בִּסְעָרָה הַשָּׁמַיִם. וַיֵּרֶד – זֶה יוֹנָה, שְׁכָתוֹב (יונה א)
וַיֹּנֶה יָרֵד אֶל יִרְכָתִי הַסְּפִינָה וְגו'. לְקַצְבֵי הָרִים
יֵרֵדְתִּי. מִי אֶסֶף רוּחַ בְּחִפְנָיו – זֶה מֹשֶׁה.

מִי צָרַר מִים – זֶה אֱלִישֶׁעַ, שָׂרְפָא הַמֵּים בִּירִיחוֹ.
בְּשִׁמְלָה – בְּכַח שִׁמְלָתוֹ שֶׁל אֱלִיהוֹ. מִי הָקִים
 כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ – זֶה אַבְרָהָם, שִׁכְתּוֹב (בראשית א) אֵלָּה
 תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, בְּאַבְרָהָם.

מַה שָּׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדוֹן שֶׁהֵבִיא הַלָּלוֹ
לַעֲבוֹדָתוֹ? ה' צָבָאוֹת שָׁמוֹ. וְמַה שֵּׁם בָּנוּ?
יִשְׂרָאֵל, שִׁכְתּוֹב (שמות א) בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי
 נִחְמָן אוֹמֵר, כָּל זֶה בִּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַבֵּר.

רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יְהוּדָאי נִפְגְּשׁוּ תַּחַת אֵילָן
אֶחָד בִּשְׂדֵּה, וְהָיוּ יוֹשְׁבִים. בֵּינֵתִים רָאוּ
רֶוֶק אֶחָד שָׁבָא וְטָעָה בִּשְׂדֵּה. אָמַר רַבִּי יוֹדָאי:
אוֹ שְׂטוּעָה אוֹתוֹ הָאִישׁ בִּשְׂדֵּה, אוֹ שֶׁהוּא
לְסֻטִּים, אוֹ שֶׁפּוֹחַד מֵעַמּוּנוֹ.

(אמר רבי נהוראי: השכינה אצלנו, קום! קמו. הרימו לו קול. כיון שראה אותם,
 קרב אליהם).

אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי: מִי אַתָּה? אָמַר לוֹ: מֵתוּךְ
שֶׁלֹּא שְׁאַלְתִּי אֶתְכֶם בְּשָׁלוֹם, לֹא הִכַּרְתֶּם
אוֹתִי. אֲנִי יְהוּדִי, וְטָעִיתִי כָּאֵן בִּשְׂדֵּה הַזֶּה, וְלֹא
שְׁאַלְתִּי עֲלֵיכֶם, שְׁאַמְרָתִי שָׁמָּה הֵם רָשָׁעִים,
וְכָתוּב (ישעיה מח) אֵין שָׁלוֹם אָמַר ה' לְרָשָׁעִים.
וּמֵאַחֵר שֶׁלֹּא הִכַּרְתִּי אֶתְכֶם, עַד שֶׁרָאִיתִי בָכֶם

כַּנְפֵי מְצוּה, וְשִׁמְחָתִי. עֲכָשׁוּ שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם
חֲכָמִים. יֵשְׁבוּ תַּחַת הָאֵילָן. אָמַר רַבִּי יוֹדָאי,
נִתְעַסֵּק בַּעֲבוּדַת רַבּוּנָנוּ, וְנִפְתַּח בַּתּוֹרָה.

פֶּתַח רַבִּי יוֹדָאי וְאָמַר, (דברים ו) וּכְתַבְתֶּם עַל
מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ. מְזוּזוֹת כָּתוּב, מָה
הַטַּעַם? אֵלֹא אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם מְצִינִים
תָּמִיד בַּמְצוּוֹת, בַּשַּׁבָּת וּבִלְכָתָם, בַּשְּׂכָב
וּבְקוּמָם, שֶׁכָּתוּב בַּשַּׁבָּת בְּבֵיתְךָ וּבִלְכָתְךָ בַּדֶּרֶךְ
וּבַשְּׂכָב וּבַקוּמָה.

וְיִשְׂרָאֵל מְעַטְרִים בַּתּוֹרָה וּבַמְצוּוֹת, כְּדִי
שִׁידָבְקוּ תָּמִיד בַּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שֶׁכָּתוּב וְאַתֶּם הִדְבַּקְתֶּם בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלָכֶם
הַיּוֹם. וְכָל הַדְּבֵק בְּקוּנּוֹ, אֵינוֹ נִזְוֵק לְעוֹלָם.

וְלֹא עוֹד, אֵלֹא שְׁשָׁנֵי מִלְּאָכֵי הַשָּׁרֵת מְלוּיִן לוֹ
לְאָדָם, אֶחָד בִּימִינוֹ וְאֶחָד בַּשְּׂמָאלוֹ,
שֶׁכָּתוּב (תהלים צא) כִּי מִלְּאָכָיו יִצְוֶה לָךְ לְשִׁמְרָךְ בְּכָל
דְּרָכֶיךָ. וְלֹא עוֹד, אֵלֹא שֶׁאִם תָּמִיד מְצוּי בַּמְצוּה,
כְּבִיכּוֹל שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נַעֲשֶׂה לוֹ שׁוֹמֵר,
שְׁנֵאֲמַר (שם קכא) ה' שִׁמְרָךְ.

מָה עוֹשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? נוֹטֵל מִלְּאָךְ
הַהוּלָךְ בִּימִינוֹ, וּמַעֲמִידוֹ לְפָנָיו, וְהוּא

עומד במקומו, שנאמר ה' צלף עד יד ימינה.
ואותו המלאך שהוא משמאלו, מעמידו אחרי
האדם, והקדוש ברוך הוא מימין ומשמאל.
נמצא האדם נשמר מכל צדדיו, מי יוכל
להזיק אותו.

ועל כן צריך שלא יהא האדם מצוי בלא
תורה ובלא מצוות אפלו שעה אחת.
בביתו הקדוש ברוך הוא שומרו מבחוץ,
והאדם מבפנים.

ושנינו, אמר רבי יוסי בר יהודה, פתח המצין
במזוזה, אין מזיק ואין שטן ואין פגע
רע מתקרב אליו. מפני שהקדוש ברוך הוא שומר
הפתח, אפלו בשעה שנתן רשות למלאך המות
לחבל. זוקף עיניו, ורואה ששם שדי עומד על
הפתח, שכתוב (שמות יב) ולא יתן המושחית לבא
אל בתיכם לנגף. לפיכך צריך האדם שיהא תמיד
מצוי במצות מזוזה.

פתח רבי נהוראי בפרשת ציצית ודרש, (במדבר טו)
ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם.
מה שונה שפאן ובשבת לדרתם חסר, שכתוב
לעשות את השבת לדרתם, חסר (שמות לא)

שְׁשָׁנֵינוּ, תִּקְנֵנוּ פְּרִשְׁת צִיצִית בְּקִרְיַת שְׁמַע.
 וּבְדִירְתוֹ שֶׁל אָדָם נִמְצָא פְּרִשְׁת
 קִרְיַת שְׁמַע, חוּץ מִפְּרִשְׁת צִיצִית, שְׁחָסַר מִשָּׁם.
 בְּמָה נִשְׁלָם? אֲלָא כְּשֶׁאָדָם מְתַעֲטֵף בְּבֵיתוֹ
 בְּצִיצִית, וְיוֹצֵא בּוֹ לִפְתָּחוֹ, הָרִי נִשְׁלָם.

וְהַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא שֶׁמַּח בּוֹ, וּמִלֶּאךְ הַמּוֹת זֶה
 מִשָּׁם, וְהֵינּוּ לְדִרְתָּם, שְׂיֵהִיָּה שְׁלָם.
 וַיֵּצֵא מִפְּתַח בֵּיתוֹ בְּמִצּוֹה זֶה, וּמִלֶּאךְ הַמִּשְׁחִית
 זֶה מִשָּׁם, וְנִצּוּל הָאָדָם מְכַל נֶזֶק. מִנֵּין לָנוּ? מִמָּה
 שְׁכָתוּב מְזֻזוֹת, מֵאוֹתִיּוֹתָיו מִשְׁמַע: ז"ז מו"ת.
 שְׁלֹא נָתַן לוֹ רְשׁוֹת לְחַבֵּל, וְזֶה מִפְּתָחוֹ.

בְּשֵׁבֶת, שְׁכָתוּב לְדִרְתָּם, מָה הַטַּעַם? מִפְּנֵי
 שְׁכִיּוֹן שְׁקָדָשׁ הַיּוֹם, דִּירְתָם שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל צְרִיכָה לִהְיוֹת בְּנֵר דְּלוּק, וְשִׁלְחַן עָרוּךְ,
 וּמִטָּה מְמַצֶּעֶת, וְדִירְתָן מְתַקְנֶת כְּדִירַת חֶתֶן לְקַבֵּל
 בּוֹ הַכֶּלֶה. וּמָה הוּא? שֵׁבֶת הִיא כֶּלֶה, וּלְעוֹלָם אֵין
 מִכְנִיסִין אוֹתָהּ אֲלָא בְּדִירָה מְתַקְנֶת לְכְבוֹדָהּ, כְּפִי
 הָרָאוּי לָהּ. וְעַל זֶה כָּתוּב לַעֲשׂוֹת אֶת הַשֵּׁבֶת.
 וְכָתוּב לְדִרְתָּם, לְהַכְנִיס בָּהּ כֶּלֶה קְדוּשָׁה לְדִירְתָהּ
 וְלִהְיוֹת בְּתוֹכָהּ.

בְּשַׁעֲה שְׁקָדָשׁ הַיּוֹם, וְכֶלֶה זֶה בָּאָה, וְאֵינָהּ
 מוֹצֵאָה דִּירָה מְתַקְנֶת וְשִׁלְחַן עָרוּךְ וְנֵר

דְּלוּק - כִּלָּה זֶה אוֹמֶרֶת: אֵין דִּירָה זֶה מִיִּשְׂרָאֵל.
 בִּינִי וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּתוּב, אֵין זֶה מִיִּשְׂרָאֵל, אֵין
 דִּירָתוֹ לְקַדְשָׁהּ. עַל כֵּן צָרִיךְ הֶכֶר קְדָשָׁה בְּבֵית.
 וְעַל זֶה כָּתוּב לְדִרְתָּם, בְּשַׁבָּת וּבְצִיצִית.

אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי, אָנִי מַעֲיֵד עַל מִי שְׂיוּצָא
 מִשְׁעַר בֵּיתוֹ בְּעֶטּוֹף שֶׁל מְצוּהָ, וּתְפָלִין
 בְּרָאשׁוֹ, בְּשַׁעָה שְׂיוּצָא בֵּין שְׁנֵי הַשְּׁעָרִים,
 מְזַדְמָנֶת עָלָיו שְׂכִינָה, וּשְׁנֵי מַלְאָכִים שְׁעוֹמְדִים
 עָלָיו, אֶחָד מִיָּמִין וְאֶחָד מִשְּׂמָאל, וְכֻלָּם מְלוּיִם
 אוֹתוֹ עַד בֵּית הַכְּנֶסֶת וּמִבְּרָכִים אוֹתוֹ. וּמִקְטָרָג
 אֶחָד שְׁעוֹמֵד לִפְנֵי פֶתַח הָאָדָם הוֹלֵךְ מֵאַחֲרֵיהֶם,
 וְעַל כֵּרָחוֹ מְשִׁיב וְאוֹמֵר אָמֵן.

זִכּוֹר וְשְׁמוֹר - הַכֹּלֵל שֶׁל הַתּוֹרָה. זְכוֹר הִיא
 פֶּרֶשֶׁת מְזוֹזָה. וְאֵם תֹּאמַר, מְזוֹזָה בְּנִקְבָּה
 מְדַבֵּר - כִּף הוּא וְדָאִי. אָבֵל הַפֶּרֶשָׁה הַזֹּאת, זְכוֹר
 כָּלוּל בְּנִקְבָּה. שְׁמוֹר הוּא צִיצִית.

וּבְשְׂיוּצָא אָדָם מִשְׁעַר בֵּיתוֹ, יוֹצֵא בְּתְפָלִין,
 שֶׁהֵם הַכֹּלֵל שֶׁל זְכוֹר, וְצִיצִית עִמָּם,
 שֶׁהִיא שְׁמוֹר, וּפּוֹגֵשׁ בְּמְזוֹזָה בְּשַׁעַר בֵּיתוֹ, שֶׁהוּא
 כָּלֵל זְכוֹר - הַצִּיצִית מְשַׁלֵּמָה לוֹ לְכֹלֵל שֶׁל שְׁמוֹר.
וְאֵם תֹּאמַר, הֲרִי צִיצִית לֹא עוֹמֶדֶת בִּפְתַּח? אֵיךְ
 עוֹמֵד זְכוֹר לְבִדּוֹ, וְהֲרִי שְׁנֵינוּ שְׂזָכוֹר

וְשִׁמּוֹר הֵם יַחַד? אֵלָּא, מְזוּזָה כּוֹלֶלֶת זְכוֹר
וְשִׁמּוֹר. שְׁנֵינּוּ זְכוֹר וְשִׁמּוֹר בְּדְבוּר אֶחָד נֶאֱמְרוּ,
וְהֵם יַחַד. וְהַמְזוּזָה כָּלֵל שֶׁל שְׁנֵיהֶם, הַכָּלֵל שֶׁל
זְכָר וּנְקֵבָה יַחַד.

הַתְּפִלִּין לְמַעַלָּה – כָּלֵל זְכוֹר. תְּפִלִּין שֶׁל יָד –
שִׁמּוֹר, כְּלוּלִים זֶה עִם זֶה. הָעֲשִׂיָּה אֵין
כְּתוּבָה אֵלָּא בְּצִיצִית, שֶׁהִיא שִׁמּוֹר, וְהַכֹּל הוּלָךְ
יַחַד. בָּא אוֹתוֹ הַרְנוֹק וְאָמַר, בְּמָקוֹם הַזֶּה נִמְצְאִים
רָאשִׁים, מִי יָכוֹל לְדַבֵּר?

פֶּתַח וְאָמַר, (רות ב) וּלְנַעֲמִי מוֹדַע לְאִישָׁהּ אִישׁ
גָּבוּר חֵיל מִמֶּשֶׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וְשִׁמוֹ בַּעַז.
מְגִלָּה זוֹ לֹא הִיָּה לָהּ לְהִתְחִיל אֵלָּא מִפְּסוּק זֶה.

סדר הלימוד ליום יד אלול [יום 339 בשנה]

שְׁנֵינּוּ, כְּשֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְבְרָא הָעוֹלָם,
הִיָּה מַחְרִיט הָעוֹלָם לְפָנָיו, וְלֹא הִיָּה
עוֹמֵד, עַד שֶׁבָּרָא הַתְּשׁוּבָה. כִּיּוֹן שֶׁבָּרָא הַתְּשׁוּבָה,
בָּרָא אֶת הָעוֹלָם, וְהֶעֱמִידוֹ עַל עָמְדוֹ, עַל עָמוּד
אֶחָד. מַה הוּא? הוּא צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם.

כִּיּוֹן שֶׁבָּרָא הַתְּשׁוּבָה, הִתְנוּצֵץ אוֹר מִמֶּנָּה,
וְהָאוֹר הַהוּא הִבְהִיר וְהָאִיר מְסוּף הָעוֹלָם

וְעַד סוּפוֹ, וּבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם. רָאָהּוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִסְתַּכַּל בְּרָשָׁעִים הָעֲתִידִים לָבֹא בַּעוֹלָם הַזֶּה, וּגְנָזוּ לָעוֹלָם הַבֹּא לְצַדִּיקִים.

וְאֵם תֹּאמַר, הוֹאִיל וְהוּא עֲתִיד לְגַנְזוֹ, לָמָּה בִּרְאוֹ? אֵלָּא כְּשֶׁבִרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹר זֶה, לֹא בִּרְאוֹ אֵלָּא לְבִרָא בּוֹ אֶת הָעֶפֶר (הָעוֹלָם). וְנִסְתַּכַּל וְרָאָה שְׁעֲתִידִים רָשָׁעִים לָבֹא, וּגְנָזוּ לְצַדִּיקִים לָעוֹלָם הַבֹּא. וְעוֹד הַיּוֹם, אֵף עַל פִּי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גְנָזוּ, בּוֹ הָעוֹלָם מִתְקִים. בּוֹ יַעֲלֶה עַל דַּעְתָּךְ? אֵלָּא אָמַר, בְּאוֹר אַחֵר הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ. וְהוּא כְּמוֹ חוּט הַיּוֹצֵא מֵאוֹר גָּדוֹל, וְהָעוֹלָם בּוֹ מִתְקִים. וְהוּא עֲמוּדוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי י) וְצַדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם.

וּבְמִכּוֹנּוֹ הַשְּׁתִּיל וַיֵּצֵא זָרַע דָּוִד עָלָיו הַשָּׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כב) זָרַע יַעֲבֹדֵנוּ יִסְפֹּר לָהּ לְדוֹר. הוּא שֶׁנֶּאֱמַר (שם פט) וְכִסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדִּי. וְכָל זָרַעוֹ שֶׁל דָּוִד, מִצַּדִּיק זֶה יֵצֵא. כְּעֵינֵן זֶה – (משלי טז) כָּל פֶּעַל ה' לִמְעַנָּהּ.

כְּתוּב וּלְנַעֲמֵי מוֹדַע לְאִישָׁהּ, מִכָּאן הִיא רְאוּיָה לְהִתְחִיל מְגֻלָּה זוֹ! אָמַר לוֹ רַבִּי נְהוֹרָאִי, פָּתַח פִּיךָ, שֶׁהָרִי הַדְּבָרִים הִלְלוּ חֲדָשִׁים עֲתִיקִים הֵם מֵהַיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

אָמַר לוֹ, מָה שְׁמֶךָ? אָמַר לוֹ, אֲמַר הַדְּבָרִים הַלֵּלוּ, וְאַחַר כֵּן אֲמַר מָה שְׁמִי. אָמַר רַבִּי יוֹדָאִי, הַשְׂכִּינָה עִמָּנוּ, וּמִשְׁרָאִיתִי אוֹתָךְ שְׂדֵבְרִיךְ שׁוֹתְקִים, וְהַעֲרַתִּי לָךְ אָמַר - בְּרוּךְ תִּהְיֶה!

אָמַר לָהֶם, רוּת וְנַעֲמִי וּבַעֲזָה, שְׁלֹשֶׁתָם בְּדִיוֹקָן הַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת עוֹמְדִים, וְזָרַע דָּוִד מִתּוֹךְ דִּיוֹקָן הָאֵילָן נִשְׁתַּל בְּעוֹלָם.

נַעֲמִי, כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי נָעָם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ. וְעַל הַשֵּׁם הַזֶּה נִשְׁתַּל אוֹתוֹ הַשֵּׁם בְּעוֹלָם. מִי זֶה נָעָם ה' ? זֶה הַתְּשׁוּבָה, כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כז) לַחֲזוֹת בְּנָעָם ה', זֶה תְּשׁוּבָה, וְהָעוֹלָם הַבֶּא. וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ - זֶה עוֹלָם אַחֵר לְמַטָּה.

רוּת בְּדַמּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, שְׁמִרְוֹהָ לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תָּמִיד בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת. רוּת, עַל שֵׁם תּוֹר, שְׁמִשְׁנָה בְּקוּלוֹ מְכַל שְׁאֵר הַקּוּלוֹת - אֵף כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל מִשְׁנָה בְּקוּל בִּתְשַׁבְּחַת מְכַל שְׁאֵר הַקּוּלוֹת. (שְׁשִׁבְחָה יוֹתֵר) הַתּוֹר הַזֶּה נוֹתֵן שְׁנֵי קוּלוֹת יַחַד, אֶחָד עָלִיוֹן וְאֶחָד תַּחְתּוֹן, וְהַכֹּל יַחַד - אֵף כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל מִתְעוֹרֶרֶת לְמַעְלָה וּמִתְעוֹרֶרֶת לְמַטָּה, וְהַכֹּל בְּפַעַם אֶחָת וּבְקוּל אֶחָד.

וְהִינוּ שְׁכָתוֹב, (שם פג) אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לָךְ אֵל
תַּחֲרֵשׁ וְאֵל תִּשְׁקֹט אֵל. אֵל תַּחֲרֵשׁ,
מִלְּהִתְעוֹרֵר לְמַעַלָּה. וְאֵל תִּשְׁקֹט, מִלְּהִתְעוֹרֵר
לְמַטָּה, הַכֹּל יַחַד.

בַּע"ז בְּדִיוֹקָן עֲלִיּוֹן, צַדִּיק, גִּבּוֹר, שׁוֹמֵר בְּרִית.
וְהַתְּגַבֵּר עַל יִצְרוֹ, וְנִקְרָא גִבּוֹר חַיִּל, וְדַאי
שְׁצַדִּיק הִיָּה.

וְאִם תֹּאמַר, וְכִי מִי קְרוֹב לְכַנָּסֶת יִשְׂרָאֵל? זֶה
צַדִּיק! וְהִרִי כָתוֹב, יֵשׁ גּוֹאֵל קְרוֹב מִמֶּנִּי,
וּמִי הוּא? אֵלָּא וְדַאי גּוֹאֵל קְרוֹב מִמֶּנִּי זֶה הָאוֹר
הָרָאשׁוֹן שֶׁנִּקְרָא טוֹב, שְׁכָתוֹב (בראשית א) וַיֵּרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב.

א"ת הָאוֹר - בְּגִימָטְרִיא תוֹרָה, שֶׁנִּקְרָאת
לְקַח טוֹב. וְאַף צַדִּיק נִקְרָא טוֹב כְּמוֹתוֹ,
שְׁכָתוֹב (ישעיה ג) אָמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב. וְזֶהוּ קְרוֹב,
וְהַקְדִּים לְאוֹתוֹ הַטּוֹב שֶׁל צַדִּיק. וְעַל זֶה כָתוֹב
קְרוֹב מִמֶּנִּי, שְׁאֲנִי וְהוּא טוֹב. וְעַל זֶה, אִם
יִגְאָלָךְ טוֹב יִגְאָל, שֶׁהוּא קְרוֹב מִמֶּנִּי, הוּא
שֶׁהִתְחִיל וְהַקְדִּים וְהִתְעוֹרֵר לְהִתְחַבֵּק
בְּרָאשׁוֹנָה, וְהִרִי הוּא קְרוֹב, שְׁכָתוֹב (בראשית כט)
וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל.

וְלַנְעָמִי מוֹדֵעַ לְאִשָּׁה, מוֹדֵעַ לָהּ הִיָּה צָרִיף
 לַהֲיוֹת, שֶׁהָרִי הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שֶׁלוֹ
 שָׁנִינוּ. מִי הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שֶׁלוֹ? צָדִיק.

אָלֶּא כְּמוֹ הָעוֹלָם הַבָּא, לֹא בָּא וְלֹא מִתְגַּלֶּה
 אֶלָּא מֵאוֹתָהּ הַמַּחְשָׁבָה הָעֲלִיוֹנָה
 שֶׁעוֹמֶדֶת עָלָיו, אֵף כָּאֵן צָדִיק בְּאוֹתוֹ הַגֶּזֶן מִמֶּשׁ
 שֶׁל אוֹתָהּ מַחְשָׁבָה עֲלִיוֹנָה. וּמָה שָׁמוֹ? אֱלִימֶלֶךְ.
 כְּמוֹ שֶׁהַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שָׂמַח אֶל הָעוֹלָם הַבָּא
 וְשׁוֹלֵט עָלָיו, אֵף כָּאֵן הַצָּדִיק נוֹדֵעַ וּמִכָּר אֵלָיו,
 לְשָׂמַח וְלַהֲיוֹת לְאוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ הַתַּחְתּוֹן, בְּאוֹתוֹ
 הַגֶּזֶן מִמֶּשׁ.

וְעַל כֵּן נִקְרָא בַּע"ז, בּוֹ הוּא תִקְיָף לְטַל אֶת כָּל
 עֲנוּגֵי הַגּוֹף וְכָל יְפֵי הַגּוֹף, וְנִכְנָס לְשָׁם.
 וּמָהוּ מִכְנִס לְשָׁם? כָּל זֶרְעוֹ שֶׁל דָּוִד, וְכָל תִּקְוַת
 הַמַּלְכִּים וּמִצְוֹת הַתּוֹרָה, וְעַל כֵּן בּוֹ הוּא תִקְיָף
 וְלֹא חָלַשׁ. חֵי לְעוֹלָמִים, לַהֲיוֹת בַּע"ז לְטַל כָּל
 הַתְּשׁוּקוֹת וְכָל הָעֲנוּגִים וְכָל יְפֵי הַגּוֹף, וְנוֹתֵן לָהּ.
וְכַעַתָּה הַתְּחִילָה רוֹת לְהִתְקַרֵּב (לְהַבְנוֹת) בְּעוֹלָם
 מַעֲט מַעֲט, עַד שֶׁהִתְחַבְּרָה עִם בַּע"ז. וְכֵן
 הַקִּיּוֹם שֶׁל הַמַּגְלָה הַזֶּה – נְעָמִי וּבַע"ז וְרוֹת הֵם.

כְּתוּב (בְּרַשִׁית ה') וַיִּתֵּן הַלֵּךְ חֲנוּף אֶת הָאֱלֹהִים וַאֲיָנֵנוּ
 כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים, מִתּוֹךְ הָעוֹלָם הַזֶּה

שֶׁל בְּנֵי אָדָם. וְנִמְשָׁךְ חֲנוּךְ מְעַט מְעַט, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֶה שֶׁנַּעֲשֶׂה, וְשָׁהָה בְּמָקוֹמוֹ כְּרָאוּי. מַטְטְרוּ"ן הַגָּדוֹל וְחֲזָק, הַמִּמָּנָה שֶׁל הַפְּנִים, (מ"ט הרים גדולים, מִמֶּנּוּ נִכְנָעִים) שֶׁמִּמֶּנּוּ מִזְדַּעְזָעִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְשְׁלִיטִים וְשֹׁמְשִׁים עֲלִיוֹנִים שְׁקֻרֹּבִים לוֹ, לְשֵׁלֹט וּלְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ כַח וַעֲטָרוֹת קְדוּשׁוֹת.

אף כָּאֵן גַּם כִּמוֹ זֶה מִשָּׁךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת רוֹת אַחֲרָיו, וְנִטְלָה מִשָּׁאֵר הָעַמִּים, וְקָרַב אוֹתָהּ אֵלָיו, לְהוֹצִיא מִמֶּנָּה צְבָאוֹת וּמַחֲנוֹת קְדוּשִׁים.

את חֲנוּךְ עֲשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזִמְן שֶׁנִּטְלוּ מִמָּקוֹמוֹ, תִּפְקִידוֹ בְּדִבְקוֹת כְּרָאוּי, בְּעֵטוֹר שֶׁל הָרוּחַ הָעֲלִיוֹנָה. וְקָרָא לוֹ נֶעַר. וּבִשְׁבִּילוֹ כָּל נֶעֱרָה כְּתוּב נֶעַר. וְעוֹמֵד (לְרוּחַ) אָצִּלוּ עֲלִיוֹן וְתַחְתּוֹן. אֶל הָעֲלִיוֹן, בְּאוֹתָהּ (מֵאוֹתָהּ) הָרוּחַ הָעֲלִיוֹנָה. הַתַּחְתּוֹן כָּלוּל בְּאוֹתָהּ (מֵאוֹתָהּ) הַתַּכְּלִלוֹת, שֶׁנִּכְלָל מִצַּד הַכֹּלָה הַכְּלוּלָה שֶׁנִּטְלָה מִלְמָטָה.

ויעל כֵּן שֶׁלְטוֹנוֹ בְּשְׁנֵי צַדִּידִים, אַחֲזוֹ לְמָטָה וְאַחֲזוֹ לְמַעְלָה. כְּתוּב (מִשְׁלֵי כב) חֲנֹךְ לְנֶעַר עַל פִּי דְרָכּוֹ גַּם כִּי יִזְקִין לֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה. חֲנֹךְ לְנֶעַר, זֶה הוּא מַטְטְרוּ"ן, שֶׁמִּשָּׁךְ אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

מלמטה, והנהיג אותו על פי (אל התחתונים) דרכו,
לפי דרכו שלמטה. או גם על פי דרכו, בדרך
שאדם רוצה לילך - מוליכים אותו. גם כי יזקין,
שכתוב (תהלים לו) נער הייתי גם זקנתי. ושנינו,
הפסוק הזה שר העולם אמרו. ועל זה, גם כי
יזקין לא יסור, ולא יסור מאותו הדרך, כדי
להמשיך למטה.

ואני שמעתי מרבי אלעזר ברבי שמעון,
שמפרש אותה בצורה הזו, ומכאן הכל
נשמע. בכו רבי נהוראי ורבי יודאי ואמרו, מי
שרואה את זנבו של האריה ופוחד, כל שכן מי
שרואה את האריה ממש.

קמו ונשקוהו. אמר להם, שמי ייסא הקטן.
אמרו, ודאי שזה רבי ייסא הקטן,
שמתחבק (מתאבק) תמיד מעפר הבשמים של רבי
שמעון בר יוחאי.

פתח רבי נהוראי ודרש, (שיר ז) וחבק כנין הטוב
הולך לדודי למישרים. וחבק - אלו
תלמידי חכמים, שהם כנין הטוב. מה יין הטוב
עומד בכאן וריחו הולך למרחוק - אף תלמידי
חכמים הם במקום אחד, ותורתם הולכת
למרחוק בכל מקום.

וְאֵף כְּשֶׁהֵם בִּקְבֹּר, שְׁפָתוֹתֵיהֶם רוּחַ שׁוֹת תּוֹרָתָן.
 זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) דּוֹכֵב שְׁפָתַי יְשָׁנִים. כָּל
 שָׁכֵן בְּמָקוֹם שְׁעוֹמְדִים עֲמוּדֵי עוֹלָם עַל אַחַת
 כְּמָה וְכְמָה, שְׁהָרִי אֶפְלוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת אֵין
 לָהֶם כֹּחַ לַעֲמֹד לִפְנֵיהֶם.

שְׁהָרִי פַּעַם אַחַת הָיָה דָּבָר בְּלוֹד. בָּא רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי לָעִיר. אָמְרוּ לְרַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, מָה נַעֲשֶׂה? קָם וְעָבַר בְּעִיר,
 וְרָאָה בְּנֵי אָדָם מֵתִים. אָמַר, כָּל זֶה בְּעִיר, וְאֲנִי
 כָּאֵן?! גּוֹזְרֵנִי שְׁתִּיבָבִטֵּל.

שְׁמַעוֹ בֵּת קוֹל שְׁהִיתָה אוֹמְרָת: צֵאוּ מִכָּאֵן,
 שְׁהָרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי כָּאֵן,
 שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר – וְהוּא מְבַטֵּל. הָיָה
 שָׁם רַבִּי חֲנִינָא. בָּא וְאָמַר לְרַבִּי מֵאִיר. אָמַר לוֹ
 רַבִּי מֵאִיר, מִי יָכוֹל לַעֲמֹד בְּשִׁכְחוֹ אִם לֹא (גְּדוּל)
 כְּמוֹ מִשָּׁה?

פֶּתַח וְאָמַר, (במדבר יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח
 אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ
 וְשִׁים (עָלֶיהָ) קִטְרֶת. וְכָתוֹב (שם) וַיִּקַּח אֱהֲרֹן וְגו'.
 וְכָתוֹב (שם) וְהִנֵּה הֵחַל הַנֶּגֶף בָּעָם. וְכָתוֹב וַיַּעֲמֵד
 בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה. כָּל זֶה

צָרִיךְ לוֹ לְמַשָּׁה לְטָרַח. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי
בְּמֵאמְרוֹ – הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר, וְהוּא מְבַטֵּל
אֶת הַמִּגָּפָה.

אָמַר לָהֶם רַבִּי יִיסָא, הוּאִיל וְהִתְעוּרְרָתִי
בְּדַבָּרִים הֵלְלוּ שֶׁל רוּת, נִתְעַסֵּק בְּדַבָּרִים
הֵלְלוּ הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁל חֲכָמָה, אָמַרְתִּי, שֶׁהֲרִי רוּת
הִיְתָה כְּשָׂרָה. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹדָאִי, אַף עַל גַּב
שֶׁהִיְתָה כְּשָׂרָה, לֹא נִפְרָה כְּשֵׁרוּתָהּ, עַד שֶׁדִּבְּקָה
בְּאוֹתוֹ הַצַּדִּיק.

בֹּא וּרְאֵה, כְּשָׂרָה מְכַל הָאֲמוֹת רוּת. מָה אָמַר לָהּ
בְּעֵז? (רוּת ב) אֵל תִּלְכִּי לְלֶקֶט בְּשָׂדֶה אַחֵר גּוֹ',
וְכֵה תִדְבָּקִין עִם נַעֲרָתִי. מָה הִיא אָמְרָה? גַּם אָמַר
לִי עִם הַנַּעֲרִים אֲשֶׁר לִי תִדְבָּקִין. כִּיּוֹן שֶׁרָאָתָה
חֲמוּתָהּ כֶּךָ, אָמְרָה לָהּ, לֹא כֶךָ, טוֹב בְּתִי כִי תִצְאִי
עִם נַעֲרוֹתֶיהָ וְלֹא עִם הַנַּעֲרִים.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, חֵס וְחִלְלִילָה לְצַדִּיקָתָהּ הַזֹּאת מִדְּבָרֵי
גִּנָּאִי, כְּשָׂרָה הִיְתָה. שֶׁכֶּךָ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
כְּתוּב וַיֹּאמֶר לָהּ בְּעֵז הַלּוֹא שְׁמַעְתָּ בְּתִי אֵל תִּלְכִּי
לְלֶקֶט בְּשָׂדֶה אַחֵר. מָה כְּתוּב לְמַעַלָּה? (שם) אֵלֶכָה
נָא הַשָּׂדֶה וְאֶלְקָטָהּ בַּשִּׁבְלִים. מִלְּמַד שֶׁנִּצְנָצָה בָּהּ
רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. אֵלֶכָה נָא הַשָּׂדֶה, מִי הַשָּׂדֶה? דִּקְדָּקָה

בְּאִמּוּנָה רַבָּה. וּמָה הוּא? הוּא הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר בִּרְכוּ
ה'. וְהוּא שָׂדֶה שֶׁל הַתְּפוּחִים הַקְּדוּשִׁים.

מַה כְּתוּב? וַיִּקֶּר מִקְרָהּ. וּבִבְלָעַם כְּתוּב, (במדבר
כג) וַיִּקֶּר אֱלֹהִים אֶל בְּלָעַם. וַיִּקֶּר, בְּלִשׁוֹן
קָרִי וְטִמְאָה. וְכֵאן שָׁנָה וְאָמַר וַיִּקֶּר מִקְרָהּ, כָּאֵן
בְּלִשׁוֹן כְּבוֹד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים לו) מַה יִּקֶּר
חֲסִדָּךְ אֱלֹהִים.

וּמָה יִקֶּר נִפְגַּע בָּהּ? חֲלָקַת הַשָּׂדֶה וְגו', הַחֲלָק
שֶׁל הַשָּׂדֶה הַזֶּה שֶׁל הַצְּדִיקִים, וְשֵׁם הֶלְכָה,
וְנִכְנָסָה לְחֶלֶק אֶחָד, וּלְמַדָּה דְּרָכָיו, וְהַפִּיָּרָה בּוֹ
מֵאוֹתָם הַקּוֹצְרִים. וּמִי הֵם? תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים,
שֶׁנִּקְרְאוּ קוֹצְרֵי הַשָּׂדֶה.

בִּינְתָיִם, וְהִנֵּה בַעַז בָּא. הַצְּדִיק בָּא, בָּא טָעוֹן
בְּרָכוֹת, וְכִמָּה קִדְּשׁוֹת. וַיֹּאמֶר
לְקוֹצְרִים, מִי הַקּוֹצְרִים? לְמַעַלָּה הֵם בֵּית הַדִּין,
הַסִּנְהֶדְרִין הַגְּדוֹלָה שֶׁל שָׁם. ה' עִמָּכֶם, כָּעֵת נָתַן
לָהֶם בְּרָכוֹת וְקְדוּשִׁים, וְהֵם אוֹמְרִים יִבְרַכְךָ ה',
נוֹתְנִים לוֹ תִּקְוָה לְשֹׂאֵב מִמְּקוֹר הַחַיִּים, מִתּוֹךְ
הָעוֹלָם הַבָּא.

לְמִי הַנִּעְרָה הַזֹּאת? תִּשְׁוֹקְתוּ לְשֹׂאֵל עָלֶיהָ,
שֶׁאֵהָבְתוּ בָּהּ. וְכֵן אָמַר הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה

רבי שמעון, המגלה הזו רמז לתורה שבכתב ותורה שבעל פה ולעולם הבא. שהרי התעוררה לצדיקים סוד התורה שבכתב, להתחבר עם תורה שבעל פה. ומשום כך תקנו רבנן את המגלה הזו בשבועות, בזמן מתן תורה.

הלא שמעת בתי אל תלכי ללקט בשדה אחר (רות ב). אלו הם המרכבות הקדושות שבחר לו

יעקב הקדוש, העדרים הקדושים, שאין מתערבים עם אחרים, כמו שנאמר (בראשית ל) וישת לו עדרים לבדו ולא שתם על צאן לבן. ועל זה, לא תלכי ללקט בשדה אחר, לא תתרצה במלכות אחרת ובמרכבות אחרות. וגם לא תעבורי מזה, מהכתרים הללו שלך, אל תזווי לעולמים. ומזה לא תזווי מבעלך. וממנו לא תזווי ממנו לעולמים.

וכה תדבקין עם נערתי (רות ב). רבים הם שמוטיה, ואחד מהם "כה", כמו שנאמר (תהלים קמה) וחסידיך יברכו"כה. וכה תדבקין, עם אלו המרכבות, העלמות שנבראו (שנבחרו לך) להדבק בהן.

מיד, וימד שש שערים וישת עליה. נטל קו מדה האחד, ועשה מדידה, ומדד ששה צדדים

שְׂרָאוּיִים לָהּ לְהֶאָחֲזוּ בִּיחוד שְׁלָהֶם, וְנָתַן לָהּ
אוֹצְרוֹת וּמִתְּנֹת, שֶׁהָרִי בְּלִי אֵלּוּ לֹא יִכּוֹלָה
לְהִכָּנֵס לְעוֹלָם הַבָּא.

זֶהוּ שְׁכָתוֹב (רות ג) שֶׁשׁ הַשְּׁעָרִים נָתַן לִי כִּי אָמַר
אֶל תְּבוֹאִי רִיקָם אֶל חֲמוּתִי. שֶׁשׁ שְׁעוּרִים –
אֵלּוּ שֶׁשָּׂה צָדָדִים עָלְיוֹנִים שֶׁהָעוֹלָם הַבָּא עוֹמֵד
עָלֵיהֶם. עוֹלָם הַבָּא שְׁעוּרִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כד)
שָׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם. וַיֵּשֶׁת עָלֶיהָ, שֶׁם עָלֶיהָ
לְהִנָּהִיגָהּ וּלְבָרֵךְ אוֹתָהּ. וְעַל זֶה הִיא כְּלָה כְּלוּלָה
מִכָּל שֵׁשֶׁת הַצָּדָדִים (וּמִשּׁוּם כֵּן כֶּאֱשֶׁר רָאָה אוֹתָהּ הָעוֹלָם הַבָּא,
בְּכָל אֵלּוּ שֵׁשֶׁת הַצָּדָדִים אָמְרָה הִיא).

יְהִי מִכִּירָךְ בְּרוּךְ (רות ב). (מִי בְרוּךְ? זֶה שְׁלֵמָה, הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם
שָׁלוֹ. וְעַל זֶה, (מלכים-א ב) וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה בְּרוּךְ).
בְּשֵׁם הַזֶּה תִּהְיֶה מְבֹרָכַת מִכָּל שֵׁשֶׁת הַצָּדָדִים
הֶלְלוּ. וְאִזּוּ הִיא, הָעוֹלָם הַבָּא, נוֹתֶנֶת לָהּ תּוֹסֶפֶת
בְּרָכוֹת עַל אוֹתָן שֶׁיֵּשׁ לָהּ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (רות ב)
וַתּוֹצֵא וַתִּתֵּן לָהּ אֶת אֲשֶׁר הוֹתֵרָה מִשְׁבָּעָה. זֶה
תּוֹסֶפֶת קְדוּשִׁים וּבְרָכוֹת.

גַּם כִּי אָמַר אֵלֵי עַם הַנִּעָרִים אֲשֶׁר לִי תִדְבָּקִין (שם).
שֶׁהָרִי תִשּׁוּקָתָהּ לְהִדְבֵּק תָּמִיד עִם הַנִּעָרִים,
אֵלּוּ הַכְּרוּבִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁכָּל תִּשּׁוּקָתָהּ בָּהֶם.
הַדְּבָר הַזֶּה הוּא בְּסוֹד קְדוּשָׁה.

וְאֵם תֹּאמַר, דְּבַר כּוֹזֵב אָמַרְתָּ, וְהִרִי הוּא אָמַר
 וְכֵה תִדְבָּקִין עִם נַעֲרָתִי, וְלֹא אָמַר עִם
 הַנְּעָרִים? אֲלֹא הָשֵׁם שֶׁנִּקְרָא כֹה, אֵינוֹ אֲלֹא
 כְּשִׁמְתִּיקוּת (כְּשִׁמְתִּיקוּת) עַל שְׁנֵי הַכְּרוּבִים, לְקַבֵּל
 בְּרָכוֹת בְּסוּד שֶׁל עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ אוֹתִיּוֹת הַיְחוד,
 שֶׁהֵן (דְּבָרִים ו') שִׁמַּע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. הִרִי
 עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ אוֹתִיּוֹת הַיְחוד בְּתִקּוֹן שֶׁל
 הַכְּרוּבִים, שֶׁכִּיּוֹן שְׁנִיתִיקוּת בָּהֶן, אֲזַנְקֵרֵאת כ"ה,
 וְאֲזַנְקֵרֵאת וְכ"ה תִּדְבָּקִין. וְעַם כָּל זֶה – עִם נַעֲרָתִי,
 שֶׁהַכָּל הַצְטֵרֵךְ, שֶׁלֹּא לְהַשְׁאִיר זְכָרִים וְנִקְבוֹת.

וְגַם לֹא תַעֲבוּרִי מִזֶּה. רַבִּי יִיבֹא סָבָא אָמַר כָּךְ,
 מְלִמֵּד שֶׁהָרָאָה לָהּ כְּרוּבִים. וַיֵּשׁ בְּסִפְרוֹ שֶׁל
 אָדָם, שֶׁאֵף עַל גֵּב שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁלֹּא
 תִּזְוֹז מִכְּרוֹב אֶחָד לְעוֹלָמִים. כְּמוֹ זֶה, זֶהוּ שְׁכִתוֹב
 (רִית ב') וְגַם לֹא תַעֲבוּרִי מִזֶּה, לֹא תִזְוֹזִי מֵאֶחָד
 מֵהֶם לְעוֹלָמִים.

וְעַל זֶה הִיא אָמְרָה עִם הַנְּעָרִים, אוֹתָם שְׁנֵי
 הַכְּרוּבִים, תִּדְבָּקִין וְדָאִי. וְכֵן עִם אוֹתָם
 הַמְּרַכְּבוֹת הַנִּקְבוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם) עֵינֶיךָ בַּשָּׂדֶה
 אֲשֶׁר יִקְצְרוּן וְהִלַּכְתָּ אַחֲרֵיהֶן. הַפְּסוּק הַזֶּה בָּא
 לְהַדְרִישׁ. אֲבָל עֵינֶיךָ, הֵם עֵינֵי ה' מְשׁוֹטְטוֹת בְּכָל

הָאָרֶץ. בְּשֹׁדָה אֲשֶׁר יִקְצֹרֶן, שֶׁהוֹאִיל שְׁמִשׁוּטָטִים
בְּכָל הָעוֹלָם, וְהִלְכָת אַחֲרֶיהֶן לְדַעַת.

הָלוֹא צוֹיְתִי אֶת הַנְּעָרִים לְבִלְתִּי נִגְעֶנָּה, שֶׁהָרִי
הַכְּרוּבִים לֹא שׁוֹכְכִים לְעוֹלָמִים, כְּדִי
לִינֵק מִמָּנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סו) לְמַעַן תִּמְצֹו
וְהִתְעַנַּגְתֶּם מִזִּז כְּבוֹדָהּ. וּבָאוּתוֹ הַזְּמַן שֶׁהִיא
הוֹלֶכֶת אַחֵר הָעֵינִים לְרֹאוֹת אֶת כָּל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם,
אוֹתָם הַכְּרוּבִים אֵין קָרְבִים אֵלֶיהָ, וְלֹא מִתְעוֹרְרִים
לִינֵק מִמָּנָה.

וְצִמִּית וְהִלְכָת אֶל הַכֵּלִים. וְצִמַּת, כְּשֶׁתְּשׁוּקָתָךְ
לִינֵק מִסּוּד הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּהִתְעוֹרְרוֹת
אוֹתָם הַכְּרוּבִים, וּבְשִׁבִּילָם הִיא מְשֻׁקֶּית
מִהֶשְׁקָאָה הָעֲלִיוֹנָה, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְשִׁתִּית
מֵאֶשׁׁר יִשְׁאַבּוֹן הַנְּעָרִים, אוֹתָם הַכְּרוּבִים. אֶל
הַכֵּלִים – אוֹתָם הַמְּקוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים שֶׁנִּקְרְאוּ
פָּנִים גְּדוֹלוֹת.

עַד כָּאֵן הַדְּבָרִים הַנִּסְתָּרִים שֶׁל עֲתִיק וּקְדָשָׁה
עֲלִיוֹנָה בַּדְּבָרִים שֶׁל הַמַּגְלָה הַזֹּאת, וְהַכֵּל
בְּדִיוֹקָן עֲלִיּוֹן וְסוּדוֹת נִסְתָּרִים. קָמוּ וּנְשָׁקוּהוּ,
וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרִי הַדּוֹר שֶׁזֹּכָה לְכָל זֶה, לְדַעַת מִתּוֹךְ
הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה דְּבָרִים קְדוּשִׁים, דְּבָרֵי חֻכְמָה.

עַל זֶה כָּתוּב (משלי ג) אֲשֶׁרִי אָדָם מֵצֵא חֲכָמָה וְאָדָם יִפְּיֵק תְּבוּנָה.

אָמְרוּ לוֹ, הַפְּסוּק הָאֶחָד הַזֶּה, שְׁמַעְתָּ בּוֹ עֶקֶר שֶׁל חֲכָמָה, שֶׁהֵרִי אָנוּ יוֹדְעִים לְדַרֵּשׁ בּוֹ דָּרֵשׁ? אָמַר לָהֶם, מָה הוּא? אָמְרוּ, כָּתוּב (רות ב) וַיֹּאמֶר לָהּ בַּעַז לָעֵת הָאֶכֶל גִּשִּׁי הֶלֶם וְאֶכְלָת מִן הַלֶּחֶם וְטַבְלָת פֶּתַךְ בַּחֲמֶץ. אָמַר לָהֶם, שְׁמַעְתִּי.

פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה סו) שְׁמַעוּ דְּבַר ה' הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ אָמְרוּ אֲחֵיכֶם שְׁנֵאִיכֶם מְנַדִּיכֶם לְמַעַן שְׁמִי יִכְבֹּד ה' וְנִרְאָה בְּשִׁמְחַתְכֶם וְהֵם יִבְשׁוּ. הַפְּסוּק הַזֶּה בָּאֵר אוֹתוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, כִּיּוֹן שֶׁכָּתוּב שְׁמַעוּ דְּבַר ה', מֵהוּ הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ?

אָמַר דְּבַר ה' בְּכָל מְקוֹם הוּא דִּרְגָה שֶׁל אֱמוּנָה, פָּרַט לְכָל מְקוֹם שֶׁכָּתוּב שְׁמַעוּ דְּבַר ה', הוּא דְּבַר שְׁיוּצָא מִתּוֹךְ הַדִּרְגָה הַהִיא, שֶׁנִּקְרָא לוֹ דְּבַר ה'. וְהִיא הַדִּרְגָה שְׁשׂוּרָה עָלָיו. שְׁמַעוּ דְּבַר ה' - הַדְּבַר שְׁיוּצָא מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ (ירמיה לא) שְׁמַעוּ דְּבַר ה' גּוֹיִם, הַדְּבַר שְׁיוּצָא מֵאוֹתָהּ הַדִּרְגָה.

הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ - אוֹתָהּ הַדִּרְגָה מִמָּשׁ. מִי הַחֲרָדִים? אֵלּוֹ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם תָּמִיד חֲרָדִים עַל אוֹתוֹ הַדְּבַר. חֲרָדִים בְּכָמָה חֲרָדוֹת

בין העמים, חרדים בכמה חרדות, לתקן את אותו הדבר.

אמרו אחיכם שנאיכם – אלו בני עשו ובני ישמעאל ושאר העמים. מנדיכם – מי מנדה את מי? אלא הם בנדוי מכם, שלא תאכלו עמם, ולא תשתו עמם, ולא תקרבו אליהם. ועל זה הם מכם בנדוי.

דבר אחר, מנדיכם – בגלותכם, כמו שנאמר (איכה ה) סורו טמא קראו למו. ומה הם אומרים? למען שמי יכבד ה', בשבילנו ובשביל נפשנו יכבד ה', וכל כבודו בשבילנו הוא. וכשישראל מתעוררים, ומחכים בכל יום לשמחת הגאולה של הקדוש ברוך הוא, הם לא מאמינים כלל, ואומר נראה בשמחתכם, בזמן שירדת אותה השמחה שלכם. והם יבושו, כמי שתולה סרחונות באחרים.

במדור של בית הגרן יש עשיר אחד והוא אחד, והם שנים, ויחד היו. וכל העטורים והשמות של האמונה הקדושה, אף כף להם, בלי התהפכות שלרע, שעומדים תמיד לפני פתח בית המלך, מחוץ לסוד האמונה. אותו דבר ה'

נִקְרָא שֵׁם טוֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת ז) טוֹב שֵׁם. ה' הוּא טוֹב.

אוֹתוֹ הִצֵּד הָרַע הֵם שְׁנַיִם, זָכָר וּנְקֵבָה, וְהֵם מַחְבְּרִים, וְהַשְׁמוֹת שֶׁלָּהֶם בַּהֲפֹךְ שֶׁל רַע, אֱלֹהִים אַחֲרִים, אֶל אַחֵר, שֵׁם רַע. אוֹתָהּ הַנְּקֵבָה כֵּךְ נִקְרָאת, בְּחִבּוּר שֶׁל זָכָר שֶׁהִתְחַבֵּר עִמָּה, שְׂאִין נִפְרָדִים.

וְהַמְּוֻנִים עַל שָׂאֵר הָעַמִּים, וְלֹא מִשּׁוֹם הַשֵּׁם שֶׁלָּהֶם, אֵף עַל גִּבּ שֶׁהִיא נִוּדָּת וּמְרַחֲקָת מִמֶּנּוּ, הִיא עִמָּהֶם בְּגִלוּתָם. וְלֹא יוֹדְעִים שֶׁהֵנָּה בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שֶׁלָּנוּ הֵם מִתְּגַבְּרִים, שֶׁהִיא מְזִינָה וּמַחְזֵקֶת אוֹתוֹ הַשֵּׁם הָרַע בְּחֻטְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (שיר א) שְׁמִנִי נִטְרָה אֶת הַכֶּרְמִים. וְאֶפְלוּ בְּזִמְן שִׁשּׁוּלָטִים, אוֹתוֹ שֶׁל הַקֶּדְשָׁה שֶׁל הָאֱמוּנָה נוֹטֵל וְנוֹתֵן חֵלֶק עֲצָם לְכָל, וּמִמֶּנּוּ נִזְוָנִים הָרָשָׁעִים.

מַה כָּתוּב? (רות ב) וַיֹּאמֶר לָהּ בַּעַז לָעֵת הָאֵכֶל. בְּזִמְן שֶׁהִיא הִתְתַּקְּנָה מִתּוֹךְ תַּחְתּוֹנִים וְעֲלִיוֹנִים. מֵהַתַּחְתּוֹנִים - בְּקִרְבָּנוֹת וְעוֹלוֹת, וּתְפִלוֹת, וּרְצוֹן הָרָצוֹן, שְׁעוֹלָה מִן הַתַּחְתּוֹנִים. מֵהַעֲלִיוֹנִים - בְּתַקּוּנִים שֶׁל הַמְּרַכְּבוֹת וְהַכְּרוּבִים,

בְּמֵאכְלָהּ, בְּשִׁמְחָה (כְּמִי שֶׁעוֹבֵד עֲבוּדָה בְּרָצוֹן וּבְשִׁמְחָה)
וְרָצוֹן, שֶׁזֶהוּ לָעֵת הָאֵכֶל.

וְרָצוֹן הַצָּדִיק חֵי אֱלִיָּהּ, וּמִתְתַּקֵּנָה עַל
מִרְכְּבוּתֶיהָ. וְמָה אוֹמֵר לָהּ? גִּשִּׁי
הַלְ"ם, בְּקִשּׁוּטֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. וְאֵכֶלֶת מִן
הַלֶּחֶם, תִּקְבְּלִי מִזֶּזֶן וְרָצוֹן וּמֵאֵכֶל קָדוֹשׁ לְחֵלֶק
לְאוֹכְלוֹסֶיהָ הַקְּדוֹשִׁים לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

וְעַם כָּל זֶה, וְטִבְלָת פִּתּוֹ בַּחֲמֵץ, יֵשׁ לָהּ לִטְל דֶּרֶךְ
טָבוֹל מֵאוֹתוֹ הַחֲמֵץ שֶׁל צַד הַשְּׂמָאל,
לְהִינִיק לְאוֹתוֹ הַצַּד (מֵהָאֵכֶל, אֲלֵא מֵאוֹתוֹ חֲמֵץ לְתֵת לְשָׂאֵר הָעַמִּים
מֵאוֹתוֹ צַד) הָרַע, לְזוֹן אֶת שְׂאֵר הָעַמִּים, וּלְהַזִּין מִמֶּנּוּ.

וַיִּצָּבֵט לָהּ קָלִי - מֵאֵכֶל שִׁיּוּצָא מֵאֵשׁ שֶׁל צַד
שְׂמָאל, כְּדֵי לְתֵת מִזֶּזֶן וְטָרֶף לְכָל,
וְאֶפְלוּ לְכָלֶבִּים, וְכָל אוֹתָם שִׁיּוּצָאִים וּמִתְפַּשְּׁטִים
מֵאוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁל הַטְּמָאָה.

וְאִזּוּ, וְתֹאכֵל וְתִשְׁבַּע וְתִתֵּר. וְתֹאכֵל וְתִשְׁבַּע -
מֵאוֹתוֹ הַמֵּאֵכֶל הַקְּדוֹשׁ. וְתִתֵּר - מֵאוֹתוֹ
הַמֵּאֵכֶל הָאֲחֵר, שֶׁהוּא בָּא שִׁיּוּרִים שִׁיּוּרִים,
הַמֵּאֵכֶל שֶׁבָּא עַל הַשְּׂבַע. וְתִתֵּר, עוֹשֶׂה שִׁיּוּרִים
לְאוֹתוֹ מֵאֵכֶל לְצַד הָאֲחֵר.

שְׁמַחוּ רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יוֹדָאִי, וְאָמְרוּ, אֶלְמָלַא
לֹא בָּאֲנוּ לָעוֹלָם אֶלָּא לְשִׁמְעַי הַדְּבָרִים
הַלְלוּ – דִּינּוּ!

(רות ג) וַיֹּאכַל בַּעַז וַיֵּשֶׁת׃ וַיֵּיטֵב לָבוֹ. אָמַר רַבִּי
 חֲזַקְיָה, מִלְּמַד שְׁבַרְךָ עַל מְזוֹנוֹ. מָהוּ וַיֵּיטֵב לָבוֹ?
 שְׁבַרְךָ אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא לָב.

רַבִּי נְחֻמִּיָּה פָּתַח, (דברים ח) וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבִרְכַּתְךָ
אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן
לָךְ. וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ – כָּל הָאוֹכֵל וַאֲיִנוּ מְבָרֵךְ
בִּרְכַּת הַמְּזוֹן, נִקְרָא מִשְׁחִית וְגִזְלָן, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי
כח) גִּזְלָן אָבִיו וְאִמּוֹ וְאָמַר אֵין פֶּשַׁע חֵבֶר הוּא
לְאִישׁ מִשְׁחִית.

וְאָמַר רַבִּי יוֹדָאִי, גָּדוֹל כַּח בִּרְכַּת הַמְּזוֹן,
שְׁמוּסִיף כַּח בִּרְכָּה בְּפִמְלִיא שֶׁל מַעְלָה.
אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, גָּדוֹל כַּח בִּרְכַּת הַמְּזוֹן, שְׁמוּסִיף
בִּרְכָּה עַל מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל אָדָם.

רַבִּי בּוֹן וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינָא הָיוּ הוֹלְכִים בַּדֶּרֶךְ
לְפָדְיוֹן שְׁבוּיִים. נִקְלְעוּ בַּכֶּפֶר הַזֶּה. יִשְׁנוּ שָׁם
עִם אוֹתוֹ הַמָּלוֹן. בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה קָמוּ לַעֲסֹק
בַּתּוֹרָה. קָמָה אוֹתָהּ אִשְׁתּוֹ הַבֵּית וְהִדְלִיקָה לָהֶם
נֵר. בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים, יָשְׁבָה הִיא אַחֲרֵיהֶם לְשִׁמְעַי
דְּבָרֵי תּוֹרָה. הִשְׁגִּיחוּ עָלֶיהָ.

פִּתַּח אֶחָד וְאָמַר, (משלי כ) נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם
 חוֹפֵשׁ כָּל חַדְרֵי בֶטֶן. נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם,
 וְדָאִי. מָה הַנֵּר מְאִיר בְּאַפְלָה, אֵף נִשְׁמַתוֹ שֶׁל
 אָדָם מְאִירָה לְגוּף.

חֲזַר וְאָמַר, בְּשִׁלְשָׁה דְּבָרִים הָאֵשֶׁה זֹכָה -
 בַּחֲלָה, וּבְנֻדָּה, וּבְהַדְלָקַת הַנֵּר. וְכֻלָּם
 שְׁנִינוּ. בֵּין כֶּךָ הַחֲזִיר רָאִשוֹ, וְרָאָה אוֹתָהּ הָאֵשֶׁה
 שְׂבֹוכָה. קָם אָבִיהָ וַיֵּשֶׁב בֵּינֵיהֶם.

אָמַר לוֹ רַבִּי בּוֹן, לָמָּה בִּתְךָ בּוֹכָה? אָמַר, שְׁלֹא
 זָכָתָה שְׂבַעֲלָה יַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, וְהוּא עָלָם
 בֵּין שְׁתֵּים עָשָׂרָה שָׁנִים, וְאַפְלוּ בִּרְכַת הַמְּזוֹן אֵינוֹ
 יוֹדֵעַ, וְלֹא יִכְלֹתִי עִמּוֹ לְלַמֵּד אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ, אִם
 כֵּךְ, הֶעֱבִירָנִי בְּאַחֵר, וְלָמָּה נָתַתָּ לוֹ אֶת בִּתְךָ?

אָמַר הוּא, לֹא הִכְרַתִּי בּוֹ, אֲלֵא עַל שְׂרָאִיתִי יוֹם
 אֶחָד, שֶׁהִנֵּה לְשִׁמְעַע קִדִּישׁ אֶחָד דֹּלֵג מִהֶגֶג
 לְמִטָּה, נִדְרַתִּי עָלַי לְהַשְׁיֵא לוֹ אֶת בִּתִּי. יֵצְאֹתִי
 מִבֵּית הַכְּנָסֶת, וְנָתַתִּי לוֹ אֶת בִּתִּי, וְלֹא חֲשַׁשְׁתִּי
 לְדְּבָרִים אֲחֵרִים, וְלֹא הִשְׁגַּחְתִּי יוֹתֵר. וְכַעַת נִמְצָא,
 שְׁאַפְלוּ דְּבַר אֶחָד בַּתּוֹרָה אֵינוֹ יוֹדֵעַ, וְלֹא רוֹצֵה
 לְלַמֵּד דְּבַר.

אָמַר לוֹ רַבִּי בּוֹן, אוּלַי יִזְכֶּה לְבֶן שְׁלֵמָד אוֹתוֹ
 תּוֹרָה הֶרְבֵּה. בֵּינָתִים קָם אוֹתוֹ הָעָלָם

ממטתו, ודלג עליהם, וישב ביניהם. הסתכל בו רבי בון. אמר, אני ראיתי בפניו שאור גדול של התורה יצא מהעולם הזה.

פֶּתַח אותו רוק ואמר, (איוב לב) צעיר אני לימים ואתם ישישים על כן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם. עד שפתח ואמר בדברים של ברכת המזון.

ואמר, עכשו (שאמר) שאפלו ברכת המזון לא ידעתי - בברכת המזון יש דברים ידועים, והם י'. אחד - לתקון השלחן כפי אותו המזון (ולזמן). ומי שלא היה לו מזון כל כך ויסדר שלחנו - הוא משבח, משום שיושב לאכל לפני המלך, שכתוב ואכלת לפני ה' אלהיך.

שנית - נטילת ידים קדם אכילה. מי שאוכל בלי נטילת ידים, כאלו אכל טמא.

שלישית - נטילת ידים שיטל ימין בשמאל, וישמש בשמאל את הימין, ויטל עד שעור הפרק שגזרו חכמים.

הרביעית - שצריך להגביה ידו לאחר הנטילה בשעה שמברך, ויזוג שתי זרועותיו כאחת בשעת הגבהת ידיו.

חמישית - שְׁצַרְיָךְ לְסִמְךָ בְּרָכָה לְנִטִּילָה הַזֶּה.

ששית - לְתַת מֵהַפֶּת לְעֲנִיִּים.

שביעית - לְבָרֶךְ בְּרַפֶּת הַמוֹצֵיא, וּלְדַקְדֹּק בַּה"א, וְאֶסּוּר לֶאֱכֹל בְּלִי בְרָכָה.

שמינית - הָאוֹכֵל עַל שְׁלַחֲנוּ, צָרִיךְ שְׁלֹא יִהְיֶה גֶרְגָּרָן וּבִלְעָן, אֶלָּא כְּאוֹכֵל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ.

תשיעית - צָרִיךְ לֹאמַר עַל שְׁלַחֲנוּ דְבָרֵי תוֹרָה. וַיִּחַיד שְׁאִין לוֹ עִם מִי לַעֲסֹק בַּתוֹרָה, דִּי לוֹ בְּבִרְכוּתָיו.

עשירית - מִיָּם אַחֲרוֹנִים חוֹבָה, וְלֹא הַצָּרִיכוּ בּוֹ בְּרָכָה, אֶף עַל גֵּב שְׂדֵיָיו מִזֵּהָמוֹת מֵתוֹךְ הַמֶּאֱכָל. וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ עַל רְחִיצַת יָדַיִם.

כ"ה הַעֲשֶׂרָה הִלְלוּ הַצָּרִיכוּ קֹדֶם בְּרַפֶּת הַמְּזוֹן, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ בּוֹ טַעַם מֵתוֹךְ הַיְּשִׁיבָה הָעֲלִיוֹנָה, וְאֲנִי חֲזַרְתִּי עֲלֵיהֶם.

אחד - לְתַקֵּן הַשְּׁלַחָן עַל אוֹתוֹ הַמְּזוֹן שֶׁל אָדָם, מִשּׁוּם כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ, שְׁנוֹתָן לוֹ מְזוֹן לְגוֹפּוֹ. שְׁשָׁנֵינוּ, קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם לִפְנֵי הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּקָרִיעַת יָם סוּף.

למה קָשִׁים? אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁמִזְזוּנוֹת הָעוֹלָם אֵין בָּאִים אֶלָּא מֵתוֹךְ הַדִּין, וְהַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

מַעְבִּיר עַל הַדִּין, וְזֶן אֶת הָרָשָׁעִים, אֶת הַהֲגוֹנִים
וְלִשְׂאִינָם הַגּוֹנִים. וְהַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זֶן אֶת כָּלָם,
מִקְרָנֵי רֹאם עַד בִּיצֵי כֹנִים.

וְשִׁכְיָנָה עוֹמֶדֶת וְרוֹאָה עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל, כִּכְתוּב (יחזקאל מא) זֶה
הַשְּׁלַחֵן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'. וְדַאי. וְכָתוּב וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי
ה' אֱלֹהֶיךָ. לְפִיכֵךְ צָרִיךְ שְׂיִהְיָה שְׁלַחֲנוּ בַחֲל
עָרוֹךְ וְלֹא עָרוֹךְ, וּבִיּוֹם שַׁבַּת צָרִיךְ תּוֹסֶפֶת שְׁנוּי
אַחֵר לַמַּעֲלָה.

שְׁנִית – נְטִילַת יָדִים קֹדֶם אֲכִילָה, מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוֹם שֶׁאֲכִילָה צָרִיכָה נְקִיּוֹת, כְּמוֹ
שֶׁמֶלֶאכִי הַשָּׁרֵת לַמַּעֲלָה. שֶׁכֵּךְ אָמַר רַב הַמְנוּנָא
סָבָא, מֵהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים עח) לֶחֶם אֲבִירִים אָכַל
אִישׁ – הַלֶּחֶם שֶׁמֶלֶאכִי הַשָּׁרֵת אוֹכְלִים.

מָה יוֹצֵא מִזֶּה? אֵלֹא מָה מֶלֶאכִי הַשָּׁרֵת אוֹכְלִים
בַּקֹּדֶשׁ וּבִטְהָרָה וּבְנִקְיּוֹת – אֵיךְ יִשְׂרָאֵל כֵּן
צָרִיכִים לֶאֱכֹל בַּקֹּדֶשׁ וּבִטְהָרָה, שֶׁכְּתוּב (ויקרא יא)
וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם. אֵלּוּ מֵיִם רֵאשׁוֹנִים. וְהֵייתֶם קְדָשִׁים
– אֵלּוּ מֵיִם אַחֲרוֹנִים. כִּי קְדוֹשׁ – זֶה שֶׁמֶן טוֹב. אֲנִי
ה' – זֶה בְּרַכַּת הַמָּזוֹן.

וְכָךְ אוֹמְרִים. וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם, שֶׁכָּל הָאוֹכֵל בַּקֹּדֶשׁ
וּבִטְהָרָה וּבְנִקְיּוֹת, נִדְמָה לַמֶּלֶאכִי הַשָּׁרֵת

שֶׁהֵם קְדוֹשִׁים. וְשָׁכְתוּב כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה', מִלְּמַד
שְׁצָרִיךְ כְּוֹנֵה בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן.

וְכָל הָאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם, אֲכִילָתוֹ טָמֵא.
וְהַשְׂכִּינָה מָה הִיא אוֹמֶרֶת? (משלי כג) אֵל
תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵינַי וְאֵל תִּתְּאוּ לְמִטְעַמְתִּיו.
מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ מִדַּת פְּרָעָנוּת בְּעוֹלָם,
וְשִׁמוּ עֵינַי הָרַע. וְכָל הָאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם,
אוֹתָהּ הַמִּדָּה שֶׁל פְּרָעָנוּת שׁוֹרָה עָלָיו. וְכָל אוֹתוֹ
הַמֵּאֲכֵל שְׁלָה הוּא נִקְרָא לֶחֶם רַע עֵינַי.

שֶׁכֵּךְ אָמַר רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, שְׁתֵּי מִדּוֹת עוֹמְדוֹת
עַל שְׁלַחְנוֹ שֶׁל אָדָם, אַחַת מִדַּת טוֹב,
וְאַחַת מִדַּת רַע. כְּשֶׁהָאָדָם מְקַדֵּשׁ יָדָיו וּמִבְרֵךְ,
מִדַּת טוֹב אוֹמֶרֶת: זֶהוּ שְׁלַחְנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. וּמִנִּיחָה יָדֶיהָ עַל רֹאשׁוֹ וְאוֹמֶרֶת לוֹ: עֲבָדִי
אַתָּה, עֲבָדוּ שֶׁל מְקוֹם אַתָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מט)
וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

וְכִשְׁאִין אָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת יָדָיו וְאוֹכֵל, מִדַּת רַע
אוֹמֶרֶת: זֶה שְׁלִי הוּא! מִיַּד שׁוֹרָה עָלָיו
וּמִטְמָאָה אוֹתוֹ, וּמֵאֲכָלוֹ נִקְרָא לֶחֶם רַע עֵינַי.

מִעֲשֵׂה הָיָה בְּכָבֵל, בְּאִישׁ אֶחָד שֶׁזָּמַן אוֹתוֹ הָעֲנִי
לֶאֱכֹל. רָאָה אוֹתוֹ שֶׁלֹּא נָטַל יָדָיו וְאָכַל.

אותו הֶעֱנִי קָם מֵהַשְׁלָחַן וְהִלֵּךְ לוֹ. קָרָא לוֹ וְאָמַר
לוֹ: שֵׁב בַּמְּקוֹמְךָ וְאָכַל!

אָמַר לוֹ: חֵס וְשָׁלוֹם שְׂאֲנִי אֲכַל עִמָּךְ, שְׁעָלֶיךָ
כָּתוּב (משלי כג) אֶל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵין
וְכוֹ', וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׂמֵאֲכָלְךָ טָמֵא, וְכָתוּב (ויקרא
יא) וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם וְנִטְמַתֶּם בָּם. שְׁכַל מִי
שְׁשׁוּרָה עָלָיו רוּחַ רַע עֵין, מְקַבֵּל טָמְאָה סְתוּמָה,
שְׂאִין לָהּ פְּתִיחוֹת כָּלָל. בָּא הַמַּעֲשֶׂה לִפְנֵי
חֲכָמִים, וְנִתְּנוּ לְאוֹתוֹ הֶעֱנִי מֵאָה זוּזִים.

בְּכָה רַבִּי חֲגִי וְאָמַר, אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל!
אֲשֶׁרִיכֶם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבַמַּצּוֹת!
וּמָה הֶעֱנִי, שֶׁהִיָּה רָעַב, וְעָצַר מַעְיוֹ, וְשָׁמַר
עֲצָמוֹ, וְלֹא חָשַׁשׁ אֲלֵא לְכָבוֹד אֲדוֹנוֹ - כָּמָה
שָׂכַר טוֹב עֲתִיד לְמִי שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.

הַשְׁלִישִׁית - לְטַל יָמִין בְּשִׁמְאֵל, מִשּׁוּם
שֶׁהֵימִין יֵשׁ לוֹ שִׁבְחָ עַל
הַשִּׁמְאֵל בְּכָל, וְצָרִיךְ לְטַל אֶת הֵימִין בְּשִׁמְאֵל
וּלְשַׁמֵּשׁ אוֹתוֹ, שֶׁהֵרִי הֵימִין שֶׁל הָאָדָם כְּגוֹן
עֲלִיוֹן, לְהִיּוֹת לוֹ שִׁבְחָ עַל הַשִּׁמְאֵל.

שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה בְּיָמִין, שֶׁכָּתוּב (דברים לג) מִיָּמִינוֹ
אֵשׁ דָּת לָמוֹ. וְכָתוּב (תהלים קיח) יָמִין ה'

רוממה ימין ה' עשה חיל. ועל זה, כְּאֶשֶׁר יָרִים
מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹּר יִשְׂרָאֵל.

לְקַדֵּשׁ יָדָיו, צָרִיךְ הַשְׁמָאל לְקַדֵּשׁ אֶת הַיָּמִין.
הַכֹּהֵן שְׁעוּלָה לְדוּכָן, מִמֵּי נוֹטֵל יָדָיו?
הָיָה אוֹמֵר מִלּוֹי, שֶׁהוּא מַצֵּד הַשְׁמָאל, שֶׁהוּא
מִשְׁמֵשׁ אֶת הַכֹּהֵן הָעוֹלָה לְדוּכָן לְהִיּוֹת יָמִין
כְּרָאוֹי וּלְהַתְקַדֵּשׁ מִתּוֹךְ הַשְׁמָאל. אֵף כָּאֵן גַּם,
הַיָּמִין לֹא צָרִיךְ לְהַתְקַדֵּשׁ אֶלָּא מִתּוֹךְ הַשְׁמָאל.

וְעוֹד, צָרִיךְ לִטֹּל אֶת כָּל פְּרָקֵי הַיָּד. אַרְבָּעָה עָשָׂר
פְּרָקִים הֵם, שֶׁנִּקְרָאִים י"ד, וְזֶה הוּא כִּי יָד
עַל כֶּס י"ה, כָּמוֹ שֶׁבְּאַרְהַ רַב הַמְנוּנָא סָבָא
בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל אֶלְפָּא בֵּיתָא רֵאשׁ וְסוֹף, שֶׁנִּקְרָאִים
א"ת ב"ש. וְכָל אוֹתָם י"ד הַפְּרָקִים, בְּסוֹד שֶׁל
אַלְפ־א בֵּית"א, מִתּוֹךְ ה' וּמַעֲלָה, וְנִקְרָאִים י"ד
פְּרָקִים. וְי"ד עוֹבְדִים לִי"ד, לְהִיּוֹת כָּלֵל שֶׁל יָמִין
בְּשְׁמָאל, וְהַשְׁמָאל בְּיָמִין, וְעַל זֶה נִטִּילַת יָדִים,
לְהַכְלִיל זֶה עִם זֶה.

רביעית - שֶׁצָּרִיךְ לְהַגְבִּיֵּה יָדָיו בְּשַׁעָה
שֶׁמִּבְרִיךְ לְאַחַר נְטִילָה, וְיִקְדֵּשׁ יָדָיו,
שְׁכָתוֹב (תהלים קלד) שָׂאוּ יָדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת
ה'. מָה הַטָּעַם?

משום שהאצבעות הן דיוקן עליון. האצבעות הן חמש. ארבע אצבעות שהן מחברות יחד, יש בהן שלשה פרקים בכל אחת, שהן סוד של דיוקן המרכבה העליונה. שהרי המרכבה הקדושה היא ארבע, והם שנים עשר פרקים, ועל כן שם המפרש של ארבע אותיות, שתיים עשרה אותיות הוא. וזהו שם המפרש באותיותיו, הם שנים עשר פרקים, כל פרק ופרק נקרא אות.

אצבע יתרה שנקראת גודל, שהיא חוץ מהם, ויש בה שני פרקים. אותם שני הפרקים, שתי אותיות טמירות בשתי דרגות עליונות טמירות. השבח של כלם הם.

והמפתח של כלם למעלה, אל אותו הטמיר שאינו מתגלה, ואלו הפרקים כלם זקופים אל אותו הטמיר לאחר שמתקדשים, משום שכלם מתברכים ממנו.

ועכשו, כיון שהתקדשו, צריך לזקף את האצבעות למעלה, להעיר אותם הפרקים העליונים הקדושים (שהסתירו). ועל כן, ה' אצבעות וי"ד הפרקים שיש בהן - הרי תשעה עשר. וב' פרקים עליונים - הרי עשרים

וְאַחַד בְּזִרְוֹעַ הַיָּמִין, כְּנֶגֶד אֱהִיָּה שְׁחֻשְׁבוֹנו
עֲשָׂרִים וְאַחַת. וְכֵן בְּיַד שְׁמַאל עֲשָׂרִים וְאַחַד,
כְּנֶגֶד אֱהִיָּה שְׁחֻשְׁבוֹנו עֲשָׂרִים וְאַחַת. וְעַל זֶה
אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה.

וְהַפֹּד, אֱהִיָּה רַא"ש אֱהִיָּה. אֲשֶׁר הֶפְכו
רַא"ש. וְעַל זֶה אָמַר (דְּבָרִים כ"ט) רְאִשֵׁיכֶם
שְׁבִיטֵיכֶם. רְאִשֵׁיכֶם - זִרְוֹעַ יָמִין. שְׁבִיטֵיכֶם -
זִרְוֹעַ שְׁמַאל.

סדר הלימוד ליום טו אלול [יום 340 בשנה]

הַחֲמִישִׁית - שְׁצָרִיךְ לְבָרֵךְ בְּכוֹנָה, כְּמוֹ
שְׁאֲמַרְנוּ, כְּדִי לְעוֹרֵר בְּרָכוֹת
לְמַעַלָּה, בְּדִיוקָן שֶׁל הָאֲצָבָעוֹת. הַשְּׁשִׁית - לְתַת
מֵאוֹתוֹ הַמֵּאֲכָל לְעֻנִי, שֶׁזֶּהוּ כְּרָאוּי. וּמִצֻּוֹה מִן
הַמִּבְחָר לְתַת מֵאוֹתוֹ הַמֵּאֲכָל שֶׁהוּא אוֹכֵל, מִכָּל
הַמִּשְׁפָּרִים שֶׁהוּא תָאֵב, שֶׁהֵרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִהְיָה מֵאוֹתוֹ הַמְּזוֹן שֶׁהוּא נוֹתֵן לְעֻנִי, מִשּׁוֹם
שֶׁאוֹתוֹ הַמֵּאֲכָל שֶׁהוּא נוֹתֵן, עוֹשֶׂה נַחַת לְנַפְשׁ
הָעֻנִי הַזֶּה, וּמְשַׁמַּח אוֹתוֹ.

הַשְּׁבִיעִית - לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמוֹצֵיא עַל הַלֶּחֶם.
שְׁכַךְ אָמַר רַב הַמְנוּנָא סָבָא, שְׁבַע
אֲרָצוֹת הֵן, וְכָלֶם מְדוּרִים לְמַטָּה. וּמִכָּלֵן לֹא

הַתְּרַצָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלָא בְּתִבְלָה הַזֶּה. וּבְכֻלָּן
לֹא הָיוּ מֵאוֹתָם שְׁבַעַה מִיָּנִים אֵלָא בְּתִבְלָה הַזֶּה.

וּבְכֻלָּן נוֹתֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל הָעֲשָׂבִים וְכָל
יְבוּלֵי הָאָרֶץ בְּיַד מַמְנִים, פָּרֵט לְאֵלוֹ
שְׁבַעַת הַמִּינִים, לֶחֶם שֶׁל מֵאֲכָל בְּנֵי הָאָדָם.
וּמִשּׁוּם כֵּךְ צָרִיךְ לְדַקְדֵּק בַּה"א שֶׁל הַמוֹצֵיא,
שֶׁהָרִי הַלֶּחֶם נִמְסָר בְּיָדוֹ, וְלֹא בְיַד הַמַּמְנִים,
וְהוּא שְׁמוֹצֵיא אוֹתוֹ וְלֹא אַחֵר, וְלִכֵּן ה' מוֹצֵיא,
וְלֹא מוֹצֵיא.

הַשְּׁמִינִית – שְׁלֹא יִהְיֶה גִּרְגָּרָן וּבִלְעָן, אֵלָא כְּמִי
שְׁאוּכָל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. שְׂאִין הַבְּרָכָה
שׁוֹרָה בְּמַעְיוֹ שֶׁל אוֹתוֹ שְׁנִמְצָא בִלְעָן, אֵלָא
בְּאוֹתוֹ שְׁלֹא נִמְצָא בִלְעָן. וְהַבִּלְעָן הוּא כְּמוֹ עֲשׂוֹ,
שְׁכָתוּב (בראשית כה) הִלְעִיטֵנִי נָא מִן הָאָדָם הָאָדָם
הַזֶּה, דֶּרֶךְ הַלְעָטָה. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהִנָּחַשׁ
הָרַע שְׁרוּי בְּמַעְיוֹ, וְלֹא יִשְׁבַּע. וְלֹא עוֹד, אֵלָא
שֶׁנֶּקְרָא רָשָׁע, שְׁכָתוּב (משלי יג) וּבִטָּן רָשָׁעִים תִּחְסֹר.
מִשּׁוּם כֵּךְ צָרִיךְ לֶאֱכֹל בְּנִחַת עַל שְׁלַחְנוֹ, כְּמִי
שִׁיוֹשֵׁב לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ.

תְּשִׁיעִית – שִׁיְהִיָּה עַל שְׁלַחְנוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה, שֶׁהָרִי
שְׁנִינּוּ, שְׁלַחַן שְׂאִין בּוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה,

הָרִי הוּא כָּמִי שְׂאוּכָל מְזַבְּחֵי מֵתִים. זֶה עֲבוּדָה זָרָה, שְׁכַתוֹב (ישעיה כח) כִּי כָל שְׁלַחֲנוֹת מְלָאוּ קִיא צָאָה בְּלִי מְקוֹם. עֲבוּדָה זָרָה נִקְרָאת קִיא צוּאָה.

מִשּׁוּם שֶׁהַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְחַלֵּק חֲלָקִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל לַיְלָה מְזוֹנוֹת לְעוֹלָם, לְעֲלִיּוֹנִים וּלְתַתְּחוֹנִים. בְּלִילָה - לְאוֹתָם הַמְּלָאכִים הַמְּמַנִּים עַל מְקוֹמָם, וְשׁוֹלְטִים בְּלִילָה, אוֹכְלִים בְּלִילָה, כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי לא) וַתִּקֶּם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֶזֶק לְנַעֲרוֹתֶיהָ.

בַּיּוֹם - לְאוֹתָם הַמְּלָאכִים הַמְּמַנִּים עַל מְקוֹמָם וְשׁוֹלְטִים בַּיּוֹם, מְחַלֵּק לָהֶם הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְזוֹן בַּיּוֹם. כִּיּוֹן שֶׁחֵלֶק לָהֶם, לְאַחֲרֵיהֶם מְחַלֵּק לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם הַזֶּה.

כָּל אוֹתָם הַמְּלָאכִים שְׁלֹמְעָלָה, בְּעוֹדָם אוֹכְלִים מְזוֹנָם, כָּלָם מוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְנַשְּׂאִים אֶת אֲדוֹנָם, וְאַחֲרַי כֶּךָ אֵף כֶּךָ. כִּמּוֹ זֶה יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה, צָרִיךְ לָהֶם בִּגְנוֹן הַזֶּה מִמֶּשׁ, לִהְיוֹת חֲבֵרִים עִמָּהֶם.

הַעֲשִׂירִית - מִיָּם אַחֲרוֹנִים, שֶׁהֵם חוֹבָה, לְהַעֲבִיר הַזֶּהמָה הָרַעָה מִמֶּנּוּ, וּלְתַת חֵלֶק לְצַד הָרַע מֵאוֹתָהּ זֶהמָה שֶׁעַל יָדוֹ, כְּדִי שֶׁלֹא יִמָּצֵא אֵלָיו מְקַטְרֵג.

שְׁשָׁנִינוּ, מִדָּה טוֹבָה נִטְלָה אוֹתוֹ הָרָצוֹן וְהַפְּנִיָּה
 שֶׁל נְטִילַת יָדַיִם, וְהַמוּצִיא, וּבִרְכַּת
 הַנְּהִינִן, וּבִרְכַּת הַמְּזוֹן. מִדָּה רָעָה נִטְלָה אוֹתָהּ
 זֶהְמָה שֶׁל יָדַיִם בְּמַיִם אַחֲרוֹנִים, וּבָזָה יִפְרֹד מִמֶּנּוּ,
 (וְלֹא יִקְטֹרג עָלֶיהָ) וּבָזָה נוֹטֵל חֶלְקוֹ.

וְעַל זֶה כָּתוּב, (רות ג) וַיֹּאכֵל בַּעַז וַיֵּשֶׁתּ וַיֵּיטֵב
 לָבוֹ, שֶׁפָּרַךְ עַל מְזוֹנוֹ, וְשִׂמַּח אוֹתוֹ
 הַמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא לֵב, אוֹתוֹ הַלֵּב שֶׁצָּרִיךְ לֵב וְרָצוֹן
 שֶׁל אָדָם.

וּמַיִם אַחֲרוֹנִים חוֹבָה, וּמִקְבֵּל אוֹתָם אוֹתוֹ
 שֶׁנִּקְרָא חוֹבָה, וּבְאוֹתָם הַמַּיִם נָחָה דַּעְתּוֹ.
 מִשּׁוּם שֶׁשְׁתֵּי הַדְּרָגוֹת הִלְלוּ, אַחַת נִקְרָאת זְכוּת,
 וְאַחַת נִקְרָאת חוֹבָה. וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁל זֶה פּוֹתְחִים
 לְזְכוּת, וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁל זֶה פּוֹתְחִים לְחוֹבָה,
 וְנִדּוֹנִים לְחוֹבָה. וְעַל זֶה, מַיִם אַחֲרוֹנִים הֵם
 הַחֲלָקִים שֶׁל חוֹבָה, שֶׁנֶּהְיָה מִזֶּה. וְסוּד יָפָה.

כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה צְרִיכָה עֲשֶׂרָה דְּבָרִים, כְּמוֹ
 שֶׁהֵעִירוּ בָּהֶם חֲכָמִים. בִּרְכַּת הַמְּזוֹן
 בְּשִׁלְשָׁה צָרִיךְ כּוֹס. שְׁלֹשׁ בְּשִׁלְשָׁה – אֵין צָרִיךְ
 כּוֹס. מָה הַטַּעַם? שֶׁכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה אֵין מִתְבָּרְכֶת
 אֲלָא בְּשִׁלְשָׁה, וּמִשְׁלֹשָׁה וּמַעְלָה. הִנֵּה פָחוֹת
 מִשְׁלֹשָׁה – לֹא.

בְּשֵׁלֶשָׁה, אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, שֶׁהוּא אוֹמֵר שְׂאֲכַלְנוּ
מִשְׁלוֹ. כָּאן לֹא אוֹמְרִים לְמִי מִבְּרַךְ,
אֶף עַל גֵּב שֶׁהֵם שְׁלֶשָׁה, לֹא אָמַר לְמִי שְׂאֲכַלְנוּ
מִשְׁלוֹ, אוֹ לִשְׁם, וְלֹא אוֹמְרִים אֶלָּא נִבְרַךְ
שְׂאֲכַלְנוּ, וְלֹא אוֹמְרִים לְמִי.

וְכֵאן הֵעִירוּ רַבּוֹתֵינוּ, שֶׁהַכּוֹס הַזֶּה שֶׁל בְּרָכָה
עוֹמֶדֶת לִפְנֵינוּ, וְעֵינֵינוּ מְסַתְּפִים בָּהּ,
וְהַסּוֹד - (דְּבָרִים י"א) תָּמִיד עֵינֵי ה' אֵלֶיהָ בָּהּ.
וְאוֹתָהּ הַכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה נוֹטֶלֶת בְּרָכוֹת וּמְזוֹנוֹת
מִתּוֹךְ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת. וּמֵאוֹתוֹ הַמְּזוֹן שֶׁהוּא נָטַל
אֲנִי אוֹכְלִים.

וְעַל זֶה מְסַתְּפִים בּוֹ, וְאוֹמְרִים נִבְרַךְ שְׂאֲכַלְנוּ
מִשְׁלוֹ. נִסְפִּי"ם דִּעְתָּנוּ לְבָרַךְ, מִשּׁוֹם
שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ, מֵאוֹתוֹ הַמְּזוֹן שֶׁהוּא נָטַל לְזוֹן
אֶת הָעוֹלָם.

וְהֵם עוֹנִים וְאוֹמְרִים אֶל (הָעוֹלָם) הָעֲלִיּוֹן, בָּרוּךְ
שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבִטּוּבוֹ חֲיִינוּ. וְכָעַת
רוֹשְׁמִים וְאוֹמְרִים דְּרָגָה יְדוּעָה, שְׁכַל הַמְּזוֹן
יוֹצֵא מִמֶּנָּה, וְאוֹמְרִים בָּרוּךְ. מִי הַבָּרוּךְ? אוֹתוֹ
הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, שְׁכַל
הַבְּרָכוֹת יוֹצֵאוֹת מִמֶּנּוּ. וּבָרוּךְ הִזֶּה, מִנֵּין לָנוּ?

שְׁכָתוֹב (מלכים-א ב) וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּרוּךְ, הַמֶּלֶךְ
שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ.

וְעַל זֶה הֵם אוֹמְרִים הָרָשָׁם שֶׁל הַמָּקוֹם, מֶה
שֶׁהוּא לֹא אָמַר. מֶה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
שֶׁהָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן הַזֶּה, שֶׁהוּא בִּינָה, מִרִּיק בְּרָכוֹת
בְּרָאשׁוֹנָה לְשָׁנֵי הַכְּרוֹבִים שֶׁתַּחֲתֶיהָ, וְהֵם יָמִין
וּשְׂמָאל, חֹסֵד וּגְבוּרָה. וְעַל כֵּן נִרְשְׁמוּ אוֹתָם
שָׁנִים, לַעֲשׂוֹת רָשָׁם שֶׁל אוֹתָהּ הַדִּרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה.
אוֹתוֹ שֶׁמִּבְּרָךְ שֶׁהוּא בְּאִמְצָע, נוֹטֵל הַכֹּל מִבֵּין
שְׁנֵי הַצְּדָדִים, וְהוּא מִבְּרָךְ מִכָּאן וְהִלָּאָה, וְרוֹשֵׁם
הַמָּקוֹם וְהַדִּרְגָּה, וְאִזּוּ מִסְכִּימִים (מתבשרים) יַחַד
בְּשְׁלוֹם גָּדוֹל שָׁנִים עֶשֶׂר הַשְּׁבָטִים שֶׁלְמַעְלָה.

וּבְטוֹבוֹ חֲיִינוּ, וְלֹא מְטוֹבוֹ. שֶׁזֶן בְּטוֹב אֶת אוֹתוֹ
הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, שֶׁיֵּצֵא מִמֶּדֶת הַטוֹב
עֲצָמָה, שֶׁנִּקְרָאת טוֹבוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע ג) וּפָחַדוּ
אֶל ה' וְאֶל טוֹבוֹ. אֶל ה' - זֶה הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן.
וְאֶל טוֹבוֹ - זֶהוּ עֵץ הַחַיִּים. (ירמיה לא) וְנִהְרָוּ אֶל טוֹב
ה'. שֶׁעַל יָדוֹ נִזְוָנִים וְנִאֲוָרִים כָּל הָעוֹלָמוֹת.

בְּעֶשְׂרָה, שֶׁהָרִי הַכֹּל בְּהִסְכָּמָה אַחַת, מִהֲרָאשׁ
הָעֲלִיוֹן וְעַד סוֹף כָּל הַדִּרְגּוֹת. אוֹתוֹ
הַמִּבְּרָךְ אוֹמֵר וְרוֹשֵׁם, נִבְרָךְ לְאֵלֵינוּ.

וְכֵן מִשֵּׁם וּלְהֵלָאָה, כִּיּוֹן שְׁמִכְרָךְ בְּרַכַּת הָזֶן עַל
הַמְּזוֹן שִׁיָּצָא מִתּוֹךְ הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא
הַמְּקוֹר שֶׁל הַכֹּל, חוּזֵר אַחֵר כָּךְ וְאוֹמֵר עַל אֶרֶץ
חֻמְדָּה, הַסּוֹד שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוּם שֶׁאֵת כָּל הַבְּרָכוֹת צָרִיךְ בְּרֹאשׁוֹנָה לְעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא הַמְּקוֹר שֶׁל הַכֹּל, וְאַחֵר כָּךְ אֶל
הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הַקָּדוֹשׁ.

כְּמוֹ זֶה בִּקְדִישׁ, (שֶׁהִרִי הַגְּדֹלָה בְּרֹאשׁוֹנָה לְגַבֵּי הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְאַחֵר
כָּךְ קִדְשָׁה (לְגַבֵּי) הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הַקָּדוֹשׁ) יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ
שְׁמִיָּה רַבָּא. אוֹתוֹ הַשֵּׁם הַגְּדוֹל הָעֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל,
הַמְּקוֹר שֶׁל הַחַיִּים, שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצְאוֹת כָּל הַבְּרָכוֹת
וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת, וְזֶהוּ הָעוֹלָם הַבָּא. וְאַחֵר כָּךְ
מִמְּשִׁיכִים מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם שְׁפָרָא כְּרִצּוֹנוֹ, הָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן. בִּגְלוֹן הַזֶּה כָּל הַבְּרָכוֹת, חוּץ מִתְּפִלָּה
בַּבְּרָכוֹת שֶׁאֵדָם שׁוֹחָה בָּהֶן, שֶׁמִּתְחִיל מִמַּטָּה
לְמַעְלָה.

בְּרַכַּת הָאֶרֶץ, זֶה הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, שֶׁנִּכְלָל
בְּסוֹד שֶׁל בְּרִית וְתוֹרָה. הַבְּרִית - זֶה
עַץ הַחַיִּים, וְתוֹרָה - הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי. חַיִּים
וּמְזוֹן - שְׂיוּצָאִים מִן הָעוֹלָם הַבָּא לְזוֹן בָּהֶם אֵת
הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן.

נָשִׁים וְעֹבְדִים וְקִטְנִים חַיִּבִּים בְּבִרְכַּת הַמְּזוֹן.
אָבֵל הֵם אֵינָם מְבָרְכִים, שֶׁהָרִי שָׁנִינוּ, אוֹי
לוֹ לְאָדָם שָׁאֲשָׁתוֹ וּבָנָיו מְבָרְכִים לוֹ.

וְאָמַר רַבִּי אָבָא, נָשִׁים חַיִּבוֹת בְּמִקְרָא מְגֵלָה,
אָבֵל הֵן אֵינָן קוֹרְאוֹת לְאַחֵרִים, אָבֵל
חַיִּבוֹת לְשִׁמְעַ הַבִּרְכָּה מִפִּי הַמְּבָרֵךְ. כַּעֲיֵן זֶה
חַיִּבַּת הָאִשָּׁה לְשִׁמְעַ הַבִּרְכָּה מִפִּי בַעֲלָהּ, וְחַיֵּב
בַּעֲלָהּ לְהַמְתִּין לָהּ עַל הַשְּׁלֶחֶן, כְּדִי לְשִׁמְעַ
מִפִּי הַמְּבָרֵךְ.

אֵין שֵׁם זָכָר – קוֹרְאִים לְמִי שֶׁמְבָרֵךְ לָהֶם. הָיוּ
נָשִׁים הַרְבֵּה – הַמְּבָרֵךְ עָלֵיהֶן אֵינוֹ מְבָרֵךְ
בְּשֵׁם. שֶׁשָּׁנִינוּ, נָשִׁים אֵינָן מְצַטְרְפוֹת לְזִמּוֹן.
וְהוֹאִיל וְאֵינָן מְצַטְרְפוֹת לְזִמּוֹן, אֵין מְבָרְכִים
עָלֵיהֶן בְּשֵׁם, שֶׁעָקַר בְּרַכַּת הַמְּזוֹן בְּזָכָר הוּא, וְלֹא
בְּנֻקְבָּה. אָבֵל מְחַיִּבוֹת לְשִׁמְעַ בְּרַכַּת הַמְּזוֹן,
וּמְחַיִּבוֹת בְּמִקְרָא מְגֵלָה לְשִׁמְעַ מִפִּי הַקּוֹרֵא.

בְּרַכַּת בְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם בְּבִרְכַּת הַמְּזוֹן, שֶׁהָרִי אָנוּ
מְבָרְכִים עַד עַכְשָׁיו לְמַעֲלָה, וַיֵּשׁ לְבָרֵךְ
לְמַטָּה, וּלְבָרֵךְ עַל בְּנֵי הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהָרִי מִשָּׁם מְזוֹן
יוֹצֵא לְכָל הָעוֹלָם. וְשָׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם אֵינָם נִזְוָנִים
אֶלָּא מִשָּׁם, מִן הַתְּמָצִית. וְהַכֹּל הוּא בְּבִרְכָּה
רַאשׁוֹנָה, כָּלֵל הַכֹּל. וְעַד כָּאן בְּרַכַּת הַזִּמּוֹן.

ומי שְׁמַכְרָךְ בְּרַכַּת הַמְּזוֹן, מְשַׁמַּח לְמַעְלָה
וּמְשַׁמַּח לְמַטָּה. וְצָרִיךְ לְכַרֵּךְ בְּשִׁמְחָה
וּבְרָצוֹן הַלֵּב, כְּדֵי לְשַׁמַּח מִדַּת הַטוֹב, שְׁכַתוֹב
וַיֹּאכֵל בְּעֵז וַיֵּשֶׁתּ וַיֵּיטֵב לְבוֹ. זוּהִי מִדַּת הַטוֹב,
שְׁכַתוֹב (משלי טו) וְטוֹב לֵב מְשַׁתֵּה תָמִיד. בָּאוּ
הַחֲבֵרִים וּנְשָׁקוּהוּ, וַעֲשׂוּ שִׁמְחָה וְהִלּוּלָה אַחֲרָת,
וְהִזְמִינוּ אֶת כָּל בְּנֵי הַמָּקוֹם, וְשִׁמּוּהוּ רֹאשׁ לְכָלִּם.
וַיָּבֹא לְשֹׁכֵב בְּקֶצֶה הָעֵרְמָה (רות ג). רַבִּי נְהוֹרָאִי
וְרַבִּי יְהוּדָאִי בָּאוּ לְטַבְרִיָּה. שָׁמְעוּ אֶת רַבִּי
שְׁמַעוֹן שְׂאוּמֵר אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, וַיֹּאכֵל בְּעֵז וַיֵּשֶׁתּ
כו'. וַיֵּיטֵב לְבוֹ - אָכִילַת חַיִּים שֶׁל מַעְלָה,
וּמֵאוֹתָם הַחַיִּים שִׁמַּח אֶת לְבוֹ. וְכִיּוֹן שִׁשְׁמַח
אוֹתוֹ, מִיָּד וַיָּבֹא לְשֹׁכֵב בְּקֶצֶה הָעֵרְמָה - אֵלּוֹ
אַבְנֵים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת טוֹבוֹת עֲלִיוֹנוֹת
שְׁסוֹבְבוֹת אֶת הַכֶּסֶּא הַקָּדוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ז)
בְּטֶנֶךָ עֲרַמְתָּ חֲטִים סוּגָה בִּשְׁוֹשְׁנִים.

וְכֵּהָ שְׁכַתוֹב (רות ג) וַתָּבֹא בִלְט וַתִּגַּל מְרַגְלֵתִּי
וַתִּשְׁכַּב - נִשְׁכְּבָה לְרַגְלִיו, וְלֹא נִשְׁכְּבָה
כְּנֶגְדּוֹ, וְלֹא אֶצְלוֹ. וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה, מִכָּאֵן
שָׁעַד חֲצֵי הַלַּיְלָה לֹא יָדַע, שָׂאִין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא נִכְנָס לְגַן עֵדֶן עִם הַצַּדִּיקִים אֲלֵא עַד אַחֵר
חֲצֵי הַלַּיְלָה.

שְׁהָרִי בְּרֹאשִׁית הַלַּיְלָה כָּל הַנְּשָׁמוֹת עוֹלוֹת,
וְעֶרְמַת הַחַטִּים מִתְתַּקֶּנֶת בָּהֶם. כְּשֶׁנֶּחֱלַק
הַלַּיְלָה, אֵז קוֹל מִתְעוֹרֵר וְקוֹרָא, וְאוֹתוֹ הַקּוֹל
מִתְעוֹרֵר מֵצַד הַצָּפוֹן. וְאוֹתָם הַשְּׁלֵהבוֹת מַגִּיעוֹת
עַד אוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא גֶבֶר, וְאֵז קוֹרָא בְּחִיל,
וְנִקְרָאת קְרִיאַת הַגֶּבֶר. וּמִיָּהוּ? גִּבְרִיא"ל. מִכָּה
אוֹתָהּ הַשְּׁלֵהבָת בְּכַנְפֵי הַתְּרַנְגוֹל שֶׁלֹּמָטָה, וְקוֹרָא.
וְאֵז מַעֲלָה וּמְטָה בְּקִיּוֹם הַדִּין שֶׁל הַשְּׁמָאֵל
עוֹמְדִים. וְאֵז כָּתוּב (רות ג) וַיְהִי בַּחֲצִי
הַלַּיְלָה וַיַּיָּחֲרֵד הָאִישׁ וַיִּלְפַּת וַהֲנִה אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת
מִרְגְּלָתוֹ.

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה. שְׁנִינּוּ, שָׁלַשׁ מְשָׁמְרוֹת הוּא
הַלַּיְלָה, וְעַל כָּל מְשָׁמֵר וּמְשָׁמֵר יוֹשֵׁב
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׂוֹאֵג פֶּאֶרִי. וּבְכָל מְשָׁמְרָה
וּמְשָׁמְרָה מְלֹאכִים יְדוּעִים, מִמָּנִים בַּלַּיְלָה
בְּשָׁלֹשׁ הַמְשָׁמְרוֹת הָלָלוּ.

בְּמִשְׁמָרָה הָרִאשׁוֹנָה, הֵם הַמְּלֹאכִים שְׂאוּמְרִים
שִׁירָה בְּרֹאשִׁית הַלַּיְלָה. וְמָה הֵם
אוּמְרִים? (תהלים כד) לְדוֹד מִזְמוֹר לַה' הָאָרֶץ וְגו',
(שם) מִי יַעֲלֶה בָהֶר ה'. (שם) נָקִי כַפִּים וְכֹר לִכְב וְגו'. מִשּׁוּם
שֶׁכָּל נְשָׁמוֹת בְּנֵי הָאָדָם יוֹצְאוֹת וְרוֹצוֹת
לַעֲלוֹת. כְּשֶׁעוֹלוֹת לַמָּקוֹם שֶׁל הַמָּנִים

הָלָלוּ שְׁשָׁם עוֹמְדִים הַמְשַׁמְרָה הָרָאשׁוֹנָה, יֵשׁ שֶׁ
שָׁלַשׁ מֵאוֹת שְׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה הִיכָלוֹת, כְּחֻשְׁבוֹן
יָמוֹת הַשָּׁנָה, וּמִמֶּנִּים מְגִנִּים עֲלֵיהֶם.

אם זוֹכוֹת אוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת, פּוֹתְחִים לָהֶן פְּתָחִים
עֲלִיוֹנִים. וְאִם לֹא, דּוֹחִים אוֹתָן הַחוּצָה,
וְהוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת בְּכָל הָעוֹלָם, וּפּוֹגְשׁוֹת אֶת
אוֹתָן הָרוֹחוֹת הָרְעוֹת, וּמוֹדִיעוֹת לָהֶן דְּבָרִים,
מֵהֶם כּוֹזְבִים וּמֵהֶם אֱמֶת. אִם זוֹכוֹת לְהַכְנִס,
פּוֹתְחִים לָהֶן פְּתָח, וְנִכְנָסוֹת וְעוֹלוֹת לְמָקוֹם
אוֹתָן הָאֲחֵרוֹת.

מִשְׁמֶרֶת שְׁנִיָּה, שֶׁם הֵם הַמִּמְנִים הָאֲחֵרִים,
שֶׁנִּקְרָאִים אֲבֵלֵי צִיּוֹן, שְׁמֵתֵאבְלִים
עַל חֶרְבֶּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

וּבְאוֹתָהּ הַשְּׁעָה שֶׁל קְרִיאַת הַגָּבֶר, שְׁמֵתֵעוֹרֶרֶת
אוֹתָהּ הַשְּׁלֵהֶבֶת שֶׁל צַד הַצָּפוֹן,
מֵאוֹתָהּ הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁלֵהֶבֶת הַזֹּאת, כְּשִׁינְרֶדֶת
לְעוֹלָם הַזֶּה, עַד כִּנְפֵי הַתְּרַנָּגוֹל שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה,
קוֹרֵא בְּחִיל, וְאוֹמֵר: הַתְּעוֹרְרוּ לְבַכְיָהּ שֶׁל בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ כָּל אוֹתָם בְּעֲלֵי הַשָּׁלוֹם, שְׁכָתוֹב (ישעיה לג)
מִלְּאֲכֵי שָׁלוֹם מֵרַ יְבָכִיוֹן.

מִי שְׁרוּאָה בְּכִי, וּמִי שֶׁלֹּא רוּאָה בְּכִי, כָּלֵם
מִתְכַּנְּסִים לְבַכְיָהּ שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. מִי רָאָה

הַעֲרֻבֻכְיָה שֶׁל כָּל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם, וְכָל
הַמַּרְכָּבוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שְׂגוּעוֹת וּבֹכּוֹת?

וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹעֶה וּבּוֹכָה, וּבוֹעֵט בְּשֵׁלֶשׁ
מֵאוֹת וְשִׁבְעִים (וְתִשְׁעִים) רִקְיָעִים. וְאִזּוֹ,
בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה כְּתוּב, (רות ג) וַיְהִי בַחֲצִי הַלַּיְלָה
וַיַּיָּחֲרָד הָאִישׁ וַיִּלְפֹּת. הָאִישׁ – זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שְׂשׂוֹאֵג וְנוֹתֵן קוֹל עַל חֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.
זֶהוּ שְׂכָתוֹב (יִרְמְיָה כה) ה' מִמָּרוֹם יִשְׁאָג וּמִמַּעוֹן
קָדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ. שְׂאָג יִשְׁאָג עַל נִוְהוֹ – זֶה
הַשְּׂכִינָה. וַיִּלְפֹּת – כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אִיּוֹב ו) יִלְפָתוּ
אֲרָחוֹת דֶּרֶכָם.

וְאִזּוֹ הוּא בּוֹעֵט בְּכָל הָרִקְיָעִים, וְכָל הַצְּבָאוֹת וְכָל
הַמַּרְכָּבוֹת בּוֹכִים וּמִתְאַבְּלִים בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה.
מָה הֵם אוֹמְרִים? (תהלים עט) אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם
בְּנִחְלָתָךְ וְגו'. נִתְּנוּ אֶת נִבְלַת עֲבָדֶיךָ וְגו'. (שם קלט)
עַל נִהְרֹת בָּבֶל וְגו'.

וַיִּלְפֹּת, לָמָּה? מָשׁוּם (שְׁהָרִי) הִנֵּה אִשָּׁה שֹׁכֶכֶת
מִרְגְּלָתָיו, שׁוֹכֶכֶת לַעֲפָר, מְהַדְקֶת בֵּין
הָרִגְלִים, זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. אִזּוֹ בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הִיא
מִתְעוֹרֶרֶת אֵלָיו, וְהוּא שׂוֹאֵל אוֹתָהּ, מִי אַתְּ בְּתִי
בְּגָלוֹת, וּמִי אַתְּ בַּשָּׁעָה הַזֹּאת?

וַתֹּאמֶר אֲנֹכִי רוּת אִמְתְּךָ. רוּוְיָהּ בְּצַעַר, רוּוְיָהּ
בְּמַכְאוּבִים עַל בְּנֵי (שְׁהִם) בְּגָלוֹת, וְעַל
הַפְּלִטְרִין הַקְּדוּשִׁים שְׁגַרְשְׁתִּי מֵהֶם. וְלֹא דִי
שְׁגַרְשְׁתִּי, אֲלֹא שְׁמַחְרָפִים וּמְקַלְלִים בְּכָל יוֹם
עֲלֵיהֶם, וְאִין לִי פֶה בְּגָלוֹת לְהַחְזִיר לָהֶם.

וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ לֵה' בְּתִי הַיִּטְבֶּת חֲסִדָּךְ
הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן לְבִלְתִּי לָכֶת אַחֲרֵי
הַבְּחוּרִים אִם דַּל אִם עָשִׁיר. אָמַר לָהּ הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, בְּתִי, נִזְכָּר לְפָנַי, כְּשֶׁדּוּד מְשִׁיחִי גִרַשׁ
מִירוּשָׁלַיִם, וְהוּא בָּא עַד בְּחוּרִים, וַיֵּצֵא שְׁמַעִי בֶן
גֵּרָא מִן הַיְּמִינִי אֶל מְשִׁיחִי, וְגִדְף וְקָלַל אֵלָיו,
וְשָׁתַק. כְּמוֹ הַגִּדּוּף הַזֶּה לֹא הָיָה גִדּוּף, וְקָלַל אוֹתוֹ
קָלָלָה נִמְרָצָת, וְלֹא חָשַׁשׁ לְהַשִּׁיבוֹ, וְשָׁתַק.

וּבְעֵת בְּגָלוֹת, אַף כָּאֵן חֲסִד וְאַמֶּת הַרְבֵּה עָשִׂית
עִמָּדִי, וְהַיִּטְבֶּת (שְׁהִיטְבֶּת) אֶת הַחֲסִד הָאֲחֵרוֹן
הַזֶּה מֵאוֹתוֹ הָרֵאשׁוֹן שֶׁהָיָה מִבְּחוּרִים, וַאֲיִנֶּךָ
חוֹשֶׁשֶׁת לָלֶכֶת אַחֵר הַחֲרוּפִים וְהַגִּדּוּפִים שֶׁל
שָׂאֵר הָעַמִּים, שֶׁהֵם כְּמוֹ אוֹתוֹ מִבְּחוּרִים. אִם דַּל
– זֶה אֶסְפְּסִינוּס, שֶׁלֹּא הָיָה בֶן מֶלֶךְ. וְאִם עָשִׁיר –
זֶה נְבוּכַדְנֶצַּר הַמֶּלֶךְ בֶּן מֶלֶךְ, רֹאשׁ הַזֶּהָב.

וְחִכְמַת שְׁלֵמָה אֶל שְׁמַעִי, מַה כָּתוּב בּוֹ? (שְׁמוּאֵל ב'
טז) צֵא צֵא אִישׁ הַדְּמִים וְאִישׁ הַבְּלִיעַל.

צא צא פַּעַמִּים. צא מִירוּשָׁלַיִם, צא מִבֵּיתְךָ. אָמַר
לוֹ שְׁלֵמָה, אֵינִי כֹה, אֶלָּא (מלכים-א ב) בָּנָה לְךָ בֵּית
בִּירוּשָׁלַיִם וְגו', וְהָיָה בַּיּוֹם צֵאתְךָ וְגו'.

וַעֲלֵה זֶה אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵיטֵב־תְּחַסְדּוֹ
הָאֲחֵרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן, שֶׁהִתְקִימָתָּ בְּקִיּוֹם אֵלֶי,
וְלֹא חֲשַׁשְׁתָּ לְאֲחֵרוֹךְ וְהַגְדּוֹף שֶׁל שְׁאָר הָעַמִּים.
אֲבָל לִינִי הַלֵּילָה, תְּהִי כָּעֵת בְּגָלוֹת, וְהוֹבִילִי אֶת
בְּנֵיךָ לְשֵׁם בְּתוּרָה וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים. וְאִם יַעֲדוּ
עֲלֶיךָ מַעֲשִׂים טוֹבִים לְגַאֲלֹתְךָ - יִגְאָל, וְאִם לֹא
- וְגִאֲלִתִּיךָ אֲנֹכִי. חֵי ה' שְׂכָבִי עַד הַבֹּקֶר, עַד
שְׁיָבָא הַבֹּקֶר וְהָאֶרֶת הִגְאָלָה. (ליני הַלֵּילָה וְגו').

בַּשָּׁעָה שֶׁנִּחְלַק הַלֵּילָה, הִיא מִתְעוֹרֶרֶת אֵלָיו,
וְאִזּוֹ נִכְנָס הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגֵן הָעֵדֶן
עִם הַצַּדִּיקִים, לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בְּתוּרָה בְּגֵן הָעֵדֶן עַד
בֹּא הַיּוֹם.

וְאִזּוֹ בֹּא הַגּוֹאֵל. מִתִּי? בְּזִמָּן שִׁישְׁרָאֵל
מִתְפַּלְלִים תְּפִלָּה, וְסוּמְכִים גְּאָלָה
לְתִפְלָה, וְיִשְׂרָאֵל שְׂרוּיִים עַל הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה.
וְכִשְׁלֹא סוּמְכִים גְּאָלָה לְתִפְלָה, אִזּוֹ לֹא סוּמֵךְ זֶה
אֶת זֶה, וְהוֹלֶכֶת בְּגָלוֹת.

וְהִנֵּה הַגָּאֵל עֶבֶר אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּעֻז (רות ד), זֶהוּ גּוֹאֵל
 קָרוֹב, יוֹתֵר קָרוֹב לַגָּאֵלָה. הַרְבֵּה קָרוֹב
 לְעוֹלָם הַבָּא, וְהֵימִין הָעֲלִיּוֹן.

וַיֹּאמֶר סוּרָה שָׁבָה פֶּה פְּלוּנִי אֶלְמוּנִי. מַה זֶּה
 אֶלְמוּנִי? אֶלְמוּנִי מִמָּשׁ. שְׁהִירִי כְּתוּב,
 הַשִּׁיב אַחֲזֹר יְמִינוֹ. לָמָּה? אֵלָּא מִשּׁוּם שְׁהִירִי עַד
 קֵץ הֵימִין שׁוֹכֶכֶת לְאַרְץ, אִזּוּ הוּא אֶלְמוּנִי. פְּלוּנִי
 מְכַסֶּה, גָּנוּז מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

לֹא אוֹכֵל לַגָּאֵל לִי פֶּן אֲשַׁחִית אֶת נַחֲלָתִי (שם).
 מִכָּאֵן שְׁשָׁנִי מְשִׁיחִים הֵם, גּוֹאֵל קָרוֹב וְגּוֹאֵל
 רָחוֹק. גּוֹאֵל קָרוֹב מִצַּד הֵימִין. גּוֹאֵל רָחוֹק זֶה
 מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. וּמִי הוּא? יוֹסֵף שֶׁנִּקְרָא צַדִּיק,
 וְזֶהוּ הַמְּשִׁיחַ שֶׁבָּא רִאשׁוֹן.

לֹא אוֹכֵל לַגָּאֵל לִי, שְׁהִירִי הֵימִין (שֶׁהוּא לְאַחֲזֹר, שְׁכַתּוּב
 (איכה ב) הַשִּׁיב אַחֲזֹר יְמִינוֹ), כְּתוּב בּוֹ הוֹשִׁיעָה
 יְמִינִךָ וְעַנְנִי. וְעַד שֶׁנּוֹשָׁע זֶה, לֹא אוֹכֵל לַגָּאֵל לִי.
גֵּאֵל לָךְ אֶתָּה אֶת גְּאֻלָּתִי. שְׁהִירִי מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף
 בָּא וַיִּגְאֵל הָרִאשׁוֹן. אַחֲרַי כֶּךָ מִתְעוֹרֵר הֵימִין
 הַגָּנוּז, שֶׁהוּא גָּנוּז לְשָׁנֵי הַצַּדִּיקִים הַלָּלוּ, צַדִּיק
 וְצַדִּיק. וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ שֶׁהוּא גָּנוּז לְצַדִּיקִים, וּבְזֶה
 יִקְוֶמוּ וַיִּתְחַבְּרוּ בְּתִשְׁוּקָה בְּגִיזָה, לַעֲשׂוֹת תּוֹלָדוֹת
 וּפְרוֹת בְּעוֹלָם, וְאִזּוּ יְמִין ה' רוֹמְמָה.

וַיֹּאמֶר הַגָּאֵל לְבַעַז קְנֵה לָךְ וַיִּשְׁלַף נַעֲלוֹ (רות ד),
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב כ) **שָׁלַף וַיֵּצֵא מַגָּוָה**. (שָׁלַף
 אִישׁ – זֶה מִשָּׁה) **בְּהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁל בְּרִית מַדְבָּר, וּבִלְשׁוֹן**
כְּבוֹד. שְׁכִינָן שֶׁמִּתְעוֹרֵר הַיָּמִין אֶל הַצָּדִיק, מִיָּד
וַיִּשְׁלַף נַעֲלוֹ, (הַהִתְעוֹרְרוֹת) שָׁלוֹ אֶל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן.
(אֲזַמְתְּעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם) בְּכַח אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל הַקָּרוֹב,
וּמִתְעוֹרֵר אוֹתוֹ אֶל הָעוֹלָם, וְאוֹמֵר קְנֵה לָךְ.

עַד כָּאֵן סוּדוֹת הַמַּגָּלָה הַזֹּאת. בָּאוּ רַבֵּי נְהוֹרָאִי
וְרַבֵּי יְהוּדָאִי, וְנִשְׁקִי רֹאשׁוֹ וַיֵּדוּ. אָמְרוּ, וַיֵּדְאוּ
אוֹר שֶׁל סִינִי (בְּסֻלַּע הָעֲלִיּוֹן) כִּךְ גַּם לְפָנָיו, הַמֵּאוֹר שֶׁל
הָאוֹר הוּא.

זֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַגָּאֻלָּה וְעַל הַתְּמוּרָה
לְקַיֵּם כָּל דְּבַר שֶׁלָּךְ אִישׁ נַעֲלוֹ וְנָתַן לְרַעְהוּ
זֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל (רות ד). רַבּוֹתֵינוּ פּוֹתְרִים
הַפְּסוּק, וְאוֹמְרִים, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים קב) לְפָנִים
הָאָרֶץ יִסְדֹּת וּמַעֲשֵׂה יְדִיךָ שָׁמַיִם. כְּשֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹ, לֹא בָרָא אוֹתוֹ אֶלָּא עִם הַתּוֹרָה.
וְהַתּוֹרָה הִיְתָה אֵלֶּפֶים שָׁנָה קֹדֶם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם,
שְׁכָתוֹב (מְשִׁלִּי ח) וְאַהֲיָה שֶׁעָשׂוּעִים יוֹם יוֹם.

שֶׁשְׁנֵינֵנוּ, כְּשֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ,
הֵכִין אֶת הַתּוֹרָה, שְׁכָתוֹב (איוב כח) אֲזַ

רָאָה וַיִּסְפְּרָה וּגו'. וּבָרָא בָּהּ הָעוֹלָם, וְאַחַר כָּךְ
גִּנְזָהּ. עַד שֶׁבָּרָא אָדָם הָרִאשׁוֹן, וּלְמַדָּה לוֹ,
שִׁכְתוֹב (שס) וַיֹּאמֶר לְאָדָם וּגו'.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה עָמְדוּ כָּל הָאוֹתִיּוֹת לִפְנֵי. זֹאת
אוֹמֶרֶת: בִּי יִבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת עוֹלָמוֹ, וְזֹאת אוֹמֶרֶת: בִּי יִבְרָא הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹ. עָמְדוּ לִפְנֵי כָּל הָאוֹתִיּוֹת
לְמַפְרֵעַ, בְּתַשׁ"ר.

בְּאֵה ת', וְאַמְרָה לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוֹנוֹ
שֶׁל עוֹלָם, רְצוֹנְךָ לִבְרָא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ,
שְׂאֲנִי חֲתִימַת כָּל הָאוֹתִיּוֹת, וְעוֹד, שֶׁשִּׁמְךָ הוּא
אֱמֶת, בִּי נִחַתָּם? אָמַר לָהּ: לֹא, אֵינְךָ כֹּדַאי לִבְרָא
בְּךָ אֶת עוֹלָמִי, שֶׁכָּךְ עֲתִידִין כִּמָּה צְדִיקִים מִבְּנֵי
לְמוֹת, שִׁכְתוֹב (יחזקאל ט) וְהִתְוִיַּת תָּ"ו עַל מַצְחוֹת
הָאֲנָשִׁים וּגו'. וּמִיד יֵצֵאָה לִפְנֵי בִּפְחֵי נֶפֶשׁ.

עֲמֻדָּה שִׁי"ן לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאַמְרָה
לִפְנֵי: רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רְצוֹנְךָ לִבְרָא בִּי
אֶת הָעוֹלָם, שֶׁשִּׁמְךָ שֶׁהוּא שְׂדֵי חֲתוּם בִּי? אָמַר
לָהּ: לֹא אֶבְרָא בְּךָ אֶת עוֹלָמִי.

עַד שֶׁבָּאוּ ק"ר מַחֲבָרִים יַחַד. אָמַר: לֹא
אֶבְרָא בָּהֶם אֶת עוֹלָמִי. וְכֵן בָּאוּ לִפְנֵי
כָּלָם, עַד כ"ף.

כִּיּוֹן שִׁירְדָּה כ"ף מַעַל הַכֶּתֶר, נִזְדַּעְזַע הַכֶּתֶר,
וְנִזְדַּעְזַעוּ שְׁמוֹנִים אֲלֵף רַבּוֹא מְרַגְלִיּוֹת
הַקְּבוּעִים בַּכֶּתֶר. אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
לָמָּה אַתֶּם מִזְדַּעְזְעִים? אָמְרוּ: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
כָּל טוֹבֵנוּ וְכָל כְּבוֹדֵנוּ, אֵינוֹ אֵלָּא בָּאוֹת כ"ף,
וְעַכְשָׁו יִרְדָּה מֵעָלֵינוּ.

אֲמַרְהָ לְפָנָיו: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רְצוֹנָךְ לִבְרֹא בִי
אֶת עוֹלָמְךָ, שְׁאֵנִי אוֹת שֶׁל כְּבוֹדְךָ? גָּעַר
בָּהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָמַר: כ"ף כ"ף, חֲזֹר
לְמִקּוֹמְךָ, וְלֹא יִשְׁאַר הַכֶּתֶר שְׁלִי גְרוּעַ, וְלֹא אֶבְרָא
בְּךָ אֶת עוֹלָמִי, שֶׁבֶךָ עֲתִידִין לְכַשֵּׁל כַּמָּה אֲלָפִים
מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁנֵאֲמַר (שמות לב) וַיִּפֹּל מִן הָעַם בְּיוֹם
הַהוּא כִּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפֵי אִישׁ. מִיָּד חֲזָרָה מִלְּפָנָיו
בַּפִּחֵי נֶפֶשׁ, וְכֵן כָּלֵם.

עַד שֶׁבָּאָה בִּי"ת, וְאֲמַרְהָ לְפָנָיו: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
רְצוֹנָךְ לִבְרֹא בִי אֶת עוֹלָמְךָ, שְׁאֵנִי אוֹת שֶׁל
בְּרָכָה, וּבִי מְבָרְכִים אוֹתְךָ בְּנִיךָ יִשְׂרָאֵל הָעֲתִידִים
לִבָּא בְּעוֹלָם, וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ אַתָּה ה'? אָמַר לָהּ
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: בְּךָ וְדַאי אֶבְרָא אֶת עוֹלָמִי,
וְאֵת רְאוּיָהּ לְכָךְ!

עֲמֻדָּה אוֹת אֶל"ף, וְלֹא נִכְנָסָה לְפָנָיו. אָמַר לָהּ
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֶל"ף אֶל"ף, לָמָּה

לֹא תִפְנְסִי כְּשֶׁאַרְ כָּל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ לִפְנֵי?
 אָמְרָה לִפְנֵי: רְבוּנוּ שֶׁל עֵלֶם, מִפְּנֵי שֶׁרְאִיתִי כָּל
 הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ לִפְנֵיךָ, שֶׁיֵּצְאוּ בְּפִחֵי נֶפֶשׁ.
 וּכְבֹר נְתַתְּ לָאוֹת בִּי"ת רִשּׁוֹת שֶׁתִּבְרָא בָּהֶם אֶת
 עוֹלָמְךָ, וְאֵין רְאוּי לְמֶלֶךְ הַמַּלְכִּים, לְמִי שֶׁנִּתֵּן
 מִתְּנָה, לְהַעֲבִירָהּ מִמֶּנּוּ, וּלְפִיכֶךְ עֲמַדְתִּי בְּמִקְוָמִי.
 אָמַר לָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הוֹאִיל וְכָךְ הוּא, אֶת
 תְּהִי רְאוּנוֹהָ לְכָל הָאוֹתִיּוֹת. בָּךְ אֲנִי מִתְעַלֶּה
 לְהִקְרָא בָךְ שְׁמִי אֶחָד.

וּבַתּוֹרָה הִיא מְשַׁגֵּיחַ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבוֹרָא
 אֶת הָעוֹלָם. וְהִרִי בָאוֹת ב' בְּלִבְד בָּרָא
 אֶת הָעוֹלָם, וְהִלָּא (וְאַתָּה) אָמַרְתָּ בַתּוֹרָה כְּלָה בָּרָא
 אֶת הָעוֹלָם!?

אָלֶּא, מְלַמֵּד שֶׁעָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָאוֹת
 בִּי"ת כְּמִין אָרוֹן שֶׁמְכַסֶּה מַעַל, וְכָל
 הָאוֹתִיּוֹת בָּאוֹת וּמִרְאוֹת בָּהֶם אֶת כֶּחֶן, וְכָל
 הָאוֹתִיּוֹת עֲמָדוֹ בָּהֶם. לְפִיכֶךְ בַּתּוֹרָה מְמַשׁ הַשְּׁגִיחַ
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבָרָא אֶת עוֹלָמוֹ. (זוהר שְׁכֵתוּב (משלי

(ח) ה' קִנְיִי רִאשִׁית דְּרַכּוֹ)

רַב הוּנָא אָמַר, בֹּא וּרְאֵה שְׁאֵין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְקַפֵּחַ שְׂכָר כָּל בְּרִיָּה. אֵף עַל פִּי

שְׁהָאוֹתִיּוֹת נִכְנָסוּ לְמִפְרָע, תִּשְׁׁר, וְהִדִּיחַן
 מִלְּפָנָיו, וְנָתַן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְּבוֹד לְאוֹת ב'
 – כְּשֶׁבָא לְבָרָא אֶת עוֹלָמוֹ, בָּא וְצָרְפָן לְאוֹת ב',
 שְׁכָתוּב בְּרֵאשִׁית. הָרִי לָךְ תִּשְׁׁר, וְאוֹת א', וְאוֹת
 יו"ד, נִצְטָרְפוּ עִמָּה.

וְאוֹת ב' נִטְלָה כָּל הָאוֹתִיּוֹת עִמָּה, וְהַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בָּרָא בָהֶם אֶת עוֹלָמוֹ.
 וְהָאוֹתִיּוֹת כָּלֶם נִקְרְאוּ לְפָנִים. מָה הִטְעַם? מִפְּנֵי
 שֶׁנִּבְרְאוּ אֲלֵפִים שָׁנָה קֹדֶם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.
 וּבִתּוּרָה, שֶׁנִּקְרְאָה לְפָנִים, בָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֶת עוֹלָמוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים קב) לְפָנִים הָאָרֶץ
 יִסְדֹּת וּמַעֲשֵׂה יְדִיךָ שָׁמַיִם.

רַבִּי חֲנִינָא אוֹמֵר, מֵאוֹתָם דְּבָרִים שֶׁעָלוּ
 בְּמַחֲשָׁבָה קֹדֶם שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֶת עוֹלָמוֹ – יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה, מִפְּנֵי שֶׁהֵם
 רְאוּיִים לְקַבֵּל הַתּוֹרָה. וְכָל הָאוֹתִיּוֹת נִכְתְּרוּ
 בְּרֵאשׁוֹ. כִּיּוֹן שֶׁעָלָה בְּמַחֲשָׁבָה, כִּבְיָכוֹל עָמַד
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְחָקַק בּוֹ אֶת הַתּוֹרָה, וְכָל
 הָאוֹתִיּוֹת נִכְתְּבוּ (נִכְתְּרוּ) בְּרֵאשׁוֹ.

וְעָלָיו נִתְקִימָה הַתּוֹרָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (רות ד) וְזֹאת
 לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל. וְאֵין זֹאת אֶלָּא הַתּוֹרָה,

שְׁהִיא קֹדֶם לְיִשְׂרָאֵל. לְפָנִים אֵלּוּ הָאוֹתִיּוֹת. וְהַכֹּל
הָיָה חֲקוּק וְנִרְשָׁם בְּיִשְׂרָאֵל.

וְזֹאת הַתְּעוּדָה - זֶה תִּלְמוּד יְרוּשְׁלָמִי, שֶׁכָּתוּב
(ישעיה ח) צוּר תְּעוּדָה חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמְדִּי.
בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, שֵׁם נִקְרָאוּ לַמּוֹדֵי ה', וְשֵׁם הָיוּ,
וְלֹא בַּחוּץ לָאָרֶץ. וְכָתוּב (שם) לְתוֹרָה, וְלַתְּעוּדָה.
וְעַל הַתְּמוּנָה - זֶה תִּלְמוּד בְּבִלִי, שֶׁפִּלְפְּלוּ בְּלִשׁוֹן
יְהוּדִית, וְהַכֹּל הָיָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קֹדֶם
שֶׁבָּרָא הָעוֹלָם.

לְקַיֵּם כָּל דָּבָר - זֶה בְּרִית מִלָּה, שֶׁהוּא קִיּוּם כָּל
הַתּוֹרָה. שְׁלֹף אִישׁ נֶעְלָו - זֶה מַצּוֹת
חֲלִיצָה. וְנָתַן לָרַעְהוּ - זֶה מַצּוֹת יְבוּם. (מִכָּאן אָמַר רַבִּי
עֲקִיבָא, מַצּוֹת חֲלִיצָה קוֹדֶמֶת לְמַצּוֹת יְבוּם) וְזֹאת הַתְּעוּדָה
בְּיִשְׂרָאֵל, מִכָּאן אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מִיּוֹם שֶׁחָרַב
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, נִגְדְּעוּ אֱלוֹפֵי עֵצָה, וְהִדְעוֹת
מִשְׁבָּשׁוֹת, וְהִלֵּב אֵינּוּ קָיָם עַל בְּרִיּוֹ, וְהוֹלֵךְ הַכֹּל
אַחֵר מֵרְאִית הָעֵינַן.

אָמַר רַבִּי יוֹדָאִי, מַצּוֹת יְבוּם מִשְׁבַּחַת. וְהַמָּקִיִּם
מַצּוֹת יְבוּם לְשִׁמָּה, נַעֲשֶׂה שְׁתֵּף לְקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. וְהַמָּקִיִּם מַצּוֹת יְבוּם זֹכָה לְשִׁמוֹ
הַגָּדוֹל בְּרוּךְ הוּא כִּיחֻזְקָאֵל, שֶׁכָּתוּב (יחזקאל לו) וַיְהִי

קול כְּהִנָּבְאֵי וְהִנֵּה רַעַשׁ, שֶׁנִּבְּוֹאָתוֹ הִיָּתָה בְּרַעַשׁ,
וְלֹא בִנְחָת.

רַבִּי חִזְקִיָּה (חֲנִינָא) אָמַר, גְּדוֹלָה מִצּוֹת יְבוּם,
שֶׁהַמְּקִיָּם מִצּוֹת יְבוּם לְשִׁמָּה, נַעֲשֶׂה שְׂתָף
לְקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁכְּתוּב (רוּת ד) וְלֹא יִכָּרֵת שֵׁם
הַמֵּת. וְכְתוּב (מַלְכִּים-א ח) וְלֹא יִכָּרֵת לָךְ אִישׁ וְגו'.
רַבִּי חֲנִינָא לְטַעְמוֹ. וְנָתַן לְרַעְהוּ – זֶה מִצּוֹת יְבוּם.
מֵהוּ וְנָתַן לְרַעְהוּ? אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, מִשָּׁל
לְאָדָם שֶׁהִיָּה טוֹעָה בַּמִּדְבָּר בְּמָקוֹם לְסִטִּים וְחִיּוֹת.
כִּיּוֹן שֶׁרְאוּהוּ לְסִטִּים טוֹעָה, עֲמָדוֹ עָלָיו וְהִכּוּהוּ,
וְקָפְחוּ כָּל שֹׁכְרֵי וְכָל עַמָּלוֹ.

שְׁמֵעַ חֲבֵרוֹ, זֵינן עֲצָמוֹ וְהִלֵּךְ וְהוֹצִיאוֹ מִיָּדָם עָרִם
מִכָּל. מָה עָשָׂה? בָּנָה לוֹ בֵּית וְנָתַן לוֹ
מִתְּנוּת, וַעֲשֶׂה לוֹ מִלְּבוּשִׁים אַחֲרִים וְנָתַן לוֹ. בָּא
וְלָבַשׁ אוֹתָם הַמִּלְּבוּשִׁים, וַיֵּשֶׁב בְּאוֹתוֹ הַבֵּית,
וְהִתְחִיל לְהַרְוִיחַ כְּבִתְחֻלָּה. וְזֶה וְנָתַן לְרַעְהוּ וְדָאִי.
וְזֹאת הַתְּעוּדָה בִּישְׂרָאֵל, וְלֹא בְּעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים,
שֶׁלֹּא נִתְּנָה לָהֶם מִצְוָה זֹה, וְעָלִיָּהֶם כְּתוּב
(יִרְמְיָה י) יֹאבְדוּ מִן הָאָרֶץ וּמִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֵלּוּ.
וְאֵין לָהֶם תְּקוּמָה לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם
הַבָּא, שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה כו) מֵתִים בֶּל יִחְיֻ וְרַפָּאִים בֶּל
יִקְמוּ וְגו'.

וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם אֲשֶׁר בַּשְּׁעָר וְהַזְקָנִים עֲדִים יִתֵּן
 ה' אֶת הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל בֵּיתָךְ כְּרַחֵל
 וּכְלָאָה וְגו' (רות ד). מִכָּאֵן שָׁאִין מְבָרְכִים שְׁבַע
 בְּרָכוֹת אֲלָא לְבִתּוּלָה שֶׁנִּקְרָאת כָּלָה, שְׁכָתוֹב (ישעיה
 סב) כִּי יִבְעַל בַּחֲוֹר בְּתוּלָה וְגו', וּמִשּׁוֹשׁ חֲתָן וְגו'.

אֲבָל אֲלֵמֶן וְאֲלֵמָנָה מְבָרְכִים אוֹתָם כְּעֵין שְׁבַע
 בְּרָכוֹת, כְּעֵנִין בַּעַז וְרוּת. (שְׁאֵמֵר רַבִּי חֲנִינָא, בַּעַז
 וְרוּת) אֲלֵמֶן וְאֲלֵמָנָה הָיוּ, וּבִרְכוּ אוֹתָהּ כְּעֵין שְׁבַע
 בְּרָכוֹת, שֶׁשָּׁבַח בְּתוּלָה עַל בַּעוּלָה בְּבָרְכוֹת
 וּבִמְתָּנוּת. זֶה נִקְרָאת כָּלָה, וְזֶה לֹא נִקְרָאת כָּלָה,
 שְׁכָתוֹב כִּי יִבְעַל בַּחֲוֹר בְּתוּלָה יִבְעִלוּךְ בְּנִיךְ
 וּמִשּׁוֹשׁ חֲתָן עַל כָּלָה.

כְּעֵין שְׁבַע בְּרָכוֹת שֶׁבִּרְכוּ לְבַעַז. מָה הֵם? זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם אֲשֶׁר בַּשְּׁעָר וְכָל
 הַזְקָנִים עֲדִים. א' - יִתֵּן ה' אֶת הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל
 בֵּיתָךְ. ב' - כְּרַחֵל. ג' - וּכְלָאָה. ד' - אֲשֶׁר בָּנוּ
 שְׁתֵּיהֶם אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל. ה' - וַעֲשֵׂה חֵיל
 בְּאַפְרָתָה. ו' - וְקָרָא שֵׁם בְּבֵית לָחֶם. ז' - וַיְהִי
 בֵּיתָךְ כְּבֵית פָּרֶץ.

וּבְשִׁבְיָל הַכְּבוֹד מְבָרְכִים בּוֹרָא פְּרִי הַגֶּפֶן לְאֵלֶמֶן
 וְלֹאֲלֵמָנָה כְּבִתּוּלָה, וְכוּלָּלִים בְּרָכָה זֶה

בְּאִמְצָע, וּלְבִסּוּף חוֹתֶם הַמְּכָרָךְ: אֲשֶׁר בָּרָא שְׁשׁוֹן
 וּשְׁמִיחָה חֲתָן וְכֻלָּה וְגו', מִשּׁוּם הַכְּבוֹד שְׁלָהֶם,
 שֵׁישׁ בּוֹ עֲשָׂרָה אָמוּנִים (אָמֻנִים), כִּנְגֵד עֲשָׂרָה
 מֵאֲמֵרוֹת שְׁבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם.

רַבִּי יוֹדָאִי אָמַר, שְׁבָעָה הֵם. שְׁשׁוֹן וּשְׁמִיחָה -
 שְׁנִיִּים. (אֶחָד. חֲתָן - שְׁנַיִם. וְכֻלָּה - שְׁלֹשָׁה. גִּילָה וְרִנָּה -
 אַרְבָּעָה. דִּיצָה וְחֻדְוָה - חֲמִשָּׁה. אֶהְבָּה וְאַחֲוָה - שֵׁשָׁה. שְׁלוֹם וְרַעוּת -
 שְׁבָעָה). חֲתָן וְכֻלָּה - שְׁלֹשָׁה. אֶהְבָּה וְאַחֲוָה שְׁלוֹם
 וְרַעוּת - שְׁבָעָה.

רַבִּי חֲנִינָא פִּרְשׁ כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל מְקוֹמוֹ.
 שְׁשׁוֹן אֶחָד. שְׁמִיחָה ב'. חֲתָן ג'. וְכֻלָּה ד'.
 וּמוֹסִיף, גִּילָה ה'. דִּיצָה ו'. אֶהְבָּה ז'. וְאַחֲוָה ח'.
 שְׁלוֹם ט'. וְרַעוּת י'. שְׁהָרִי הֵם עֲשָׂרָה כִּנְגֵד
 מֵאֲמֵרוֹת שְׁבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם. וַיֵּשׁ בִּבְרָכָה זֹו
 חֲמִשָּׁה קוֹלוֹת שְׁבָהֶם נִתְּנָה הַתּוֹרָה, וְכֻלָּם יוֹרֶשֶׁת
 כָּלָה בְּתוּלָה בִּבְרָכוֹת, שְׁהָרִי הִיא רְאוּיָה, וְאַלְמָנָה
 אֵינָה רְאוּיָה.

סדר הלימוד ליום טז אלול [יום 341 בשנה]

כָּל הָעָם אֲשֶׁר בִּשְׁעָר - זֹו סִנְהֶדְרִי גְדוֹלָה שְׁהִיּוֹ
שָׁם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל-ב כג) מִי יִשְׁקֶנִי מִיַּם
מִבּוֹר בֵּית לָחֶם אֲשֶׁר בִּשְׁעָר. וְהִזְקֵנִים עֲדִים - אֵלּוֹ

תלמידי חכמים והפרנסיים. וכלם ברכו ברכה זו להם, שהרי פרנס הדור היה, ומי הוא? אבצן מבית לחם.

ותקראנה לו השכנות שם לאמר ילד בן לנעמי (רות ד). חכמים פותרים הפסוק בזה

שכתוב (שמות כב) אם חבל תחבל שלמת רעך עד בא השמש תשיבנו לו. הפסוק הזה בנשמה של אדם מדבר בזה העולם. (ובגופו כשהולך לבית עולמו, בנשמה בזה העולם) מלמד שנשמתו של אדם יוצאת בכל לילה ולילה, והקדוש ברוך הוא ממשיך אותה, ולמחרתה משיב אותה לחיקו של אדם.

לפיכך צריך האדם להפקיד נשמתו ליוצרו, וקורא פסוק אחד של רחמים, כגון (תהלים לא) בידך אפקיד רוחי פדית אותי ה' אל אמת. והואיל והיא בפקדון - אף על פי שהיא מחיבת בכמה חובות, הקדוש ברוך הוא משיב אותה לחיקו של אדם.

כענין זה צריך להתנהג במדותיו של הקדוש ברוך הוא וללכת בדרכיו, שכתוב (דברים כח) והלכת בדרכיו. שהרי נשמתו פקדון בידו, שהיא מתחת כסא הכבוד, והוא נוצר מטפה סרוחה. הרי פקדון נשמתו בידו.

וְכָתוּב אִם חָבֵל תַּחְבֵּל שְׁלֵמַת רַעְךָ, אִם חָבֵלְתָּ
 מִעֲשִׂיךָ וּלְכַלְכַּת נִשְׁמָתְךָ, שֶׁהוּא מְאֹד
 לְבוּשׁוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא רַעַךְ וְרַע
 אָבִיךָ - עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ, כְּשִׁיגִיעַ זְמַנָּהּ לְהַפְטִיר
 מִהָעוֹלָם, תְּשִׁיבֵנוּ לוֹ, שְׁכָתוּב (קהלת יב) וְהָרוּחַ
 תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַנָּה. תִּנָּה לוֹ כְּמוֹ
 שֶׁנִּתְּנָה לָּךְ.

אִם חָבֵל תַּחְבֵּל. אִם חָבֵל אָדָם מִעֲשָׂיו, לְאַחַר כֵּן
 כְּשֶׁהִגִּיעַ שְׁעָתוֹ, מֵרַב חוּבוֹתָיו לְקוֹנוֹ, חוּבֵל
 אֶת שְׁלוֹ וְנוֹטֵל נִשְׁמָתוֹ.

לְפִיכָךְ כָּתוּב לֹא תַחְבֵּל בֶּגֶד אֱלִמָּנָה. מָה
 הַטַּעַם? הוּאִיל וּמִשְׁכַּנְתּוֹ בִּידּוֹ שֶׁל
 מָקוֹם, אֵין צָרִיךְ לְמִשְׁכַּן אוֹתָהּ פַּעַם אַחֶרֶת,
 שְׁכָתוּב (נחום א) לֹא תִקּוּם פַּעַמִּים צָרָה. כָּל
 הַנִּפְשׁוֹת בִּידּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אִם זָכוּ -
 נִכְנָסוֹת בְּמַחְצָתָן שֶׁל הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן. לֹא זָכוּ
 - נִכְנָסוּ בִּגְיֵהֶנָּם.

רַבִּי נְחוֹנִיָּא בַר יוֹסִי אָמַר, מָקוֹם נִתְבָּצֵר לָהֶם
 לְרָשָׁעִים בִּגְיֵהֶנָּם, וּמִשָּׁם יוֹצְאוֹת
 וּמִשׁוּטְטוֹת נִפְשׁוֹתָם בְּעוֹלָם וְאֵין לָהֶם מְנוּחָה,
 וְחוֹזְרוֹת לִגְיֵהֶנָּם, וּבָאוֹת לְאַחֲרֵי כֵן, וְנִדְּחוֹת

מִשְׁעָרֵי חַיִּים, וְחֻזְרוֹת לְעוֹלָם. וּמִי הֵם? אוֹתָם
שֶׁהַפְּגִימוֹ אֶת בְּרִיתָם וְלֹא נִתְעַסְקוּ בַּפְּרִיָּה
וּרְבִיָּה.

עַד שָׁבָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבֹנֶה אוֹתָם, וְשׁוֹתֵל
וְנוֹטֵעַ אוֹתָם בְּעוֹלָם. מִשָּׁל לְאָדָם שְׁנִטֵּעַ
אֵילָן. רָאָה שְׁלֹא הִצְלִיחַ, עוֹקְרוֹ וְשׁוֹתְלוֹ בְּמָקוֹם
אַחֵר. וְכֵן פְּעָמִים רַבּוֹת, שִׁכְתוּב (איוב לג) הֵן כָּל
אֵלֶּה יַפְעֵל אֵל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבֵר.

עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אַרְבָּעָה לֹא
אָשִׁיבֵנּוּ (עמוס ב). (אַרְבָּעָה פְּתָחִים חוֹזֵר הָאָדָם) אַרְבָּעָה
פְּתָחִים בַּשָּׁמַיִם, וּבְכָל פֶּתַח וּפְתָח מִמָּנִים.
הָרֵאשׁוֹנִים רַחֲמָנִים, וְעֹקְרוֹ וְשׁוֹתְלוֹ בְּמָקוֹם אַחֵר.
אִם שָׁב בְּתִשׁוּבָה - הָרֵאשׁוֹנִים הָרַחֲמָנִים אוֹמְרִים
לוֹ: צֵא מִן הַפֶּתַח הַזֶּה, וְנַעֲזֹר לְךָ שְׁתַּצֵּא מִן
הַפֶּתַח הַזֶּה.

כְּדָגְמָא זֶה הַשְּׁנָיִים וְהַשְּׁלִישִׁים. אִם יָשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה וַיְרוּיחַ כְּבִתְחִלָּה, הָרִי
הָרֵאשׁוֹנִים שְׁנָיִים וְשְׁלִישִׁים נַעֲשׂוּ כָּלֶם רַחֲמָנִים
וַיּוֹצִיאוּהוּ. אָבֵל אִם יָבֹא לַפֶּתַח הָרְבִיעִי, לֹא
יֵצֵא לְעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל
וְעַל אַרְבָּעָה לֹא אָשִׁיבֵנּוּ. וְהֵם אוֹתָם שֶׁהַפְּגִימוֹ
בְּרִית קֹדֶשׁ.

מַה הַטַּעַם? שְׁשָׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי יוֹדָא, מִפְּנֵי שְׁמַמְעַט אֶת הַדְּמוּת. וּמַנְדִּין אוֹתָם בְּעוֹלָם הַבָּא, וּמַתְמַעֲטִים מַעֲשֵׂיהֶם לִפְנֵי הַמָּקוֹם, וְעַלֵּיהֶם כָּתוּב (ישעיה טו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפֹּשְׁעִים בִּי כִי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת. שְׁכַל הַפּוֹגֶם בְּרִיתוֹ, כְּבִיכּוֹל כְּאִלוֹ פּוֹגֶם בְּמָקוֹם אַחֵר.

רַבִּי יוֹסִי פָתַח, אֲשֶׁרִי הֶגְבֵּר אֲשֶׁר מְלֹא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם וְגו'. בַּמַּתְעַסֵּק בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה הַכָּתוּב מְדַבֵּר. מֵהוּ לֹא יֵבֶשׁוּ כִי יַדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבִים בַּשָּׁעַר?

אַלֵּא בְּזִמָּן שֶׁהָאָדָם יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וּנִפְשׁוּ בָּאָה לִכְנֹס בְּמָקוֹם הָרְאוּי לָהּ, כַּמָּה מְלֹאכֵי חֲבֵלָה עוֹמְדִים מֵצֵד זֶה וּמֵצֵד זֶה, וְכַמָּה מְלֹאכֵי שְׁלוֹם עוֹמְדִים מֵצֵד זֶה וּמֵצֵד זֶה. זָכָה - מְקַדִּימִים לוֹ מְלֹאכֵי שְׁלוֹם וְאוֹמְרִים לוֹ שְׁלוֹם בּוֹאָה. לֹא זָכָה - מְלֹאכֵי חֲבֵלָה מְקַדִּימִים לוֹ וְאוֹמְרִים (ישעיה א) אוֹי לָרָשָׁע רָע כִּי גִמּוּל יָדָיו יַעֲשֶׂה לוֹ.

וּמִי הוּא? מִי שֶׁלֹּא נִתְעַסֵּק לְהַנִּיחַ בֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה. שְׁכַל הַמְּנִיחַ בֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִלְמַדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֵין מְלֹאכֵי חֲבֵלָה וְגִיּוֹנָם שׁוֹלְטִים בּוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים קכז) לֹא יֵבֶשׁוּ כִי

יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשָׁעָר. אֱלוּ מִלְאֲכֵי חֲבֻלָּה
שְׂאִינָם יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עָלָיו.

שְׁלֹא יֹאמֶר אָדָם, הֲרִי תוֹרָתִי וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים
מִגִּנִּים עָלַי, וְלֹא אֶתְעַסֵּק בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה.
אֲלֹא אִף עַל פִּי שָׁיֵשׁ בִּידּוֹ תוֹרָה וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים,
אִינוּ נִכְנָס בְּמַחְצָתוֹ שֶׁל הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵין
לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.

כְּמוֹ אֶחָד מִחֻבְרָנוּ, שֶׁהוֹצִיאוּהוּ מִשְׁלָשָׁה עָשָׂר
שָׁעָרִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם, שְׁאֵל מֵלֹא קוּלוֹ
שֶׁל רַבִּי יוֹדָאִי הַחֲסִיד, הֲיָה נִטְרָד מִשְׁנֵי
הָעוֹלָמוֹת. שֶׁהָרִי אֵין לָהּ אָדָם בְּעַל תוֹרָה
וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים כְּחֻזְקָהּ מִלֶּךְ יְהוּדָה, עָלָיו
הַשְּׁלוֹם, וְכָתוּב בּוֹ (ישעיה לח) כֹּה אָמַר ה' צוֹ
לְבֵיתָךְ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תַחֲיָה. כִּי מֵת אַתָּה
בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא תַחֲיָה בְּעוֹלָם הַבָּא.

רַבִּי יוֹחָנָן הָיָה דוֹרֵשׁ, (קהלת יא) בִּבְקָר זֶרַע אֶת
זֶרַעַךְ וְלַעֲרֹב אֶל תַּנַּח יָדְךָ וְגו' - צָרִיךְ
לְהִתְעַסֵּק בְּעוֹלָם הַזֶּה בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה בְּבַחֲרוּתוֹ
וּבְזִקְנוּתוֹ שְׁלֹא יַעֲזֹב מִמֶּנּוּ, אִף עַל פִּי שֶׁהוּא זָקֵן
לֹא יִסְלַק עִצְמוֹ. מָה הַטַּעַם? כִּי לֹא תִדַּע [אֵינְךָ
יודע] אִי זֶה יְכָשֵׁר הַזֶּה אוֹ זֶה וְגו'.

רבי יוחנן הִיָּה קָשִׁישׁ יָמִים, וְכָהוּ עֵינָיו
מְלַהֲסֵתְכֵל, וְהַחֲלָשָׁה הִתְגַּבְּרָה עָלָיו. קָם
וְאָמַר, מָה אָנִי לְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהָיוּ לִי בָנִים וּמֵתוּ?
אָמְרוּ לוֹ, רַבֵּנוּ, מִיָּמֶיךָ אָנוּ שׁוֹתִים, כַּמָּה בָּנִים
נִשְׁאַרְנוּ (אֵתָהּ הַשְּׁאָרִית) שְׂמַחֲזֻקִּים אוֹתָךְ לְעוֹלָם הַבָּא.
לֹא נָחָה דַּעְתּוֹ.

עַד שֶׁהָאִיר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עֵינָיו זָקֵן אֶחָד.
קָם וְאָמַר, עָלֶיךָ **רבי יוחנן**, שְׂאֵתָה זָקֵן
וְחֲלָשָׁה הִתְגַּבְּרָה עָלֶיךָ, וְעַל רַבִּי חֲזַקְיָה שֶׁהוּא
עֶקֶר אָמַר הַכָּתוּב (ישעיה נז) כֹּה אָמַר ה' לְסָרִיסִים
אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבָּתוֹתַי וּבָחֲרוּ בְּאֲשֶׁר חָפְצָתִי
וְכוּ', (שם) וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמֹתַי יָד וְשֵׁם
טוֹב מִבָּנִים וּמִבָּנוֹת שֵׁם עוֹלָם אֶתֵּן לוֹ אֲשֶׁר לֹא
יִכָּרֵת. נָחָה דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לוֹ, תִּנּוּחַ
דַּעְתָּךְ כִּמּוֹ שֶׁהִנָּחַת אֶת דַּעְתִּי.

רבי ברוקא אָמַר, כָּתוּב (ויקרא כב) וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ
הַהוּא מִלִּפְנֵי. אִם הַנֶּפֶשׁ תִּכָּרֵת, הַגּוּף הַהוּא
מָה יִהְיֶה מִמֶּנּוּ? אִם כֵּךְ, כַּמָּה קְבָרִים בְּרִיקָנוֹת!
כַּמָּה צִיוּנִים לְחֻנָּם! שֶׁהָרִי אִם אַחֵר כֵּךְ הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בּוֹנֶה אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ כִּמּוֹ מִקֵּדָם בְּעוֹלָם
הַזֶּה, הַגּוּף שֶׁעֲזַב נֶאֱבָד, וְהַקְּבֵר לְרִיק. אִם כֵּךְ,
כַּמָּה עֲצָמוֹת נֶאֱבָדוּ, וְכַמָּה קְבָרִים לְחֻנָּם.

אָלָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא יִכְלֶה מַעֲשֵׂי יָדָיו,
אֲלֹא מִהָאָרֶץ וּמִתַּחַת הַשָּׁמַיִם הָאֵלֶּה.
וַיֵּרְדּוּ לְמִטָּה, וַיִּבְנוּ בְּקִיּוֹם אַחֵר בְּתוֹךְ אוֹתָם
הַתַּחְתּוֹנִים, בַּמָּדוּר שֶׁנִּקְרָא נְשִׂיָּה, וְשֵׁם הֵם
יִתְכַנְּסוּ (יִשְׁכְּחוּ) לְדוּרֵי דוֹרוֹת.

שְׁהָרִי שָׁבַע אֲרָצוֹת לְמִטָּה, וְאֵלּוּ הֵן: אֶרֶץ,
אֲדָמָה, אֶרְקָא, גֵּיא, נְשִׂיָּה, צִיָּה, תֵּבֵל.
תֵּבֵל הוּא הַמָּדוּר שֶׁלָּנוּ. לָמָּה הַגּוֹפִים הִלְלוּ הֵם
בְּנִשְׂיָה? אֲלֹא שֶׁהֵם שִׁכְחוּ אֶת מִצְוֹת רַבּוֹנָם
וְלֹא הִתְעַסְקוּ בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה וְלֹא גִרְמוּ
לְהִתְפַּשְּׁטוֹת בְּרִית הַקֹּדֶשׁ בְּעוֹלָם, לָכֵן הֵם
יִשְׁכְּחוּ בְּנִשְׂיָה לְדוּרֵי דוֹרוֹת, וּלְעוֹלָם אֵין קָבֵר
לְחֻנָּם וְאֵין צִיּוֹן לָרִיק.

וּבִאוֹתוֹ הַמָּדוּר שֶׁל נְשִׂיָּה, אֵין אֲלֹא אוֹתָם
שֶׁנִּקְרָאִים גּוֹפֵי חֻנָּם, הַגּוֹפִים
שִׁיּוּרְדִים לְשֵׁם לְחֻנָּם וְאֵין עוֹשִׂים תּוֹלְדוֹת, שְׁהָרִי
נָשִׁים אֵין בִּינֵיהֶם, וְזוֹרְעִים וְאוֹכְלִים, וְשׁוֹכְחִים
כָּל מָה שֶׁעוֹשִׂים.

הַנִּפְשׁוֹת, טָרָם שֶׁנִּבְנּוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה, נִדְּחוֹת
מִכַּמָּה שְׁעָרִים, וְהוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת
בְּעוֹלָם הַזֶּה, עַד שֶׁיִּמָּצְאוּ גּוֹאֵל. וְאֵלּוּ נִקְרְאוּ

שְׁכָנוֹת. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (רות ד) וַתִּקְרָאנָה לוֹ הַשְׁכָּנוֹת
שֵׁם וְגו'. וְהַגּוֹף הַזֶּה נִבְנָה לְהִתְקִים בְּתֵבֶל אֶרֶצוֹ.
רַבִּי יוֹדָאי הָיָה לִפְנֵי רַבִּי עֲזַרְיָה בַּר סִימְאִי. אָמַר
לוֹ, צְדִיקִים שֶׁהִזְדַּמְּן לָהֶם חֵטָא מֵאוֹתָם
כְּרִיתוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהִרְהִרוּ (וְחָשְׁבוּ) תְּשׁוּבָה
וּמִתּוֹ, הָאֵם מִיִּתָּה מְכַפֶּרֶת עֲלֵיהֶם אוֹ לֹא? אָמַר
לוֹ, כֵּן, וְלִפְעָמִים שֶׁנֶּעֱנָשִׁים בָּאוֹתוֹ הָעוֹלָם,
וּמִתְכַּפֵּר לָהֶם.

רָאָה פָּנָיו יִרְקוֹת. אָמַר לוֹ, אָמַר מֶה שֶׁתֹּאמַר,
הַתּוֹרָה אֵין מְקַבֶּלֶת טְמְאָה, שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמִיָּה
כג) הֲלוֹא כֹה דִּבַּרְי כָּאֵשׁ נָאֵם ה'. הִרְהוּרִים
רוֹטְשִׁים בְּלִבָּבָהּ. אָמַר, סוּד ה' לִירָאִיו. עֲשֵׂרָה
זְקֵנִים הָרוּגִי מְלָכוֹת נֶעֱנָשׁוּ עַל מְכִירַת יוֹסֵף.

אָמַר לוֹ, רַבִּי עֲקִיבָא אֵין לוֹ זְכוּת אָבוֹת.
אָמַר, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א יב) וּמִבְּנֵי יִשְׁשָׁכָר יוֹדְעֵי
בִּינָה לַעֲתִים.

פָּתַח וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית ל) וַיָּבֹא יַעֲקֹב מִן הַשָּׂדֶה
בְּעָרֹב וַתֵּצֵא לָאָה לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי
תָּבוֹא כִּי שָׁכַר שְׁכָרְתִּיךָ. שָׁכַר כָּעֵת, שְׁכָרְתִּיךָ
לְאַחַר זְמַן. יִשְׁשָׁכָר – יֵשׁ שָׁכַר. וּלְאַחַר זְמַן נִהְיָו
לְמַלְכוּת שָׁמַיִם. הַגּוֹפִים שֶׁלָּהֶם יִשְׁאָרוּ בְּמִקּוֹמָם

בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהַכֹּל חוֹזֵר כְּמוֹ מִקֶּדֶם. כָּתוּב (שם מט)
אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בִּרְךְ אֹתָם.

נִפְלָא עַל פָּנָיו רַבִּי יוֹדָאי, וְנִרְדָּם. הֲרָאוּ לוֹ
בַּחֲלוּמוֹ הַפְּסוּק הַזֶּה, (קהלת ה) אֵל תִּתֵּן אֶת
פִּיךָ לַחֲטִיָּא אֶת בְּשָׂרְךָ. נִכְנַסְתָּ - סֵתָם. מֵאוֹתוֹ
הַיּוֹם לֹא דִיבַר בָּזֶה, אֲלֵא תִהְיֶה אוֹמֵר, (תהלים לו)
מִה יָקָר חֲסִידְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בָּצֵל כְּנָפֶיךָ
יַחֲסִיוֹן. וּבָצֵל כְּנָפֶיךָ מִמֶּשׁ, וְאֵין לְדַבֵּר בְּבִנְיֹו,
שֶׁהָרִי חֶסֶד ה' בְּכֹל נִמְצָא.

אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה, וְדָאי כֵּךְ הוּא, שֶׁהָרִי כָּתוּב (דברי
הימים א-טז) אֵל תִּגְעֻנוּ בַּמְּשִׁיחִי וּבִנְבִיאִי אֵל
תִּרְעֻנוּ. וְכָתוּב (איוב יב) אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי וָרוּחַ
כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ. בְּכַבָּשִׁים הַנַּעֲלָמִים שָׁלוּ אֵין לְדַבֵּר
כָּלֵל, שֶׁהָרִי מִי שֶׁבִּידוֹ רוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת שֶׁל
צְדִיקִים, הַדְּבָרִים הַנִּסְתָּרִים שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, אֵין
לְהַכְנִס בָּהֶם.

יֵלֵד בֶּן לְנַעֲמִי (רות ד), מֵה (בְּנָה) מִצָּאת הָאֲבָדָה
שְׁאֲבָדָתָהּ. מִכָּאן שְׁאוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ שְׁנֵדָה
מִהַגּוֹף הַדֶּק, אֵין לָהּ רְשׁוּת לְהָאִיר וּלְהַתְּפֹשֵׁט,
לְהִרְאוֹת שְׁאֵין לוֹ כֹּחַ, שֶׁכָּתוּב (איוב לג) יָשׁוּב
לִימִי עֲלוֹמִיו.

באותה השעה שהגוף הזה נבנה, מיד (כמו שעץ דק נדלק מיד) **ותקראנה לו השכנות שם. ולמה**
כאן שם? בכל מקום שכתוב שם, זו הנפש, כמו
שנאמר (רות ד) **ולא יפרת שם המת. זו הנפש. וכאן**
ותקראנה לו השכנות שם, אותן השכנות קוראות
לאותו הגוף שנבנה כעת שם, קוראות לאותה
הנפש להתתקן באותו הגוף. שהרי לפעמים
מזמנת לשם הנפש, ולפעמים אינה מזמנת,
משום שהולכת ומשוטטת בעולם, ואז קוראים
לה אל אותו הגוף.

ובשעה שמתעורר הרצון, הולכת אל קברי
האבות, אל קברי החסידים, עד
שמתעורר בעז כאן, ושאר הנשמות קוראות לה,
ובאה ונמצאת ומתקנת במקום הזה.

והרי כתוב, (איוב לג) אם ישים אליו לבו רוחו
ונשמתו אליו יאסף? שונה כאן, שהיה
גואל קרוב, שהרי תועלת יתרה באותו הגואל
שנקרא קרוב, שהתעורר להיות מזמן לשם, מיד
שהתעורר אליו. וכאן שהיה רחוק, הצטרכו
לקרא לה, שהרי מחשבה רחוקה היתה.
במחשבה קרובה אין צריך, אלא היא באה
באותה ההתעוררות להבנות שם. ועל כן

וּתְקַרְאָנָה לְאוֹתוֹ הַגּוֹף שֵׁם, אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ
לְהַבְנוֹת שֵׁם.

רַבִּי סִימָאָה אָמַר, בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא חֶסֶד עִם אוֹתָן הַנֶּפְשׁוֹת שֶׁלֹּא
מוֹצְאוֹת מְנוּחָה, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא עָשׂוּ חֶסֶד וְלֹא
עָשׂוּ בֵן.

וַיְמַה נַּעֲשֶׂה מֵהֶם, אוֹתָהּ הַנִּשְׁמָה שֶׁהוֹלֶכֶת בְּלִי
וְלֹד לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְלֹא עָשְׂתָה בֵּן? רַבִּי
סִימָאי וְרַבִּי יוֹסִי. אֶחָד אוֹמֵר, מוֹרִיד אוֹתָהּ
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָאָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה. וְאֶחָד אָמַר
בְּאַבְדּוֹן. מִי שִׁוֵּרֵד לְשֵׁם, אוֹבֵד מְכַל וְכָל.
וְעַלֵּיהֶם כָּתוּב (ויקרא כג) וְהֶאֱבַדְתִּי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת.
רַבִּי יוֹדָאי בַּר סִימּוֹן אָמַר, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל
לְדַעַת אֶת אוֹתוֹ הָעוֹלָם שֶׁשֵּׁם הַנִּשְׁמָה.
מִי שֶׁמְכִיר אוֹתוֹ וּמִשְׁתַּדֵּל לְדַעַת אוֹתוֹ, אֵין
שַׁעוֹר לְחַכְמָתוֹ.

רַבִּי פֶּרְחִיָּא אָמַר, כָּל זְמַן שֶׁהַגּוֹף לֹא נָח
בְּמְקוֹמוֹ, נִפְשׁוֹ אֶף כָּף. וְהוּא הָיָה תָּמִיד
מִשְׁתַּדֵּל לְדַעַת בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם שֶׁל הַנִּשְׁמָה.

יוֹם אֶחָד הָיָה הוֹלֵךְ בַּשָּׂדֶה, וּמִצָּא גּוֹף אֶחָד
תַּחַת אֵילָן חָרֵב מֵת. הִשְׁגִּיחַ בּוֹ, וּמִצָּא

שֶׁהוּא יְהוּדִי, וּמֵצֵא כְּרִיכוֹת שֶׁל מְצוּה, וְסֵפֶר שֶׁל אֲגָדָה עִמּוֹ.

אָמַר, וְדַאי תִּלְמִיד חָכָם הוּא. הִתְעַסֵּק בְּקָבְרוֹ, וְהִלֵּךְ לְעִיר, וְתָקַן לוֹ תְּכָרִיכִים וְקָבֵר. וְהִזְמִין בְּנֵי אָדָם, וּבָכָה עָלָיו, וְהִשְׁתַּדֵּל עָלָיו וְהוֹצִיא כָּל מָה שֶׁהָיָה בְּיָדוֹ.

בִּיּוֹן שֶׁנִּגְנַז וְנִקְבַּר אוֹתוֹ הַגּוֹף, הִנָּפֵשׁ שְׁלוֹ נִכְנָסָה לְתוֹךְ הַיְּשִׁיבָה הָעֲלִיוֹנָה. אָמְרוּ לָהּ: אֵין לָךְ כֹּעֵת רְשׁוֹת לְהַכְנִס בְּכַרְךָ (לְמַקּוֹם) הַסֵּלַע הָעֲלִיוֹן, לְכִי וְהַשְׁלִימִי חֹסֶד לְמִי שֶׁהַשְּׁלִים לָךְ!

יּוֹם אֶחָד רַבִּי פְּרַחְיָה הָיָה יוֹשֵׁב עַל הַשַּׁעַר שֶׁל הַפֶּתַח שֶׁל לוֹד, וְהָיָה עֶצוּב, שֶׁהָיְתָה לוֹ דְּחוּקָה הַשָּׁעָה. בָּא אֵלָיו אִישׁ אֶחָד. אָמַר לוֹ: רַבִּי, הִתְרַצָּה לָלֶכֶת לְמָקוֹם פְּלוֹנִי עַמִּי, וְאַתָּן לָךְ כָּלִי כֶסֶף, כְּדִי שֶׁנִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יַחַד בְּדֶרֶךְ? אָמַר לוֹ: גִּלְךָ. הִלְכוּ. אָמַר לוֹ: רַבִּי, זֶה שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ט) כִּי הַחַיִּים יוֹדְעִים שְׂיִמְתּוּ וְהַמֵּתִים אֵינָם יוֹדְעִים מָאוּמָה? אָמַר לוֹ: הַחַיִּים אֵלּוֹ הַצְדִּיקִים, וְהַמֵּתִים אֵלּוֹ הָרָשָׁעִים.

אָמַר לוֹ: חַיִּיךָ, רַבִּי, אֶפְלוּ הָרָשָׁעִים בָּאוֹתוֹ הָעוֹלָם יוֹדְעִים בְּצַעֲרָם, וְיוֹדְעִים בְּכָבוֹד

הַצְדִּיקִים וּבְדִינֵי הָרָשָׁעִים. אָמַר לוֹ: אִם כֵּן, מַה
זֶה וְהַמֵּתִים אֵינָם יוֹדְעִים מֵאוּמָה?

אָמַר לוֹ: בָּעוֹלָם הַזֶּה כָּתוּב, שֶׁהָרִי הַצְדִּיקִים
שֶׁנִּקְרְאוּ חַיִּים, מְסַתְּכָלִים וְיוֹדְעִים
שְׂמִימוֹתוֹ, וְעִתִּידִים לָתֵת אֶת הַדִּין, שֶׁיֵּשׁ דִּין וַיֵּשׁ
דִּין, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיִי יִתְּן אֶל לְבוֹ. אֲבָל
הָרָשָׁעִים שֶׁנִּקְרְאוּ מֵתִים, לֹא יוֹדְעִים וְאֵין
מִשְׁגִּיחִים, וְלֹא מְסַתְּכָלִים בְּמַעֲשֵׂי אוֹתוֹ הָעוֹלָם
כָּלוּם. וּמִי שֶׁאֵינוֹ מְכִיר בְּמַעֲשֵׂי אוֹתוֹ הָעוֹלָם
נִקְרָא מֵת, מִשּׁוּם שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה לֹא מְבַנֵּי הַחַיִּים.
שֶׁהָעוֹלָם הַהוּא שֶׁל נְשָׁמוֹת וְרוּחוֹת הוּא, וְזֶה
הָעוֹלָם הוּא שֶׁל הַגּוּף.

אוֹתוֹ הָעוֹלָם שֶׁדָּרִים בּוֹ אַחֲיָהֶם (רוּחוֹת) שֶׁל בְּנֵי
הָאָדָם, וְדוֹמִים בְּדִיוֹקְנָאוֹת, מְכָרִים זֶה
לָזֶה, וְיוֹדְעִים בְּמַה דּוֹמִים בָּעוֹלָם הַזֶּה (שֶׁעֲתִיד לְבֹא
לְעוֹלָם). וּמִשְׁתַּדְּלִים לְהַפִּיר אֶת כְּבוֹד רַבּוֹנָם שָׁם,
בְּאוֹתוֹ הַמְּלַבּוֹשׁ שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם.

כִּשְׁהִגִּיעוּ לְאוֹתוֹ הַשְּׂדֵה, אָמַר לוֹ: נִתְעַכֵּב כָּעֵת.
נֶאֱמַנָה. אָמַר לוֹ: לָמָּה אַתָּה נֶאֱמַנָה?
אָמַר לוֹ: אֲבִדָה אֲבִדָה לִי בְּמָקוֹם הַזֶּה. אָמַר:
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִזְמְנֶה לָּךְ.

מִצְאוּ מַעֲרָה אַחַת. אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ: רַבִּי,
נִכְנָס לְכָאן, שְׁהֵרִי יִדְעָתִי שְׁאֲנִי מַכִּיר
כָּאן. נִכְנָסוּ, יָרְדוּ בַּמְדְּרָגוֹת, עַד שֶׁהִגִּיעוּ
לְפָרְדֵּס אֶחָד, וְרָאוּ שֶׁם אֵילָנוֹת מְשָׁנִים זֶה מִזֶּה
וּמִשָּׂאֵר הָאֵילָנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, וְאֵילָן אֶחָד
מְשָׁנָה מִשָּׂאֵר הָאֵילָנוֹת.

עָלוּ לְשֵׁם, שָׁמְעוּ קוֹל אֶחָד שֶׁל מַחֲנוֹת רַבִּים
שָׁהִיו אוֹמְרִים, (תהלים צה) בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה
וְנִכְרַעַה נִבְרָכָה לְפָנֶי ה' עֲשֵׂנוּ. תָּמָה רַבִּי פְּרַחְיָא,
וְאָמַר: מַה זֶּה? אָמַר לוֹ: שְׂתַק.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא: הָאֱלֹהִים, כְּשֶׁהִגַּעְתִּי עִמּוֹ
לְאַמְצַע הַפָּרְדֵּס הַזֶּה, וְרָאִיתִי שְׁתֵּי דִרְכִּים,
וּמַחֲנוֹת מַצֵּד זֶה וּמַצֵּד זֶה, וְאָמַרְתִּי לוֹ מַה זֶּה?
וְאָמַר לִי, כָּאן נִפְרָדוֹת דִּרְכֵי הַנִּפְשוֹת, מִי
שֶׁהוֹלְכִים לְגֵן עֵדֶן, וּמִי שֶׁהוֹלְכִים לְגִיְהֵנָם. מִי
שֶׁהוֹלֵךְ לְגֵן עֵדֶן – אֵלּוּ הוֹלְכִים (עמו), וּמִשְׁלִימִים
לוֹ שְׁלוֹם. וּמִי שֶׁהוֹלֵךְ לְגִיְהֵנָם – אֵלּוּ נוֹטְלִים לְדוֹן
(אותם) אוֹתוֹ בְּגִיְהֵנָם.

עֲבָרְנוּ אוֹתוֹ הַפָּרְדֵּס, וְהִגַּעְנוּ לְחוֹמוֹת וּמִגְדָּלִים
וּשְׁעָרִים. כְּשֶׁהִגַּעְנוּ לְשַׁעַר אֶחָד, שֶׁנִּקְרָא
שַׁעַר הַמְּזֻרָח, קָרָא אוֹתוֹ הָאִישׁ: פֶּתַח לִי שַׁעְרֵי

צָדֵק. אָמְרוּ לוֹ: לָמָּה? אָמַר לָהֶם: בְּשִׁלְיחוֹת שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם בָּאתִי. פִּתְחוּ וְאָמְרוּ כֻלָּם: מִי נִתֵּן אֶת יְלֹוד הָאִשָּׁה הַזֶּה כָּאֵן בַּמָּקוֹם הַזֶּה? אָמַר לָהֶם: זֶה הוּא רַבִּי פֶּרְחִיא. אָמְרוּ: זֶה הוּא שֶׁהַשָּׁלִים לָךְ הַחֲסֵד בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם? אָמַר כֵּן.

פִּתְחוּ לוֹ, וְאָמְרוּ: הַפְּשִׁיטוּ אוֹתוֹ, שְׂאִין רִשּׁוֹת לְהַכְנִס לְכָאֵן בַּגּוֹף שֶׁל הָעוֹלָם הַהוּא. מִיד הַפְּשִׁיטוּ אוֹתוֹ, וְהִתְלַבֵּשׁ בְּאֹוִירִים שֶׁל הַגֵּן שֶׁלפָּנִים.

וְנִכְנָם וְרָאָה אוֹתוֹ הָרַקִּיעַ שֶׁעַל גִּבִּי אוֹתוֹ הַגּוֹף (הַגֵּן). שְׂאוֹתוֹ הָרַקִּיעַ נִפְרָד מֵאוֹתוֹ הָרַקִּיעַ שְׁעוֹמֵד עַל שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם. הָרַקִּיעַ הַזֶּה נִתְחַם בְּתַחוּם מְכַל הַגְּוִנִים שֶׁל הָעוֹלָם. אַרְבָּעָה חֳלוֹנוֹת, מִשְׁקוּפִים פְּתוּחִים בּוֹ בְּאַרְבַּעַת צַדֵּי הָעוֹלָם, וְאַחַד בְּאַמְצֵעַ.

חֲלוֹן אֶחָד שֶׁבְּצַד מְזֻרָח, בּוֹ קִיָּמִים אַרְבָּעָה מִשְׁקוּפִים מְרַקָּמִים, בְּסוּד שֶׁל אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת יְהו"ה, עוֹלוֹת לְשִׁתִּים עֲשָׂרָה, שֶׁלֹּשׁ אוֹתִיּוֹת לְכָל אֶחָד וְאַחַד.

שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם מִתְחַבְּרִים אוֹתָם הַמִּשְׁקוּפִים, וְכָל הָאוֹתִיּוֹת מִתְחַבְּרוֹת

לְשֵׁם הַקְדוּשׁ. מִמֶּנָּה אֶחָד עוֹמֵד לְאוֹתוֹ הַצַּד,
וְשְׁמוֹ וִיזְרִיעָאֵל (יעזריאל). וְאַרְבָּעָה מִפְתָּחוֹת בְּיָדוֹ,
שֶׁהוּא פּוֹתַח בָּהֶם אַרְבָּעָה שְׁעָרִים, שֶׁהֵם עַל גְּבִי
אוֹתוֹ הָרָקִיעַ, וְאֵין מִי שְׁמַכִּיר בָּהֶם.

פָּרָט לְרֹאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשַׁבָּתוֹת, שְׁבָאוֹת אוֹתָן
הַנִּפְשׁוֹת שֶׁמִּשְׁתַּתְּפוֹת עִם הַגּוֹף בְּקָבְרִים,
לְכַרַע וּלְהַשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי אוֹתָם הַשְּׁעָרִים לְרַבּוֹן
הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סו) וְהָיָה מִדֵּי חֲדָשׁ בְּחֻדְשׁוֹ
וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבָּתוֹ יָבוֹא כָּל בָּשָׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת
לִפְנָיו. כָּל – לְרַבּוֹת אוֹתָן נִפְשׁוֹת שֶׁדְּרוֹת עִם הַגּוֹף,
וְנִקְרְאוֹת כָּל בָּשָׂר.

חֲלוֹן אַחֵר שֶׁבְּצַד הַדְּרוֹם, בּוֹ עוֹמְדִים שְׁשֵׁה
מִשְׁקוּפִים, לֹא נִכְנָסִים לְמָקוֹם הַזֶּה, אֲלָא
אוֹתָן שְׁעוֹסְקוֹת בְּקִרְיַאת שְׁמַע בְּרָצוֹן וּבְכֻנָּה
בְּכָל יוֹם.

אָמַר רַבִּי פֶּרְחִיָּא: הָאֱלֹהִים, כְּשֶׁהִסְתַּכַּלְתִּי
בְּאוֹתוֹ הַחֲלוֹן, קָרַב אוֹתוֹ הַמִּמָּנָה, שְׁשֵׁמוֹ
עֲנַא"ל, שֶׁמִּמֶּנָּה עַל הַשַּׁעַר שֶׁל צַד הַדְּרוֹם. אָמַר
לִי, קוּם בְּמָקוֹמְךָ, וּרְאֵה אֶת הַחֲלוֹן הַזֶּה, שְׂאִין
רְשׁוֹת לְהַכְנִס לְשֵׁם וְלֹא לְרֹאוֹת אוֹתוֹ, פָּרַט
לְאוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בְּקִרְיַאת שְׁמַע כְּרָאוּי.

וְכָל אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בְּקִרְיַת שְׁמַע כְּרָאוּי,
שְׁשִׁים מִמֵּנִים נִכְנָסִים לְפָנָיו (שֶׁל הַמְּשִׁיחַ),
וּמִכְתִּירִים אוֹתוֹ בְּכִתְרִים קְדוּשִׁים, וְאוֹמְרִים
לוֹ: זֶהוּ הַכֶּתֶר שֶׁל פְּלוֹנִי שְׁעָסַק בְּקִרְיַת
שְׁמַע כְּרָאוּי!

שְׁאֵלָתִי אוֹתוֹ וְאֶמְרָתִי לוֹ: אֲדוֹנִי, הַקִּרְיַת שְׁמַע
הַזֶּה כְּרָאוּי, מָה הִיא? אָמַר לִי: אֵי
חֲסִיד, סוּד עֲלִיּוֹן הוּא כָּאן. בְּקִרְיַת שְׁמַע יֵשׁ
אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת.

הַפְּרָשָׁה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל הַיַּחֲוֹד, שֶׁהִיא שְׁנֵי
יַחֲוִדִים, בְּשָׁתִּים עֲשָׂרָה תְּבוּת. שֵׁשׁ
תְּבוּת בִּיַּחֲוֹד הָעֲלִיּוֹן, וְשֵׁשׁ תְּבוּת בִּיַּחֲוֹד אֲחֵר.
הַפְּרָשָׁה הַשֵּׁנִיָּה - וְאֶהְבֶּתָּ, בְּאַרְבָּעִים וּשְׁתֵּים
תְּבוּת, בְּסוּד הַשֵּׁם שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת.
פְּרָשָׁה שְׁלִישִׁית - וְהִיא אִם שְׁמוֹעַ, שֶׁנִּכְלָל
הַיָּמִין בְּשִׁמְאֵל, וְהַשְּׂמָאל בַּיָּמִין. וְהוּא
בְּסוּד וְסֵתֶר שֶׁל הַמְּרַכְּבָה הַקְּדוּשָׁה, עַד וְשִׁמְתָם,
שֶׁהִיא הַפְּרָשָׁה שְׁשׁוּלְטֶת עַל הַכֹּל. הִיא בְּסוּד שֶׁל
שִׁבְעִים וּשְׁתֵּים תְּבוּת, תוֹךְ הַסּוּד שֶׁל שִׁבְעִים
וּשְׁנַיִם שְׁמוֹת שֶׁל הַמְּרַכְּבָה הַקְּדוּשָׁה.

פְּרָשָׁה רְבִיעִית - וְשִׁמְתָם, שֶׁהִיא חֲמִשִּׁים תְּבוּת,
שֶׁהִיא כְּנֶגֶד חֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי בֵּינָה. פְּרָשֶׁת

הַצִּיצִית כְּלוּלָה מִכָּלֶם. וְעוֹלוֹת הַפְּרָשִׁיּוֹת לְמַנִּין
שֶׁל אָדָם.

וְכָל שְׂאֵר הַמְּקוֹמוֹת, בֵּין בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה, בֵּין
בְּכָל שְׂאֵר הַמְּקוֹמוֹת בַּתּוֹרָה, הַזָּכָר לְחֹדֶד
וְהַנִּקְבָּה לְחֹדֶד. וְכֵאֵן שֶׁהוּא יְחִיד, שְׁמִתִּיחַד בּוֹ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, זָכָר וּנְקֵבָה מִתְּכַנְּסִים יְחִיד,
וְעוֹלִים בְּשַׁעוֹר אֶחָד.

הַזָּכָר נִשְׁתַּלֵּם בָּהּ, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּכָל שְׂאֵר
הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וְזֶהוּ הַשִּׁבְחָה שֶׁל
הָאֱמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה, לְדַעַת זֶה (שְׁהִנָּה) ה' הוּא
הָאֱלֹהִים. הַזָּכָר נִשְׁלֵם בַּנִּקְבָּה, וְנִכְלָלִים אֶחָד עִם
אֶחָד, הַזָּכָר נִבְנָה עִם הַנִּקְבָּה. וְזֶהוּ הַיְחִיד הַשָּׁלֵם.
וְאֵין שְׁלֵמוֹת אֶלָּא בַּזָּכָר וּנְקֵבָה יְחִיד.

וּבֵא רָאָה, כָּל מִי שֶׁשְׁמִשְׁלִים הַיְחִיד כְּרָאוּי וּמְכֻוֹן
בַּפְּרָשִׁיּוֹת הִלְלוּ בְּכָל יוֹם, זוֹכֶה לַמְּשֻׁקּוּפִים
וְהַחֲלוּנוֹת הִלְלוּ, לִהְיוֹת שָׁלֵם כָּאֵן. וְאֵין מִי
שֶׁיַּעֲכֹב עַל יָדוֹ, וּבִלְבָד שִׁיקְרָא כְּרָאוּי, וַיִּכְוֹן
בַּסּוּדוֹת הָעֲלִיּוֹנִים הִלְלוּ.

וְאַחֲזוּ בִּימִינִי וְאָמַר לִי: אֵי חֲסִיד, בֵּא וּרְאֵה אֶת
כְּבוֹד אוֹתָם שְׁמִיחִדִּים אֶת הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ
כְּרָאוּי וְעוֹסְקִים בַּקְּרִיאַת שְׁמַע כְּמוֹ זֶה.

נִכְנְסֵתִי לְהִיכָל אֶחָד, וּבָאוּתוֹ הֵיכָל הָיוּ שְׁלֹשׁ
מֵאוֹת שָׁשִׁים וַחֲמִשָּׁה הֵיכָלוֹת,
כַּחֲשֹׁבֹן יָמוֹת הַשָּׁנָה. אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
שׁוֹלְטִים בָּאוּתוֹ הֵהִיכָל, וְאַדָם הָרֹאשׁוֹן בְּתוֹכָם.
וְרֵאִיתִי כַּמָּה קְבוּצוֹת שֶׁל נִשְׁמוֹת מְלַבָּשׁוֹת
בִּרְקֵמָה שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, וְכַמָּה גִּנִּים
שֶׁל כְּבוֹד עֲלִיּוֹן, וְנִכְנָסִים לְתוֹךְ הֵהִיכָל,
וְיוֹפִיָאֵל הַמִּמָּנָה הַגָּדוֹל עַל הַכֹּל, מִמָּנָה גָּדוֹל
שֶׁל הַתּוֹרָה עִמָּהֶם.

פָּתַח וְאָמַר: הִתְעוֹרְרוּ קְדוֹשֵׁי הָעוֹלָם, הֲרִי
בְּנִיכֶם הַקְּדוֹשִׁים, שְׁמִיחָדִים אֶת הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ, וּמִכּוֹנִים בְּרָצוֹן שֶׁל הַפְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל
קְרִיאַת שְׁמַע.

וְרֵאִיתִי אֶת אָדָם הָרֹאשׁוֹן שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בָּהֶם.
וּבִשְׁעָה שֶׁנִּכְנָסֶת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁקּוֹרָא
בֶּן אָדָם, עוֹלָה בְּרֹאשׁוֹנָה לְהִיכָל הַזֶּה, וּמְרִיחַ בָּהֶם
אָדָם הָרֹאשׁוֹן. אִם חִסְרָה אוֹת אַחַת מִקְרִית שְׁמַע,
אֵינוֹ מְקַבֵּל אוֹתָהּ, שֶׁהָרִי חִסֵּר בְּנִינּוֹ שֶׁל אָדָם,
שֶׁהוּא מְאֻתָּם אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה, בָּאוּתָן הַתְּבוֹת
שֶׁחִוֹזֵר שְׁלִיחַ הַצְּבוֹר.

וְאֵם מוֹצֵא אוֹתָהּ כְּרֹאוֹי, מְקַבֵּל אוֹתָהּ, וְנוֹטְלִים
מִמֶּנּוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְנוֹשְׁקִים אוֹתָהּ.

מִי רָאָה הַשְּׁמָחָה, מִי רָאָה הָעֲרֻב־בְּכִיָּה בְּכָל אוֹתָם
הַצְדִּיקִים שֶׁבִּגְן עֵדֶן, שֶׁבָּאִים לְאוֹתָהּ הַשְּׁמָחָה.
וּבְשָׁעָה שִׁיבָא לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, מִי יֵרָאֶה אֶת
שְׂמֻחָתוֹ, שְׂמוֹשִׁיבִים אוֹתוֹ הָאֲבוֹת
אֲצֵלָם פַּעַמִּים בְּיוֹם, וּבְכָל יוֹם יוֹרֵד עָלָיו טַל
מֵרֹאשׁ הַמֶּלֶךְ.

וּבְאוֹתוֹ הֵטַל יוֹדָעִים וְאוֹכְלִים הַמֵּאֲכָל
שֶׁמֶלֶאכִים הָעֲלִיוֹנִים אוֹכְלִים.
וְיוֹדָעִים מֶה שֶׁהָיָה, וּמֶה שֶׁיְהִיָּה, וּמֶה שֶׁעָתִיד
לְהִיּוֹת, עַד הַזְמָן שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יָקִים אֶת
הַגּוֹפִים הַסְּרוּחִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְיָקִימָם הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּבִנְיָן מְתֻקֵּן כְּרָאוּי.

בְּחֵלּוֹן שֶׁבְּצֵד הַדְּרוֹם הָיוּ רְשׁוּמִים ש', שֶׁבְּצֵד זֶה
ו', וּבְצֵד אַחֵר ו', וּבְצֵד הָאַחֵר ו'. שְׁאַלְתִּי
אוֹתוֹ הָאִישׁ, וְאָמַרְתִּי: מֶהֱן הָאוֹתִיּוֹת הַלָּלוּ?
אָמַר: אֵינִי יוֹדֵעַ.

עַד שֶׁבָּא אוֹתוֹ הַמַּמְנֶה וְאָמַר לִי: אֵי חֲסִיד, אוֹתָן
הָאוֹתִיּוֹת סִימָנִי (עֲמוּדִי) הַפְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת
שְׁמַע. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל מִי שְׂאוּמֵר אוֹתָם בְּכָל יוֹם
בְּרִצּוֹן הֵלֵב.

חֵלּוֹן אַחֵר שֶׁבְּצֵד צָפוֹן, בּוֹ עוֹמְדִים שְׁנֵי
מִשְׁקוּפִים, וְחֲמֵשׁ אוֹתִיּוֹת לוֹהֵטוֹת

וְנוֹצְצוֹת בְּתוֹכָם. שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת בְּצַד זֶה וּשְׁתֵּי
אוֹתִיּוֹת בְּצַד זֶה, וְאַחַת לְמַעַלָּה מֵהֶם תְּלוּיָה
עֲלֵיהֶם, וְהֵם בְּסוּד הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וְנִקְרָא אֱלֹהֵי"ם.
בַּחֲלוֹן הַזֶּה וּבְאוֹתָם הַמְשְׁקוּפִים שׁוֹרִים שְׁנֵי
מַמְנִים בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ, וְהֵם צוֹרֵטֵק
וְגִזְרִיאל (עֲזַרְיָאֵל), שְׁמֵמָנִים שֵׁם בְּאוֹתוֹ הַצַּד
שֶׁלֹּא נִפְתָּח.

וְשֵׁם יֵשׁ הַיֵּכָל אֶחָד מֵרָקֵם בְּכֶמֶה גּוֹנִים וְכֶמֶה
צִיּוּרִים, וְבוֹ עוֹמְדִים כָּל אוֹתָם שְׁמֵקֵדָשִׁים
אֶת שֵׁם רַבּוֹנָם בְּאַמִּירָה בְּכָל יוֹם, אַחֵר שְׁמֵבָרְכִים
אוֹתוֹ, וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ ה' הַמְבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד,
וּמְקַדִּישִׁים אוֹתוֹ אַחֵר כֵּךְ בְּקִדְשָׁה מְשֻׁלָּשֶׁת.

וְאוֹתוֹ הַהֵיכָל נִקְרָא מְשֻׁלָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמְיָה ז')
הַיֵּכָל ה' הַיֵּכָל ה' הַיֵּכָל ה' הִמָּה. וְאוֹתוֹ
הַהֵיכָל הוּא מְשֻׁלָּשׁ. וְשִׁאֲלָתִי מֶה זֶה. אָמַר אוֹתוֹ
הָאִישׁ: אֵלֹהִים שֶׁלֹּא אוֹכְלִים כָּל יְמֵיהֶם עַל דָּמָם.
מִשּׁוּם שֶׁהִנְשָׁמָה שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה יוֹצֵאת
מִמֶּנּוּ בְּכָל לַיְלָה וּלְיַלְלָה. בְּבִקְרָ חוֹזֶרֶת
אֵלָיו, וְשׁוֹרָה בַּחֲטָם שֶׁל הָאָדָם, וְלֹא נִכְנָסֶת וְלֹא
מִתִּישְׁבֶת בְּמַעְיָו עַד שֶׁמְבָרֵךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וּמִתְפַּלֵּל עַל דָּמוֹ, אִזּוֹ מִתִּישְׁבֶת בְּמִקּוּמָה.

וְעַל כֵּן כָּתוּב (ישעיה ב) **חָדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר**
נִשְׁמָה בָּאָפוֹ. מֵה זֶה אֲשֶׁר נִשְׁמָה בָּאָפוֹ?
 מִשּׁוּם שְׂיִוְרֶדֶת בְּבִקְרָה, וְאוֹמֵר לָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא: לְכִי וּשְׁהִי לוֹ בְּחֻטְמוֹ, עַל מְנַת שְׂיִתְפַּלֵּל
 תְּפִלָּתוֹ. אִם מְבָרֵךְ הוּא כְּרָאוּי, הִיא תִשָּׁרָה בְּתוֹכוֹ.
 וְאִם לֹא, פּוֹרֶחֶת וְעוֹלָה, וְנִמְצָא הָאָדָם שֶׁחֲסָרָה
 מִמֶּנּוּ אוֹתָהּ קִדְשָׁת הַנִּשְׁמָה.

וְכִיּוֹן שֶׁנִּשְׁמָתוֹ חֲסָרָה מִמֶּנּוּ, בְּמָה נִחְשָׁב הוּא?
 אֵינוֹ נִחְשָׁב לְכָלוֹם, כֹּאֲלוֹ לֹא הָיָה בְּעוֹלָם.
וְעַל כֵּן אָסוּר לָאָדָם לְבָרֵךְ אֶת חֲבֵירוֹ עַד שֶׁמְבָרֵךְ
אֶת רֵבּוֹנוֹ בְּרֹאשִׁית הַתְּפִלָּה.

וְהַחֲזִין אוֹמֵר בָּרְכוּ אֶת ה', וְהוּא אוֹמֵר בְּרוּךְ ה'
 הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד. וְכִיּוֹן שֶׁמְבָרֵךְ
 לְרֵבּוֹנוֹ, מִשֵּׁם רֹאשִׁית הַתְּפִלָּה לְהַתְּפַלֵּל, וְעַל כֵּן
 שׁוֹרֹת הַקִּדְשׁוֹת. אֲשֶׁרִי הֵם הַמְּבָרָכִים וּמְקִדְשֵׁים
 אֶת רֵבּוֹנָם בְּכָל יוֹם בְּרִצּוֹן הַלֵּב.

סדר הלימוד ליום יז אלול [יום 342 בשנה]

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה לְמִדָּתִי, שְׁאִין רְשׁוֹת לְהַתְּפַלֵּל
 תְּפִלָּה בַּעֲשָׂרָה, עַד שֶׁמְבָרָכִים אֶת
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרֹאשִׁית הַכָּל. וְכִיּוֹן שֶׁמְבָרָכִים
 אוֹתוֹ, מִתְּפַלְּלִים תְּפִלָּתָם.

אמר אותו האיש: רבי, הברכה היא אינה אלא לתקן השבב לרבונם, שהחזיר להם נשמתם, שנקראת בחמשה שמות. והברכה בחמש תבות, ברוך ה' המברך כו'. ועל הברכה הזו שורה התפלה, והקדשה לא שורה אלא על הברכה, להחזיק ברבונם בכל. והברכה הזו והקדשה הזו אינה אלא בעשרה.

שאלתי אותו: למה ההיכל לצד הצפון? אמר לי: בהיכל הזה נכנעים כל הצדדים הרעים שלא ישלטו בעולם.

החלון הזה נקרא החלון של נגה, ואין רשות להסתכל בו, פרט לאותם שמדורם שם, והכל הם רואים, ומסתכלים, ויכולים להסתכל. כל אותם ששם, הולכים במלבושים בדמיות העולם הזה.

ישם ראיתי רבים מן החברים, ולא נתנה לי רשות להתקרב אליהם, וכלם מכרים זה לזה, ואוכלים מאכל של חזקים עליונים.

הרקיב הזה נוסע בכל יום לארבעת צדדי העולם. וכשנוסע, מרעיף טל של חיים לתוך הגן. ובאים כל הצדיקים של שם, ורוחצים

בְּאוֹתוֹ הַטֵּל, וְזוֹהָרִים כְּזוֹהַר הָרָקִיעַ, וְנִכְנָסִים לְפָנַי
הַמְּשִׁיחַ, וְלִפְנֵי הָאֲבוֹת, וְאָדָם הָרָאשׁוֹן. וְלֹא נִתְּנָה
לִי רְשׁוּת לְהַפִּיר אוֹתָם.

הַחֲלוֹן שֶׁבְּצֵד מִעֶרֶב מִשְׁנָה מְכַל שְׁאֵר הַחֲלוֹנוֹת,
בְּגוֹנִים וּבְאוֹרוֹת. מִתְחַם בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת
שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, שְׁזוֹהָרִים וְנוֹצְצִים עַל גֵּב אוֹתוֹ
הַחֲלוֹן. לְפַעֲמִים מִתְגַּלִּים, לְפַעֲמִים נִסְתָּרִים.
וְהָרְאוּ לִי בְּמָקוֹם אֶחָד כְּתוּב שֶׁל צְדִיקִים בְּדֶרֶגוֹת
יְתֵרוֹת עַל כָּלָם.

מִדְרַשׁ הַנֶּעֱלָם אִיכָּה (דף קי ע"א – דף קיג ע"א)

יְשִׁיחוּ לָהֶם בְּנֵי בָּבֶל לְבְנֵי הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה: לָנוּ
מִתְאִים לְבָכוֹת, לָנוּ רָאוּי לַעֲשׂוֹת הַסִּפֵּד
עַל חֲרָבַן בֵּית אֱלֹהֵינוּ, עַל שֶׁהִתְפַּזְּרְנוּ בֵּין הָעַמִּים,
(כְּמִי שֶׁעֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה) וַיֵּשׁ לָנוּ לְפֶתַח בְּהֶסֶפֶד, וּלְפָרֶשׁ
הָאֶלְפִ"א בֵּיתָא שֶׁשָּׁלַח רַבּוֹן הָעוֹלָם לַהֶסֶפֶד שֶׁל
חֲרָבַן בֵּיתוֹ.

יְשִׁיחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה: מִתְאִים שְׂאֵתָם
הִתְפַּזְּרְתָם בֵּין הָעַמִּים, וְאַתֶּם מִחוּץ
לְאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וְנִנָּאָה לָכֶם לְבָכוֹת עֲלֵיכֶם וְעַל
עַצְמְכֶם, שֶׁיִּצְאָתֶם מֵאוֹר לְחֹשֶׁךְ כְּעֹבֵד שֶׁיִּצְא
מִבֵּית רַבּוֹ. אֲבָל אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָכוֹת וְלַעֲשׂוֹת

הַסֵּפֶד, וְלָנוּ שְׁלַח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא סֵפֶר הַהֶסְפֵּד,
שָׂאָנוּ בְּנֵי הַגְּבִירָה, וְאָנוּ מִבְּנֵי בֵיתָהּ, וְיִוִּדְעִים אֶת
כְּבוֹדוֹ שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם, וְלָנוּ רָאוּי לְבָכוֹת וּלְפָרֶשׁ
אוֹתָם הָאֵלֶּפֶ"א בֵּיתִי"ם.

וְאָנוּ יְתוּמִים בְּלִי אָב וְאִם, וּמִסְתַּכְּלִים הָעֵינִים
לְכַתְּלֵי בֵּית אֱמֵנוּ – וְהִנֵּה נִחְרַב, וְלֹא מֵצָאָנוּ
אוֹתָהּ. שֶׁהִיָּתָה מְנִיקָה אוֹתָנוּ בְּכָל יוֹם בְּיָמִים
הָרִאשׁוֹנִים מֵהִיפִי שְׁלָהּ (בֵּין הִיפִי שֶׁל מַעֲיָה), וְהִיָּתָה
מִנְחָמָת אוֹתָנוּ, וּמִדְּבָרָת עַל לִבָּנוּ כָּאִם לְבָנָהּ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סו) כָּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִנְחַמְנוּ וְגו'.

וְכַעַת מִסְתַּכְּלוֹת הָעֵינִים לְכָל צַד, וּמִקּוֹם בֵּית
מוֹשְׁבָהּ שֶׁל אֱמֵנוּ הַתְּבַלְבֵּל, וְהִנֵּה נִחְרַב.
נִכָּה הָרֹאשׁ לְכַתְּלֵי הַבַּיִת וּמוֹשְׁבָהּ. מִי יִנַּחֵם
אוֹתָנוּ, וּמִי יִדְבֹּר עַל לִבָּנוּ וַיִּגֵּן עָלֵינוּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ?
כִּשְׁהֵינּוּ חוֹטְאִים לְפָנֵי אֲבִינוּ, וּמַעֲלָה הִרְצוּעָה
לְהִלָּקוֹת אוֹתָנוּ, הִיא עֲמָדָה לְפָנֵינוּ,
וּמִקְבֵּלַת הַמִּלָּקוֹת שֶׁל הַמֶּלֶךְ כְּדִי לְהִגֵּן עָלֵינוּ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם נג) וְהוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ מִדְּכָא
מַעֲוֹנוֹתֵינוּ כו' וּבִחְבָרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ. וְכַעַת אֵין לָנוּ
אִם. וַי! וַי לָנוּ! וַי לָכֶם! לָנוּ רָאוּי לְבָכוֹת, לָנוּ
רָאוּי לְסֵפֶד, לָנוּ רָאוּי לְפָתוֹר אוֹתָם דְּבָרֵי מְרִירוֹת,
לְהוֹדִיעֵם לְאוֹתָם שְׂיִוִּדְעִים לְבָכוֹת דְּבָרֵי הַסֵּפֶד.

נִקְרַב כָּל יוֹם לְמִטַּת אֲמִנּוּ - וְלֹא נִמְצָא אוֹתָהּ
שָׁם. נִשְׁאֵל עָלֶיהָ - אֵין מִי שְׁמִשְׁגִּיחַ
עָלֵינוּ. נִשְׁאֵל לְמִטָּתָהּ - הֲתִבְלָבְלָהּ. נִשְׁאֵל לְכִסְאָהּ
- נִפְלָהּ. נִשְׁאֵל לְהִיכְלוֹתֶיהָ - הֵם נִשְׁבָּעִים שֶׁלֹּא
יִוָּדְעוּ מִמֶּנָּה. נִשְׁאֵל אֶת הָעֶפֶר - רָשָׁם שֶׁל
עֲקָבוֹת אֵין שָׁם.

נִשְׁאֵל אֶת הַגֵּג - הֲרֵי הַגֵּג מְשִׁיב לָנוּ, שְׁיִשְׁבָּה
שָׁם מִבֶּכָה וּמִיִּלְלָת (עֲלִינוּ) וְהוֹלֶכֶת מִבֶּכָה,
צוֹחֶת בְּקוֹל שֶׁל מְרִירוֹת עָלֵינוּ מִגֵּג לַגֵּג, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (שם כב) מֶה לָךְ אִפּוּא כִּי עָלִית כָּלֶךְ לַגָּוֹת.
נִשְׁאֵל אֶת הַדְּרָכִים וְהַשְּׁבִילִים - כֻּלָּם אוֹמְרִים
שְׁשִׁמְעוּ קוֹל מְרִירוֹת שֶׁל בִּכְיָה שְׁמִבֶּכָה עַל בְּנֵיהָ,
וְלֹא יוֹדְעִים לָאֵן הִסְתַּלְקָהּ.

לָנוּ רָאוּי לְבָכוֹת! לָנוּ רָאוּי לְסִפּוֹד! נִנְשֵׁק אֶת עֶפֶר
רַגְלֶיהָ, נִנְשֵׁק אֶת מְקוֹם בֵּית מוֹשָׁבָהּ, נִנְשֵׁק
אֶת כְּתָלֵי הַהִיכָל, וְנִבְכָּה בְּמְרִירוֹת. אָנוּ נִפְתַּח
בְּהִסָּפּוֹד, שְׁרָאִינוּ בְּכָל יוֹם כָּל זֶה. נִבְכָּה תָמִיד וְלֹא
נִשְׁכַּח מְרִירוֹת הַבְּכִי מֵעַמֵּנוּ.

פִּתְחוּ הֵם וְאֲמְרוּ, (איכה א) אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד
הָעִיר. כָּתוּב (ישעיה כב) כִּי יוֹם מְהוּמָה
וּמְבוֹסָה וּמְבוֹכָה וְגו'. כִּי יוֹם, יוֹם אֶחָד יֵשׁ

לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֱהוּב נִפְשׁוֹ, כָּלֹל מְכַל שְׂאֵר
הַיָּמִים. שְׁשֵׁה יָמִים כָּלֹלִים בּוֹ, וְהוּא הַכָּלֵל שֶׁל
כָּלם. וְעַל שֶׁהִתְרַבּוּ הַחֲטָאִים הַסִּתְּלָק לְמַעַלָּה,
לְבֵית עוֹלָם הַחַיִּים.

אז, מִתַּחַת שְׁפּוּלֵי הַמִּשְׁכָּן, קָם יוֹם שֶׁל מְרִירוֹת,
יוֹם שֶׁל בְּכִיָּה, יוֹם שֶׁל צַעַר, יוֹם שֶׁנִּקְרָא
מִהוּמָה וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה. וְנִכְנָס לְתוֹךְ הַמִּשְׁכָּן,
וּמְכַלָּה וּמְטַמֵּא. וְרַבּוֹן הַמִּשְׁכָּן הֵלֵךְ וּבִרַח וְגִרַשׁ
מִתּוֹךְ מוֹשְׁבּוֹ לְתוֹךְ הָהָר שְׁבַחוּץ, וּלְתוֹךְ הָהָר
שְׁחֵרוּב, וְהַמִּשְׁכָּן (הַשְּׂמֵד) וְנִחְרַב.

אחר כִּף יָרַד אוֹתוֹ הַיּוֹם הָעֲלִיּוֹן שֶׁהִסְתַּלֵּק, שָׁאֵל
עַל מִשְׁכָּנוֹ - וְהִנֵּה נִחְרַב. נִכְנָס וְהִשְׁגִּיחַ
בְּבַעֲלַת הַמִּשְׁכָּן, הַגְּבִירָה אֱהוּבָת נִפְשׁוֹ - וְהִיא
גִּרְשָׁה וּבִרְחָה, וְכָל בְּנֵינָה סְתוּר. אִזּוֹ הִתְחִיל
לְבָכוֹת, בְּכִיָּה אַחֵר בְּכִיָּה, כְּנֶהֱמַת הַתְּרַנְגּוּל עַל
נִקְבָתוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) מְקַרְקַר קַר, נֶהֱמַת
הַתְּרַנְגּוּל. קַר - הַרְבּוֹן הַשְּׁלִיט.

וישוע אֵל הָהָר, עָשָׂה שׁוּעָה וְצוּחַ אֵל הָהָר,
שְׁלָשָׁם בְּרַחַה הַגְּבִירָה. עָשָׂה שׁוּעַ, צוּחַ
וְקוּרָא בְּנֶהֱמָה שֶׁל בְּכִיָּה אֵיכָה. אֵיכָה אֱהוּבָת
נִפְשִׁי, אֵיכָה יוֹנָתִי שְׁלֵמָתִי, אֵיכָה יַחֲדָתִי,

שְׁהִיְיָחֲדָה עָמִי בְיָחוּד. אֵיכָה שְׁהִיִּית נֹטְלָת בְּכָל
יוֹם חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים אוֹתִיּוֹת הַיָּחוּד, וְנִקְרָאת עַל
זֶה כ"ה.

אַחוּתִי בְּתִי אִמִּי, לֹאֲנִי הִלַּכְתִּי? לֹאֲנִי פָּנִית לְלַכֶּת?
אָנוּ שְׁשׁוּמָעִים בְּכָל יוֹם הַקְּרָקוֹר הַזֶּה
שֶׁל רְבוּנָנוּ, לָנוּ רָאוּי לְבִכּוֹת, לָנוּ רָאוּי לְסַפֵּד, לָנוּ
רָאוּי לְפִתּוֹחַ אֵיכָה. אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד וְגו'.

רַבִּי לְוִיטַס הַחוּזָה פָּתַח, (בראשית ג) וְאֵיכָה אֲשִׁית
בֵּינִךְ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זֶרַעֲךָ. שְׁנֵאָה רַבָּה
הִיְתָה מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, וְעַל הָעֵלָה שֶׁל עֲצַת
הַנָּחֶשׁ. מֵאוֹתָהּ הִשְׁעָה שְׁהִתְקַלֵּל, נִדְחָה מִלִּפְנֵי
שַׁעַר הַמֶּלֶךְ, וְהוּא אוֹרֵב תָּמִיד בֵּין הַגְּדֵרוֹת שֶׁל
הָעוֹלָם, בֵּין אוֹתָם גְּדֵרוֹת הַתּוֹרָה, כָּל אוֹתָם
שֶׁדָּשִׁים בַּעֲקֵב, בְּאוֹתָם הַגְּדֵרוֹת נוֹשֵׁף אוֹתָם.

אִי שְׁמָצָא, אִי שֶׁנִּשְׁשָׁף. אִי עַל הַשְּׁנֵאָה הָרַעָה
שֶׁנִּשְׁמָרָה, עַל הַשְּׁנֵאָה הָרַעָה שְׁהִיְתָה לוֹ
בְּאִשָּׁה הַזֶּה, שֶׁנִּקְרָאָה אִשָּׁה יְרָאת ה'. שְׁנֵאָה רַעָה
שֶׁמֶר לָהּ מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, עַד שֶׁשָּׁכַח אוֹתָהּ
בְּשָׁכַח, לְשָׁכַח לְעַפֵּר.

"אֵיכָה" יִשְׁבָּה "בְּדָד" הָעִיר "רַבָּתִי" עִם "הִיְתָה
אֵיכָה (א). הַסֵּתֶכֶל בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל רֹאשׁ כָּל

תָּבָה וְתָבָה, וְתִמְצָא שְׁמִירָה שֶׁל שְׁנֹאָה רָעָה,
שְׁנִשְׁמָרָה עַד שֶׁנַּחֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אֵיבָ"ה רָעָ"ה
בְּרָאשֵׁי הָאוֹתִיּוֹת נִשְׁמָרָה לָהּ לְאוֹתָהּ אֶשֶׁת חֵיל,
בְּשִׁבְרוֹן שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, לְשֹׁכֵב לְעֶפֶר.

זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) "כְּאַלְמָנָה" רַבְתִּי "בְּגוֹיִם" שְׁרָתִי
"בְּמַדִּינוֹת" הֵייתָה "לְמָס". תִּקְרָא לְמַפְרֵעַ
בְּרָאשֵׁי הָאוֹתִיּוֹת - ל"ה בְּשִׁבְרִי. בְּשִׁבְרוֹן שֶׁל
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּשִׁבְרוֹנָהּ שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
שְׁשֹׁנָאָה רָעָה הִדְבִּיק ל"ה בְּשִׁבְרִי.

אֵיכָה שֶׁנִּדְבָּקָה לְאוֹתָהּ אֵיכָה רָעָה הַזֹּה, קוֹל
הַנָּחֵשׁ, קוֹל מְרִירוֹת שֶׁל בְּכִיָּה בְּרָקִיעִים.
אֵלוֹ קוֹרְאִים אֵיכָה, וּמַצֵּד אַחֵר קוֹרְאִים אֵיכָה.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְאֵיכָה אֶשֶׁית בֵּינִי וּבֵין הָאִשָּׁה. בֵּין
הַצַּד הַזֶּה, וּבֵין הַצַּד הַזֶּה, נִמְצָא הַשֵּׁם (שם) בְּחֶרֶבֶן
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וּבִפְסוּק הָרִאשׁוֹן נִרְשָׁם הַכֹּל, לְדַעַת
שְׁכ"ה הַזֹּה הִדְבִּיק אוֹתָהּ אֵיבָ"ה רָעָה שֶׁשָּׁמַר לָהּ
מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

אֵיכָה יֵשֶׁבֶה בְּדָד. רַבִּי הִרְכִּינֵס פָּתַח, (בראשית ג)
וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם וַיִּשְׁכֶּן מִקְדָּם לְגֵן
עֵדֶן. וַיִּגְרַשׁ אֶת - זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, בְּחֶרֶבֶן בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁגִּרְשָׁהּ בְּגִירוּשִׁין, שֶׁנִּשְׁלַחָה בְּשִׁלּוּחִין,
כַּסָּא הַמֶּלֶךְ שֶׁנִּפְלָה.

וַיַּגְרֵשׁ אֶת - זֶה כֹּסֵא הַמֶּלֶךְ. אוֹי שְׁגָרְשָׁה, אוֹי שִׁנְפִּלָּה. הָאָדָם, אוֹתוֹ שְׁשׁוּלֵט עַל הַכֹּסֵא, שְׁכָתוּב בּוֹ (יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַכֹּסֵא דְּמוֹת כְּמֵרָאָה אָדָם וְכו'. נִפְלָה הַכֹּסֵא - נִפְלָה הַכֹּל.

וַיִּשְׁכֵּן - אוֹתוֹ שְׁגָרֵשׁ אֶת זֶה, הַשְּׁכִין וְהַשְּׁרָה יָשׁוּב אַחֵר בְּהַפּוּכּוֹ. בְּשַׁעָה שִׁנְחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, סֵלֵק אֶת הַכְּבוֹד הָעֲלִיוֹן לְמַעְלָה, וְהַמַּעִיט דְּמוֹתוֹ מִכְמוֹ שְׁהִיָּה, וְהַכֹּסֵא נִסְעָה מִמֶּנּוּ וְנִפְרָד.

כְּבִיכּוּל הַשְּׁרָה אֶת גֵּן הָעֵדֶן עִם הַכְּרוּבִים לְמַטָּה, וְנִפְרָד מֵאוֹתוֹ הַכְּבוֹד הָעֲלִיוֹן, וְהַשְּׁרָה אֶת אוֹתָהּ לַהֵט הַחֶרֶב, לַעֲמֹד בְּמָקוֹם גְּבֻרָתוֹ, לְשֹׁמֵר וְלִשְׂאֵב וְלַהֲסִתִּיר (וְלַחֲזֹץ) אוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ שֶׁשׁוֹפָעֶת מֵעֵץ הַחַיִּים.

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ צוּרָה וְאוֹמֵר, (מְשַׁלֵּי ל) תַּחַת שְׁלוֹשׁ רִגְזָה אֶרֶץ כּו' תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ כּו' וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבֻרָתָהּ. הַשְּׁפָחָה בְּפָנִים, גְּבֻרָתָהּ בַּחוּץ. אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, מֶה זֶה בְּדָד? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לְמַחֲנֶה מוֹשָׁבוֹ.

אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, רַבִּי חֲנִינָאִי וְרַבִּנֵּן פּוֹתְחִים הַכְּתוּב בְּאָדָם הָרָאשׁוֹן. (בְּרַאשִׁית ב) וַיִּקַּח ה'

אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיִּנְחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן וְגו'. וַיִּקַּח,
בְּמָה לָקָחוּ? רַבִּי חֲנִינָאִי אָמַר, לָקָחוּ בְּדִבְרִים,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ח) קַח אֶת אֶהְרֹן. וְרַבְּנָן אָמְרוּ,
לָקָחוּ בְּרוּחַ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים ב) הַיּוֹם ה' לָקַח
אֶת אֲדֹנֶיךָ מֵעַל רֹאשְׁךָ.

וַיִּנְחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן, כְּדִי לְהִיּוֹת לוֹ מְנוּחָה, לְדַעַת
וּלְהַפִּיר הַחֲכָמָה וְהַתּוֹרָה. שָׁאֵמַר רַבִּי
חֲנִינָאִי, הַתּוֹרָה לְמִדָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָאָדָם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (איוב כח) אֲזִי רָאִה וַיִּסְפְּרָה וְגו',
וַיֹּאמֶר לָאָדָם. וְהָיוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת מְקַלְסִים לְפָנָיו.
עַד שֶׁרָאָה סְמַא"ל בְּשָׁמַיִם, וְנִתְקַנָּא בּוֹ, וַיֵּרֶד מִן
הַשָּׁמַיִם כְּדָמוֹת צֵל עַל נָחֵשׁ. הִנָּחֵשׁ נִרְאָה,
וְהֵצֵל עָלָיו, הִתְקַף וְהִכָּח שָׁלוּ.

קָרַב אוֹתוֹ הִנָּחֵשׁ לְאִשָּׁה, שְׂדַעְתָּה קָלָה מִן
הָאִישׁ. מִכָּאֵן שֶׁאִשָּׁה לֹא מִתְּפַתִּית אֶלָּא
בְּאִשָּׁה אַחֶרֶת. (בראשית ג) וַיֹּאמֶר אֶל הָאִשָּׁה אַף כִּי
אָמַר אֱלֹהִים, מִיָּד פָּתַח בְּאַף. מִכָּאֵן שֶׁבִּתְחִלַּת
דִּבְרָיו שֶׁל אָדָם נִכָּר מִי הוּא. כִּף הוּא פָּתַח בְּאַף,
לְהוֹדִיעַ מִי הוּא.

נִטַּל סִימָן זֶה – אִם תִּקְבֹּל, אִם לֹא תִקְבֹּל.
וְהַמְשִׁיכָה בְּדִבְרִים, עַד שֶׁפִּתְחָה בְּאוֹת

מ"ם, וְאָמְרָה מְכַל עֵץ הַגֶּן [אָכַל] נֹאכֵל. מִיד נִטַּל
הַנֶּחֱשׁ אוֹת מ', וַיֵּשֶׁם אוֹתָהּ עַל זְרוּעוֹ הַשְּׂמָאלִית,
וְהָיָה מִמֶּתִין עַל וַא"ו תִּי"ו מִפִּיָּה, כְּדֵי לְהִיּוֹת
מִו"ת נִכּוֹן לַפְּנִיָּהם.

הַתְּחִיל לַפְּתוּחָהּ, עַד שְׁכָתוֹב (שס) וַתֵּרָא הָאִשָּׁה,
בְּטַעַם גָּדוֹל וְתִקְיָה. מְלִמֵּד שְׁפָרְחוּ
הָאוֹתוֹת וַא"ו תִּי"ו, וְעָלוּ לְהִתְחַבֵּר עִם הָאוֹת
מ"ם, וְהָאוֹת מ"ם הִיָּתָה עוֹלָה וְיורֶדֶת, וְלֹא הִיָּתָה
מִתְחַבֶּרֶת עִמָּהֶם, עַד שְׁנִתְּפַתִּית.

וּפְרָחוּ וַא"ו תִּי"ו אַרְבַּע פְּעָמִים, וְהִקִּיפוּ אֶת
הָאוֹת מ"ם לְאַרְבָּעָה צְדָדִים, שְׁכָתוֹב
(בראשית ג) וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִישָׁהּ
וְכוּ' וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם. הִנֵּה אַרְבַּע פְּעָמִים
ו' ת'. מְלִמֵּד שֶׁסָּבְבוּ לָאוֹת מ"ם לְאַרְבָּעָה
צְדָדִים, וְהֵמ"ם בְּאֻמָּצֵעַ, מוֹת בְּכָל הַצְדָדִים.

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה ט) כִּי עָלָה מוֹת בְּחִלּוּנֵינוּ, זֶה
סמא"ל, שֶׁהוּא אֶחָד מִחִלּוֹנוֹת הַשָּׁמַיִם. וְעַל
זֶה (תהלים פט) מִי גָבַר יַחְיָה וְלֹא יִרְאֶה מוֹת. מִיד
שֶׁלֹּט בָּהּ וְהִטִּיל בָּהּ זֶהמָא. יֵרֵד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לִרְאוֹת, וַיִּתְּחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ.

בֹּא וִרְאֶה, קֹדֶם שֶׁחֲטָאוּ הִיָּתָה הַשְּׂכִינָה עֲטָרָה
עַל רִאשֵׁיהֶם, לְהִיּוֹת בְּשִׁבְלֵם שׁוֹרָה עַל

הָעוֹלָם. כִּיּוֹן שְׁחָטָאוּ, כְּכִיכּוֹל תָּשׁ כְּחָה, וְהִסְתַּלְקָה וְלֹא שָׁלְטָה. וְהִקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְחִיל לְקוֹנֵן, וְאָמַר אֵיכָה, מָה יִהְיֶה מִמֶּנָּה? הַשְּׁלִטוֹן הוֹסֵר מִמֶּנָּה. אֵף כָּאֵן בְּחֶרְבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִטוֹן הוֹסֵר, וְהִקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְחִיל לִסְפֹּד, וְאוֹמֵר אֵיכָה, מָה תִּהְיֶה עָלֶיהָ?

אֵיכָה. רַבִּי פִּנְחָס פֶּתַח, (יְרֵמִיָּה ל"א) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים וְגו'. בְּשַׁעַה שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִשְׂרַף, בָּא קוֹל וְהִתְעוֹרֵר עַל קְבָרֵי הָאֲבוֹת הָרָאשׁוֹנִים, וְאָמַר: אֲבוֹת הָרָאשׁוֹנִים, אַתֶּם רְדוּמִים בְּשִׁנָּה, וְאֵינְכֶם יוֹדְעִים עַל צַעַר הָעוֹלָם. בְּנֵיכֶם שְׂגַדְלִתֶם בְּצַעַר, וְהִכְנַסְתֶּם אוֹתָם לְאַמּוֹנָה הָרְבָּה שֶׁל הַקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִנֵּה מֵתוֹ, וְהִנֵּה נִהְרָגוֹ, וְהִנֵּה הִלְכוּ לְגָלוּת בֵּין שׁוֹנְאֵיהֶם, יְדִיָּהֶם מְהַדְקוֹת לְאַחֹר, מֵתִים בְּרָעַב, בְּתִיָּהֶם נִשְׂרָפוּ. אֵיךְ הִרְחַמְתִּים שְׁלָכְכֶם? אֵיךְ אֲמוֹנַתְכֶם? קוֹמוּ הִתְעוֹרְרוּ אֵלֵיהֶם!

מִיָּד הִתְעוֹרְרוּ הָאֲבוֹת וְהָאֲמָהוֹת וְהִלְכוּ אֶל מֹשֶׁה. אָמְרוּ לוֹ: מֹשֶׁה הִרְוַעָה הַנֶּאֱמָן, אֵיפֹה הַבָּנִים? אֵיפֹה הַשְּׂאֲרֶת אוֹתָם? מִיָּד הִתְעוֹרֵר מֹשֶׁה, וְהִלֵּךְ עִמָּהֶם אֶל יְהוֹשֻׁעַ. אָמַר לוֹ: בְּנֵי הָאֲבוֹת הִלְלוּ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִפְקִיד אוֹתִי

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם, וְהִשְׁאֲרָתִי אוֹתָם בְּיָדְךָ,
איפה הם?

הַשִּׁיב יְהוֹשֻׁעַ וְאָמַר: רַבְּנוּ מֹשֶׁה, בְּאֶרֶץ
הַקְדוֹשָׁה הִשְׁאֲרָתִי אוֹתָם, וְחִלַּקְתִּי לָהֶם
הָאֶרֶץ עַל פִּי גֹרֵל, כְּמוֹ שְׁצוֹיִתָּנִי, וְכָלֶם הִשְׁאֲרָתִי
אִישׁ עַל נַחֲלָתוֹ וְעַל גּוּרְלוֹ.

וּמִיָּד הִלְכוּ כָּלֶם לְאֶרֶץ הַקְדוֹשָׁה, וּמָצְאוּ אוֹתָהּ
שְׁנַחֲרָבָה, שָׁאִין נִשְׁמַע בָּהּ קוֹל. נִכְנָסוּ
לְמִקְדָּשׁ, וְרָאוּ שְׁנִשְׁרָף. עָשׂוּ בּוֹ הֶסֶפֶד, עַד
שְׁנִשְׁמַע קוֹל מְרִירוֹת הַבְּכִיָּה לְרוּם הַשָּׁמַיִם, וְכָל
הַמְּלָאכִים הָעֲלִיוֹנִים בָּכוּ עִמָּהֶם לְמַעְלָה.

הַתְּעוֹרֵר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבָא אֲלֵיהֶם, וּמָצָא
אוֹתָם מְמַרְרִים בְּקוֹל בְּכִיָּה בְּתוֹךְ עֶפֶר
הַמִּקְדָּשׁ. אָמַר לָהֶם: אֱהוּבֵי נַפְשִׁי, מָה אַתֶּם כָּאן?
(ירמיה יא) מָה לִּידִידֵי בִבִּיתִּי?

קָם אַבְרָהָם הַזֶּקֶן בְּרֹאשׁוֹנָה, אָמַר לִפְנֵי רַבּוֹן
הָעוֹלָם: אַתָּה יָדַעְתָּ שֶׁהִלַּכְתִּי לִפְנֵיךָ בְּדֶרֶךְ
אֱמֶת. עָשׂוּ פְעָמִים נִסִּיתָ אוֹתִי, וְעִמַּדְתִּי בְּכָל.
איפה הם בְּנֵי? לֹא שָׁמַעְתִּי קוֹל דְּבָרֵיהֶם בְּאֶרֶץ
שְׁנִשְׁבַּעְתָּ לִּי לְקַיֵּם אוֹתָם בָּהּ.

אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵי אַבְרָהָם
אֱהוּב נַפְשִׁי, (שם) וּבִשְׂר קָדֵשׁ יַעֲבֹרוּ

מַעְלִיךְ. בְּטָלוּ מֵהֶם בְּרִית הַקֹּדֶשׁ וְעָבְדוּ
לַעֲבוּדָה זָרָה, וְעַל כֵּן הִתְגַּבֵּר רִגְזִי עֲלֵיהֶם,
וּבִגְלָלָךְ חִפִּיתִי לָהֶם כָּמָה פְּעָמִים, וְלֹא שָׁבוּ
לִפְנֵי.

כִּיּוֹן שִׁשְׁמַע אַבְרָהָם כֵּן, אָמַר: יִמְחוּ עַל קִדְשֹׁת
שְׁמִי כָּל אוֹתָם חֲטָאֵיהֶם בֵּין הָעַמִּים, עַד
שִׁיְהִיָּה רְצוֹנָךְ לְהַשִּׁיבָם אֵלַיךְ. וְכֵן כָּלֵם כָּמוֹ זֶה,
וְהִלְכוּ לָהֶם.

נִשְׁאַרְהָ שֵׁם רַחֵל, וְהִרִימָה קוֹל בְּכִיָּה בְּמִרְיוֹת
שֶׁל תַּמְרוּרִים. אָמַר לָהּ הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
הוּא: רַחֵל, מָה אַתְּ מַבְכָּה? אֲמָרָה לִפְנֵיו: וְלֹא
אַבְכָּה?! אֵיפֹה הֵם בְּנֵי, וּמָה חֲטָאוּ אֵלַיךְ? אָמַר
לָהּ: הִכְנִיסוּ צָרָתִי לִפְנֵי, וְהִכְנִיסוּהָ לְבֵיתִי. מִיָּד
אָמָרָה: וְכִי אֲנִי לֹא עָשִׂיתִי יוֹתֵר, שֶׁהִכְנַסְתִּי
צָרָתִי לְבֵיתִי?!

שִׁשְׁנִינוּ, בְּשַׁעָה שִׁכְתוּב (בראשית כט) וַיִּגַּד יַעֲקֹב
לְרַחֵל כִּי אָחִי אַבְיָה הוּא, אָמַר:
הִתְזַדְּדוּגִי לִי? אֲמָרָה לוֹ: כֵּן, אֲבָל אָחוֹת יֵשׁ לִי
קְשִׁישָׁה מִמֶּנִּי, וְאֲנִי פּוֹחֶדֶת מֵאַבָּא, שֶׁהוּא
רַמָּאִי. מִיָּד – וַיִּגַּד יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אָחִי אַבְיָה
הוּא, בְּרַמָּאוֹת.

מִיד נָתַן לָהּ סִימָנִים. כִּיּוֹן שְׁנִכְנָסָה לָאָה בְּאוֹתוֹ
הַלֵּילָה, אָמְרָה רַחֵל, כָּעֵת תִּתְּבִישׁ אַחוֹתִי.
הִלְכָה וּמָסְרָה לָהּ הַסִּימָנִים.

וַעֲלֵ זֶה אָמְרָה אֶל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: וְאֲנִי לֹא
עָשִׂיתִי יוֹתֵר, שֶׁהִכְנַסְתִּי צָרְתִּי לְבֵיתִי?!
וְאַתָּה, שְׁכָתוּב בְּךָ רַחוּם וְחַנוּן אַרְךְ אַפַּיִם, הִיָּה
לָךְ לְהַעֲבִיר עַל חַטָּאֵיהֶם.

וּבְכָל מָה שֶׁאָמַר לָהּ - לֹא קִבְּלָה תְּנָחוּמִים. זֶהוּ
שְׁכָתוּב (יִרְמִיָּה ל"א) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע וְגו', כִּי
אֵינָנוּ. לֹא רוֹצֶה לְקַבֵּל תְּנָחוּמִים. מָה הִטְעַם?
מִשּׁוּם כִּי אֵינָנוּ, כִּימִים הָרָאוּשׁוּנִים לְשָׁרוֹת
בֵּינֵיהֶם, וְהָרִי הִסְתַּלֵּק לְמַעְלָה.

וּמִשּׁוּם שְׁכִי אֵינָנוּ בְּתוֹךְ בְּנֵיָהּ, לֹא מְקַבֵּלָת
תְּנָחוּמִים, עַד שֶׁנִּשְׁבַּע לָהּ, שְׁכָתוּב
(שם) כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינֶיךָ
מִדְּמָעָה.

כְּמוֹ שֶׁעָשְׂתָה רַחֵל - אַף כֶּךָ הִשְׁכִּינָה לְמַעְלָה.
כְּפִי שְׁמַתְרָגִם, קוֹל נִשְׁמָע בְּרוּם הַשָּׁמַיִם,
הִשְׁכִּינָה מִבְּכָה עַל בְּנֵיָהּ. בְּאוֹתָהּ הִשְׁעָה שֶׁהִיא
הִיָּתָה מִבְּכָה, הִתְעוֹרְרוּ אֵלֶיהָ שְׁשִׁים רַבּוֹא מַחֲנֹת
עֲלִיוֹנִים, וְכָלֶם הִעִירוּ אֵלֶיהָ בְּכִיָּה.

באותה השעה נשמע קול לרקיע ערבות,
והזדעזעו מאתים אלף עולמות שהיו
גנוזים מיום שנברא העולם, עד שנשמע אותו
הקול לרום השמים. ומי הוא? זה הרקיע כעין
הקרח הנורא, שהוא על גבי החיות.

עד שהתגלתה האם לבתה, ואמרה לה: מנעי
קולך. אז נפרדה משם, והלכה היא וכל
אוכלוסייה לגלות, והצטרכו להתפזר לכמה
צדדים, שתהיה גלות לכל, והיא ישבה בדם.

רבי נחוניא אמר, איכה, מי אמר זה? אותה
הרוח העליונה נעימה, (הפנימית) העולם
הבא. ועל זה תבה זו היא רוחנית, ואין בה
שתפות כלל, לא לשון ושנים, ולא שפתים כלל.

האם שואלת על בתה, זה קרקור הקר, אדון
רבון, גדול ושליט, ישבה, ולא עומדת.
בתחלה עומדת, וכל אוכלוסייה עומדים. כעת
יושבת ושוממה. בדם, כמו שנאמר בדם ישב,
כמי שמטמא בטמאה, ושפחה כי תירש
גברתה, ההיא שהיתה טמאה, ישבה במקומה.

שלחו להם בני בבל לבני הארץ הקדושה: ראוי
שאתם צריכים לבכות, ולכם ראוי לספד

וְלַעֲשׂוֹת אֲבָל, בְּרֹאוֹתְכֶם אֶת הַיְכָלוֹת הָאֵם
חֲרִיבִים, וּמִקּוֹם מִטָּתָהּ שֶׁהִתְהַפֵּךְ בָּאֲבָל, וְהִיא
אֵינָנָה שֵׁם, וּפְרָחָה מִכֶּסֶם, וְלֹא יִדְעֶתֶם מִמֶּנָּה.

תֵּאמְרוּ שֶׁהִיא עֲמָנוּ בְּתוֹךְ הַגָּלוּת וְהוֹרִידָה
אֶת מְדוּרָהּ? אִם כֵּן, אָנוּ צָרִיכִים
לְשִׁמּוֹחַ, שֶׁהָרִי יִחְזַקְאֵל הַנָּבִיא רָאָה אוֹתָהּ כָּאֵן,
וְכָל אוֹכְלוֹסֶיהָ.

וְדַאי, עַל זֶה אָנוּ צָרִיכִים לְבָכוֹת וְלִסְפֹּד כַּתְנִין,
וּכְיַעֲנוּת הַמִּדְבָּר, שֶׁהִיא גִרְשָׁה מִחוּץ
לְהִיכָלָהּ, וְאָנוּ בַּגָּלוּת, וְהִיא בָּאָה עֲלֵינוּ בְּמִרְרוֹת,
וְרוֹאָה אוֹתָנוּ בְּכָל הַיָּמִים בְּכַמָּה צָרוֹת, בְּכַמָּה
הִנָּהגוֹת שְׁגוּזָרִים עֲלֵינוּ בְּכָל זְמַן, וְלֹא יְכוּלָה
לְהִסִּיר מֵעַמָּנוּ אֶת הַצָּרוֹת, וְכָל אוֹתָם הַמְּכּוֹת
שֶׁאָנוּ סוֹבְלִים.

שִׁלְחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה: נֹאֵה הוּא
שֶׁאֲמָנוּ בְּרָחָה, וְגִרְשָׁה מִתּוֹךְ הַיְכָלָהּ,
וְיִרְדָּה אֲלֵיכֶם בְּמִרְרוֹת וּבִקּוֹל עָצוּב, כְּאִשָּׁה
שִׁוְשֶׁבֶת בְּלִי דַעַת, וּכְאִישׁ שֶׁלֹּא יָכוֹל לְהַצִּיל,
וְנֹאֵה לָכֶם לִסְפֹּד.

אֲבָל אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָכוֹת וְלִסְפֹּד בִּנְהִי וּבְמִרְרוֹת,
שֶׁאָנוּ רוֹאִים בְּכָל יוֹם הַהִיכָל חָרֵב, וְשׁוֹעֲלִי

הַמְדַּבֵּר נִכְנָסִים וְיוֹצְאִים, וְשׁוֹרְקִים הַיַּעֲנִים
בְּתוֹכוֹ, וְאָנוּ רוֹאִים וּבּוֹכִים.

וּבְעוֹד שָׁאֲנוּ יוֹשְׁבִים נְבוֹכִים וְשׁוֹכְבִים פִּינוּ
בְּעַפָּר, אָנוּ שׁוֹמְעִים קוֹל נְעִימוֹת רַגְלִיָּה
בְּשֵׁלֶשׁ מִשְׁמְרוֹת שֶׁל הַלֵּילָה, יוֹרֶדֶת וְרוֹאָה אֶת
הַיִּכְלָה, אֵיךְ יוֹשְׁבִים (חֲרִבִּים) נִשְׂרָפִים. נִכְנָסֶת
מִהֵיכָל לְהֵיכָל, מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, וְגוֹעָה וּמִילָלָת,
וּבּוֹכָה עָלֵינוּ וְעַל נַפְשָׁנוּ.

וְאָנוּ מִתְעוֹרְרִים לְקוֹל נְעִימוֹת בְּכִיתָה וִילָלוֹתֶיהָ,
וְרוֹחַנוּ הוֹלֶכֶת אַחֲרֶיהָ, וּפּוֹרַחַת אֵלֶיהָ. וּלְפִי
שָׁעָה פּוֹרַחַת וְהוֹלֶכֶת, וְלֹא שֹׁמְעָנוּ, וְלֹא יִדְעָנוּ
דָּבָר, שֶׁהִנֵּה הוֹלֶכֶת וְנִשְׁאַרְנוּ נְבוֹכִים, יִשְׁנִים, בְּלִי
רוּחַ, בְּלִי דַעַת. צוֹעֲקִים, וְאוֹמְרִים אֵיכָה.

שְׁנֵינּוּ, בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה קוֹל מְרִירוֹת שֶׁל
כָּאֵב שֶׁל צִיּוֹן נִשְׁמָע מֵרוֹם הָרָקִיעַ
לְמַטָּה, וּמִמַּטָּה לָרָקִיעַ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמִיָּה כה) ה'
מִמָּרוֹם יִשְׁאָג וּמִמַּעוֹן קָדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שָׁאֵג
יִשְׁאָג עַל נִוְהוֹ.

בְּרֵאשִׁית הַלַּיְלָה הִיא מְכּוֹנֶנֶת בְּבִכְיָה, וְשׁוֹאֶגֶת
מֵרוֹם הָרָקִיעַ לְמַעְלָה. יוֹרֶדֶת לְמַטָּה,
לְמָקוֹם הַמְּזַבֵּחַ הַחִיצוֹן, וְרוֹאָה מְקוֹמָה חָרֵב,

טָמֵא בְּטִמְאָה, וְכָל מָקוֹם לֹא נִמְצָא בוֹ. גּוֹעָה וּמִילָלָת, צוּחַת בְּקוֹל שֶׁל מְרִירוֹת, וְאוֹמֶרֶת: מִזְבְּחִי, מִזְבְּחִי, פֶּרֶנְסָתִי שְׁרוּיֹת אוֹתִי בְּכִמָּה נְסוּכִים, בְּכִמָּה עוֹלוֹת טְהוֹרִים קְדוּשִׁים.

כָּף הָאִישִׁים הַקְדוּשִׁים, הַגְדוֹלִים הַמְּמַנִּים, הָיוּ רוּיִם וּשְׂמִיחִים מְמָךְ. אוֹכְלִים עֲדוֹנִים, וּמִחְלָקִים חֲלָקִיָּהֶם בְּרוּמֵי הָרָקִיעַ. (וַעֲתָה) נִתְּנוּ בָךְ נִבְלַת חֲסִידִים קְדוּשִׁים. בְּנֵי שְׁנִזְבָּחוּ עָלֶיךָ, אוֹי לִי מִדְּמִיָּהֶם. וְכָל הָאִישִׁים הַגְדוֹלִים הַמְּמַנִּים נָפְלוּ מִמָּקוֹמָם לְקוֹל צוּחוֹתֵיהֶם.

יוֹשְׁבִים בַּחוּץ צוּחִים וּבוֹכִים אוֹתָם אֲרָאִים קְדוּשִׁים, שְׁאוֹת שְׁמוֹ הַקְדוּשׁ הָיָה מִתְעַטֵּר עֲלֵיהֶם, וּבוֹ הֵם שְׂמִיחִים וְעוֹמְדִים. לְקוֹל בְּכִיּוֹתֵיהֶם הָאוֹת הַזֹּאת פָּרְחָה מֵהֶם, וְעָלְתָה לְרוּמֵי מְרוֹמִים. וְנִשְׁאַרוּ כְּנִקְבָּה שְׂבוּכָה וּמִילָלָת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (ישעיה לג) הֵן אֲרָאֶלְם צָעֲקוּ חֲצָה. אֲרָאֶלְם בְּלֹא יוֹד, צָעֲקוּ חוּצָה.

מִזְבְּחִי מִזְבְּחִי, אַחֵר שֶׁהָרוּיֹת אוֹתִי בְּנִבְלוֹת בָּנִים חֲסִידִים קְדוּשִׁים, שְׂמָסְרוּ נַפְשָׁם וְנִשְׁמָתָם עָלֶיךָ, נִגְנְזָת. אֵיפֹה אֶמְצָא אוֹתָךְ? אֵיפֹה הָאֵשׁ שֶׁעָלֶיךָ? גּוֹעָה וּמִילָלָת וּבוּכָה בְּקוֹל עָצוֹב.

שֵׁשֶׁת אֲלֵפֵי גְבָרִים קְדוֹשִׁים, בְּכָל צַד שֶׁל
 אַרְבַּעַת צְדִידֵי הָעוֹלָם, הֵם שֶׁהָיוּ אוֹכְלִים
 קָרֶבֶן בְּכָל יוֹם, יָרְדוּ עִמָּהּ, וּמִלְלִים וּבּוֹכִים עַל
 מִזְבֵּחַ הָעוֹלוֹת. וַיּוֹתֵר הָיוּ, אֶלָּא שֶׁהִתְמַעְטוּ.

וְאַפִּלּוּ אוֹתָם שְׁעוֹמְדִים בַּחוּץ, בְּרוּחַ אַחֲרֵת,
 שָׂרוּיִם מֵאוֹתָם הָאֵיבָרִים וְהַפְּדָרִים,
 בְּרֹאשִׁית הַלֵּילָה צוֹנְחִים, גּוֹעִים וּמִלְלִים עַל
 הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה. אוֹי לַחֲמור שְׁאֵבֵד אֲבוּסוֹ, הַמָּקוֹם
 שֶׁמִּתְרַוֶּה מִמֶּנּוּ. מִי רָאָה נִהְמַת הַגְּבָרִים הַקְּדוֹשִׁים
 בַּגְּבִירָה, מִמָּטָה לְמַעְלָה, וּמִמַּעְלָה לְמָטָה.

בַּחֲצוֹת הַלֵּילָה נִכְנָסֶת לְתוֹךְ אוֹתָהּ הַנִּקְדָּה שֶׁל
 צִיּוֹן, מְקוֹם בֵּית קֹדֶשִׁי הַקְּדוֹשִׁים, רוֹאָה
 אוֹתָהּ שְׁנַחֲרָב, וְנִטְמָא מְקוֹם בֵּית מוֹשְׁבָה
 וּמִטָּתָהּ, גּוֹעָה וּמִלְלָתָהּ, עוֹלָה מִמָּטָה לְמַעְלָה,
 וּמִמַּעְלָה לְמָטָה, מְסַתְּכֶלֶת בַּמָּקוֹם הַכְּרוּבִים,
 צוֹנַחַת בְּקוֹל מֶר, וּמְרִימָה קוֹלָה וְאוֹמֶרֶת: מִטָּתִי
 מִטָּתִי, מְקוֹם בֵּית מוֹשְׁבִי!

עַל הַמָּקוֹם הַזֶּה כָּתוּב (שִׁיר ג) עַל מִשְׁכְּבִי בַלֵּילוֹת.
 מִשְׁכְּבִי, מִטָּת הַגְּבִירָה. גּוֹעָה בְּבִכְיָה
 וְאוֹמֶרֶת: מִטָּתִי, מְקוֹם מְקַדְּשִׁי, הַמָּקוֹם שֶׁל
 הַמְּרַגְלִיּוֹת הַטּוֹבוֹת, בֵּית הַפְּרָכָה וְהַכְּפָרָה, שֶׁהָיוּ

סוֹמְכִים עָלָיו שְׁשִׁים אֶלֶף רַבָּבוֹת שֶׁל אַבְנֵי יָקָר,
סְדָרִים סְדָרִים, שׁוֹרוֹת שׁוֹרוֹת, מְסַתְּפָלִים זֶה עַל
זֶה. סְדָרֵי רְמוֹנִים מְצַעִים עָלֶיךָ לְאַרְבַּעַת צְדָדִים.
הָעוֹלָם עֹמֵד בְּשִׁבְלֶיךָ.

רַבּוֹן הָעוֹלָם, בְּעָלִי הָיָה בָּא אֵלַי, וְהוּא שׁוֹכֵב בֵּין
זְרוּעֵי, וְכָל מָה שֶׁרָצִיתִי מִמֶּנּוּ, וְכָל רְצוֹנִי
עוֹשֶׂה בְּזֶמֶן הַזֶּה, כְּשֶׁהָיָה בָּא אֵלַי וְעֹזֵב (וְשֵׁם) בִּי
מְדוּרוֹ וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בֵּין שְׂדֵי.

מִפְּתֵי מִטָּתִי, אֵינֶךָ זוֹכֶרֶת כְּשֶׁהֵיטִי בָּאָה אֵלֶיךָ
בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵב, וְאוֹתָם הַתִּינוּקוֹת
הָעֲלָמִים הָיוּ יוֹצְאִים כְּנֶגְדִי, מִכִּים בְּכִנְפֵיהֶם
בְּשִׁמְחָה לְקַבְּלָנִי.

הָעֶפֶר שָׁבַךְ הָיָה קָם מִמְּקוֹמוֹ, וְרוֹאֶה אֵיךְ נִשְׁכַּח
אֲרוֹן הַתּוֹרָה שֶׁהָיָה כָּאֵן. מִכָּאֵן יֵצֵא מְזוֹן
לְכָל הָעוֹלָם, וְאוֹר, וּבִרְכוּת לְכָל.

אַשְׁגִּיחַ עַל בְּעָלֵי – אֵינּוּ כָּאֵן. אֲשִׁיחַ לְכָל צַד.
בְּזֶמֶן הַזֶּה כְּשֶׁהָיָה בָּא אֶצְלִי בְּעָלִי,
וְסָבִיבוֹ כְּמָה בָּנִים חֲסִידִים, וְכָל אוֹתָם הָעֲלָמוֹת
מְזַמְנוֹת לְקַבְּלוֹ.

וְהֵינּוּ שׁוֹמְעִים מִרְחוֹק קוֹל זוּגֵי הַפַּעֲמוֹנִים
מְקַשְׁקְשִׁים בֵּין רַגְלָיו, כְּדִי שְׁאִשְׁמַע

קולו טָרַם הַפִּנְסוֹ אֵלַי. כָּל עֲלָמוֹתַי מִשְׁבָּחוֹת
וּמִדּוֹת לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַחֵר כֶּךָ הוֹלְכוֹת
כָּל אַחַת לְבֵית מוֹשְׁבָה, וְהֵינּוּ יַחֲידוֹת מִחֻבָּקוֹת
בְּנִשְׁקוּתֵינוּ בְּאַהֲבָה.

בַּעֲלִי בַּעֲלִי, אֵיפֹה פָּנִיתָ? כָּעֵת הוּא הַזְמַן
שֶׁהֵייתִי מִשְׁגִּיחָה בָּךְ. הַסֵּתֶכְלֵתִי בְּכָל צַד
– וְאֵינָךְ. אֵיפֹה אֲשַׁגִּיחַ לָךְ, וְלֹא אֶבְקֶשׁ בְּשִׁבְלֶךָ?

וְהוּא מְקוֹמָךְ בַּזְמַן הַזֶּה לְבֹא אֵלַי, הֲרִינִי מִזְמַנְת
כָּאֵן. וְהָרִי נִשְׁכַּחַת מִמֶּנִּי. אֵינָךְ זוֹכֵר יָמִי
הָאֵהָבָה, כְּשֶׁהֵייתִי שׁוֹכֶכֶת בְּחִיקָךְ, וְחֻקְיָךְ
בְּדִיוֹקְנֶךָ, וְדִיוֹקְנִי הָיָה חֻקְיִךְ בָּךְ. כַּחוֹתֶם הַזֶּה
שֶׁמִּשְׁאִיר דִּיוֹקְנוֹ בְּחֻקִּיֶּךָ הַכֶּתֶב, כֶּךָ הַשְּׂאֲרָתִי
דִּיוֹקְנִי בָּךְ, כְּדִי שֶׁתִּשְׁתַּעֲשַׁע בְּדִיוֹקְנִי, בְּעוֹדִי
בְּתוֹךְ צְבֹאוֹתַי.

גּוֹעֵזָה בְּבִכְיָה וְאוֹמְרָת: בַּעֲלִי בַּעֲלִי, הָאוֹר שֶׁל
הָעֵינַיִם הָרִי נִחֲשָׁךְ. אֵינָךְ זוֹכֵר, כְּשֶׁהֵייתִי
מוֹשִׁיט שְׂמָאלְךָ מִתַּחַת לְרֹאשִׁי, וְאֲנִי מִתְעַנֶּגֶת עַל
רֹב שְׁלוֹם, וַיִּמְיֶנֶךָ מִחֻבָּקָת בְּאַחוּהָ וּבְנִשְׁקוּת.
וְנִדְרָתִי לִי שֶׁלֹּא תַעֲזֹב אֶהֱבָתִי לְעוֹלָמִים. וְנִשְׁבַּעְתָּ
לִי (תהלים קלז) אִם אֲשַׁכַּחְךָ יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי,
הִנֵּה נִשְׁכַּחְתִּי מִמֶּךָ.

אינך זוכר, כְּשַׁעֲמַדְתִּי אֶצְלָךָ בְּהַר סִינִי, וְשָׁשִׁים
 רְבוּא שְׁלָמִים שֶׁקִּבְלוּךָ עָלֵיהֶם,
 וְהִתְעַטַּרְתִּי לָךְ בָּהֶם יוֹתֵר מִכָּל הָעַמִּים, וְהֵיִינוּ
 הוֹלְכִים אַחֲרֶיךָ לְכָל רְצוֹנְךָ. וְאוֹתָהּ שִׁפְחָה הִרְגָה
 בָּהֶם לְאֻלָּפִים וּרְבֻבוֹת, וְלֹא הִשְׁגַּחְתִּי. וְכָל־
 נֶאֱבָדוּ בַּמַּדְבָּר, וְהִשְׁאַרְתָּ אוֹתָם שָׁם, וְהִכְנַסְנוּ
 בְּגִיָּהֶם הַקִּטְנִים לַעֲמֹד לִפְנֶיךָ בָּאָרֶץ הַזֹּאת. וְהִבְדַּלְנוּ
 אוֹתָם לַעֲמֹד לִפְנֶיךָ בְּשָׂבִיל רְצוֹנְךָ.

בְּעָלִי, הִיָּה זוֹכֵר, בְּכֶמֶה בָּנִים קְדוֹשִׁים עֲמַדְתִּי
 לִפְנֶיךָ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, בִּימֵי דָוִד וְשְׁלֹמֹה
 בָּנוּ. אֵינְךָ זוֹכֵר כֶּמֶה טוֹבוֹת שֶׁעָשׂוּ לִפְנֶיךָ?! הָאֵם
 נָאָה לָךְ לְזִכֹּר חֲטָאִים, וְלֹא תִזְכֹּר זְכוֹתֶיךָ?! אֵיךְ
 הִתְהַפְּכוּ עָלֶיךָ?

אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת אוֹתָךְ - וְאֵינְךָ. מְבַקֶּשֶׁת עַל בְּנֵי -
 וְאֵינָם. מְבַקֶּשֶׁת עַל קְדֻשַׁת הַמָּקוֹם הַזֶּה -
 וְהָרִי גִטְמָא. כָּל הָעוֹלָם הִיָּה בְּשָׁלוֹם מְשׁוֹם
 הַמָּקוֹם הַזֶּה. הַכְּלָבִים אֵין נוֹבְחִים בְּזִמְנֵי הַזֶּה,
 כָּל־שֶׁ הָיוּ בְּשָׁלוֹם. גּוֹעָה וּמִילָלָת, וְכָל אוֹתָם
 הָאוֹכְלוֹסִים לְמַעַלָּה. וְהַכְּלָבִים צוֹנְחִים לְמַטָּה,
 בְּרֹאשִׁית הַמַּשְׁמֹרֶה הַשְּׁלִישִׁית.

הִיא יוֹצֵאת וּבָאָה, וְעוֹמֶדֶת עַל מָקוֹם מְזֻבָּח
 קִטְרֵת הַסָּמִים, גּוֹעָה וּמִילָלָת, וְעוֹלָה

לְמַעַלָּה, וּמוֹצֵאת כְּרוֹב אֶחָד מֵאוֹתָם שְׁנֵי
הַכְּרוֹבִים שֶׁהָיוּ עִמָּהּ, וּמֵאוֹתוֹ הַזֶּמֶן לֹא הָיָה לָהּ
אֵלָּא אֶחָד. וְאוֹתוֹ הִתִּינוּק הָעֵלָם שֶׁנִּשְׁאַר, יוֹנֵק
מִמֶּנָּה בְּכִיָּה וּלְלָהּ.

וְאִזּוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַזֶּדֶמֶן אֵלֶיהָ, וַיּוֹרֵד אֵלֶיהָ,
וּמְדַבֵּר עִמָּהּ. וְעַל זֶה כָּתוּב (יִרְמְיָה ל"א) כֹּה אָמַר
ה' מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינַיִךָ מִדְּמָעָה, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה
לְאַחֲרִיתֶךָ. וְעַל זֶה שְׁנִינוּ, תִּינוּק יוֹנֵק מִשְׁדֵּי אָמוֹ,
וְאַשֶּׁה מִסִּפְּרַת עִם בְּעָלָהּ. (עַד כָּאן הַפְּתִיחָה, מִכָּאן וְאִילָךְ
רֵאשִׁיתָהּ שֶׁל מַגִּלַּת אֵיכָה).

אֵיכָה יֹשְׁבָה בְּדָד, רַבּוֹתֵינוּ פּוֹתְחִים בַּפִּסּוּק
הַזֶּה, (קִהְלַת י"ב) וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֶיךָ בִּימֵי
בְּחֹרֶתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הָרַעָה. הַפִּסּוּק
הַזֶּה בְּאַרְנוֹהוּ בִּישְׂרָאֵל, כְּשֶׁהָיוּ בְּאַרְץ הַקְדוּשָׁה.
וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֶיךָ – תִּהְיֶה זִכְרָא אֶת כָּל אוֹתָן
הַטּוֹבוֹת וְכָל אוֹתָם הָאוֹתוֹת וְהַנְּסִים שֶׁעָשָׂה לָךְ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּימֵים הָרֵאשׁוֹנִים, כְּשֶׁהָיִיתָ
נַעַר בְּאַמּוֹנָה, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הוֹשֵׁעַ י"ב) כִּי נַעַר
יִשְׂרָאֵל וְאֶהְיֶה.

בִּימֵי בְּחֹרֶתֶיךָ – בְּזֶמֶן שֶׁהִתְרַצָּה בְּךָ מִכָּל הָעַמִּים
שֶׁל הָעוֹלָם. עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הָרַעָה –

יָמִים שִׁשְׁלָטוּ בָּךְ שְׁאָר הָעַמִּים, וַיַּפְזְרוּ אוֹתָךְ
בְּכָל הָעַמִּים.

בִּימֵי בַּחוּרְתֶּיךָ - יְמוֹת הַשָּׁנָה, שֶׁהֵם בְּרוּרִים לָךְ,
וְהַשְׁמִירָה שְׁלֹמַעֲלָה עָלֶיךָ. וְהֵם אַרְבַּעַה
יְרַחֵי הַשָּׁנָה, אֲדָר נִסָּן אִיר סִיוֹן, אֵלּוּ אוֹתָם
הַיָּמִים שֶׁבַּחַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וַעֲשֵׂה
בָּהֶם עֲמָהֶם נְסִים. וּכְנֻסַּת יִשְׂרָאֵל מַעֲטָרַת בְּבַעֲלָה
וּמִתְקַרְבַּת אֵלָיו.

עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי הָרָעָה - יָמֵי הַזְקָנָה, יָמֵי
הָרָעָה מִמֶּשׁ, וְהֵם: תַּמּוּז אָב טֵבֵת שְׁבַט. אַף
עַל גַּב שְׁלֹא הִתְגַּלָּה כָּל כָּךְ, וְסִימָנָךְ - (מְשִׁלִּי ו)
וְשִׁבְט לְגֹו חֲסֹר לֵב.

וְהַגִּיעֵנוּ שָׁנִים - שָׁנִים שֶׁל גָּלוּת, שִׁישְׁרָאֵל
הוֹלְכִים מְטֻלְטָלִים. וְאֵין בָּהֶם חֲפֶץ -
שֶׁשָּׁנֵינוּ, עֲתִידִים בִּימֵי הַגָּלוּת שְׁלֹא יִמָּצֵא בִיד
הָאָדָם (חֲפֶץ) לְקִנּוּת בַּשּׁוּק, וְאִזּוּ תִכְלָה הַפְּרוּטָה
מִן הַכִּסִּים.

עַד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשֹךְ הַשֶּׁמֶשׁ - זֶה קֶלְסֶתָּר פָּנִים
שֶׁל הַשְׁכִּינָה, מְלַמַּעֲלָה וּמְלַמָּטָה. מִמָּטָה מִי
הֵם? בַּעֲלֵי הַמַּשְׁנָה שֶׁהָיוּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, פְּטִישֵׁי
בְרָזֵל, מְהַדְּקִים סִלְעִים, וְתוֹלְשִׁים הָרִים רָמִים.

וְהָאֹר - זֶה הַתְּלִמּוּד הַיְּרוּשְׁלָמִי, שְׁמַאִיר אֹר
הַתּוֹרָה, אַחֵר שֶׁהַתְּבַטֵּל זֶה, כְּבִיכּוֹל
נִשְׁאַרוּ בַּחֲשֵׁךְ, שְׁפָתוֹב (אֵיכָה ג) בְּמַחֲשָׁפִים
הוֹשִׁיבֵנִי, זֶה תְּלִמּוּד בְּבָלִי, שֶׁהוֹלְכִים בּוֹ בְּנֵי
הָעוֹלָם בְּמַחֲשָׁפִים.

וְהִירַח - אֵלוֹ הֵן הַבְּרִיתוֹת, שֶׁהֵיוּ מְאִירוֹת אֹר
הַחֲכָמָה הַנִּסְתָּרָת. וְהַכּוֹכָבִים - אֵלוֹ
אוֹתָם הַמִּשְׁכִּילִים שֶׁהֵיוּ בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה, כָּל
אוֹתָם הַתְּנָאִים וְהָאֻמּוֹרָאִים, שֶׁכָּל הָעוֹלָם עוֹמֵד
בְּשִׁבְלָם. שֶׁכְּשֶׁהֵיוּ עוֹמְדִים יַחַד, הָיָה אוֹמֵר אִישׁ
לְחֵבְרוֹ: מִתּוֹךְ דְּבָר זֶה שֶׁפָּרַח מִפִּי, אֲנִי רוֹאֶה מֶה
שִׁיְהִיָּה הַיּוֹם הַזֶּה אוֹ לְמַחֵר כֵּךְ וְכך.

דְּבָר אַחֵר, (קִהְלַת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשֵׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ -
הָאֹר שֶׁל קְלִסְתָּר פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, שֶׁהָיָה
מְאִיר לָהּ בְּכָל יוֹם, וּמֵאוֹתוֹ הָאֹר הָעוֹלָם הַתְּקִיָּים,
וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּאַרְץ לְבַטָּח.

וְהָאֹר - הָאֹר שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהָיָה מְאִיר מִסּוּף
הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם, וְנִגְנְזוּ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא (הָיָה) מְאִיר, וּמוֹצִיא מִמֶּנּוּ חוּט אֶחָד שֶׁל יְמִינוֹ
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאוֹחֵז בְּלִבָּנָהּ. וּבְאוֹתוֹ
הַזְּמַן כָּתוּב (אֵיכָה ב) הַשִּׁיב אַחֲרֵי יְמִינוֹ.

וְהִירָח - שְׁכָתוֹב (ישעיה א) צֶדֶק יִלִּין בָּהּ.
וְהַכּוֹכָבִים - מִלְאֲכֵי הַשָּׁרַת, שֶׁהֵיוּ בָּאִים
בָּהּ וִידוּעִים אֶצְלָהּ, וּבִטְלוּ מִקְיוֹמָם, וְאֵלֶּה
נִקְרְאִים מִלְאֲכֵי שָׁלוֹם. וְשָׁבוּ הָעֵבִים אַחֵר הַגָּשָׁם,
שְׁכָתוֹב (שם לב) מִלְאֲכֵי שָׁלוֹם מֵרַ יִבְכִּיּוֹן.

בַּיּוֹם שִׁיזְעוּ שְׁמַרֵי הַבֵּית (קהלת יב) - אֱלוֹ
שְׁלֵשָׁה בְּתֵי דִין שֶׁהֵיוּ מְלַמְּדִים תּוֹרָה
בְּלִשְׁכַּת הַגְּזִית. וְהַתְּעוֹתוֹ אֲנָשֵׁי הַחֵיל - אֱלוֹ
סִנְהֶדְרֵי גְדוּלָּה וְסִנְהֶדְרֵי קִטְנָה. וּבִטְלוּ הַטַּחֲנוֹת
- אֱלוֹ כַּהֲנִים וְלוֹיִם, וְכָל הַמְּשֻׁמְרוֹת שֶׁהֵיוּ
עוֹמְדוֹת בִּירוּשָׁלַיִם.

וְחָשְׁכוּ הָרְאוֹת בְּאַרְבוֹת - אֱלוֹ נְבִיאִים וְצוּפִים,
שֶׁהֵיוּ רוֹאִים בְּנִבּוּאָהּ וּבְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ.
(שם) וְסָגְרוּ דְלָתִים בְּשׁוֹק - שְׁבָנֵי אָדָם צוֹחִים,
וְאֵין מִי שֶׁמְשִׁיב לָהֶם, שֶׁהָרִי כָּל הַשְּׁעָרִים
נִנְעָלוּ מִיּוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וּבִטְלָה
עֲבוֹדַת בֵּית אֱלֹהֵינוּ.

סדר הלימוד ליום יח אלול [יום 343 בשנה]

בַּשָּׁפַל קוֹל הַטַּחֲנָה (שם) - אֵלֶּה אוֹתָם כּוֹתְשֵׁי
הַקִּטְרֶת, שֶׁהֵיוּ נוֹתְנִים קוֹל בְּכָל יוֹם
בְּכַתִּישָׁה שְׁלָה. דָּבָר אַחֵר, קוֹל הַטַּחֲנָה - קוֹל

השְׁכִינָה, שְׁצוּחַת בְּכָל יוֹם שׁוּבוּ בָּנִים
שׁוֹכְבִים, וְאִין מִי שִׁישְׁגִיחַ עָלֶיהָ.

וַיִּשְׁחֹו כָּל בָּנוֹת הַשִּׁיר - אֵלֹו אוֹתָם שְׁעוּלִים
לְדוּכָן בְּכָל יוֹם, וּמִנְגְּנִים נִגּוֹן שֶׁל שִׁיר.
כָּל - לְרַבּוֹת מְלֶאכִי עֲלִיוֹן לְמַעְלָה, שְׁהִיו
מִתְחַלְקִים מִשְׁמְרוֹת לְמַעְלָה - כְּנֶגֶד אוֹתָם
הַמְשְׁמְרוֹת לְמַטָּה. שְׁחֹו אוֹתָם שְׁלִמְטָה - כְּבִיכּוֹל
אֲפִי אֵלֹו שְׁלִמְעָלָה שְׁחֹו. גַּם מְגַבֵּה יִירָאוּ. וְאֲפִי עַל
גַּב שְׁמִגְבוֹהָ הֵם נִנְסִים, הָיוּ פּוֹחֲדִים.

שְׁחֹו אוֹתָם בָּנוֹת הַשִּׁיר, מְשׁוּם שְׁהָרִי שְׁמוֹנִים
אֶלֶף לוֹיִם הָיוּ יְדִיָּהֶם מְהֻדָּקִים לְאַחֲרוֹר.
כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְנִהְרוֹת בְּכָל, כְּנֹורוֹתֵיהֶם הָיוּ תְלוּיִים
עַל הָאֵילָנוֹת שָׁם, הָיוּ מְבַקְשִׁים מֵהֶם לְנִגּוֹן,
וְאוֹמְרִים (תהלים קלז) אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר ה' עַל
אֲדָמַת נֹכַר? נִשְׁכּוּ בְשִׁנְיָהֶם בְּהִנֵּי יְדֵיהֶם וְכָרְתוּ
אוֹתָם, וְלֹא יִכְלוּ לְנִגּוֹן, וְהָרְגוּ אוֹתָם.

וְחַתְחָתִיִּים בְּדֶרֶךְ - שְׁהָרִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּרִיתִים
עַל צוֹאֲרֵיהֶם, וּמִהֶהְדוּק שְׁהִיָּה חֲזָק,
הָיוּ נוֹפְלִים אֶצְבְּעוֹתֵיהֶם בְּדֶרֶךְ, וְיִרְמִיָּה הָיָה
מְלַקֵּטֶם בְּטִלִּיתוֹ, וְנוֹשֵׁק אוֹתָם, וּבּוֹכָה עֲלֵיהֶם.
וְהָיָה אוֹמֵר לָהֶם: בָּנִי, וְלֹא אִמְרָתִי לָכֶם (ירמיה ג)

תָּנוּ לָהּ אֱלֹהֵיכֶם כְּבוֹד בְּטָרִם יַחְשִׁיף וְגו'?! וְעַל
זֶה כָּתוּב (שם ט) עַל הַהָרִים אָשָׂא בְּכִי וְנָהִי וְעַל
נְאוֹת מִדְבָּר קִינָה.

וַיִּנְאֵץ הַשָּׁקֶד (קהלת יב) - מִיּוֹם שֶׁמִּנְצָנֵץ הָאֵילָן
הַזֶּה לְבָלוּבִים עַד הַיּוֹם שֶׁעוֹשֶׂה פְּרִי, הֵם
עֲשָׂרִים וְאַחַד יוֹם. כִּךְ מִשְׁבָּעָה עֶשֶׂר תְּמוּזָה עַד
תִּשְׁעָה בָּאָב - עֲשָׂרִים וְאַחַד יוֹם בֵּינֵיהֶם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (ירמיה א) מִקֵּל שָׁקֶד אֲנִי רֹאֶה.

וַיִּסְתַּבֵּל הַחֲגָב (קהלת יב) - שְׁנַתָּן מִשָּׂא עַל כְּתָפֵי
זֶרַע דָּוָד. וְתִפָּר הָאֲבִיוֹנָה - שֶׁהִתְבַּטְּלָה
עֲבוֹדַת בֵּית אֱלֹהֵינוּ. כִּי הִלֵּךְ הָאָדָם אֶל בֵּית
עוֹלָמוֹ - זֶהוּ הַכְּבוֹד שֶׁהִסְתַּלַּק לְמַעְלָה, וּבְנֵי אָדָם
צוֹנְחִים, וְאֵין מִי שֶׁמְשַׁגֵּיחַ בָּהֶם.

עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְתַּק חֶבֶל הַכֶּסֶף (שם) - הַמָּקוֹם
שֶׁהִכָּהֵן הָיָה מִקְטִיר קְטָרֶת עַל הַמִּזְבֵּחַ
הַפְּנִימִי. וְתָרַץ גִּלְתִּי הַזֶּהָב - זֶהוּ בֵּית קֹדֶשׁ
הַקְּדוּשִׁים, שֶׁשֵּׁם הַכְּרוּבִים שָׁל הַזֶּהָב. וְתִשָּׁבֵר כֹּד
עַל הַמְּבוּעַ - זֶה מַלְכוּת בֵּית דָּוִד שֶׁנִּשְׁבָּרָה.

וַיֵּשֶׁב הָעֶפֶר עַל הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה - יִחָרֵב בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, וַיְהִיָּה כְּעֶפֶר. וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה - זֶה הַשְׁכִּינָה, וְהִסְתַּלְּקוֹת שֶׁל
רוּחַ הַנְּבוּאָה מִן הָעוֹלָם.

רבי יודאי פתח, (שם יב) **ביום שיזעו שמרי הבית**
 - **אלו תנאים ואמוראים, שהיו שומרים**
העם של ארץ ישראל, והזדעזעו ממקומם.

והתענותו אנשי החיל, כמו שנאמר (בראשית מז)
ויש בם אנשי חיל. החטא של בני
יעקב, שהיו אנשי חיל וסובלים עוות הדין, כמו
שנאמר (איוב ח) **האל יענת משפט. קבלו עוות הדין**
אותם אנשי חיל. שכן דרכי הנחש - אחר שהורג
את האדם, חוזר ונושף אותו נשיכה בלי רחמים.
זהו עוות הדין.

שלחו להם בני הארץ הקדושה: נאה שאתם יש
לכם לבכות כמי שבוכה מרחוק, שהרי
אכל ובכיה ומספד בנהי ומרירות לא מגיע לכם,
שהרי רחצתם רגליכם, ולא רציתם לטנף אותם
כמו מקדם, כמו שנאמר (שיר ה) **רחצתי את רגלי**
איככה אטנפם.

אבל **אנו ששוכנים בין גדרי הנחש, ואורב לנו**
בכל יום, הורג ונושף, ואנו רואים בעינים
עוות הדין שנעשה בינינו, באותם אנשי חיל,
שבימיהם שותק, ולא רוצה דין, שפוחד מהם
פחד גדול, ולא יכול לעמד לפניהם. וכיון

שְׁעָבְרוּ לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם (הבא) בְּתִשְׁבֻּכָּה, עוֹמֵד
הִנָּחַשׁ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתוֹבֵעַ דִּין.

וְדִיִּק הַכְּתוּב, שְׁכָתוּב (שמות כא) וְגִנֵּב אִישׁ וּמָכְרוֹ
וְנִמְצָא בְיָדוֹ מוֹת יוֹמֶת. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לִנְחָשׁ: יוֹסֵף לֹא הָיָה אִישׁ. וְנִמְצָא בְיָדוֹ וְגו',
הָרִי בִידֵיהֶם לֹא נִמְצָא. חָזַר וְאָמַר, (דברים כד) כִּי
יִמְצָא אִישׁ גֵּנֵב נֶפֶשׁ מֵאֲחִיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְהִתְעַמָּר בּוֹ וּמָכְרוֹ וּמֵת הַגֵּנֵב הֵהוּא.

שְׁמוֹנָה מֵאוֹת שָׁנִים הָיָה עוֹמֵד אוֹתוֹ הִנָּחַשׁ
וּמִבְקֵשׁ דִּין. וְאָנוּ שְׁנִינּוּ, מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב
בְּשָׁנֵי דִינִים – נִדוֹן בַּחֲמוּרָה. אוֹי לְמִי שֶׁקִּבֵּל עָנֵשׁ
עַל חֲטָאוֹ, שֶׁהָרִי הִמִּיתָה מְכַפֶּרֶת עַל הַחֲטָאִים,
וְחוֹזֵר לְקַבֵּל עָנֵשׁ אַחֵר. אוֹי שֶׁהִתְעוּתוֹ אֲנָשִׁי
הַחֵיל, וְסִמָּא"ל וְנָחַשׁ עֲמָדוֹ לְתַבֵּעַ הַדִּין.

עַל זֶה נָאָה לָנוּ לְבָכוֹת וְלִסְפָּד, שֶׁהִקְרִיָּה
הַקָּדוֹשׁ נִשְׁאַרָה בְּדָד מְכַל הַטּוֹבוֹת שֶׁהָיוּ
בָּהּ. בְּאוֹתָהּ הִשְׁעָה יָרֵד סִמָּא"ל וּבִלְבָּל אֶת
הָעוֹלָם, וְהַכְנִיס הָרוּחַ הַזֶּה בְּמַעֲי שֶׁל אוֹתוֹ הָרָשָׁע
מֶלֶךְ רוּמִי, וְתַבֵּעַ דִּין מִגְבוּרֵי הָעוֹלָם. וַיִּלְזֶה! וַיִּ
לְעוֹלָם! עוֹוֹת הַדִּין לֹא נִמְצָא מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא
הָעוֹלָם כָּזֶה.

אִיכָה בְּנִיךָ הָעֲמוּדִים שֶׁל הָעוֹלָם, עֲמוּדִים
 תּוֹמָכִים, שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם, וְאֲנִי
 (וְאַתָּה) מִתְעַטֵּר בָּהֶם בְּכָל יוֹם? אֵיךְ הִתְעַנְתּוּ עַל יָדִי
 הַנֶּחֱשׁ? אֵיךְ הִתְעַנְתּוּ רוּחוֹת קְדוֹשׁוֹת לְהִתְלַבֵּשׁ
 בְּלְבוּשִׁים נְכָרִיִּים אַחֲרַיִם לְדוֹן אוֹתָם בְּקִלּוֹן רַב?
 וַיִּלְזָה! וַיִּלְזָה! וַיִּלְזָה!

מִי רָאָה בְּתוֹךְ גֶּן הָעֵדֶן, בְּשַׁעַה שֶׁנִּמְסַר הַדִּין
 לְמַעֲלָה. עָשָׂר מְרַגְלִיּוֹת יְפוֹת, הָאוֹר שֶׁל כָּל
 הַגֶּן, בֵּין כָּל אוֹתָם הָאֵילָנוֹת, מִתְפַּשְּׁטִים וְכֻלָּם
 יוֹצְאִים הַחוּצָה. וְכָל אוֹתָם הָאֵילָנוֹת שֶׁל גֶּן עֵדֶן
 צוֹוָּחִים וְאוֹמְרִים: וַיִּשְׁהִתְעַנְתּוּ אֲנָשִׁי הַחִיל!
 וְשׁוֹמְרֵי הַשַּׁעַר שֶׁל גֶּן הָעֵדֶן מְזַדְעָזְעִים, אוֹתָם
 הַכְּרוּבִים, עוֹלִים וְיוֹרְדִים, וְלֹא נוֹתְנִים מָקוֹם
 לְהוֹצִיא אֶת הָאוֹרוֹת הַלָּלוּ.

כְּשֶׁהִתְפַּשְּׁטוּ מִתּוֹךְ הָאוֹר שֶׁל לְבוּשֵׁיהֶם.
 וְעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים צוֹוָּחִים
 כְּנֻגָּדָם, וְאוֹתָם שׁוֹמְרֵי הַחוּמוֹת לְמַעֲלָה
 מְזַדְעָזְעִים, וְכָל צְבָאוֹת רוּם הַשָּׁמַיִם בּוֹכִים
 וּמִילָלִים מִי רָאָה אֶת אֱמֵנוּ גּוֹעָה וּמִילָלָת? יוֹרְדָת
 לְכְרוּבִים, שׁוֹמְרֵי הַשַּׁעֲרִים שְׂבָגָן, וְהֵם
 מְזַדְעָזְעִים. עוֹלָה אֱמֵנוּ, וְכְרוּב אֶחָד עֲמָה.

וְאִזּוּ לְהֵט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת, שְׁנוֹנָה הַרְבֵּה, מִכָּה
 לְתוֹךְ הַשְּׁעָרִים, וַיֵּצְאוּ אוֹתָם עֲשָׂרָה
 הָאוֹרוֹת. הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים צוֹנְחִים: וַיִּ
 לְעוֹלָם! וַיִּלְדוּר!

לָנוּ יָאֵה לְסִפּוֹד כְּתַנִּים, כְּשִׁירָדָה הָאֵם, וְלֹא מִצָּאָה
 אוֹתָם שֵׁם בֶּגֶן. וְכָל אוֹתָם הָאוֹרוֹת וְהַבְּשָׂמִים
 גּוֹעִים וּמִיִּלְלִים. אִזּוּ הִיא גּוֹעָה וּמִיִּלְלָת. אוֹתָם
 הַכְּרוּבִים שׁוֹמְרֵי הַשְּׁעָרִים בּוֹכִים וּמִיִּלְלִים,
 פּוֹתְחִים בְּבִכָּה. אָנוּ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה נֹאֵה לָנוּ
 לְבָכוֹת עַל הַכֹּל, וְעַל הָעוֹנוֹת הַזֶּה.

עוֹד פָּתַח, (בראשית נ) וַיֵּצְאוּ אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר וְגו', (שם)
 אָנָּה שָׂא נָא פֶשַׁע אַחִיד וְחִטָּאתָם וְגו', וַיִּבְךְ
 יוֹסֵף בְּדַבָּרָם אֵלָיו. הַחֲטָא - לוֹ הֵם עָשׂוּ, וְהוּא
 מְכַפֵּר עַל הַכֹּל, וּמְכַפֵּר עַל חֲטָאִים. כִּיּוֹן שֶׁהוּא
 מוֹחֵל, לְמִי יֵשׁ לְתַבַּעַע עַל חֲטָאִים? זֶהוּ וְהַתְּעוֹנוֹתוֹ
 אֲנִשִּׁי הַחֵיל. עוֹנוֹת הַדִּין רַב הָיָה לְאוֹתָם אֲנִשִּׁי
 הַחֵיל. וַיִּלְדוּ, מִי יִנָּחֵם אוֹתָנוּ?

לְמָה הָיָה עוֹנוֹת הַדִּין הַזֶּה? מִשּׁוֹם שֶׁהָרִי אִמְנוּ
 גִּרְשָׁה וּבִרְחָה, וְהִלְכָה לָהּ, וּמִשּׁוֹם זֶה עוֹנוֹת
 הַדִּין נִמְצָא, שֶׁנִּמְצָא לְבִדּוֹ אוֹתוֹ שֶׁהִסְטִין עָלֵינוּ,
 וְלֹא הָיָה מִי שִׁימְחָה בִּידּוֹ וַיִּטְעֵן עָלֵינוּ טַעֲנָה. עַל
 זֶה נִמְסְרוּ בִּידֵיהָ כָּל תְּקוּנֵי אִמְנוּ.

שְׂאֵלָיו נִמְצְאָה שֵׁם אֱמֵנוּ, לְפָנִים מְשׁוֹרֵת הַדִּין
הִיתָה מְכַנִּיסָה אוֹתָנוּ. עַל זֶה הִיא בּוֹכָה,
וְעַל זֶה הִיא מִלְלָת, עַל בְּנִיָּה שְׁגָלוּ, וְשִׁנְהָרְגוּ,
וְשֶׁהִשְׁמְדוּ בְּחֻנָּם.

וּבְדִינֵיהֶם לֹא נִמְצְאָה, וְעָשָׂה בָּהֶם אוֹתוֹ הַנֶּחֱשׁ
אֶת רְצוֹנוֹ. וְעַל זֶה כָּתוּב וּבִפְשָׁעֵיכֶם
שָׁלַח אִמְכֶם, שְׁלֹא תִהְיֶה מְזֻמַּנֶּת בְּדִינֵיכֶם. אִיכָּה
יֵשְׁבָה בְּדָד בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה שֶׁהִיא הִיתָה לוֹקַחַת
טַעֲנַת בְּנִיָּה, וּבִשְׁבִילָה הִיָּה נִקְרָע הַדִּין.

וּכְשֵׁאוֹתָם עָשָׂר הַמְּרַגְלִיּוֹת (הַשְּׂבָטִים) יֵצְאוּ מִגֶּן
הָעֵדֶן לְהִתְלַבֵּשׁ בְּלִבוּשִׁים אֲחֵרִים,
כָּל הַלְבוּשִׁים נִמְסְרוּ בְּיַד הַנֶּחֱשׁ, פָּרַט לְאֶחָד,
שֶׁהוּא רְאוּבֵן, שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לז) וַיֵּשֶׁב רְאוּבֵן
אֶל הַבּוֹר.

וְעַל שְׁנֵתֵן הָעֶצָה לְזָרְקוֹ לְבָאֵר, הוּא נִתְפָּס בְּבָאֵר,
וְנִצֵּל. וְזֶהוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, כְּשֶׁתִּפְּשׁוּהוּ
לְמִינּוֹת, וְנִתְּנוּהוּ בְּבוֹר, וְנִצָּלָה נִשְׁמָתוֹ שֶׁל רְאוּבֵן.
בְּרוּךְ יְהו"ה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יִמְלוֹךְ יְהו"ה
לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

תְּקוּנִים מִזֵּהר חֲדָשׁ (דף קיג ע"א - דף קמג ע"א)

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. בֹּא וּרְאֵה, שְׁתֵּי הַתִּבּוֹת
הָלָלוּ נִחְלְקוּ לְשְׁנֵי צְדָדִים כָּל אַחַת.

בְּרֵאשִׁי"ת - בְּרֵא"א שִׁי"ת. אֱלֹהִים - מִי אֱלֹה. מֶה
 זֶה שִׁית? אֵלֹו שֵׁשֶׁת הַצְּדָדִים שֶׁל הַמֶּשֶׁכֶן שֶׁהוּא
 כְּמוֹ שֶׁהַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, וּבְשִׁבְלֵם נֶאֱמַר (שמות לח)
 אֱלֹה פְּקוּדֵי הַמֶּשֶׁכֶן. וְזֶה הוּא מִי אֱלֹה. זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב (ישעיה מ) שָׂאוּ מָרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא
 אֱלֹה. וּשְׁנֵי מִשְׁכְּנוֹת הֵם שֶׁנֶּרְמְזוּ בַּפְּסוּק הַזֶּה:
 אֱלֹה פְּקוּדֵי הַמֶּשֶׁכֶן הַמֶּשֶׁכֶן מִשְׁכַּן הָעֵדֻת, הַמֶּשֶׁכֶן
 הָעֲלִיּוֹן. מִי, וְזֶה הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, הַמֶּשֶׁכֶן
 הַתַּחְתּוֹן מֶה.

הַמֶּשֶׁכֶן הָעֲלִיּוֹן בְּשִׁבְלֵה נֶאֱמַר מִי בְרָא אֱלֹה,
 מֶה זֶה אֱלֹה? אֵלֹו אֱלֹה מוֹעֲדֵי ה'. וּמִי
 הֵם מוֹעֲדֵי ה'? אֵלֹו הֵם חֲגַי הַמִּצּוֹת וְחֲגַי הַשְּׁבוּעוֹת
 וְחֲגַי הַסְּכוֹת, הָרִי שְׁלֹשָׁה. שְׁלֹשֶׁת הָאֲחֵרִים - רֹאשׁ
 הַשָּׁנָה, חֲנֻכָּה וּפּוּרִים. שְׁלֹשָׁה מֵהֶם נִקְרְאִים
 מוֹעֲדֵי ה', וְהֵם מִקְרְאֵי קֹדֶשׁ. שְׁלֹשֶׁת הָאֲחֵרִים
 נִקְרְאִים אֱלֹה הֵם מוֹעֲדֵי, וּכְנֻגָּדָם נֶאֱמַר (איוב לג) הֵן
 כָּל אֱלֹה יַפְעֵל אֵל פַּעֲמִים שְׁלוֹשׁ עַם גָּבֵר.

וְזֶה הַמֶּשֶׁכֶן הָעֲלִיּוֹן שֶׁעֲלִיָּהֶם נִקְרָא מִי. זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב מִי בְרָא אֱלֹה. וְזוֹ מִי, הִיא הַבִּינָה,
 וְזֶה שְׁמָהּ, וְהַדְרָגָה שְׁלָהּ הוּא וְדַאי יוֹם
 הַכְּפוּרִים, וְהַדְרָגָה הַזֹּאת שֶׁנִּקְרְאת בִּינָה נִקְרְאת
 הָעוֹלָם הַבָּא. וּבָעוֹלָם הַבָּא אֵין בּוֹ אֲכִילָה

וּשְׁתִּיָּה. כְּמוֹ כֵּן יוֹם הַכְּפוּרִים שְׁלוֹ אֵין שָׁם
אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה. הַמְּלָכוֹת נִקְרָאת מ"ה, זֶה מְשַׁכֵּן
הָעֵדוּת. וּמִשּׁוֹם שָׁבוּ נִמְצְאת עֵדוּת, נֶאֱמַר בּוֹ מָה
אֲעִידָךְ. (וְזֶה שְׁמָה, וְדִרְגָּתָה שְׁבֶת)

וּכְמוֹ שֶׁהָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן הוֹצִיא שְׁשֶׁה מוֹעֲדִים, כִּף
הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הוֹצִיא שְׁשֶׁה מוֹעֲדִים,
וְהֵם אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. וּמִנֵּין שֶׁהֵם שְׁשֶׁה
בַּשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ? זֶהוּ שְׁכָתוֹב כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה
ה' אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. כִּי שֵׁשֶׁת וּדְאִי שֶׁהֵם
שְׁשֶׁה. וּמִשּׁוֹם זֶה לֹא אָמַר כִּי בִשְׁשֶׁת יָמִים.

וּכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עֵדוּת בָּעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
מָה אֲעִידָךְ, כִּף יֵשׁ עֵדוּת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב הָעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת
הָאָרֶץ. הֲרִי הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן בְּרֵאשִׁי"ת, וְהָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן בְּרֵאשִׁית, וְאֵלוֹ הֵם שְׁנֵי מְשַׁכְּנוֹת לְאֲבִיר
יַעֲקֹב. אִם כֵּן, אַחֵר שֶׁאָמַר אֱלֹה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי
קֹדֶשׁ שֶׁהֵם שְׁשֶׁה.

מִדְּהוּ בְּמוֹעֲדָם שֶׁאָמַר אַחֵר כֵּן? אֵלֹא אֵין רְשׁוּת
לְקַרֵּא לָהֶם אֵלֹא בְּמוֹעֲדָם, שֶׁהִיא מְלָכוֹת.
וּבְמָקוֹם אַחֵר אָמַר אֱלֹה הֵם מוֹעֲדֵי. ה"ם הוּא
בְּהַפּוּךְ אוֹתִיּוֹת מ"ה, וְזֶהוּ אֱלֹה הֵם מוֹעֲדֵי. וְזֶהוּ
שְׁמִינִי חַג עֲצָרָת, שֶׁהוּא חַג בְּפָנֵי עֲצָמוֹ.

בא וראה, אלה מועדי ה' הולכים על תקון הגוף של המלך הקדוש, ואלה הם: פסח - זרוע ימין של המלך, וזה חסד, ובשבילה נאמר הימין מקרבת. ראש השנה - זרוע שמאל של המלך, וזו גבורה, ובשבילה נאמר שמאל דוחה. שבועות - זה הגוף של המלך, וזו תפארת, העמוד האמצעי. חנכה ופורים - אלה הם שתי השוקים של המלך, שעליהם שורה הנס, ובשבילם נאמר אלה פקודי, שתי מצוות ודאי, שבשבילם נאמר פקד פקדתי. שני נביאים, שני משיחים הם ודאי.

כל העבר על הפקדים - זה היסוד, וזה חג הסוכות כלול מכלם, והוא העבר על הפקדים. שאותם נצח והוד, אות הוא בצבא שלו. ולמה נקרא כל? משום שעליו שורה בינה, שהיא השביעית. (י"ם כ"ל)

יום, זה יום הכפורים, היא ודאי, ועמה חמשים שערים של חרות בחשבון כל, בינה בן י"ה, שהוא הולך מהלך חמש מאות שנים, ומגיע ליסוד, שהוא חג הסוכות, כדי להתחבר עם הכלה שלו, שהיא חג שמיני עצרת. ובשעה שהם בחבור אחד, נקראו שניהם כל כליה. פסח

צָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לומר בו הֵלֵל גָּמור וְהֵלֵל שְׂאִינו
גָּמור. הֵלֵל גָּמור לְקַבְּעוֹ.

ספר שני

וְהַמִּשְׁכָּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הָרָקִיעַ וּמִצְדִּיקֵי
הָרָבִים כְּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד
(דניאל יב). וְהַמִּשְׁכָּלִים – אֵלּוּ רַבֵּי שְׁמֵעוֹן וְחִבְרִיו,
יִזְהָרוּ כְּשֶׁהִתְכַּנְּסוּ לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֲבוּר הַזֶּה, שֶׁהוּא
מִזֹּהֵר הָעֲלִיּוֹן שְׁלֹמֶעֱלָה, הָרָצוֹן הָעֲלִיּוֹן הַתְּגִלָּה,
נִתְּנָה רְשׁוּת לְרַבֵּי שְׁמֵעוֹן וְחִבְרִיו לְגִלּוֹת בּוֹ רָזִים
נִסְתָּרִים עֲמֻקִּים, וּלְכָל הַנִּשְׁמוֹת שֶׁל הַיְּשִׁיבָה
שְׁלֹמֶעֱלָה, וְהַיְּשִׁיבָה הַתַּחְתּוֹנָה, וּלְשִׁבְעָה הָרִים
עֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת וְהַרְוֵעָה הַנֶּאֱמָן
וְאַהֲרֹן וְדָוִד וְשְׁלֹמֹה, וְאַלְיָהוּ עִמָּהֶם, וּלְכָל
הַנִּשְׁמוֹת שֶׁל הַיְּשִׁיבוֹת שֶׁהוֹלְכִים מְעֻרְטָלִים,
וְהַמְּלָאכִים שְׁמֵמָנִים עֲלֵיהֶם, וְהוֹלְכִים מְעֻרְטָלִים
בְּשִׁבְלֵם, שֶׁהֵם בְּתוֹלוֹת אַחֲרֵיהֶם רַעוּתֵיהֶם שֶׁל
הַשְּׂכִינָה. שֶׁהִיא מְעֻרְטֶלֶת מֵהֶם, וְהֵם מְעֻרְטָלִים
מִמָּנָה. וְכֵן הֵם צְבָאוֹת הַמֶּלֶךְ מְעֻרְטָלִים מִמָּנָה,
שְׁכָתוֹב (ישעיה לג) הֵן אֲרָאֶלֶם צַעֲקוּ חֲצָה מִלְּאֲכֵי
שָׁלוֹם מֵרַיְבָיוּן.

וּבְמִנִּין לָנוּ שֶׁהַשְּׂכִינָה יַחֲדָה מַצְבְּאוּתִיהָ? זֶהוּ
שְׁכָתוֹב אִיכָּה יִשְׁבָּה בְּדָד. אִי כֹּה יִשְׁבָּה

בְּדָד, שֶׁנֶאֱמַר בּוֹ (תהלים קמה) וַחֲסִידֶיךָ יִבְרְכוּ כִּי־הוּא.
 וְעַל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנֵתוֹ אָמַר הַפְּתוּב
 (משלי כז) כְּצִפּוֹר נוֹדֶדֶת מִקְנֶה בֵּן אִישׁ נוֹדֵד
 מִמְּקוֹמוֹ, שֶׁנֶאֱמַר בּוֹ (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה.
 וּבְזִמְנִי שֶׁהִיא מְעַרְטֶלֶת, תִּלְמִידֵי חֲכָמִים וְצַדִּיקִים
 וְאֲנָשֵׁי מַדּוּת שָׁלָה, כָּלֶם הוֹלְכִים וְנוֹדְדִים מִמְּקוֹם
 לְמִקְוֶה, מֵאֲתֵר לְאֲתֵר, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ בְּעָלֵי
 הַמִּשְׁנָה, דוֹר שָׁבֵן דּוֹד בָּא, אֲנָשֵׁי חֵיל יְסוּכְבוּ
 מַעֲרִיר לְעִיר, וְלֹא יִרְחֲמוּ.

וּמִשּׁוּם זֶה הַסִּכּוּם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנֵתוֹ
 לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֲבוּר הַזֶּה עַל יַד אוֹתוֹ
 שֶׁהִתְגַּלָּה, וְכֵּן בּוֹ עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים לְמַצֵּא בּוֹ
 מְנוּחָה לְשִׁכְנָה בְּגָלוּת, וְחֲרוּת לָהּ וּלְבִנְיָהּ. זֶהוּ
 שֶׁכָּתוּב (תהלים פד) גַּם צִפּוֹר מִצְאָה בֵּית וְדִרְוֹר קֵן
 לָהּ. הֵיאָה שֶׁנֶאֱמַר בָּהּ (ויקרא כה) וַיִּקְרָאֶתָּם דִּרְוֹר
 בְּאֶרֶץ לְכָל יֹשְׁבֵיהָ.

אִשָּׁר שֶׁתָּה אֶפְרוּחֶיהָ - אֵלּוּ שֶׁנֶאֱמַר בָּהֶם (דברים
 כב) וְהָאֵם רִבְצָת עַל הָאֶפְרוּחִים, וְהֵם בְּעָלֵי
 הַכִּנּוּפִים, שֶׁבָּהֶם נֶאֱמַר (יחזקאל א) וְאֶרְבַּעַה פָּנִים
 לְאַחַת וְאַרְבַּע כְּנָפִים לְאַחַת לָהֶם. שְׂאֵלָה הֵם
 שְׂמֻמִּים עַל בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׂרוּחָם פּוֹרַחַת מֵהֶם.

או על הביצים – אלו האופנים שממנים על בעלי המקרא. שבשכיל החבור הזה, והאם רבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים, אלו שנאמר בהם בנים אתם לה' אלהיכם. אלו רבי שמעון וחבריו ומורי הישיבה שעושים את החבור הזה.

והחבור הזה היה כמו תבת נח שהתכנסו בה כל מין ומין. כך מתכנסים בחבור הזה כל נשמות הצדיקים ואנשי מדות, שנאמר בהם (תהלים קיח) זה השער לה' צדיקים יבאו בו. ואחרים שאינם צדיקים, נדחים משם. וכשהתגלה החבור הזה בעולם, רבים מתכנסים אליו, שנאמר בהם (דברים כט) כי את אשר ישנו פה וגו', ואת אשר איננו פה – בחבור הזה – עמנו היום. ועליהם נאמר (דניאל יב) ומצדיקי הרבים כפוכים לעולם ועד, כאותם הכוכבים שיהיו קימים לעולם ולעולמי עולמים. ונאמר בהם, והיה זרעך ככוכבי השמים, שהוא העמוד האמצעי, שהוא אתה תשמע השמים, ולא ככוכבים משמים, שנאמר בהם (ישעיה נא) כי שמים כעשן נמלחו, (תהלים קב) המה יאבדו ואתה תעמד.

וְעוֹד וְהַמְשָׁכִּים, אֱלוֹ שֵׁישׁ בָּהֶם שְׁכָל לְדַעַת אֶת
גִּזְרֵת הַנִּשְׁמוֹת שְׁלָהֶם, מֵאֱלוֹ הַסְּפִירִים
שֶׁהֵם דְּבָרִים שְׁגֻזָּרִים מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת, שְׁעָלֵיהֶם
נֶאֱמַר (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל. שְׁכָלָם
מְלֵאִים סִגְלוֹת. וְאוֹתָם אֲנָשֵׁי מַדּוֹת, נִשְׁמוֹתֵיהֶם
רְשׁוּמוֹת שָׁם, וּמִשָּׁם אֲצִילוֹתָם. מַצָּדָה שֶׁל
הַמְּלָכוֹת הֵם בְּנֵי מְלָכִים, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם כָּל יִשְׂרָאֵל
בְּנֵי מְלָכִים, וּמִצָּד זֶה יּוֹצְאִים מִיִּשְׂרָאֵל מְלָכִים.
וּמִצָּד שֶׁל הַצַּדִּיק נִקְרְאוּ צַדִּיקִים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
(ישעיה ס) וְעַמּוֹ כֻּלָּם צַדִּיקִים. וּמִהַצָּד שֶׁל
נִצָּח וְהוּד נִקְרְאוּ נְבִיאִים. וּמִהַצָּד שֶׁל הָעַמּוּד
הָאֲמֻצְעִי נֶאֱמַר בָּהֶם (ירמיה ב) וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק
כֹּלָה זֶרַע אֱמֶת, וְעָלִיָּהֶם נֶאֱמַר (מלאכי ג) תּוֹרַת אֱמֶת
הִתְהַבְּרָה בְּפִיהוּ. וּמִצָּד שֶׁל הַגְּבוּרָה נִקְרְאוּ גְבוּרִים
עוֹמְדִים בַּפֶּרֶץ דּוֹחִים אֶת הַגִּזְזוֹת. וּמִצָּד שֶׁל
הַחֲסֵד נִקְרְאוּ חֲסִידִים. וּמִהַצָּד שֶׁל חֻכְמָה וּבִינָה
נֶאֱמַר בָּהֶם כָּלֵנוּ חֻכְמִים כָּלֵנוּ נְבוֹנִים.
וּמִצָּד שֶׁל הַכֶּתֶר, שֶׁהוּא הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל, הֵם
רָאשֵׁי אֱלֹפֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁעָלֵיהֶם נֶאֱמַר
אֲנָשֵׁי מַדּוֹת. אֱלוֹ הֵם הַמְשָׁכִילִים שֵׁישׁ בָּהֶם שְׁכָל
לְהַכִּיר אֶת רְבוּנָם, שְׁסוּדוֹת רְבוּנָם אֵין מִתְכַּסִּים
מֵהֶם, שְׁכָלָם הָיוּ בְּהִסְתָּמָה בְּחִבּוּר הַזֶּה.

וְלֹאֲלֹה שֶׁהֵם בְּמִדּוֹת הַלָּלוּ, צָרִיךְ לְגַלוֹת סוּדוֹת
טְמִירִים. אָבֵל מִי שֶׁמְגַלֶּה סוּדוֹת
לְרָשָׁעִים, כָּאֵלוּ מְגַלֶּה עֲרִיוֹת בַּתּוֹרָה. שְׁבִנִי
שִׁפְחָה הָרָעָה לִילִית, אָמֵם שֶׁל הָרָשָׁעִים,
עֲרֹבֹבָיָה רָעָה. מִי שֶׁמְגַלֶּה סוּדוֹת הַתּוֹרָה, גּוֹרֵם
לְצַדִּיק שֶׁהוּא יְסוּד, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (תהלים כה) סוּד ה'
לִירְאִיו, שֶׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ הַמַּעֲיָן וּמִן הַשְׂכִּינָה. זֶהוּ
שִׁכְתוּב (איוב יד) אָזְלוּ מַיִם מִנִּי יָם וְנָהָר יַחֲרֹב וַיִּבֶשׁ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן אוֹתָם הַצַּדִּיקִים לְמַטָּה עֲנִיִּים מֵהַכֹּל,
עֲנִיִּים מִסּוּדוֹת הַתּוֹרָה, עֲנִיִּים בַּגּוֹף. וְכֹל
מִי שֶׁמְגַלֶּה סוּדוֹת לְצַדִּיקִים, גּוֹרֵם לְצַדִּיק לְהֵאִיר
בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה, וְלִשְׂכִינָה, שֶׁהָאֹר נִקְרָא רָ"ז.

וּבְאוֹתוֹ הַזְמַן וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הָרָקִיעַ.
מַה זֶה כְּזֹהֵר? הַדְּרָגָה שֶׁל מַשֶּׁה רַבֵּנוּ
עָלִיו הַשָּׁלוֹם, הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי, שֶׁעַל שְׁמוֹ
נִקְרָא הַחֲבוּר הַזֶּה סֵפֶר הַזֹּהֵר. וְהַשְׂכִּינָה מְאִירָה
בּוֹ, וְזוֹהֶרֶת בְּלִבָּנָה מִן הַשֶּׁמֶשׁ. שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ
מְאִירָה בְּשֵׁשׁ הָרִים גְּדוֹלִים, וְהַלְבָּנָה בְּשִׁבְעִית
כְּלוּלָה מִשָּׁבַע.

שֵׁם אֲבָגִית"ץ, עָלֶיהֶם נֶאֱמַר (ישעיה ו) שֵׁשׁ כְּנָפִים
שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאֶחָד. וְהַשֵּׁם הַזֶּה הוּא סְגֻלָּתוֹ

לְכִסּוֹת וּלְנִשְׁמָה, כְּשַׁעוֹלָה לְמַעַלָּה בְּכָל לַיְלָה
וּלְיֵלָה לְהַעֲיִיד עַל הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים שֶׁל הָאָדָם,
וּלְהַצִּילוֹ מִמְּלֶאכִי הַחֲבֵלָה וּמִכָּל הַמַּזִּיקִים
וְהַרוּחוֹת וְלִילִין וְשָׁדִים, וּבָהֶם פּוֹרַחַת לְמַעַלָּה.
בְּשִׁתִּי אוֹתִיּוֹת מְכַל שֵׁם תְּכֶסֶּה פָּנֶיהָ מֵהֶם, בְּשִׁתִּי
אוֹתִיּוֹת תְּכֶסֶּה רַגְלֶיהָ, וּבְשִׁתִּי אוֹתִיּוֹת פּוֹרַחַת
לְמַעַלָּה, וְאַף כֶּךָ לְרוּחַ וְאַף כֶּךָ לְנֶפֶשׁ. עַד כָּאן.

אב"ג ית"ץ קר"ע שט"ן נג"ד יכ"ש בט"ר צת"ג
חק"ב טנ"ע יג"ל פז"ק שקוצי"ת
שֶׁהַנִּשְׁמָה פּוֹרַחַת בָּהֶם לְמַעַלָּה בְּכָל לַיְלָה וּלְיֵלָה,
וְזוֹהִי נִשְׁמַת כָּל חַי, שֶׁהָאֲצִילוֹת מִן הָאֵם
הָעֲלִיוֹנָה, וְשִׁבְעַת הַשְּׁמוֹת הֵלְלוּ שְׁפוֹרַחַת בָּהֶם
הֵם שְׁבַע, שְׁכָלוּלִים בְּבֵת שְׁבַע, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה
הַתַּחְתּוֹנָה, כְּלוּלָה מִשְׁבַּע סְפִירוֹת, שֶׁעֲלֵיהֶם אָמַר
דָּוִד (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כט) לֵךְ ה' הַגְדֵּלָה וְהַגְבּוּרָה
וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצָּח וְהַהוֹד כִּי כָל בְּשָׁמִים וּבָאָרֶץ.

והאם הָעֲלִיוֹנָה הִיא הַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל בְּעַל הַכְּנָפִים,
הָאָדָם הַגָּדוֹל, חֲכָמָה, וְעֶשֶׂר חֲכָמוֹת
נִקְרְאוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת מְצֻדוֹ. וְכֵתֵר עֲלִיּוֹן נִקְרָא
מְצֻדוֹ חֲכָמָה קְדוּמָה, וְהִיא יו"ד ה"א וּא"ו ה"א,
שֶׁהַתְּפִשְׁטוֹתוֹ בְּעֶשֶׂר סְפִירוֹת, אֲבָל הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה

נֶשֶׁר עֲלִיּוֹן, שֶׁהִתְפַּשְׁטוּתוֹ בַּשֶּׁבַע, וְהִיא הַשְּׁמִינִית,
וְכֵּה שִׁבְחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.

אז יִשִּׁיר מֹשֶׁה, וּמִמֶּנּוּ תִמְצָא אֶת סוּד קֵן הַצֶּפּוֹר,
שֶׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם שֶׁל אֲצִילוֹת. אֲרִיֶּה
חֶסֶד, שׁוֹר גְּבוּרָה, זוּהִי הַמְרַכֶּבֶה הָעֲלִיוֹנָה.
הַמְרַכֶּבֶה הַשְּׁנִיָּה, תִּפְאֶרֶת אָדָם שְׁנִיָּת, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ
(יחזקאל א) וְדַמּוֹת פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם, דַּמּוֹת אֲרִיֶּה שׁוֹר
נֶשֶׁר. נִצַּח הוּד יְסוּד מַלְכוּת הִיא תִּבְנִית כָּלָם. זֶהוּ
הַסוּד שֶׁל תְּקוּן אֶחָד.

אבל מִצַּד הַנִּשְׁמָה הֵם נִקְרְאוּ שְׂרָפִים, וּמֵהֵצֵד
שֶׁל רוּחַ - חַיּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שם) וְדַמּוֹת
הַחַיּוֹת מֵרְאִיָּהֶם כְּגַחְלֵי אֵשׁ בַּעֲרוֹת כְּמֵרְאָה
הַלְּפָדִים הִיא מִתְהַלֶּכֶת בֵּין הַחַיּוֹת. וְנֶאֱמַר בָּהֶם
(שם) וּמִתּוֹכָהּ דַּמּוֹת אַרְבַּע חַיּוֹת וְזֶה מֵרְאִיָּהֶן דַּמּוֹת
אָדָם לְהִנָּה.

והרוח הִיא מִצַּד הָעֵמוּד הָאֲמָצְעִי, וַיֵּשׁ לָהּ
אַרְבָּעָה פָּנִים, כְּמוֹ זֶה יֵשׁ לַנִּשְׁמָה
אַרְבָּעָה פָּנִים. הָאוֹפָנִים מִצַּד שֶׁל הַנֶּפֶשׁ, וְהִיא
מִצַּד שֶׁל הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, וַיֵּשׁ לָהֶם אַרְבָּעָה
פָּנִים שֶׁל מְרַכֶּבֶה שֶׁהֵם נִצַּח וְהוּד. וְהִנֵּה אוֹפֵן
אֶחָד בְּאֶרֶץ זֶה צַדִּיק. הָאוֹפָנִים הֵם מִמָּטָה
לְמַעְלָה, הַחַיּוֹת בְּאֲמָצֵעַ, הַשְּׂרָפִים לְמַעְלָה.

וְלַמַּעֲלָה (על כלם) אָדוֹן יָחִיד שׁוֹלֵט עַל הַכֹּל, מִפְּלֹא וּמִכֶּסֶּה בְּכֶתֶר, וּבַחֲכָמָה הוּא שְׁלֵטוֹן שְׁעוֹמֵד עַל כָּלָם בְּעֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ. אָבֵל מִשָּׁם לְמִטָּה כָּל הַסְּפִירוֹת, מְרַבְּעוֹת בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. כְּמוֹ זֶה בִּינָה יִה"ו, אוֹתוֹ בֵּין שֶׁל י"ה הוּא ו', שֶׁהִתְפַּשְׁטוֹתוֹ בְּשֵׁשׁ סְפִירוֹת. ה' רְבִיעִית בְּשִׁכְיָנָה הַתַּחְתּוֹנָה, בּוֹ נִשְׁלָם יִהו"ה.

מִהֲצַד שֶׁל אַרְבַּע הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ יֵשׁ לְכָל חָיָה אַרְבַּעָה פָּנִים, וּמִהֲצַד שֶׁל יו"ד ה"א וּא"ו ה"א דְּמוּת אָדָם לְאַרְבַּעַתָּן. וּכְנֻגַּד תִּשְׁעַ הַסְּפִירוֹת הִלְלוּ רָאָה יִחְזַקָּאל תִּשְׁעַ מְרָאוֹת, שְׁנֵאֶמַר בָּהֶם (שם) נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאַרְאָה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. וְאַלֶּה הֵם: הַמְּרָאָה הָרֵאשׁוֹן - (שם) וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ כְּמְרָאָה אֲבֵן סְפִיר דְּמוּת כֶּסֶף. הָאֲבֵן הַזֶּה הִיא הַשְּׁכִינָה, אֲבֵן סְפִיר, וּיִחְזַקָּאל רָאָה מִמֶּטָּה לְמַעְלָה. הוּא רָאָה אוֹתָהּ כְּמִי שֶׁרוֹאֶה מִתּוֹךְ עֲשָׂשִׁית.

הַמְּרָאָה הַשֵּׁנִי - וְעַל דְּמוּת הַכֶּסֶף דְּמוּת כְּמְרָאָה אָדָם עָלִיו מִלְמַעְלָה. כָּאֵן רָאָה הָעֶמּוּד הָאֲמֻצְעִי סְמוּךְ לַשְּׁכִינָה, וְרָאָה אוֹתוֹ מִתּוֹךְ מִטְטְרוֹן שֶׁהוּא שְׂדִי. הַמְּרָאָה הַשְּׁלִישִׁי -

(שם) וְאֵרָא כְּעֵין חֲשַׁמֶּל כְּמֵרָאָה אֵשׁ בֵּית לָהּ סָבִיב, וְזֶה צַדִּיק חֵי הָעוֹלָמִים, שְׁאָחוּז בֵּין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יְהו"ה, וּבֵין הַשְׂכִּינָה שֶׁהִיא אֲדֹנִי. וְהַצַּדִּיק הוּא חֲשַׁמֶּל, הַכֹּלֵל שֶׁל שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת הַלָּלוּ, שֶׁהֵם יֵאֱהָדוּנָה"י. וְרָאָה אוֹתוֹ מִתּוֹךְ שַׁר הַפָּנִים.

וְד' הַפָּנִים הֵם יְהו"ה, וְאַרְבַּע כְּנָפִים הֵם אֲדֹנִי. כָּל חֵיהָ הִיא מְרַבֶּעֶת, וְלִכְל צֶדֶד יֵשׁ לָהּ ד' פָּנִים. לְכָל פֶּן ד' פָּנִים, וְלִכְל כָּנָף ד' כְּנָפִים, וְהֵם שְׁשֶׁה עָשָׂר פָּנִים. וְשְׁשֶׁה עָשָׂר כְּנָפִים לְכָל חֵיהָ, הֵם אוֹתָם שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם מְרַבְּעִים עוֹלָיִם לְד' חֵיוֹת - שְׁשִׁים וְאַרְבָּעָה פָּנִים וְשְׁשִׁים וְאַרְבַּע כְּנָפִים.

וַיֵּשׂ אוֹמֵר כֵּן, וְהַכֹּל אֵמֶת: אַרְבָּעָה פָּנִים לְאַחַת וְאַרְבַּע כְּנָפִים לְאַחַת לָהֶם, וְהֵם לְכָל חֵיהָ אַרְבָּעָה פָּנִים וְאַרְבַּע כְּנָפִים, הֵרִי הֵם שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם כְּחֻשְׁבוֹן שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית. וְדַמּוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, שֶׁהוּא עָשָׂר אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרָשׁ, כְּנֶגֶד עָשָׂר אֲמִירוֹת, הֵרִי אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם. וְשְׁשִׁים וְאַרְבָּעָה פָּנִים וְכְנָפִים עִם שְׁמוֹנֶה אוֹתִיּוֹת שֶׁל חֲשַׁמֶּל - שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם, וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר (שם) וַיִּבְיָהֶן, אֵלּוּ

תיקון הכללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנֵהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדָוִד עַבְדּוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירֹת וּתְשַׁבְּחוֹת שְׁתַּפֵּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שְׁאֶקְרָא בָּאֵלּוּ אֲמָרם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וַיַּעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּלֵיהֶם וְאוֹתֵייתֵיהֶם וּנְקֻדּוֹתֵיהֶם
וּמַעֲמֵיהֶם וְהַשְׁמֹת הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם מֶרְאִשֵּׁי תְבוּת
וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִית כָּל הַחוּחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִּים
אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשָּׁת גְּעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
בְּאַהֲבָה וְאַחֻזָּה וְרַעוּת וּמִשָּׁם יִמָּשֵׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ
רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהֲרָנוּ מֵעֲוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוֹחַ חַטָּאתֵינוּ
וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסִּלַּחְתָּ לְדָוִד שְׁאָמַר מִזְמוּרִים אֵלּוּ
לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאָהֲדוּנֵהי הָעֶבֶר חַטָּאתֶךָ
לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קֶדֶם זְמַנּוֹ עַד
מְלֹאֶת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפֵּן שְׁנוּכַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ.
וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יִגַּן עָלֵינוּ וּבְעֶדְנּוּ
שְׁתַּאֲרִיךְ אַפָּךְ עַד שׁוּבֵנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוֹצֵר מִתַּנֶּת חֲנָם חֲנָנוּ כְּדִכְתִּיב וְחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אֲחֹן
וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֶׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
שִׁירָה בְּעוֹלָם הִזָּה כִּךְ נִזְכָּה לוֹמֵר לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהּ
אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׂבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אֲמִירַת
תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבֻצַּלַת הַשְּׁרוּן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
בְּגִילַת וְרֵגֶן כְּבוֹד הַלְבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלָה:

תְּרִינִי מִזְמָן אֶת פִּי לַהֲדוּת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
לֵשֶׁם יְחֹד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ
וְרַחֲמֵינוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

תְּרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים אֵלָיו
לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּם שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל
הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּם שׁוֹכְנֵי עֶפְרָה קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּה, וּבִפְרֹט לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגָא שֶׁגָּלָה תַקּוּן זֶה זְכוּתָם
יִגֵּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוֹ בְּרִנְנָה לִיהוָה יֵאֱהוּדְנֵהּ נִרְיָעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נִרְיָע לוֹ: כִּי אֵל
גָּדוֹל יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהּ וּמִלְךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִזֹּ « מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אָמְרַת
לִיהוָה יֵאֱהוּדְנֵהּ, אֲדַנִּי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל־עֲלִיד:

ג לקדושים אשר-בארץ הַמָּה, ואדירי, כל-חפציהם:
 ד ירבו עצבותם, אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מַדָּם,
 ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: ה יהוה יאהדונה
 מַנְת־חֲלָקִי וְכוּסִי, אַתָּה תוֹמִיד גּוֹרְלִי: ו חבלים נפלו-לי
 בנעמים, אף-נחלת שפָּרָה עָלַי: ז אברך את-יהוה
 יאהדונה אשר יַעֲצֵנִי, אף-לילות יסרוני כליוֹתִי: ח שויתי
 יהוה יאהדונה לַנְּגִידִי תָמִיד, כי מימיני בל-אמוט: ט לכן
 שִׂמַּח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אף-בְּשָׂרִי יִשְׁכֵּן לְבִטָּח: י כי
 לא-תַּעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לא-תֵּתֶן חֲסִידְךָ חֲסִידֶיךָ כ' לראות
 שְׁחַת: יא תודיעני ארח חיים, שבע שמחות את-פִּנְיָךְ,
 נַעֲמֹת בִּמְיֻנְךָ נָצַח:

לב א לָדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁרִי נְשׁוּי־פֶשַׁע, כְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁר־אָדָם לֹא יַחֲשֹׁב יְהוה יאהדונה לוֹ עוֹן,
 ואין בְּרוּחוֹ רַמְיָה: ג כִּי־הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשֹׂאֲנִתִי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֹּד עָלַי יָדְךָ, נִהַפֵּךְ
 לְשֹׂדֵד, בְּחִרְבִּנִי קִיץ סֵלָה: ה חטאתי אודיעך, ועוני
 לא-כִּסִּיתִי, אִמְרַתִי אוֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוה יאהדונה,
 וְאַתָּה נִשְׂאָת עוֹן חֲטָאִתִי סֵלָה: ו על-זאת יתפַּלֵּל
 כָּל־חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לַעֲת מִצָּא, רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים אֱלֹהֵי
 לֹא יִגְּעוּ: ז אַתָּה סֵתֵר לִי, מִצָּר תִּצְרֵנִי, רַנִּי פִּלַּט
 תִּסּוּבְּבִנִי סֵלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ, וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ־זוֹ תִּלְךָ,

אִיעָצָה עָלַיךְ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיוּ כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הָבִין,
בְּמַתְג־וֹרְסֵן עֲדִיו לְבָלוּם, בַּל קָרַב אֵלַיְךְ: י רַבִּים
מִכְּאוּבִים לָרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֶסֶד
יְסוּבְכֶנּוּ: יא שְׂמַחוּ בַּיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי, וְגִילוּ צַדִּיקִים,
וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

מא » לְמַנְצָח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל־דָּל,
בְּיוֹם רָעָה יִמְלֻטְהוּ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי: ג יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי
יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאָשֶׁר כ' בְּאַרְצֵן, וְאֶל־
תַּתְנִיחוּ בְּנִפְשׁ אִיבִיו: ד יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי יִסְעֲדֶנּוּ עַל־עֵרֶשׁ
דָּוִי, כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּ בַחֲלִיו: ה אֲנִי־אִמְרָתִי יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי
יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי־חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ
רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת, שָׂוֵא
יְדַבֵּר, לָבוֹ יִקְבֹּץ־אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלִי
יִתְלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׁנְאֵי, עָלִי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר־כְּלִיעַל
יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם־אִישׁ שְׁלוּמִי
אֲשֶׁר־בְּטַחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְדִּיל עָלִי עֶקֶב:
יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֹמָה לָהֶם:
יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי־חַפְצָתָּ בִּי, כִּי לֹא־יִרְעֶה אוֹיְבִי עָלַי:
יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכָּתָּ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לִפְנֵיךְ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
אָמֵן וְאָמֵן:

מב » לְמַנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי-קֶרֶחַ: ב פֶּאִיל תַּעְרַג
עַל-אַפְיקֵי-מַיִם, בֵּן נַפְשֵׁי תַעְרַג אֱלֹהִים:
ג צִמְאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לֹאֵל חוּ, מְתִי אָבּוֹא וְאַרְאָה
פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיתָה-לִּי דְמַעְתִּי לֶחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה,
בְּאֹמַר אֵלִי כָל-הַיּוֹם, אֵיזָה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה אֲזַכָּרָה
וְאִשְׁפָּכָה עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעְכֹּר בִּסְף, אֲדֹדִם עַד-בֵּית
אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגֵג: ו מֵה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי
נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אוֹדְנוּ
יִשְׁוּעוֹת פְּנִי: ז אֱלֹהִי, עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחָח, עַל-בֵּן
אֲזַכָּרָךְ מֵאֶרֶץ יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מֵהַר מְצָעַר: ח תַּהוֹם-
אֶל-תַּהוֹם קוֹרָא, לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל-מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי
עֲבְרוּ: ט יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה יֵאֱהַדּוּנְהִי חֶסֶדּוֹ, וּבְלִילָה
שִׁירָה עָמִי, תִּפְּלָה לֹאֵל חַיִּי: י אוֹמְרָה לֹאֵל סִלְעִי,
לָמָּה שְׂכַחְתָּנִי, לָמָּה-קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אוֹיֵב: יא בְּרִצַּח
בְּעִצְמוֹתִי, חֲרַפּוֹנִי צוֹרְרִי, בְּאֹמַרְם אֵלִי כָל-הַיּוֹם אֵיזָה
אֱלֹהֶיךָ: יב מֵה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי, וּמֵה-תַהֲמִי עָלַי,
הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אוֹדְנוּ יִשְׁוּעַת, פְּנֵי וְאֱלֹהִי:

נב » לְמַנְצַח אֶל-תִּשְׁחַת, לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
וַיִּשְׁמְרוּ אֶת-הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ג הִצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהִי,
מִמִּתְקוֹמְמִי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הִצִּילֵנִי מִפְּעָלִי אָוֶן, וּמֵאֲנָשִׁי
דְּמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי, יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים,

לֹא-פִשְׁעִי וְלֹא-חַטָּאתִי יְהוָה יִאֱהֹדֶנֶה: ה בְּלִי-עוֹן
 יִרְצוֹן וַיְכַוְּנֵנוּ, עוֹרָה לְקִרְאָתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה
 יִאֱהֹדֶנֶה אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תַּחֲזֹן כָּל-בְּגָדֵי אֹן סֵלָה: ז יֵשׁוּבוּ לְעֶרְב,
 יִהְיוּ בְּכָלֵב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יִבְעִיו בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה יִאֱהֹדֶנֶה
 תִּשְׁחַק-לָמוֹ, תִּלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עֲזוּ אֱלֹהֵי אֲשֻׁמְרָה,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי חֲסֵדוֹ כ', יִקְדָּמֵנִי,
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשֶׁרְרִי: יב אֶל-תַּהֲרִגֶם פֶּן-יִשְׁכָּחוּ עָמִי,
 הַנִּיעַמּוֹ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּגְנוֹ אֲדָנִי: יג חַטָּאת-פִּימוֹ,
 דַּבַּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגָאוֹנָם, וַיִּמְאֲלָה וַיִּמְכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:
 יד כִּלָּה בַּחֲמָה, כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁלַל
 בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיֵּשְׁבוּ לְעֶרְב יִהְיוּ בְּכָלֵב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיֵעוֹן יִנְעוֹן כ' לְאָכֹל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלִּינוּ: יז וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבָקֶר חֲסִדָּךְ,
 כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנָּב לִי וּמְנוֹם, בְּיוֹם צָר-לִי: יח עֲזוּ אֱלֹהֵי
 אֲשֻׁמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמַנְצָח עַל-יְדוּתוֹן יִדִּיתוֹן כ' לְאַסְף מְזִמּוֹר: ב קוֹלִי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי:
 ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי דִרְשָׁתִּי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תַפּוּג,
 מֵאֲנָה הַנָּחַם נִפְשִׁי: ד אֲזַכֶּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וְתַתְּעַטֵּף רוּחִי סֵלָה: ^ה אֶחֱזֶזְתָּ שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
אֲדַבֵּר: ^ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ^ז אֶזְכְּרָה
נִגְיַנְתִּי בַלִּילָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׁ רוּחִי:
^ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד: ^ט הָאִפֶּס
לְנִצָּח חֲסִדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדֹר וָדֹר: ^י הִשְׁכַּח חֲנוּת אֵל,
אִם-קִפֵּץ בָּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: ^{יא} וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא, שָׁנוֹת
יָמַי עָלְיוֹן: ^{יב} אֶזְכּוֹר אֲזִכִּיר ^כ מַעֲלִילִיָּהּ, כִּי-אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם
פִּלְאָהּ: ^{יג} וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּהּ, וּבַעֲלִילוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה:
^{יד} אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ דִּרְכָּהּ, מִי-אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: ^{טו} אַתָּה
הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בַעֲמִים עֲזָךְ: ^{טז} גָּאֻלְתָּ בְּזוֹרַע
עֲמָהּ, בְּגִי-יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סֵלָה: ^{יז} רָאוּךְ מֵיִם אֱלֹהִים, רָאוּךְ
מֵיִם יַחִילוּ, אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: ^{יח} זָרְמוּ מֵיִם עֲבוֹת, קוֹל
נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: ^{יט} קוֹל רַעֲמָךְ בַּגִּלְגָּל,
הֵאִירוּ בְּרָקִים תִּבְל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: ^כ בָּיִם דִּרְכָּהּ,
וַשְׁבִּילָהּ וּשְׁבִילֶיהָ ^{כא} בְּמִים רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִדְּעוּ:
^{כב} נַחֲתִיתָ כִּצְאוֹן עֲמָהּ, בִּיד-מִשָּׁה וְאַהֲרֹן:

צ ^א תִּפְלָה לְמִשָּׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מַעֲזֵן אַתָּה
הֵייתָ לָנוּ בְּדֹר וָדֹר: ^ב בְּמָרָם הָרִים יִלְדוּ, וַתְּחַלֵּל
אָרֶץ וַתִּבֵּל, וּמַעֲזוֹלִם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ^ג תֵּשֵׁב אֲנוֹשׁ
עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי-אָדָם: ^ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוּרָה בַלִּילָה:

ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציין
 וחלף, לערב ימולל ויבש: ז כי-כלינו באפך, ובחמתך
 נבהלנו: ח שפה שט כ' עונתינו לנגדך, עלמנו למאור
 פניך: ט כי כל-ימינו פנו בעברתך, כלינו שנינו כמו-
 הקה: י ימי-שנותינו בהם שבעים שנה, ואם בגבורת
 שמונים שנה, ורהבם עמל ואון, בייגו חיש ונעפה:
 יא מי-יודע עז אפך, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו
 בן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יהוה יאהדונחי
 עד-מתי, והנחם על-עבדיך: יד שבענו בבקר חסדך,
 ונרגנה ונשמחה בכל-ימינו: טו שמוחנו פימות עניתנו,
 שנות ראינו רעה: טז יראה אל-עבדיך פעלך, והדרך
 על-בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה
 ידינו בוננה עלינו, ומעשה ידינו בוננהו:

קה א הודו ליהוה יאהדונחי קראו בשמו, הודיעו
 בעמים עלילותיו: ב שירו-לו זמרו-לו, שיחו
 בכל-נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב
 מבקשי יהוה יאהדונחי: ד דרשו יהוה יאהדונחי ועזו,
 בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר-עשה, מפתיו
 ומשפטי-פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו:
 ז הוא יהוה יאהדונחי אלהינו, בכל-הארץ משפטיו:
 ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר ברת

אֶת־אֲבָרָהֶם, וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנָעַן,
 חֲבֹל נַחֲלָתְכֶם: יב בְּהֵיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר, כְּמַעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתֶּהֱלְכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אֲחֵר:
 יד לֹא־הָנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל־תִּגְעֻעוּ בְּמִשְׁחִי, וּלְנִבְיָאֵי אֶל־תִּרְעוּ: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל־הָאָרֶץ, כָּל־מִטְהַלֵּךְ לֶחֶם שָׁבַר: יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לַעֲבֹד גִּמְכָר יוֹסֵף: יח עָנּוּ בַּכָּבֵל רַגְלֹו רַגְלֹו כ', בְּרוֹזַל בָּאָה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד־עַתָּה בֹּא־דְבָרוֹ, אִמְרַת יְהוָה יאהרונחי
 צִרְפְּתָהּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ, מִשֵּׁל עַמִּים וַיַּפְתִּיחֶהּ:
 כא שָׁמוֹ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשֵּׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: כב לְאַסֹּר שָׂרָיו
 בַּנֶּפֶשׁ, וּזְקִנָיו יַחֲבִם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפְרַר אֶת־עַמּוֹ מָאֵד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשָׂנֵא עַמּוֹ, לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו: כו שָׁלַח
 מִטְּשֵׁה עֲבָדוֹ, אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בוֹ: כז שָׁמוּ־בָם דְּבָרֵי
 אֱתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח חֲשֹׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ,
 וּלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ דְּבָרָיו כ': כט הִפְךָ אֶת־מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיָּמַת אֶת־דֹּגְתָם: ל שָׂרֵץ אֲרָצָם צִפְרָדַיִם, בַּחֲדָרֵי
 מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב, בָּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן
 גִּשְׁמֵיהֶם בָּרֶד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיָּה, גִּפְגָּפָם
 וַתֵּאֱנָתָם, וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיֵּלֶק, וַאֲזַן מִסָּפֶר: לֹא וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרֶץ, וַיֹּאכַל
 פְּרִי אֲדָמָתָם: לוֹ וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ, רֵאשִׁית לְכָל-
 אוֹנֶם: לוֹ וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וַאֲזַן בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
 לֹא שָׁמַח מְצֻרִים בְּצִאתָם, כִּי-נָפַל פֶּחָדִם עֲלֵיהֶם:
 לֹא פָרַשׁ עֵנָן לְמַסָּךְ, וְאֵשׁ, לְהָאִיר לַיְלָה: מ שָׁאֵל וַיָּבֵא
 עֲלָיו שְׁלוֹ כ', וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר, וַיּוֹצִיאוּ
 מוֹם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: מב כִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קָדְשׁוֹ,
 אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: מג וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרָנָה
 אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֻמִּים
 יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּהָ:

קלז א על נְהִירוֹת בָּבֶל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-בְּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ
 אֶת-צִיּוֹן: ב על-עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ, תָּלִינוּ בְּנֻרוֹתֵינוּ:
 ג כִּי שָׁם נִשְׁאַלְנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבַר-יְשׁוּעָה, וְתוֹלְלֵנוּ שְׁמֻחָה,
 שִׁירוֹ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד אִיךְ נָשִׁיר אֶת-שִׁיר-יְהוָה־
 יֵאָדְוֵנָהּ, עַל אֲדָמַת גִּבּוֹר: ה אִם-אֶשְׁכַּח יְרוּשָׁלַם,
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבֹּק-לְשׁוֹנִי לְחִפִּי, אִם-לֹא אֶזְכְּרֶנָּה,
 אִם-לֹא אֶעֱלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי: ז זָכַר
 יְהוָה־יֵאָדְוֵנָהּ לִבִּנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֻמִּים
 עָרוּ עָרוּ עַד הַיּוֹם בָּהּ: ח בַּת-בָּבֶל הִשְׁדּוּדָהּ, אֲשֶׁרִי
 שִׁישְׁלָם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלָתָ לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז
 וְנִפֹּץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ « הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ-אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקיעַ עֲזוֹ:
 ב הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרֹב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ
 בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבָּל וּבְנוֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתַף
 וּמַחוּל, הַלְלוּהוּ בַּמִּנִּים וְעֹגֵב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שְׁמַע,
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו כֹּל הַנִּשְׁמָה תְּהִלָּה יְהי,
 הַלְלוּ-יְהי:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בָּשׁוּב יְהוָה־יֵי יֵאֱהֲרֹנְהִי
 שְׁבוּת עַמּוֹ. יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת
 צְדִיקִים מִיְהוָה־יֵי יֵאֱהֲרֹנְהִי מְעֹזָם בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזֹרֵם
 יְהוָה־יֵי יֵאֱהֲרֹנְהִי וַיַּפְלִטֵם וַיַּפְלִטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי
 חָסוּ בוֹ:

רבנונו שֶׁל עוֹלָם, עֲלֵת הָעֲלֹת וְסִפַּת כָּל הַסְּבוּת, אֲנִתָּ
 לְעֵלָא, לְעֵלָא מִן כָּלָא, וְלִית לְעֵלָא מִנָּה, דְּלִית
 מִחֲשָׁבָה תְּפִיסָא בְּךָ כָּלָל, וְלָךְ דּוּמְיָה תְּהִלָּה, וּמִרְמָם
 עַל כָּל בְּרָכָה וְתְהִלָּה. אוֹתָךְ אֲדַרְשׁ, אוֹתָךְ אֲבַקֵּשׁ
 שְׁתַּחֲתֹר חֲתִירָה דְּרָךְ כְּבוֹשָׁה מֵאַתָּה, דְּרָךְ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת שְׁלִי בְּמָקוֹם שְׁאֲנִי עוֹמֵד,
 כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לָךְ, יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת, וּבְדֶרֶךְ וּנְתִיב הַזֶּה
 תֹּאִיר עָלַי אוֹרָךְ, לְהַחְזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹן מְבַחַר הַבְּרוּאִים,
 לְבִלִּי לַחֲשֹׁב בְּמַחֲשַׁבְתִּי שׁוּם מִחֲשַׁבַת חוּץ וְשׁוּם

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדבק במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. וממצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהדונהי כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחזות בנעם יהוה יאהדונהי ולבקר בהיכלו, בלו אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 רמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושנים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתּוֹלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
וְתַדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
יאמר וְתַחַזִּירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
בְּדֶרֶךְ, וְתַשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו. וְתַתֵּנּוּ לַחַן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
יֵאָהֲדוּנָהי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

ויש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדֶרֶכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב כֹּאֲשֶׁר רָאִים מַחֲנֶה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵם:

ג' פעמים

וַיִּסָּעוּ וַיְהִי חֶמֶת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קוִיֹּתִי
יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי:

ג' פעמים

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי
פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ: יֵשָׂא יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי פָּנָיו
אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם:

ג' פעמים

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מַלְאָךְ לִפְנֶיךָ לְשָׁמְרֶךָ בְּדֶרֶךְ וְלִהְבִּיאָךְ
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכְנַתִּי:

ג' פעמים

חַמְלָאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתֵי, אֲבָרָהָם

וַיַּצְחֶק, וַיִּדְגּוּ לָרוֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

ג' פעמים

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לכל הישועות.
כל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיד מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלְךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רְבוּנוּ
שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׁאֲנִי עוֹמֵד/ת כָּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לָךְ.
וְכֹל מִה שְׁאֲנִי אוֹמֵר יְהִי כָאֵין וּכְאֶפֶס לַעֲמֹת כְּמִה שְׁאֲנִי
בְּאֶמֶת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לָךְ.

הָרִי עַל הַכֹּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לָךְ.
כִּי הַכֹּל מִמֶּךָ, הַכֹּל נִתַּת לִי בְּחֵן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
תּוֹדָה עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים שְׁעוֹרְתָּ לִי, תְּמוֹכָת בִּי,
הוֹשַׁעְתָּ אוֹתִי הַצַּלְתָּ אוֹתִי, שְׁמַחְתָּ אוֹתִי רִיפֵאתָ אוֹתִי,
שְׂמַרְתָּ עָלַי, עוֹדְדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׂאֵתָה אֶתִּי תְּמִיד.

תּוֹדָה שְׂאֵתָה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת
מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכֹחַ לְהִתְפַּלֵּל.

תּוֹדָה עַל כָּל הַפְּעָמִים שְׁעוֹרְתָּ לִי וְלֹא יָדַעְתִּי לְהַגִּיד לָךְ
תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכָל רָגַע וְרָגַע.
תּוֹדָה עַל כָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה שְׁאֲנִי נוֹשֵׁם/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודע/ת שכל מה
שמוציא ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
במיוחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדקדקת ומשלמות, כמו
שרך מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודע/ת להעריך
את הטוב,

כי רק כשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
היו פעמים שלא הערכתי את מה שנתת לי, ובמקום לומר
לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צוואה ס' כ"ו)
מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו

תפילה קצרה לאומרה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיה וְכו'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוֹי שְׁכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׁמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

חֲרִינִי מִקָּשֶׁר עֲצָמִי בְּלִימוֹד הַקְדוֹשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְדִּיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוֹשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בֶּנּוּ. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּים תְּפִילַת דָּוִד הַמְּלֶכֶךְ
עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' ה') כִּי הָיִיתָ מַחֲסֶה לִּי מִגְדֹּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגִידָה בְּאַהֲלָךְ עוֹלָמִים אֲחֶסֶה בְּסֶתֶר
בְּנִפְיָךְ סֶלָה. וְאַזְכֶּה שְׁבִלִימוֹדִינוּ זֶה יִהְיוּ שְׁפָתוֹתֵינוּ
דּוֹכְבוֹת בְּקָבֶר, לְמַעַן שָׁמוּ בְּאַהֲבָה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבַהֲדִין סִפְרָא סִפְרָא
הַזוּהַר, יִפְקֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל
עַבְדֶּיךָ פֶּעֶלְךָ וְהִדְרֶךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
בּוֹנֵנָה, וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ בּוֹנֵנָה (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה

מהאד"י זלה"ה

רבוּן העוֹלָמִים וְאֲדֹנֵי הָאָדוֹנִים. אָב הַרְחָמִים
וְהַסְּלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְהוָה
יֵאֱהֹדְנֵהוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִידָה וּבְהַשְׁתַּחֲוָיָה,
שֶׁקִּרְבָּתָנוּ לְתוֹרָתְךָ וְלַעֲבוּדָתְךָ עֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ, וְנָתַתָּ לָנוּ
חֵלֶק בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה. מָה אָנוּ, מָה חַיֵּינוּ,
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל כָּזֶה. עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ שְׁתַּמְחַל וְתִסָּלַח לְכָל חַטָּאתֵינוּ
וְעוֹנוֹתֵינוּ. וְאֵל יְהִי עֲוֹנוֹתֵינוּ מַבְדִּילִים בֵּינֵינוּ לְבִינֶךָ.
וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהֹדְנֵהוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּכַוֵּן אֶת לִבֵּנוּ לְיִרְאָתְךָ וְאֶהְבְּתָךְ,
וְתִקְשִׁיב אָזְנְךָ לְדִבְרֵינוּ אֱלֹהִי, וְתִפְתָּח לִבֵּנוּ הָעֵרֶל
בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ. וְיִהְיֶה לְמוֹדֵנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לְפָנֶי כִּסֵּא
כְּבוֹדְךָ כְּרִיחַ נִיחוּחַ. וְתִאֲצִיל עָלֵינוּ אוֹר מְקוֹר נִשְׁמָתָנוּ
בְּכָל בְּחִינוֹתֵינוּ. וְשִׁיתְנוּצְצוּ נִיצוּצוֹת עֲבָדֶיךָ הַקְדוּשִׁים
אֲשֶׁר עַל יָדָם גָּלִיתָ דְּבָרֶיךָ אֱלֹהִי בְּעוֹלָם. וּזְכוֹתָם וּזְכוֹת
אֲבוֹתָם וּזְכוֹת תּוֹרָתָם וְתַמִּימוֹתָם וְקִדְשָׁתָם יַעֲמִד לָנוּ
לְבַל נִפְשַׁל בְּדִבְרִים אֵלֹהִים. וּבְזְכוֹתָם תִּתֵּן עֵינֵינוּ בְּמָה
שָׂאֵנוּ לִזְמָדִים. כִּמְאֹמֶר נָעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, גֹּל עֵינֵי
וְאִבִּטָּה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ. יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן
לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה יֵאֱהֹדְנֵהוּ צוּרֵי וְגֵאֲלֵי. כִּי יְהוָה

יֵאֱהֹדְנֵהוּ יִתֵּן חֲכָמָה, מִפִּי דַעַת וְתִבְנוּנָה:

רבוֹן עֲלֵמִין, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלִּי עֲמִיקְתָּא וּמִסְתָּרְתָּא
וְגַלִּי רְזִיָּא. יְהֵא רַעְוָא מִן קַדְמָךְ לְאַסְכְּרָא
מְלִין בְּפּוּמָנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכָתוּב, וְאַנְכִי
אַהֲיָה עִם פִּיד וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר. וְלֹא נִיעוּל
בְּכִסּוּפָא קַדְמָךְ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלָאין דְּאוֹרִיתָא
מְפּוּמָא דְּרִישָׁא דְּמִתִּיבְתָּא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
אֲמֵן, סְלָה:

וְנִתְּהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת-הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה
לְאַרְבַּעַה רָאשִׁים: וְהַמִּשְׁבָּלִים יִזְהָרוּ כְּזוֹהַר
הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל-עֵינֵי
וְאַבְיִטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרְתֶךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הֲרִינִי מְקַבֵּל עָלֵי מַצּוֹת עֲשֵׂה נָשָׁל וְאַהֲבַת לְרַעָךְ
כְּמוֹךְ, וְהֲרִינִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּנַפְשֵׁי וּמַאֲדֵי, וְהֲרִינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר
הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פ"ב (וְכַאן יִפְרֹט בְּקִשְׁתּוֹ) [לְרַפּוּאָת...]
[יְשׁוּעָת ...] [לְבָנִים ...] הַשֵּׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יַחֲזִקְהוּ
[וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרַפּוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּרַפּוּאָת הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו
וּשְׁס"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שָׁאָר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאֲרִיךְ יָמָיו
וּשְׁנוֹתָיו בְּנְעִימִים] [וַיּוֹשִׁיעָהוּ בְּדַבָּר יְשׁוּעָה
וְרַחֲמִים ...] אֲמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתֵי
שְׂמִינְתֵּינִים בְּנוֹ עֵתָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתִיךָ לְגִמְעַ שְׁמַיִם וְלִיסַד אָרֶץ",
לְהַעֲלוֹת לְרוּמָם וּלְתַקֵּן הַרְיָסוֹת וְחֲרָבוֹת הַשְׂכִּינָה
הַקְדוּשָׁה לְקִשּׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנוֹ
יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקִים בְּנוֹ מְהֵרָה מִקְרָא
שְׁכָתוֹב "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבָּנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה
יְהִיָּה שְׁבַע־עֶשְׂרִים כְּאֹרֶךְ שְׁבַע־עֶשְׂרֵת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁב־י
הַקְדוּשׁ וּבְנוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתָם בֶּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמֹד לָנוּ
לְתַקֵּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנִבְרָא עַד סוֹפוֹ כְּרָצוֹנוֹ וּכְרָצוֹן
יִרְאָיו. וּבְזִכּוֹת הַיּוֹתָנוּ עֲסוּקִים בְּחֲכָמָה הַזֹּאת, עַל יָדָהּ
תִּתְקַרֵּב הַגָּאוּלָּה, וְיִשְׁוּעָתָהּ מְהֵרָה תִּצְמִיחַ, לְעַלְוֵי
שְׂכִינָת עֲוֹנוֹ בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקְוִים בְּנוֹ מִקְרָא שְׁכָתוֹב
"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹרֶךְ", וְיִזְרַח עֲלֵינוּ אֹרֶךְ יְהוָה
יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחֲרָ וּשְׁמוֹ
אַחֲרָ, אֲמֵן נִצַּח סֶלָה וְעַד. (נִסְחַת הַתַּפִּלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנוֹ הַקְדוּשׁ שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵי שְׂמִינְתֵּינִי לְלִמּוּד וּלְהַגּוֹת בְּסִפְרֵי הַקְדוּשׁ
הַזֶּה וְיִהְיֶה עֲלֵיָאָה, וְזִכּוֹת הַתַּנְאִים הַקְדוּשִׁים שֶׁלְּמִדְּנוּ
תּוֹרָתָם יַעֲמֹד לָנוּ וּלְזֶרְעֵנוּ וְנִזְכֶּה לְהִבְטָחַת הַנְּבִיא

(ישעיה נט, כ-כא) וְכֹא לְצִיּוֹן גֹּאֵל וְלִשְׁבֵי פֶשַׁע בִּיעֲקֹב נָאִם יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי. וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּכֶם אָמַר יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרִי אֲשֶׁר שִׁמְתִּי בְּפִיךָ לֹא יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַעַךָ וּמִפִּי זֶרַע זֶרַעַךָ אָמַר יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיִתְקַיִּים בָּנוּ הַנְּבוּאָה (ישעיה נא, מז) וְאֲשִׁים דְּבָרִי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֶי בְּסִיתֶיךָ לְנִטְע שָׁמַיִם וְלִיסֹד אָרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עָמִי אֲתָה. וּבִרְפַת מֹשֶׁה רַעֲיָא מְהֵימָנָא תַתְּגַלָּה בְּמַהֲרָה דִּידָן, יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי בְּדָד יִנְחֶנּוּ וְאִין עָמּוּ אֵל גָּבֵר, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבָנוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ בְּאַמֶּת בְּאֵמֶר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.
(סוד ה')

אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהִי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמַטִּיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ [עָלֵינוּ] בְּהִמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלָּל אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנָךְ. בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבִתְחֻלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנוֹ. וְהִרְאֵנוּ בְּכַנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ בְּתַקּוּנוֹ. וְהִשְׁב שְׁכִינָתְךָ לְתוֹכּוֹ, וְהִשְׁב כְּהֲנִים לְעִבּוּדָתָם וְלוֹוִיִּם לְדוּכָּנָם לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהִשְׁב יִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. וּמִלֵּאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֵת יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי לִירְאָה וּלְאַהֲבָה אֵת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.
(סי"ת)

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שָׁם אֶת"ר יב"ש, וְזֶהוּ נָהָר יַחֲרֹב וַיִּבֶשׁ,
(שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶּשׁ וְהִיא
יִבֶּשֶׁה, צוֹנְחִים הַבָּנִים לְמַטָּה בִּיחּוּד וְאוֹמְרִים שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל, וַאֲיֵין קוֹל וַאֲיֵין עוֹנָה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (משלי א כח) אֵין
יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נבְּרָא כָּלל בְּעוֹלָם

וְכֵךְ מִי שֶׁגִּזְרֵם שְׁתַּסְתַּלַּק קְבָלָה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שְׁבַעַל
פֶּה וּמִתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְגִזְרֵם שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בָהֶן,
וְאוֹמְרִים שְׂאִין אֵלָּא פֶּשֶׁט בִּתּוֹרָה וּבִתְלִמּוּד, בְּוֹדֵאֵי
כְּבָלוֹ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲנֵן מֵאוֹתוֹ נָהָר וּמֵאוֹתוֹ גֵּן. אוֹי
לוֹ, טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
שְׁבַכְתָּב וְתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ כְּבָלוֹ הַחֲזִיר
הָעוֹלָם לְתֹהוּ וּבֹהוּ, וְגִזְרֵם עֲנִי בְּעוֹלָם וְאַרְךְ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום זוה"ק מתקן את העבר שלא למד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי"ם תִּדְרָשׁא הָאֶרֶץ דְּרָשׁא וְכו' (בראשית א יא),
אָמַר רַבִּי אֱלֻעָזָר: אָבָא, וְהִירִי קָרָא לוֹ יִבֶּשֶׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה
 לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה
 המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ,
 ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים,
 זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לַיַבֶּשֶׁה אֶרֶץ וּלְמִקְנֵה
 הַמַּיִם קָרָא יָמִים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב
 בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים
 ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו
 הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו
 ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד
 הוציא למינהו את כל אחד כראוי. עץ פרי - זה
 תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד כראוי
 (כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמטו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה
 צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה,
 שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה
 ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו
 בראה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורביה, באלו
 החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל
 אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את
 המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תֵּר"י, שֵׁם שֶׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּר"א שֶׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שִׁבְתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמָר (שמות לא): "וַיִּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמֵר, שְׁתֵּי פְעָמִים הַזְכִּיר כָּאן שַׁבָּת, כְּנֶגֶד
 הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה וְהַתַּחְתּוֹנָה. "לְדִרְתָּם", מֵהוּ
 לְדִרְתָּם? אֵלָּא זָכָא הוּא מִי שֶׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה בַּשַּׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְתֵי הַלֵּב, וּמִתְפַּנֵּה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שִׁשּׁוּרִים שְׁנִיָּהִם עָלָיו,
 אֶחָד לְמַלְא אוֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְמַלֵּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּנֶגֶד שְׁתֵּי כְלָיוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹר, בְּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סָבָא - עֲמוּד הָאֱמָצְעִי - תַּפְאֶרֶת, שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהְרָה יוֹצֵא מֵעֵד" לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּן" (בראשית
 ב'). וְנִהְרָה, יֵשׁ נִהְרָה וְיֵשׁ נִהְרָה, יֵשׁ נִהְרָה הַנִּקְרָא נִהְרָה פְּלִגְיוֹ,
 וְיֵשׁ נִהְרָה הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֶן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמָר
 (ישעיה סד) "עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלָתְךָ", זֶה הַנִּהְרָה
 הוּא אוֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אוֹת א', וְעוֹכֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכָמָה וְאֱמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שָׁנָה, וּמִגֵּיעַ עַד צְדִיק - יְסוֹד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מִשְׁקָה לְגִנָּה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְׂכִּינָה הַתַּחְתּוֹנָה. וְכֵּן
הוּא מִי שֶׁשׁוּמֵר דִּירָה לְשַׁבָּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שֶׁלֹא יִתְקַרֵּב
שָׁם עֵצֶב הַמַּחֹל וְכַעַם הַמָּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגִּיהֶנֶם,
שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר (שְׁמוֹת לז): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדָאִי, שֶׁכָּל מִי
שֶׁכּוֹעֵם בָּאֵלּוּ מְדַלִּיק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגִּיהֶנֶם. אֲרַבְעִים
מְלָאכוֹת חֹסֵר אַחַת, הֵן בִּנְגֵד אֲרַבְעִים מְלָקִיּוֹת חֹסֵר
אַחַת בְּשַׁבָּת, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֲשָׂרָה לְחֹהָה,
וְעֲשָׂרָה לְנַחֵשׁ, וְתִשְׁעָה לְאֲדָמָה, וּבִגְלָל זֶה אָמְרוּ בְּעָלֵי
הַמִּשְׁנָה אֵין לֹקִין בְּשַׁבָּת, שֶׁאֵלּוּ הַמְּלָאכוֹת הֵן נִחְשָׁבוֹת
לְיִשְׂרָאֵל בִּנְגֵד מְלָקִיּוֹת. יֵצִיאוֹת הַשַּׁבָּת שְׁתֵּים, הֵם
עֲקִירָה וְהִנָּחָה, שֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבֵת אַחַת, מִי שֶׁעוֹקֵר
חֶפֶץ מִמְּקוֹמוֹ וּמַנִּיחַ אוֹתוֹ מִחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמַרְשׁוֹתוֹ,
בָּאֵלּוּ עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנִּיחַ
אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נִכְרִיָּה. מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לְעֻקּוֹר
נִשְׁמָתוֹ מִרְשׁוֹת שְׁלָה וּמַנִּיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
מָרָה וּמַחֹל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּעְקְרוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
וְגָלוּ לְאֶרֶץ נִכְרִיָּה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הָרָבִים, וְכֵן הוּא מִי
שֶׁמּוֹעֵל בָּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שֶׁלּוֹ וּמַעְבִּיר כַּח לְרִשׁוֹת
נִכְרִיָּה. שַׁבְּתָא"י הוּא טַחֹל, חֲמ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמָרָה,
שַׁבְּתָא"י עָלָיו נֶאֱמַר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מִים", מִים אֵין
בּוֹ אֲבָל נִחְשִׁים וְעֻקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמְאוֹן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעֶרְפָּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנֵי בָּבֶל, וְהִירִי פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְּבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אָסוּר בְּשַׁבָּת, וְכֵאֲשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מָקוֹם לְשֵׁרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת, כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבִרָהָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי גְבֵרְתִּי אֲנִי בְּרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּיִךְ מֵעַל רִגְלֶיךָ", נֵעַל מִטְנֶפֶךָ שֶׁל טָפָה סְרוּחָה, כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת, וְעָלָיו אוֹמֶרֶת הַשְּׂכִינָה: "פְּשִׁמְתִּי אֶת בִּתְנִיתִי אֵיכָכָה אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצִיתִי אֶת רִגְלֵי אֵיכָכָה אִטְנִפִּים", וּמִפְּנֵי זֶה צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלִבוֹשִׁים, בְּגָד וּבִמְאָכָלִים, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֹּדֶשׁ, וְכָל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת, וְכָל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכָל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!! - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת שמע הוא למוד בזוהר כל יום (ותיקון"י תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שעור של דף היומי, מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע, ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדור רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישין, שהיא מסגלת

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וְאָמֵר. רַבּוֹן הָעוֹלָמִים שְׂאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחִשְׁבוֹן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיּוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים, נֶעְלָם מֵעַל כָּל נַעֲלָמִים. וְאֵין מַחְשָׁבָה אוֹ תַּפְסִיסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שֶׁהוֹצֵאת וְגַלִּיתָ עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׂאֵינָם נִגְלִים וְעוֹלָמוֹת הַנִּגְלִים. וּבָהֶם אֵתָה מִתְכַּסֶּה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוּשֶׁר אוֹתָם וּמִיַּחַד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׂאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שֶׁמִּבְדִּיל וּמַפְרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נִחְשָׁב לוֹ כְּאֵלוֹ הוּא מַפְרִיד בְּךָ. וְאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסִדְרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קָצֵר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שֶׁמִּנְהִיג לָהֶם. וְאֵין מִי שֶׁמִּנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צֶדֶד שֶׁהוּא. לְבוֹשִׁים תִּקְנֶתָ לָהֶם, שִׁמְהֵם פּוֹרְחִים נִשְׁמוֹת לְבַנֵּי אָדָם, וְכִמְהָ גּוֹפִים תִּקְנֶתָ לָהֶם, שֶׁנִּקְרְאוּ גּוֹפִים כָּלִפִּי הַלְבוּשִׁים שֶׁמְכַסִּים עֲלֵיהֶם, וְנִקְרְאִים בְּתִקּוֹן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׂמָאל. תַּפְאֶרֶת כְּנֶגֶד הַגּוֹף. נִצָּח וְהוּד כְּנֶגֶד שְׁנֵי רִגְלָיו. יְסוֹד – שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נִקְרְאת פֶּה, תוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֲכָמָה הִיא הַמַּחַ, הִיא הַמַּחְשָׁבָה שֶׁבְּפָנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵּב, וּבָהּ הַלֵּב מִבִּין, וְעַל אֵלוֹ שְׁנֵיהֶם [הַחֲכָמָה וְהַבִּינָה] נֶאֱמָר, הַנִּסְתָּרוֹת לִּי אֶלְקִינִי. כְּתָר עֲלִיּוֹן, הוּא כְּתָר מַלְכוּת, וְעֲלִיוֹ נֶאֱמָר מִגִּיד

מראשית אחרית, והוא הראש שמוניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

רבוץ העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובה אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנקראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיודע ומשיג באין סוף ברוך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקופה וחזקה לבני אדם. ולהראות להם איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות

איך מתנהג העולם אבל לא שיש לך צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

קום רבי שמעון ויתחדשו סודות עליונים על ידך שהרי רשות נתנה לך לגלות רזים נסתרים על ידיך, מה שלא נתן רשות לגלות לשום בן אדם עד עתה. קם רבי שמעון פתח ואמר: לך ה' הנהגות הגדולה, חסד והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד. כי כל – יסוד, בשמים ובארץ. לך ה' הממלכה – מלכות. והמתנשא לכל לראש. עליונים שמעו, אלו ישני חברון, והרועה הנאמן, התעוררו משנתכם. "הקיצו ורננו שוכני עפר", הם אלו אותם הצדיקים, שהם מחלק השכינה שנאמר בה, "אני ישנה ולבי ער", ואינם קרובים מתים אלא ישנים, ובשביל זה נאמר בהם, "הקיצו ורננו" וגו', משה הרועה הנאמן, אתה והאבות. התעוררו לשמח ולעורר את השכינה שהיא ישנה בגלות, שעד עתה, הצדיקים כלם רדומים, ושינה בעיניהם. מיד נתנה השכינה שלש קולות, לנגד הרועה הנאמן, ואומרת לו: קום הרועה הנאמן. שהרי עליך נאמר "קול דודי דופק", אצלי בארבע אותיות שלו, ויאמר בהם בכחם, פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי". שהרי כתוב: "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך" שהרי ראשי מלא טל ומדוע מלא טל? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, את השכינה חשבת, שמיום שנחרב בית המקדש, שעליתי לבית המקדש של מעלה, ועליתי לישובי – ירושלים של מעלה? אין זה כך, שבאמת לא עליתי לביתי כל זמן שאת בגלות! הרי לך סימן, "שראשי נמלא טל" והא היא השכינה בגלות, השלמות שלה והחיים שלה הוא בסוד טל, וזה הוא סוד אות יו"ד אות ה"א אות נא"ו ואות ה"א היא השכינה שאינה בחשבון ט"ל, אלא אות יוד אות הא ואות נא"ו עלים האותיות לחשבון ט"ל, שהשם הזה ממלא את השכינה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חזן, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שפאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לרדף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הפה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הפה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הכה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד ונעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל תשע האורות, שעומדים כלם בכח המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם כולם רוצים לדרך אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו ולא נודע להם כלל ואלו לא קימים לא ברצון ולא במחשבה העליונה תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים בערכם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדקות ולא מגיעים, ולא נודעים מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונעלם בתוך בינה ומאירים למי שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה, אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעטרת באין סוף. זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממנו נמצא ונאצל ומקים ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

